چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

خانای قوبادی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

کۆکردنەوە و داڕشتنەوەی:
حەمەڕەشی ئەمینی

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
هەولێر – هەرێمی کوردستانی عێراق

هەموو مافێک هاتووەتە پاراستن ©
دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
شەقامی گوڵان – هەولێر
هەرێمی کوردستانی عێراق
هەگبەی ئەلیکترۆنی aras@araspress.com
وارگەی ئینتەرنێت www.araspublishers.com
تەلەفۆن: 00964 (0) 66 224 49 35
دەزگای ئاراس لە ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووەتە دامەزران

خانای قوبادی
چیرۆکە شیعری سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین
کۆکردنەوە و دارشتنەوەی: حەمەڕەشی ئەمینی
کتێبی ئاراس ژمارە: ١١٦٨
چاپی یەکەم ٢٠١١
تیرێژ: ٦٠٠ دانە
چاپخانەی ئاراس – هەولێر
ژمارەی سپاردن لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ٨٧٣ – ٢٠١١
نەخشاندنی ناوەوە و رازاندنەوەی بەرگ: ئاراس ئەکرەم
هەڵەگری: فەرهاد ئەکبەری. شێرزاد فەقێ ئیسماعیل

سولّتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

ئەدەبی کوردی خاوەنی مێژوویەکی کۆن و دەوڵەمەندە، زۆر شاعیر و کەسایەتیی بەناوبانگی ئەدەبی و زانا و بلیمەتی تێدا هەڵکەوتووە کە بە ئافراندنی زۆر شاکاری ئەدەبی، کولتوور و ئەدەبی کوردییان پێش خستووە. یەکێ لەو کەسایەتییە پایەبەرزانەی ئەم مەیدانە، شاعیر و وەرگێڕی ناودار، (خانای قوبادی)یە کە وەک ئەستێرەیەکی گەش لە ئاسمانی چاند و ئەدەبی کوردیدا دەدرەوشێتەوە، پێم وایە پێویست ناکا لێرەدا بە ئەدیب و ئەدەبدۆستانی بناسێین؛ چونکە ناو و ناوبانگی بە هەموو لایەکدا بڵاو بووەتەوە و هەمووان دەیناسن. تەنیا ئەوەندەی دەڵێم کە خانا یەکێک بووە لە یەکەمین و گەورەترین وەرگێڕانی چیرۆکە شیعرەکانی ئەدەبی فارسی بۆ سەر زمان و ئەدەبی کوردی، کە بەداخەوە پاش ئەو هەموو سالانە هێشتا زۆرینەی بەرهەمە بەنرخەکانی هەروا لە گۆشە و قوژبنی ماڵان و ناو بەیازە کۆنەکاندا بەدەستنووس ماونەتەوە و کۆ نەکراونەتەوە و لە چاپ نەدراون، پێم وایە زۆریشیان لەناو چوون، یان بە ناوی کەسانی ترەوە لەم لاو لەولادا لە چاپ دراون!، یەکێ لەو بەرهەمە بەنرخانەی خانا چیرۆکە شیعری (سولّتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین)ە ئەم چیرۆکە شیعرە ئەگەرچی بە ناوی چەند کەسێکی ترەوە کەوتووەتە بەردەست، بەڵام بێگومان سەرەتا خانای قوبادی دای ناوە، تا ئەو شوێنەش پێی بزانم چیرۆکێکی تایبەت بە خۆیەتی. چونکە لەناوەڕۆکی شیعرەکاندا و لە زۆربەی بەندەکاندا ناوی خۆی هێناوە، وەک لەم چەند دێرەی خوارەوەشدا هاتووە:

گۆش دەن بە داستان خانای خان قوباد

وەی دنیای بادی هەرگیز نەبن شاد

یان لە شوێنێکی تردا دەڵێت:

خـانا گـۆش بدەر چەرخ کـەچ نـەبەرد

کێ بـە دام سـەخت مـوبتـەلا نەکـەرد

هەروەها لە لاپەڕەیەکی تردا دەڵێت:

خـــانا ئەی دنیـــای بـێ تان و بـێ پۆ

گـــەردەلوول ئاســا مـــەیۆ و مـــەویەرۆ

بۆیە ئەو چەند بەیتـەشم بە نموونە هێنایەوە تا بەجـوانی دەرکـەوێت کـە هـیی خـانایە، هەروا کـە لای ئەدیبـان و شـارەزایانی ئەم بوارەش روونـە، خـانای قـوبادی زۆربەی چیرۆکە شیعرەکانی لە فارسـییـەوە وەرگێڕاون بـۆ سـەر کوردی، بەتـایبـەت (خەمسـەی نـیزامی) کەچی وا دەردەکەوێت کە ئەم چیرۆکە تایبـەت بە خۆی بـێ و لە فـۆلکلۆر و ڕاز و ئەفسـانەی کـوردییـەوە وەری گـرتبێ و دای ڕشـتـبـێـتـەوە. لە شوێنێکی تری ئەم چیرۆکە شیعرەدا ئاماژەی بەوەیش کردووە و دەڵێت:

ســـەڕافـــان دەور حـــەکـــاکـــان کـــار

ئـەی داســـتـــان واتن پـەرێ ڕۆزگـــار

یان لە شوێنێکی تردا دەڵێت:

گـــۆش بدەن وەراز زەمـــانـەی وەرین

بەیان کـەم رازان شـای نـۆش ئافـەرین

ئەم چیرۆکە شـیـعـرە یەکێ لـەو بەسـەرهـاتە نایابانەیە لـە ئەدەبیـاتی کـوردیدا کـە دەچێـتـە نێـو بابەتی ئەفسـانە و زیاتر باسـی جن، دێو، پەری، سـیـحـر، جـادوو و تەلیسم دەکات، ئەم جـۆرە بابەتانەش لە ئەدەبیاتی کوردیدا زۆر کەمن و ئەگـەریش هەبن بە کـەمی کۆ کـراونەتەوە، کـەچی ئەمـە بۆ خـۆی بەشـێک بووە لە کـولتـووری کۆنی کوردەواری و لە ئەدەبیـاتی جـیهـانیشدا ئەم جۆرە بـەسـەرهـاتانە بەبایەخـەوە سـەیر کـراون و فـیلمی وەک (مـیـری ئەنگوسـتـیلەکـان) (سـیـد الخـواتم) (ارباب حلقها)یان لێ دروست کراوە کە زۆرترین خـەڵاتی ئۆسکاری چنییەوە. ئەم چیرۆکە شیعرەش هەر بەوی دەچێ.

با ئەوەش بڵـێم ئەو کـەسـەی کـە ئەم چـیـرۆکـەی خـانای نووسـیـوەتەوە، ناوی حـەسـەن بووە کـە لە چەند بـەندێکی سـەرەتادا ناوی خـۆی لە باتی ناوی خـانا

هێناوە، بەڵام کە گەیشتووەتە ئەو شوێنانەی کە خانا نووسیویە (خانای خان قوباد) ئیدی لەبەر کەم دەسەڵاتیی بووە یان هەر هۆیەکی تر پێی نەکراوە بیگۆڕێ و وەک خۆی نووسیویەتییەوە.

لە ڕووی دووبارە نووسیشەوە دیارە دەستکاری کراوە و لە زۆر شوێندا وشە یان دێرێکی بۆ نەخوێنراوەتەوە بە کەیفی خۆی شتی لە شوێن داناوە، بۆ وێنە سەیری ئەم چەند دێرە بکەن تا باشتر ڕادەی دەسکارییەکەتان بۆ ڕوون بێتەوە.

کەمەر گەوهەر جەکەمەرگاش بەست

شازادە هۆشش یەکجار بی خەست

دیارە نیوەدێری دووەم لە ڕووی هەجابەندییەوە ناتەواوە، مانایەکی ئەوتۆش نادا بە دەستەوە، بە گوێرەی شارەزاییەک کە لەسەر بەرهەمەکانی (خانا)دا هەمە، پێم وایە ئەو نیوە دێرە ئاوا بێت (شازادە هۆشش یەکجار شی جە دەست) یان سەیری ئەم دێرەی خوارەوە بکەن!

شوستوشوو کەردش روخسار گوڵزار

ڕەونەق دا شێوەی شۆخ شیرین خاڵ

ئەمە ئیدی لە کاری خانا بەدوورە کە (گوڵزار و شیرین خاڵ) بکات بەسەروا، هەر هیچ نەبێ لە ڕووی هەڵبژاردنی سەرواوە، ئەگەر بەوردی سەیری ئەم چیرۆکە شیعرە بکەین لەزۆر شوێندا بابەتی لەم چەشنەمان بەرچاو دەکەوێ، من تێ کۆشاوم چۆن لە دەستنووسەکەدا هاتووە، هەروەک خۆی بینووسمەوە، مەگەر ئەوەی کە هەڵەی ڕێنووسی بووبێت ڕاستم کردبێتەوە. لە کەناری ئەوەیشدا زۆر بابەتی تر هەن کە شایانی باسکردنن، هەربۆیە پێم خۆشە پێش ئەوەی بچمە سەر بابەتەکە بۆ زیاتر ئاگاداربوون لەو چیرۆکە شیعرە تیشکێک بخەینە سەر، ئەگەرچی هەندێ لەو ناتەواوییانەمان باس کرد، بەڕای من بۆ ئەوەی باش لەم چیرۆکە شیعرە تێ بگەین، پێویستە نەختێک لەسەری بدوێین، هیچ گومان لەوەدا نییە کە دانەری یەکەمی ئەم بەسەرهاتە (خانای قوبادی)یە، ئەویش هەروەک باسمان کرد وا دەردەکەوێت لەدەم گێڕەرەوەکەیەوە یان لە چیرۆکی دەماودەمەوە بیستوویە و بەم شێوە دای ڕشتووە، بێگومان ئەو ناتەواوییانەی لەم بەسەرهاتەدا دەکەونە پێش چاو هەڵناگەڕێنەوە بۆ دانەری ئەم چیرۆکە شیعرە واتە خانا، لەبەر

ئەوە خانای قوبادی یەکێکە لە گەورەترین شاعیرانی کورد و لە دانانی شیعردا بالادەست بووە، لە لایەکی تریشەوە باش شارەزای کۆمەڵگای دەوروبەری بووە و تەنانەت شارەزای چاند و داوونەریتی ولاتانی تریش بووە، ئەگەر بەوردی کاتی تاج لەسەرنانی خورشیدە خانم پاشای فەرەنگ بخوێنینەوە ئاستی شارەزاییی خانا لە مەودایەکی دوور لە مەڕ بیروباوەڕی باوی ئەو سەردەمە دەبینین، بۆیە ناتوانین هەندێ لە لاوازیی لە چیرۆکەکەدا بە کەمدەسەلاتی و دەستەوەستانیی خانا لە قەڵەم بدەین. بێ گومان ئەم ناتەواوییە لە هەندێک لە بەیتەکاندا، بۆ ئەو کەسانە دەگەڕێتەوە کە ئەم بەسەرهاتەیان نووسیوەتەوە. بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو دێرە بکەین.

سۆزیا بەعەشق خورشید تابان
هاوەختەن دەرچۆ قەلب شیرن گیان

یان:

کەمەر گەوهەر جە کەمەرگاش بەست
شازادە هۆشش یەکجار بی خەست

بۆیە قەت لەو باوەڕەدا نیم کە خانا ئاوای وتبێت، وا دەزانم لە دێری یەکەمدا لەباتی (هاوەختەن دەرچۆ) دەبێ (هاوەختەن بەرشۆ) بێت، لە دێری دووەمدا لەباتی (یەکجار بی خەست) دەبێ (یەکجار شی جەدەست) هەروەها نووسەری ئەم بەسەرهاتە لە هەندێ شوێندا نەیتوانیوە وشەکان بخوێنێتەوە، بۆ وێنە.

ئیسە فەرموودەی شای گوڵ غودارەین
پەردەشان کەردەن ئەو نەپێواردەن

لێرەدا (گوڵ عوزاری) بە (گوڵ غودارەن) نووسیوە، ئەو ناتەواوییانەش بەم چەند دێرە کۆتاییان نایەت، مەگەر خوێنەر بۆ خۆی بەوردی ئەم بەسەرهاتە بخوێنێتەوە تا باش ئەم کێشانەی بۆ ڕوون بێتەوە، من تەنیا بۆ ئەوەی خوێنەر ئاگاداری ئەم چەشنە ناتەواوییانە لە چیرۆکەکەدا بێ، ئەم چەند بەیتەم بەنموونە هێنایەوە. ئەگەرچی هەندێ نارێکیشی لە بواری جۆگرافیاییەوە تێدا بەرچاو دەکەوێت و ئەوەی لە کێوی (سەرئەندیب)ەوە دەچێت بۆ مەغریب و فەرەنگ و خەتا و میسر بە

دوای یەکدا ریز دەکا و... کە ئەوەش دەکرێت بە خەیاڵکردی شاعیر دابنرێ کە ئەم شوێنانە لەیەک بەدوور نازانێت. لە لایەکی تریشەوە دەستنووسەکە چ لە سەرەتا و چ لە کۆتاییدا بەشێکی لێ نەمابوو، تا ئەوەی نوسخەیەکی ترم لەلای مامۆستا ئەمینی گۆجەری لە شاری (سەحنە) بە دەست کەوت، کە لە شوێنێکی دەسنووسەکەدا هاتووە:

کاتب کیتاب محەمەد سەلیم نام

ئیبن تیموورخان کولیایی مەقام

کاتێ بەوردی خوێندمەوە لە ڕووی ناوەرۆک و چوارچێوەی داڕژاوی بەسەرهاتەکەوە، لەگەڵ نوسخەی یەکەمدا هەروەک یەک بوون، بەڵام لە ڕووی دانانی شیعرەکان و شێوەزاری داڕشتنەوە جیاوازییان هەبوو، ئیدی بۆیشم ڕوون نەبوویەوە کە ناوبراو (محەمەد سەلیم)، دانەری بووە یان وەک خۆی نووسیویەتی، چیرۆکەکەی، دووبارە نووسیوەتەوە و ئاوا دەستی بردووەتە نێو چیرۆکە شیعرەکەوە و ناوی خۆیشی تێیدا هێناوە.

بێگومان ئەگەر ئەم کەسە ئەم چیرۆکەی بە شێوەی جیاوازیش دانابێت، ئەوەی خانای بەوردی خوێندووەتەوە، یان تەنانەت دەتوانم بڵێم کە ئەوی لە بەردەستدا بووە، ئەوەیش لەوەدا دەردەکەوێت، بەهیچ شێوەیەک لە ڕەوتی داڕێژاوی ئەو چیرۆکە لای نەداوە، تەنیا ئەوە نەبێ کە لە هەندێ شوێندا لەوەی خانا زیاترە و ناوی (حەمیدی مەلاح)یشی بە (حەمید مەلا) هێناوە، لە ڕووی شێوە زمانیشەوە بەرەو لەکی دای تاشیوە، هەتا لە شێوەی لەکییەکەیشدا زۆر لاوازە و بەهەڵەدا چووە، بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو نیوە دێرە لە دەسنووسەکەدا بکەین.

لاپەڕەی ٣٠٧ دەسنووسەکە (ئاما پەرێ قەست دوو هۆری لەقا)

= = = ٣٠٨ = = (وەپەنجەی شمشاد دوو حۆری نازدار)

لەو دوو دێرەدا وشەی (حۆری) بە دوو شێوەی (حۆری) و (هۆری) نووسیوە، یان وشەکانی (ڕۆ)ی بە دوو شێوەی (ڕۆ – ڕوز)وە (بڵێسەی بە بلیزە) یان (هەڵمەت بە حەڵمەت) وە زۆرشتی ئاوا، ئەمەیش ئەوەمان بۆ دەردەخات لەڕووی داڕشتنی ئەدەبییەوە زۆرلاواز بووە، بۆ نموونە با سەیری ئەم دێرەش بکەین!

پەرێ مــەتڵــەبێ من دارۆم ئومــێــد
قــەبووڵ کــەری وەتۆم هــەن ئومــێــد

تەنانەت ئەوانەی کە لە ئەدەبی کلاسیکدا شارەزاییەکی سەرەتاییان هەبێ، بەیەک جار سەیرکردنی ئەم دێرە بۆیان دەردەکەوێ کە لە ڕووی کێش و سەرواوە، لە سەرانسەری چیرۆکەکەیشدا ئەم جۆرە بەیتانە بەرچاو دەکەون، هەر بۆیە نەمانتوانی ئەم نوسخەیە بکەین بە سەرچاوە، و هەر ئەوەی خانامان کرد بە ئەساسی ئەم چیرۆکە و هەندێک ناتەواویی تێدا هەبوو کە بۆ پڕکردنەوەیان لەم نوسخەی دووەمە کەڵکم وەرگرت.

پێویستە ئاماژەش بەوە بکەم کە من کۆپیی ئەم دەسنووسەی خانای قوبادیم لای مامۆستا محەمەد ئەمین هەورامانی بەدەست کەوت کە جێگای سوپاس و پێزانینمە، چاوەڕوانیی ئەوەش لەو بەڕێزانە دەکرێت کە ئەم جۆرە بەرهەمە دەستنووسانەیان لایە و لە خوێندنەوە و دارشتنەوەیاندا شارەزا نین، بیانخەنە بەردەستی دڵسۆزان و شارەزایان، تا لە فەوتان و لەناوچوون رزگاربن، چونکە ئەم جۆرە دەستنووسانە بەشێکن لە سامانی ئەدەبی کوردی.

کورتەیەک لە چیرۆکە شیعرەکە

ئەم بەســەرهاتە ئەگــەرچی لە دوو وڵاتی دوور لە یەکی وەک چین و ســووریا (دیمەشق)دا ڕوو دەدا، ئەویش شازادەی چینی بەناوی سوڵتان ئیبراهیم، عاشق و سەرهەڵگرتووی کچە شازادەی دیمەشق بە ناوی نۆش ئافەرین دەبێ، زۆر بابەتی تێدایە کە جێگای باس و توێژینەوەن، ئەگەر بێت و لەسەر تەواوی ئەو بابەتانە بدوێین ئەوا دەبێ چەند کتێبی تری لەسەر بنووسین، من لێرەدا تەنیا چیرۆکەکە بەکورتی دەگێڕمەوە، لێکۆڵینەوە و توێژینەوەی ورد و هەمەلایەنە لەم بەرهەمە بۆ زانایان و پسپۆڕان بەجێ دێڵم.

پاڵەوانی ئەم بەسەرهاتە ئیبراهیمە کە کوڕی عادڵ شای چینە و کەسایەتییەکی لێهاتوو و کەم وێنەیە، جارێکیان تاجرێکی شاری دیمەشق ڕێگای دەکەوێتە چین، ناوبانگی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، بە هەرشێوەیەک دەبێ خۆی بە سوڵتان دەناسێنی و باسی جوانیی کچی جەهانگیر شای پاشای دیمەشقی بۆ دەکات، هەر

لەو کاتە وێنەیەکی نۆش ئافەرینی پیشان دەدا، سوڵتان ئیبراهیم دەسبەجێ نەک دڵێ سەد دڵ عاشقی نۆش ئافەرین دەبێ، ئەو رازە لای دۆستی نزیکی خان محەمەد کە وەزیری پاشای چین دەبێ دەدرکێنێت، کاتێ لەگەڵ عادڵ شادا باسی ئەو بابەتە دەکات، بەهیچ لەونێ بەوە قەناعەت ناکات کە سوڵتان ئیبراهیم بچێت بۆ دیمەشق ، کاتێ سوڵتان ئیبراهیم بەوە دەزانێت بڕیار دەدا کە خۆی بە تاکی تەنیا و بێ هیچ یارو یاوەر بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، خان محەمەد لەوە ئاگادار دەبێ، نایەوێت سوڵتان ئیبراهیم بەو شێوەیە بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، بە بێ ئاگەداریی عادڵ شا کاروانێک بەڕێ دەخەن و بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون، پاش ماوەیەک دەگەنە لێواری دەریا و سواری کەشتی دەبن کاتێکیش عادڵ شا بەوە دەزانێ هیچی پێ ناکرێ و تەنیا دەست دەکا بە دوعا و نزا کە خوای گەورە بیانپارێزێ، هەر لەناو دەریادا یەکەم رووداوی ناخۆشیان بۆ دێتە پێشێ، ئەویش نەهەنگێ لە کەشتییەکەیان دەدا و پاتۆر پاتۆر دەبێ و سوڵتان ئیبراهیم و خان محەمەد پارچە تەختەیەک وەگیر دێنن و بەهەزارحاڵ خۆیان رزگار دەکەن.

کاتێ دەگەنە، وشکایی، پاش چەن ڕۆژ سەرگەردانی لەنێو دارستان و جەنگەڵێکدا پیاوێکیان تووش دەبێ، دەزانێ لێقەوماون، دەیانباتەوە بۆ ماڵی خۆی کە بەتەنیا لەو دارستان و جەنگەڵەدا دەژی و کۆشکێکی بۆ خۆی دروست کردووە، کاتێ دەچنە نێو کۆشکەکەوە، سەریان سوڕ دەمێنێت کە ئەم کابرا کێیە، پاش ئەوەی کە یەکتر دەناسن، دەزانن ئەویش عاشقێکی سەوداسەری کچی ئەسکەندەر شایە، بە ناوی جەهانسووز، دەڵێ ئەسکەندەر شا پێی وتووە من کچ بە هاوشانی خۆم دەدەم تۆ ئەگەر تەواوی سەروەت و سامانی دنیایشت هەبێ، کچت پێ نادەم، کاتێ ئەو دەگێڕێتەوە فرمێسک لە چاوانی وەک چاوگەی بەهار دەڕژێتە خوارێ، سوڵتان ئیبراهیم دڵنەواییی دەکا و بەڵێنی پێ دەدا کە ئەگەر بە دیداری نۆش ئافەرین شاد بوو. ئەویش بە دیداری جەهانسووز شاد بکات، کابراکەش کە ناوی حەمیدی مەلاح دەبێ، بەڵێن دەدا بە سوڵتان ئیبراهیم هەتا بەدیداری نۆش ئافەرین شاد نەبێ، نەگەڕێتەوە بۆ وڵاتی خۆی، پاشان دەڵێت هیچ ورکەتان نەبێ، من ئەوەندە سەروەت و ماڵم هەیە، ئەگەر چەندەها سالمان پێ بچێت، پێویستمان بەهیچ نابێ، دەستبەجێ هەڵدەستێتەوە و ئەسپ و بارخانەیەک کە شایستەی سوڵتان ئیبراهیم بێت، ئامادە دەکا و، ڕۆژی دوایی زوو وەڕێ دەکەون، لەوێشەوە

پاش چل ڕۆژ دەگەنە نزیکی شاری دیمەشق ، حەمید کە شارەزای ڕێگاکە دەبێ، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت.

وات ئەی شازادە یە دەمشق شارەن
بدەر مزگانی مەنزڵگەی یارەن

شازادە شنەفت ژ موژدەی حەمید
وانا شوکرانەی دانای کەس نەدید

پاشان ڕوو دەکاتە حەمید و دەڵێت تۆ شارەزاتریت، لە پێشدا بچۆ جێگایەک بۆ حەسانەوەمان دەستنیشان بکە و هەواڵمان پێ بدەرەوە، حەمید دەسبەجێ بەرەو شار بەڕێ دەکەوێت و شوێنێکی شایستەی سوڵتان ئیبراهیم، بەکرێ دەگرێ و زوو دەگەڕێتەوە بۆ لای سوڵتان ئیبراهیم وەزیر، پێکەوە دەچنە ناوشار و ئەو شەوە دەحەسێنەوە، هەر لەو کاتەدا ئاگادار دەبن کە چەندەها پاشا و شازادەی وڵاتانی دوور و نزیک هاتوون بۆ خوازبێنیی نۆش ئافەرین، لەوانە کەسانێک وەک (بەهمەن شا شازادەی حەڵەب، ئەلیاس پاشای خەتا، مەلەک تووفان پاشای میسر، مەلیک مەحموود پاشای مەغریب، مەسعوود شازادەی خوتەن)، ڕۆژی دواتر گوێیان لە جارچی دەبێ کە بەناو شاردا جارِ دەکێشێ کە سبەینێ نۆش ئافەرین سەردانی بازارِ دەکات، با هەمووان ئاگەدار بن، سوڵتان ئیبراهیم و هاوڕێیانی خۆیان بۆ سبەینێ ئامادە دەکەن، تا پێش هەمووان لە خۆشترین شوێنی بازارِ ڕاوەستن و هاتنی نۆش ئافەرین ببینن، سبەینییەکەی کاتێ دەچنە بازارِ، سەیر دەکەن تەواوی پاشا و شازادەکان لەگەڵ سوپا و سانی خۆیان لەوێدا حازرن، کاتێ نۆش ئافەرین دەردەکەوێت هەر کامیان دەیبینن دەسبەجێ بێ هۆش دەکەون، سوڵتان ئیبراهیمیش کاتێک چاوی دەکەوێت بەنۆش ئافەرین ئەویش وەک ئەوان هۆشی لەسەر خۆی نامێنێت.

کەفت نەڕووی مەیدان زام دەروون چاک
بەوێنەی سایە غەڵتان بی نە خاک

بە دیدەی پڕ نەم ئەشک هوونـاو ڕێز
بەواوەیلای سەخت شوور ڕەستاخێز

حـــەمـــیـــد مـــەلاح وەزیر چـەنی هـەم
ئامـــان بـەخـدمـــەت شـــازادەی پڕغـــەم

هـۆرگـــرتن نـەڕووی خـــاک ســـیـــاوە
پێـــچـــان وەلـەحـــاف زەڕین زیبـــاوە

ڕەفـــیـــقـــان بـەســـۆز دڵداری کـــەردن
بـە هـەر حـــاڵێ بـی بـە مـــەنزڵ بـەردن

ئەو ڕۆژە لە مـاڵ دەمێنێتەوە شـەو دادێت، سوڵتان ئیبراهیـم ڕوو لە دۆستەکانی دەکـــات و دەڵێت من نـاتوانم چـاوەڕوانیـی ئەوە بکەم تـابزانم نـۆش ئـافـــەرین کێ دەسنیـشـان دەکات، بە هـاوسـەری خـۆی دەبێ هـەر ئێستـا دەسبـەکار بم، وەزیر دەڵێت خەیاڵت چییە؟ هـەرچی دەکەیت ئێمەش لـەگەڵتاین، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت دەبێ بەشـــەو، هـەرچۆنێک بێت خـۆم بگـەینمـە نۆش ئـافـەرین و هـەســتی دەروونی خـــۆمی بـۆ بەیان بکەم. هـەر ئەو شـــەوە بـەڕێ دەکـــەون بەرەو قـــەسـری زەڕنیگار، شوێنی حەسانەوەی نۆش ئافەرین، بەهـەر جۆرێ دەبێ، لە دیواری قەسرەکە ئاودیو دەبن. سوڵتـان ئیبراهیم کاتێ چاوی دەکـەوێت بە حـەوش و حـەساری قـەسرەکە لەو هـەموو جوانییـە سـەری سـورِ دەمـێنێت، شـاعیر لێرەدا کە وێنـەکانی ئەو حـەوش و تەلارەمـان بـۆ باس دەکـات، وەک ئەوە وایـە کـە تاقگە و ســەراو و باخ و بـاغـاتی بەشێک لە کوردستانمان بۆ وەسف بکا، وەک دەڵێت:

چـەمـەی ئاو سـاف وێنەی شـیـر و قـەند
ســاف و خـــۆشگەوار دانـایان پەســـەند

جـــاریـیـــەن بەڕووی ســـەوزەی فـــەزاوە
وێـنـەی مـــــــــرواریـد بـە ڕووی تـەڵاوە

جـــــەرگـــــەی نـاروەند دار ئەرغـــــەوان
جـــە شـنـۆی نەســـیم لاحـــــەولە وانـان

لاریـی یاســـــەمـــــەن وێنـەی تاجـــداران
سـێف و بەیی بۆخـۆش نەسـایەی داران

کاتێک کە سوڵتان ئیبراهیم یارانی لە شوێنێکدا دادەنێ و خۆی بەتاک دەچێتە ژوورێ، کاتێ سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەسەر تەختخاو نووستوە، ئەویش نزیک دەبێتەوە، نەختێک سەیری دەکات، ئەوجار زۆر بەئارامی ئەنگوستیلەکەی دەردێنێ و لە ئەنگوستی خۆی دەکا و ئەنگوستیلەکەی خۆیشی دەکاتە ئەنگوستی نۆش ئافەرین، تەنانەت چەن ماچێکیشی دەکات و دەگەڕێتەوە، نۆش ئافەرینیش بە نهێنی سەیری دەکات و هیچ نازانێت، شەوی دواییش هەر بەو شێوەیە ڕوو دەکاتەوە تەلاری شازادە، هەروەک شەوی پێشوو دەچێتە راسەری نۆش ئافەرین، هەرکە دەیەوێ سەرگۆنای ماچ بکات، نۆش ئافەرین وەک تەواری تەرلان ڕادەپەڕێ و مەچەکی سوڵتان ئیبراهیم دەگرێت، کاتێ سەیر دەکات یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی سوڵتان ئیبراهیم دەبێت هەر لەوکاتدا دەڵێت:

غەزاڵ گوڵزار کام دیارەنی
تاوس سەرتەڵ کام عوزارەنی

بەی دەستوور جەماڵ نوورەحەق رەشتە
تۆ جە ئادەمی یام جە فریشتە

وەش ئامای وەخەیر گیانم فێدات بۆ
نوور بینایم قەدەمگای رات بۆ

سوڵتان ئیبراهیم دەزانێ کە ئەویش پێکراوی تیری عیشقە دەڵێت، من سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین و ماچینم، عەشقی تۆ وای لێ کردووم کە هەموو شتێکم لە یاد بچێتەوە، تەنیا تۆم دەوێ و بەس، هەردووکیان بۆ ماوەیەک بەو شێوەیە هەموو شەوێ ژووان دەکەن و لەگەڵ یەکتر ڕادەبوێرن، یەکێک لەو پاشایانە بەناوی مەلیک مەحموود لەو ماوەیەدا زۆر لەوە پەستە کە تەنانەت نەیتوانیوە لە نزیکەوە نۆش ئافەرین ببینێ و قسەی لەگەڵدا بکات، لەگەڵ وەزیرەکەیدا ڕاوێژ دەکات کە چی بکەن، وەزیرەکەی دەڵێت تۆ دەبێ بەنهێنی و بەجلوبەرگی جیاوازەوە شەوێ بچیت بۆ لای نۆش ئافەرین و رازی دڵی خۆتی بۆ بەیان بکەیت، کاتێ بەو شێوەیە دەچێتە ناو قەسر و تەلاری شازادەوە سەیر دەکات کە لاوێکی بێ باک لەگەڵ شازادە دانیشتووە و خەریکی بادەنۆشی و ڕابواردنە، ئەویش هەرچەندە سەیر

دەکـات ئەو لاوە نـاناسـێت، دەگـەڕێتـەوە و ئـەمـە بـە وەزیرەکـەی دەگـەیەنـێت، وەزیرەکـەیشـی دەڵێت دەبـێ ئەو لاوە لـەناو بـەرین ئەگـینا دەسـتت نـاگـاتـە نۆش ئافەرین.

شـەوی دواتر چەند کـەسـێ لەگـەڵ خـۆی دەبات و لە شـوێنێکدا خـۆیان حـەشـار دەدەن هـەتا سـوڵتـان ئیـبـراهیم وەک شـەوانی تر دەچێت بۆ لای نۆش ئافـەرین و لە کاتی گەڕانەوەیدا مـەلیک مـەحمـوود و هـاوڕێیانی سـەرەڕێی لێ دەگرن وا دەزانن کە هـیـــچـی لـەدەس نایـە و دەتوانـن زوو لـە نـاوی بـەرن، بـەڵام هـەرکـــە دەنگـی دەدەن، ئەویش وەک هـەورە تـریشـقـە لێـیـان تـاین دەبی و چەند کـەسـێکـیـان لێ دەکـوژێ و مـەلک مـــەحـمـوودیش بریندار دەکـات و ئەوانـی تریش بەپـەلـە لە دەسـتی هـەڵدێن، ئەلیـاس کە سـەرکردەی تەواوی پاشـا و شـازادەکـان دەبـێ، مـەلیک مـەحـمـوود پـەنـا دەبـاتـە بـەری و داوای یـارمـــەتیی لێ دەکـات. ئەویش بـەڵێنـی پـێ دەدات کـە شـــەوی دوایی تۆڵەی مـەلیک مـەحمـوود لەو کابرا نـەناسـراوەیە بسـێنێتـەوە، شـەوی پاشـتریش هـەروەک شـــەوانـی تر ســـوڵتـــان ئـیـــبـــراهـیـم دەچێت، بۆڵای نـۆش ئـافـــەرین و لە گـەڕانەوەیدا لەپـڕ چواردەوری دەگـرن، ئـەم شـەوە خـان مـحـەمـەدیشـی لەگـەڵ دەبـێ، هـەتا ئەوان چاو دەکـەنـەوە، سـوڵتـان ئیـبـراهـیم و خـان مـحـەمـەد چـەند کـەسـێکـیـان لێ دەکـوژن و ئـەلیـاس و سـەعید و مـەسـعـوودیش کـە لەگـەڵیان دەبن بریندارییان دەکـەن، بـەڵام ئـەوەندە زۆر دەبن کە باشـاریان ناکـەن، بۆیە دەکـەونە بیری هـەڵهـاتن لەوکاتـەدا چـەند مـەشـخـەڵداریان لەگـەڵدا دەبن، سـوڵتـان ئیـبـراهـیم مـەشـخـەڵدارەکـان دەکـوژێ و تاریکـایی دادەکـا و لەگـەڵ وەزیردا هـەڵدێن، ئەوانیش لە نـاو خـۆیاندا دەسـت دەکـەن بـەشـەڕ تـا مـاوەیـەکـی پـێ دەچێت کـە مـەشـخـەڵەکـان رۆشـن دەکـەنـەوە، کـاتـێ سـەیـر دەکـەن کـەس دیـار نـیـیـە و خـۆیان لە خـۆیان دەکـوژن، ئەلیـاس زۆر تووڕە دەبی و هـەروا بـە تـووڕەییـیـەوە فـەرمـانـدەکـانـی بانگ دەکـا و دەڵێ دەبی زیـاتـر وریـا بـن، تـا شـتـی وا ڕوونـەدا، ئەگـینا ئـابـڕوومـان دەچێت، مـەلیک مـەحـمـوود زیـاتـر لە هـەمـوو شـتـێک لەوە نـارەحـەت دەبـێ کـەوا ئەلیـاس شـا و چـەند شـازادەیـەک بـەهـۆی ئەوەوە بریندار بوون، لەگـەڵ وەزیرەکـەیدا دەکـەوێتـە وتـووێژ کـە چی بکـات، وەزیر دەڵێت هـیـچ ورکـەت نـەبـێ، شـوێنـی سـوڵتـان ئـیـبـراهـیـمـم پـەیدا کـردووە، بـە کـەلـەپـچـەکـراوی دەیهـێنـمـە بـەردەسـتـت، ئەویش دەڵێت، ئەگـەر ئەوەم بـۆ بکـەی هـەتا مـاوم لە بـیـرم ناچێت، وەزیر دەچێت و بـەنـهـێنـی دەرمـانـی بێـهـۆشـی دەکـاتـە نـاو خـواردنـەکـەی

سوڵتان ئیبراهیم و هاوەڵەکانییەوە، ئەوانیش شەو کە دادێت دادەنیشن و دەس دەکەن بە خواردن پاش ماوەیەک، هەر سێیان بێ هۆش دەکەون، وەزیر خۆی حەشار دەدا هەتا شەو درەنگانێ، لەولایشەوە نۆش ئافەرین سەیر دەکات کە سوڵتان ئیبراهیم نەهات بۆ لای، نیگەران دەبێ و روو دەکاتە دایەنەکەی و دەڵێت:

واتش ئەی دایە مـــــەحـــــرەم رازم
دڵســـــۆز هامـــــدەم راز و نیـــــازم

حـــەرفێ مـــەواچووم مـــەبۆ بشنەوی
باوەرە پەرێم بـەرگ شـــــــــەوڕەوی

وات سەرگەردت بام زوڵف سیا زەنجیر
ئەرشـــا بزانۆ لێت مـــەبۆ دڵگیـــر

دەست بەرد بە ملوان دانەی جەواهێر
لەعلێ بەرئاوەرد چون شوعلەی ئاهێر

بەخـــشـــا بەدایە ســـەوڵ نازئەنداز
دایە زبان بەست نـامـــــا بە ئاواز

شی وە باڵای بام بێ خـۆف و ئەندێش
ســەروەناز بەردیش رەفـیق چەنی وێش

لەسەر دیواری حەساری تەلارەکەی سەروەناز دادەنێ و بەرەو ماڵی سوڵتان ئیبراهیم بەڕێ دەکەوێت، لەولایشەوە وەزیر سوڵتان ئیبراهیم دەپێچێتەوە و دەیدا بە شانیدا و بەرەو ماڵی مەلیک مەحموود بەڕێ دەکەوێت، لە ناو رێگادا نۆش ئافەرین تووشی دەبێت لە شوێنێکی کەناردا خۆی حەشار دەدا، تا بزانێ ئەوە چییە، کاتێ نزیکی دەبێتەوە بە هێواشی لێی دەپرسێ ئەوە چییە بەکۆڵتەوە، وەزیریش وا دەزانێ یەکێک لە هاوڕێکانی خـۆیەتی، دەڵێت زوو یارمـەتیم بدە، سوڵتان ئیبراهیمە، بێهۆشم کردووە، نۆش ئافەرین هەکە ئەوە دەبیستێ، شمشێر هەڵدەکێشێ و:

دەس بەقەبزەی تیغ کێشا نە غەلاف
داش نە فەرق سەر شەقش کەرد تا ناف

غـــەڵتـــان بـەزام فـــەرق وێشـــەوە
ئەســـڵـــەن ســـەدایێ نامـــا لێـــشـــەوە

دەسبەجێ سوڵتان ئیبراهیم دەگرێ بەکۆڵەوە و بەرەو ماڵ بەڕێ دەکەوێت، لەپڕ چل کەس کێشکچیی ناو بازاڕ تووشی دەبن، ئەوانیش وادەزانن دزە و مـاڵی خەڵکی بڕیوە. پەلاماری دەدەن، ئافراسیاب کە سەردەستەی کێشکچییەکان دەبێ، دەنگی دەدا و داوا دەکا راوەستێ.

ئافراسـیاب دیش شـەخسێ سـیاپۆش
بـارێ چون جـــەواڵ گـــرتـە بێ نـە دۆش

ئەی بارە چێـشـەن نە پوشت کـەردەنت
جـــــە خـــــەزانـەی کێ تـۆ ئـاوەردەنت

ســـــەوڵ ســـــیم ئـەندام یار وەفـــــادار
ئەسـڵـەن نەدا جـەواب نامـا بـە گـوفـتـار

جـــە تـەشـــویشـــیی خـــەزانـەی دۆشش
واچـی ئـەو ئـاواز نامـــــا نـەگـــــۆشش

نۆش ئافەرین لەبەر ئەوەی کەس پێی نەزانێ پێچ دەکاتەوە و لە کۆڵانێکی تردە بۆی دەردەچێت، ئەوانیش بەشوێنیدا دەچن تا پێی دەگەن، دووبارە ئافراسیاب سەرەڕێی لێ دەگرێ بەسەر سەریدا دەگوڕێنێ و دەڵێ، هەی بەدکار لە دەستی من دەرناچی، ئەویش کۆڵەکەی دادەنێ و دەگەڕێتەوە و دەسبەجێ، ئافراسیاب و چەند کەس لە هاوەڵانی دەکوژێ، کێشکچییەکانی تر هەرکە ئەمە دەبینن هەموویان هەڵدێن. ئەویش دیسان سوڵتان ئیبراهیم دەدا بەکۆڵیدا، تا دەچێتە بن دیواری تەلارەکەی، بانگی سەروەناز دەکات کە یارمەتیی بدات تا پێکەوە سوڵتان ئیبراهیم دەکێشنە سەر و دەیبەنە نێو ماڵ و دەسبەجێ دەرمانی دژە بێ هۆشیی دەدەن

بەلووتیا و سوڵتان ئیبراهیم پژمەیەک دەکات و وەئاگا دێتەوە، بەڵام سەری لەوە سوڕ دەمێنێ کە چۆن گەیشتووەتە ئەوێ، نۆش ئافەرین تێکڕای بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە، سوڵتان ئیبراهیم زۆر خۆشحاڵ دەبێ بەوەی کەوا دڵدارەکەی وەک خۆی لێهاتوو و بەتوانایە.

ئەو شەوە تا نزیکی بەیانی پێکەوە دەبن، دەمەوبەیان سوڵتان ئیبراهیم ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین دەکا و بەرەو ماڵ بەڕێ دەکەوێت، کاتێ دەگاتەوە ماڵ، دەبینێ کە هێشتا هاوەڵانی بێ هۆشن، ئەوانیش دێنێتەوە هۆش و تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕێتەوە، بۆ سبەینێیەکەی هەواڵی کۆژرانی وەزیر و ئافراسیاب و چەند کەسی تر دەگاتە گوێی جەهانگیر شا، ئەویش ئیدی لەو پێکداچوونە زۆر تووڕە دەبێ و وەزیرەکەی بانگ دەکات و هۆکاری ئەو ئاڵۆزییەی لێ دەپرسێ، وەزیریش دەڵێت، قوربان ئەو هەموو شا و شازادەیە لەو شارەدان هەرکام بۆ خۆیان دەیانەوێت دەسەڵاتی خۆیان بە جۆرێ بنوێنن، ئەگەر بیرێکی لێ نەکەیتەوە دەبێ چاوەڕوانی ڕووداوی گەورەتر بکەی. پاش وتووێژێکی زۆر دێنە سەر ئەو ڕایە، کە بچنە لای (فەیازی) عابێد، تا ئەو کێشەکە چارەسەر بکات و بڕیار بدات کە نۆش ئافەرین بۆ کێ بێ، جەهانگیر شا ئەو ڕایە پەسەند دەکا و بەڵێنی ئەوە دەدا بچێت بۆلای عابێد، پێش ئەوە شازادەکان لەوە ئاگادار دەبن، کە فەیازی عابێد دەبێ بڕیاری ئەوە بدات کە نۆش ئافەرین هیی کامیان بێت. بۆیە هەر کامیان بە کۆمەڵێک دیاریەوە دەچن بۆلای فەیازی عابێد، ئەویش پەنامەکی پێیان دەڵێت، نۆش ئافەرین بەم زووانە ناتوانێ شوو بکا. چەند ڕووداوی ناخۆش بەڕێوەن، شازادە دەچێت هەتا جەزیرەی، واق و گوڵباغچەی ئیرەم و ناحیەی فەرەنگ و دەریای موحیت و قەسری سولەیمان و کۆشکی زەنگوڵە و چەندان تەلیسمی ناهەموار لە ڕێیدان، کەسێ کە بتوانێ ئەو تەلیسمانە تێک بشکێنێ، دەبێ بە هاوسەری نۆش ئافەرین. پاشان جەهانگیر شا بە نۆش ئافەرین دەڵێت، کە بچێ و لە سەرچاوەی (نووش) کە چاوگەیەکی پیرۆزە غوسڵ بکا و ئامادە بێ بۆ دەسنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی. ئەویش بە فەرمانی باوکی لەگەڵ کارەکەر و دەستوپێوەندەکانیدا دەچن بۆ سەرچاوگەی (نووش)، لەوێدا پاش غوسڵکردن خەریکی خۆ حازرکردن دەبێ کە لەپڕ دەستێ لە ئاسمانەوە. دێت و هەڵی دەگرن، هەرچەند هاوار دەکات کەس بە فریای ناکەوێت.

کاتێ جەهانگیر شا لەوە ئاگەدار دەبێ، تاجەکەی دەدا بەزەویدا و دەس دەکا بە هاوار و داد، بۆ کچەکەی، وەزیرەکەی دێتە لای و دەڵێت، قوربان! گریان و هاوار، هیچی لێ شین نابێ، با فەیازی عابێد بانگ بکەین تەنیا ئەو دەتوانێ رێنوێنیمان کات بۆ رزگارکردنی نۆش ئافەرین. جەهانگیر شا بۆچوونەکەی وەزیری لا پەسند دەبێ و چەند کەسێ لەگەڵ وەزیردا دەنێرن بە دوای فەیازی عابێددا، ئەوەندەی پێ ناچێ کە فەیازی عابێد دێت بۆ لای جەهانگیر شا. ئەویش دەچێت بە پێشوازییەوە و دەسەودامێنی دەبێت کە سۆراخێکی کچەکەی بۆ بکات. فەیازی عابێدیش دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، کچەکەت هیچی بەسەر نەهاتووە لە دەریای موحیت لە قەسری سولەیمان بەدەستی عەلقەمەی دێو بەند کراوە، کە دوو برای عەلقەمەش، زەلغەم و دەلغەم چاودێریی دەکەن، تەنیا کەسێک دەتوانێ رزگاری بکات، ئەویش سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چینە، پاشان دەست دەکا بە ناو قۆڵیدا و تووتییەک دەردێنێ و دورجێکی لە مل دەکات، دەڵێ، بەیانی تەواوی شا و شازادەکان کۆکەرەوە و ئەو تووتییە یەک یەک بدە بەدەستیانەوە، بڵێ ئەو هەڵقەی دورجە لە ملی دەربێنن، لەگەڵ هەرکامیان کەوتە قسەکردن، ئەوە ئەو رزگارکەری نۆش ئافەرینە و هاوسەری داهاتوویەتی.

جەهانگیر شا بەو هەواڵە خۆشحاڵ دەبێ و تووتییەکە لە فەیازی عابێد وەردەگرێ و سوپاسی دەکا، ڕۆژی دواتر تەواوی شا و شازادەکان ئاگادار دەکەنەوە، کەوا ئەمڕۆ ڕۆژی دەستنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی نۆش ئافەرینە، تەواوی ئەوکەسانە کە هاتوون بۆ خوازبێنی لەو کۆبوونەوەیەدا حازر دەبن، جەهانگیر شا تەواوی بەسەرهاتی نۆش ئافەرین بۆ ئامادەبووان دەگێڕێتەوە و دەڵێت، تەنیا کەسێک دەتوانێ رزگاری بکات کە ئەم تووتییە پاش دەرهێنانی ئەو دورجە، لەگەڵیدا بدوێ، سەرەتا لە ئەلیاس شاوە دەس پێ دەکەن، بەڵام هەرچی دەکات، تووتییەکە نایدوێنێ. پاشان یەکە یەکە تەواوی شا و شازادەکان دەیگرن بەدەستەوە و داوای لێ دەکەن کە لەگەڵیان بێتە قسە، بەڵام لەگەڵ هیچ کامیان نادوێ، تا نۆرەی سوڵتان ئیبراهیم دێ. کاتێ دەیگرێ بەدەستەوە و دورجەکەی لە مل دەردێنێ، تووتییەکە بەزمانێکی ڕەوان لەگەڵی دەکەوێتە قسە و دەڵێت:

جەودما واتش سوڵتان ئیبراهیم
ئینشەڵا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مـــەدەدکـــارتەن فـــەیز نوور زات
تۆ نۆش ئافـــەرین مـــەدەری نەجـــات

مـــاوەری بەشـــاد نەتۆی قـــەسـر کـــاخ
جـــفت تۆ مـــەبۆ بـە شـــادیی دەمـــاخ

هەروەها چەند رێنوێنییەکی تری دەکات و بێدەنگ دەبێ، تەواوی ئامادەبووانی کۆڕەکە لەو دەستنیشانکردنەی تووتییەکە زۆر تووڕە دەبن و تەنانەت ئەوەندەی نامێنی کە هەر لەوێدا پەلاماری سولّتان ئیبراهیم بدەن و بیکوژن، لەولایشەوەش ئاگـەداری ئازایەتیی ناوبراون و هیچ کـام ناوێرن هیچ بلّـێن و یەکـە یەکـە بە سەرشۆڕی کۆڕەکە بەجێ دێلّن. جەهانگیر شا دەچێ و دەستی سولّتان ئیبراهیم دەگـرێ و لەلای دەسـتی خـۆی دای دەنێ و پاش بەخـێرهێنان دەلّێت، فـەیازی عابێدیش هەر دوێنێ ئەو هەواڵەی پێ دام کە تەنیا تۆ دەتوانی نۆش ئافەرین رزگار بکەیت، ئێستا منیش تەنیا هیوام بەتۆیە، سولّتان ئیبراهیم دەلّێت پشت بە خوا نۆش ئافەرین رزگار دەکەم و بە دیدارت شادی دەکەمەوە، ڕۆژی دواتر جەهانگیر شا و سولّتان ئیبراهیم دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ناوبراو پاش بەخێرهێنان، روو دەکاتە سولّتان ئیبراهیم و دەلّێت:

ئەر سەد مەکێشی جەفا و دەردیسەر
مـــاوەری بەشـــاد ســـەوڵ نازپەروەر

مـــدارات نەبۆ بە وەخت و بێ وەخت
مەکـەری فـەتحی تەلیسـمات سـەخت

سێ نەفـەر ڕەفـیق یار و هامـڕاتەن
وێنەی غـــوڵامـــان نەخـــاک پاتەن

بەڵام یەکـێـشـان نـەڕووی خـەجـاڵەت
مـەکـەرۆ خـدمـەت نـەڕووی خـەیانەت

پاش چەند ئامۆژگارییەکی تر دورج (گەردەنبەند)ی ملی تووتییەکە دەردێنێ و دەیدا بەدەستی سوڵتان ئیبراهیمەوە، دەڵێت هەر کاتێ تووشی کۆسپێک بووی نەتزانی چی بکەی، سەیر ئەو دورجە بکە، هەرچی تێدا نووسرابوو، جێبەجێی بکە، رزگارت دەبێ.

پاشان لەگەڵ جەهانگیر شا مالاّوایی لە عابێد دەکەن و بەرەو ماڵ دەگەڕێنەوە، کاتێ بەڕێ دەکەون، وەزیری جەهانگیر شا کە ناوی عیزەت خان دەبێ، دەچێتە لای جەهانگیر شا و دەڵێت با سەلیمی کوڕم لەگەڵیان بێت، مەبادا ئەوانە لە گەڕاندنەوەی نۆش ئافەریندا خیانەتمان لێ بکەن، بەهەر لەونێ دەبێ بەڵێن، لە شا وەردەگرێ، کە سەلیمی کوڕی لەگەڵیان بچێت، پاشان دەچێتە لای سەلیم و ئەنگوستیلەیەکی پێ دەدا و دەڵێت هەرکاتێ ئەرکەکەیان هەموو جێبەجێ کرد و گەڕانەوە، ئەو ژارە هەلاهێلە لە ژێر ئەو ئەنگوستیلەیەدایە بیدە بە سوڵتان ئیبراهیم و خۆت نۆش ئافەرین بگەڕێنەوە بۆ دیمەشق، ئەوکاتە جەهانگیر شا لە تۆی مارە دەکا، بەم شێوەیە سەلیمیش لەگەڵیان بەڕێ دەکەوێت.

ماوەی سێ مانگ بە کەشتی دەچن تا دەگەنە نزیکی جەزیرەیەک، کاتێ لە خاوەن کەشتییەکە پرسیار دەکەن کە ئەو جەزیرە کوێیە؟ ناوبراویش دەڵێت جەزیرەی (گویا)یە پڕە لە گیانداری درندە و دێو و درنج، هەرکەس چووەتە ئەو جەزیرەوە نەگەڕاوەتەوە، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت، هەر لێرە دادەبەزین، لەگەڵ هاوڕێکانی دەچنە ناو جەزیرەکە، ئەوەندەی پێ ناچێ و، دەوراندەوریان پڕ دەبێ لە هەزاران دێو کە یەکێکیان ئاوا هەڵدەنێ.

یەکێ جە دێوان قەد وێنەی منار
دەست و پا چون فیل ئەنگوشت چون چنار

گەردەنەش وێنەی شتور دراز بێ
دەندانش وێنەی سفرەی گوراز بێ

غورڕا وەهەیبەت مەلعوون لەعین
واتش ئیبراهیم شای چین و ماچین

پەی چێش ئامانی وەی جاگە و مەکان
هەرکەسێ ئامان ساف بییەن بێ گیان

سولّتان ئیبراهیم دەلّێت، ئەگەر مەردی مەیدانی فەرموو، دێوی بەدکار گورزێکی بەدەستەوە دەبێ هەلّی دێنێ و هەتا هێزی تێدا دەبێ دەیدا بەسەر قەلّغانەکەی سولّتان ئیبراهیمدا، کە نۆرەی سولّتان ئیبراهیم دێ، شمشێرەکەی ڕادەکێشێ و دەیدا لەناو قەدی دێوەکە و وەک خەیار دەیکا بە دوو کەرتەوە، کاتێ کە سوپای دێوان ئەوە دەبینن گەلەکۆمەیان بۆ دەکەن ئەمانیش لە کوشتنیان ناپرنگێنەوە یەکێ دەکوژن چوار دێنە جێگایان، کە شەو دادێت و دێوەکان فەرمانی حەسانەوە دەدەن و دەگەڕێنەوە بۆ شوێنی خۆیان. ئەمانیش لە نزیک دارێکی گەورەدا دادەنیشن. خەو دەیانباتەوە و تەنیا سولّتان ئیبراهیم وەخەبەر دەبێ، لەپڕ دوو باڵندەی سوور و سەوز دێن و لەسەر دارەکە دەنیشنەوە، باڵندە سوورەکەیان دێت و لە پێستی دارەکە هەندێک دەخوات، باڵندە سەوزەکە لێی دەپرسێ بۆچ پێستی ئەو دارە دەخۆیت؟ ئەویش لە وەلاّمدا دەلّێت هەر کەسێ بریندار بێت و گەلاّی ئەم دارە بخوا، دەسبەجێ بریندەکەی خۆش دەبێتەوە، پێستەکەیشی دەبێتە هۆی رزگاربوون لە بەلاّ و نەهامەتیی مەزن، میوەکەیشی دەبێتە هۆی هەلّهاتنی دێو و گیاندارانی درێندە. باڵندە سەوزەکە دەلّێت؟ بۆ ئەمە چ دارێکە؟ ئەویش دەلّێت داری (عوود و سنج)ی پێ دەلّێن، ئەوە دەلّێن و دەفڕن و دەچن. سولّتان ئیبراهیمیش دەسبەجێ هەلّدەستێتەوە و هەندێ لە گەلاّ و میوە و پێستی دارەکە دەکاتە کیسەیەکەوە لەگەلّ خۆی هەلّی دەگرێ.

هەرکە ڕۆژ دەبێتەوە سوپای دێوەکان هێرش دێننەوە بۆ سەریان، کاتێ نزیک دەبنەوە کە بۆنی عوودەکە دەکەن وێکڕا هەلّدێن. بۆ چەند ڕۆژێک لەو جەزیرەیەدا دەمێننەوە، تا تەواوی دێو و درنجەکان لەناو دەبەن، پاشان سواری کەشتی دەبن و بەرەو مەغریب دەڕۆن، لە دوای یەک مانگ دەگەنە ولاّتی بەربەر، لەوێدا دادەبەزن و ڕوو دەکەنە ئەو سەرزەوینە، لە جەزیرەی واق واق شەو دادێ و دەبینن لە دوورەوە هەزاران مەشخەلّ داگیرساوە، ڕۆژی دواتر بەرەو شوێنی مەشخەلّەکان دەچن، نازانن کە ئەو مەشخەلاّنە بریسکانەوەی چاوی زەنگیی مرۆڤخۆرن، ئەوەندەی پێ ناچێ کە چواردەوریان دەگرن و ئا بەم شێوەیە وەسفی ئەوانیش دەکات.

هەفتاد هەزار دێو قەد وێنەی چنار
دەهەن بە غەوغا وێنەی سیامار

هەریەکێ سەنگێ کەمتەر بی نەکاخ
بەوێنەی زیوەر کەردەنش ساوراخ

نەجاگەی زیوەر نەگەردەن کەردەن
(بەڕووی سینەدا ئاوێزان وەردەن)

شازادە و یاران هەر چواربەهەم
مەشغوڵ بین دەردەم بە ئیسم ئەعزەم

کاتێ نزیک دەبنەوە پرسیار دەکەن، ئەی بەنی ئادەم، چۆن ڕێگاتان کەوتووەتە ئەم سەرزەوینە، مەگەر ناوی زەنگییانی مرۆڤخۆرتان نەبیستووە؟ وەزیر دەچێتە بەرەوە، دەڵێت ئێمە بیناسازین، ئەگەر ئیزن بدەن لە ماوەیەکی کەمدا باشترین کۆشکتان بۆ دروست دەکەین پاشای زەنگییان دەڵێت، باشە، ئەگەر ئەو کارەمان بۆ بکەن، هەرچیتان نیاز بێت، جێبەجێی دەکەین. سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت وەزیر ئەوە چی دەڵێت؟ دەڵێت گەورەم دەبێ بیانوویەک بدۆزینەوە بەڵکو رزگارمان بێت. پاشان دەڵێن دەبێ لەم دەوروبەرە بگەڕێین تا باشترین جێگا بۆ دروستکردنی کۆشکەکە پەیدا دەکەین، پاشای زەنگییان دەڵێت، باشە بەڵام نەکەن خەیاڵی دەرچوون لە کەللەتان بدا، بچنە ژێر زەوینیش دەتاندۆزمەوە، ئەوانیش دەس دەکەن بەگەڕیان لەو ناوانەدا، چاویان دەکەوێت بەباڵندەیەک کە لوولاقی باڵی شکاوە، سوڵتان ئیبراهیم کاتێ دەچێتە لای باڵندەکە دەکەوێتە قسەکردن لەگەڵیدا و دەڵێت من ناوم روخە، هاتم بۆ پەیداکردنی خواردن بۆ بێچووەکانم، بە دەستی زەنگییان بریندار بووم، شازادە دەڵێت:

زام ڕووی بەدەن هەم شکەستەی باڵ
مەکەروو ساڕێژ نەی جاگە دەرحاڵ

چون هەردەجاران پەرواز کەیت پەی وێت
تۆمن مەبەری بەدەریا موحیت

روخ کە ئێد شنەفت گوشاد بی جە غەم
وات قەسەم بەزات دارای مووعەزەم

ئەر بکەی دەوای باڵ شکەستەم
سارێژ بۆ زام هووناو جەستەم

نە خدمەتکاری نەداروم درێغ
نمەبووم هەرگیز نەکارت فارێغ

شازادە دەڵێ: هیچ ورکەت نەبێ، هەرئێستا چاکت دەکەمەوە، هەندێ لە گەڵای دارەکە دەردێنی و لە باڵی باڵندەکەی دەسوێ و دەسبەجێ خۆش دەبێتەوە. باڵندەکە دەڵێت، هەتا ماوم گوێ بە فەرمانتم، باڵندەکە هەرچواریان لە پشتی خۆی سوار دەکات و بەرەو دەریای موحیت دەیانبات، هەروەک لەم پێشەکییەدا ئاماژەم پێ کردووە.

یەکێ لە لایەنەکانی ئەم چیرۆکە ڕوالەتی ئەفسانەیی و ئوستوورەگەراییەکەیەتی کە تا ئێرە زۆر شتمان لەم لایەنەوە بۆ دەرکەوت، کە کوشتنی دێوەکان، پەیدابوونی باڵندەیەک کە بتوانێ چەند کەس لەسەر پشتی خۆی سوار بکات و بێ خەم بفڕێت، یان تێگەیشتن لە وتوێژی باڵندەکان ئەمانە هەموویان دەچنە چوارچێوەی ئەفسانە و زۆر شتی ترەوە.

بەهەرحاڵ پاش ئەوەی باڵندەکە هەر چواریان هەڵدەگرێت، دەڵێت، ئەوە سێ ڕۆژە هەواڵی بێچووەکانم نازانم، ئەگەر روخسەت بدەن با شتێکیان بۆ بەرم و هەواڵێکیان بزانم، شازادەش دەڵێت لە شوێنێ کە نێچیر و ئاژەڵی زۆری لێ بێ، دامان بنێ، تا بۆ خۆشمان ئاژەڵێ ڕاو بکەین، لە سارا و مێرغوزارێکی پڕ لە نێچیردا دایان دەبەزێنێ، سوڵتان و هاوڕێیانی نێچیرێکی زۆر دەکوژن و بانگی روخ دەکەن هەرچەند دەتوانی هەڵبگرە و ببە بۆ بێچووەکانت، چەند نێچیرێکیش بۆ خۆیان دادەنێن و دەس دەکەن بە کەباب، ڕۆخ لە ماوەیەکی کەمدا خواردن دەبات بۆ بێچووەکانی و بەسەرهاتی خۆی بۆیان دەگێڕێتەوە، بەگورجی دەگەڕێتەوە بۆ لای شازادە و هاوڕێیەکانی.

ئەو شەوە لەو شوێنە دەمێننەوە و شازادە بە هاوڕێکانی دەڵێت من بەیانی دەچم بۆ کۆشکی سولەیمان تا سێ ڕۆژ چاوەڕێی من بکەن، ئەگەر نەهاتمەوە ئیدی بۆ خۆتان دەزانن چی بکەن، ڕۆژی دواتر سواری روخ دەبێ و بەرەو کۆشکی سولەیمان بەڕێ دەکەوێت، روخ بە شازادە دەڵێت من تۆ لە نزیکی کۆشکی سولەیمان دادەنێم و دەبێ بگەڕێمەوە با ئەلقەم نەزانێت کە یارمەتییەکی تۆم داوە، ئەگینا لەگەڵم دەبێ بە دوژمن و بێچووەکانم لەناو دەبات. شازادە دەڵێت، باشە، لە نزیکی کۆشکەکەی سولەیمان دای دەنێ و بۆ خۆی دەگەڕێتەوە، شازادەش بەرەو کۆشکی سولەیمان، بەڕێ دەکەوێت، ئەوەندەی پێ ناچێت دەگاتە کۆشکەکە کاتێ دەچێتە ژوورەوە، سەیر دەکات، نۆش ئافەرین لە سووچێکدا هەڵکورماوە و لەبەر خۆیەوە دەڵێت:

دوعا مەکەرد و مەسۆزا و مەوات
ئەی یار شیرین ڕۆحم بۆ فەیدات

مەر نمەزانی من سفتەی داخم
گیروگرفتار تەلیسم کاخم

ئێد وات جەناگا لاکەرد وەلاوە
دیا شازادە مدران وەپاوە

هەردوو کەردشان نیگای چەم وەهەم
هەردوو بێ هۆش بین خەجڵ و ماتەم

جەدمای ساتی هەم ئامان بە هۆش
هەردوو چەنی هەم گرتن نە ئاغۆش

کە هاتنەوە هۆش، باوەشیان کرد بەیەکدا و ماوەیەک یەکیان بەر نەدا، هەر لەو کاتەدا شازادە ئەحوالّی پرسی و، ئەویش بەسەرهاتی خۆی بۆ گێڕایەوە. لەپڕ ئەلقەم هاتە ژوورەوە و چاوی بە شازادە کەوت، کە دەستی لە ملی نۆش ئافەرین کردووە، بە دەنگی بەرز وتی هۆی ئادەمیزاد! چۆنت وێراوە بێیت بۆ ئەم شوێنە،

مەگەر ناوی منت نەبیستووە؟ شازادە وتی ئەی لەعین تۆ وات دەزانی کە هەروا بە ئاسانی دەتوانی مەعشووقەکەم بفڕێنی و لە دەستیشم دەرباز بی! من قاتڵی سەری تۆم، ئەوەی وت و شمشێری هەڵکێشا و پەلاماری ئەلقەمی دا، دای لە ملی و تەوقێک لە ملیدا بوو کردی بەسەد پارەوە. ئەلقەم شازادەی هەڵگرت و خەریک بوو فڕێی بداتە نێو گێژاوی دەریاوە، بەڵام شازادە بەتوندیی شاخ و گوێیەکی ئەو دێوە بەدکارەی گرت و چەندی کرد نەیتوانی خۆی رزگار بکات، ئاخرەکەی هەردووکیان کەوتنە نێو دەریاکەوە، هەر لەو کاتەدا نەهەنگێ سەری دەرهێنا و ئەلقەمی برد بەدەما، خەریک بوو شازادەش هەڵلووشێ، لەناکاو روخ بە فریای کەوت و شازادەی لە دەم نەهەنگەکە رزگارکرد و، هێنایە سەر وشکایی.

لە کاتی شەڕکردنی ئەلقەم و شازادەدا، زەلغەم و دەلغەم دێن و نۆش ئافەرین دەڕفێنن بۆ باخی رەوزەی (دڵگوشا). شازادەش کاتێ دەگەڕێتەوە، هەرچەند دەگەڕێت، نۆش ئافەرین نادۆزێتەوە، بڕیار دەدا بگەڕێتەوە بۆلای هاوڕێیەکانی بەڵکو هەواڵێکی نۆش ئافەرینیان دەست بکەوێت، لەگەڵ (روخ)دا دێنەوە، بۆ لای دۆستانیان و، تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕنەوە، وەزیریش دەڵێت ڕێگاچارەمان ئەوەیە، کە روخ بچێت بەڵکو بە هەر جۆرێ بووە، هەواڵێکی نۆش ئافەرینمان بۆ بێنێ. دەسبەجێ ڕوخ هەڵدەفڕێ و دەست دەکا بەگەڕیان. ماوەیەکی زۆر دەگەڕێت تا نۆش ئافەرین لە ڕەوزەی دڵگوشادا دەدۆزێتەوە و سەیر دەکا زەلغەم و دەلغەم لەلای دەستی دانیشتوون، بەگورجی دەگەڕێتەوە و ئەو هەواڵە دەدا بەشازادە، شازادەش بێ دواکەوتن بەرەو ڕەوزەی دڵگوشا بەڕێ دەکەوێت، هەر لە دوورەوە دەڵغەم دەبینێ بەرەو ڕووی دێت ئەویش بەیەک زەربەی شمشێر دەیکاتە دوو لەتەوە، زەلغەم کە ئەمە دەبینێت بە تووڕەییەوە بەرەو لای سوڵتان ئیبراهیم دێت و دەڵێت، ئەی بەدکار! تۆ ئەلقەم و دەلغەمت کوشت و کۆشکی سولەیمانت وێران کرد، ئێستا مەحاڵە لە دەستی من رزگار بی؟ شازادە دەستبەجێ مستێک دەکێشێ بەسەر زەلغەمدا و بێ هۆشی دەکات. زەلغەم کاتێ دێتەوە هۆش، دەزانێ شازادە وا بەسەر سنگیەوە و خەریکە بیکوژێ، ئەویش دەڵێت، من دەبمە موسڵمان بە غوڵامی تۆ بەو مەرجەی نەمکوژی، ئەویش دەستی لێ بەردەدا، هەرچەندە روخ دەڵێت، باوەڕ مەکە بە بەڵێنی زەلغەم، بەڵام شازادە گوێی ناداتێ و دەڵێت، نا ئیدی ئەو موسڵمان بووە، ئەوجار دەچێت و نۆش

ئافەرین دێنی و سواری روخی دەکا، و خۆیشی لەسەر شانی زەلغەم و بەرەو لای هاورێکانی بەڕێ دەکەون، کاتێ دەگەنە جێ، هەمووان بەدیتنیان خۆشحاڵ دەبن و دەسبەجێ شوێنێکی باشیان بۆ ساز دەکەن و بۆ ماوەیەک لەو شوێنە دەمێننەوە. لەم کاتەدا، شەوێ زەلغەم هەلی دەست دەکەوێ و نۆش ئافەرین دەفڕێنێ و دەیبات بۆ تەلیسمی مولکی زەنگوڵە، بۆلای دایکی کە ئارایش دێوی ناوە، ئارایش دێو کە لە بەسەرهاتی کۆشکی سولەیمان و کوشتنی ئەلقەم و دەلغەم ئاگادار دەبێ، دەیەوێت نۆش ئافەرین بکوژێت، بەڵام زەلغەم دەڵێت، ئەگەر نۆش ئافەرین بکوژی، ئیدی سوڵتان ئیبراهیم لە دەسمان دەردەچێت. دەبێ بەهەر شێوەیەک بێ لە تەلیسمی زەنگوڵەدا گرفتاری بکەین، بەو شێوەیە رازی دەبێ و نۆش ئافەرین دەبەن و دەیخەنە بیرێکەوە، لە ناو بیرە تاریکەکەدا بۆ ماوەیەک هیچێ نابینێ، تا کەم کەم بەرچاوی ڕوون دەبێتەوە، سەیر دەکات یەک حۆری لەقایەک لە بیرەکەدایە کە ئاە و ناڵە و مەرگ یان رزگاربوونی خۆی بە ئاوات دەخوازێ، نۆش ئافەرین دەچێتە لای و خۆی پێ دەناسێنێت، ئەویش دەڵێت، ئەی نۆش ئافەرین من ئادەمیزاد یان (مرۆڤ) نیم، من پەریم و ناوم مەیموونە خاتوون، کچی خواجە عەبدورەحمان، شای پەریانم، ئەوە دوو ساڵە بەندکراوی تەلیسمی زەنگوڵەم، هەرچی باوکم سوپا و لەشکری هێنایە سەر ئەم تەلیسمە، نەیتوانی من رزگار بکات، (نۆش ئافەرین)یش بەسەرهاتی خۆی دەگێڕێتەوە و دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، سوڵتان ئیبراهیم دێت هەردووکمان رزگار دەکات.

نۆش ئافەرین وات گیان شیرینم
خاترت جەم بۆ ئەی نازەنینم

سوڵتان ئیبراهیم مەبۆ خەبەردار
پەرێمان نەپشت روخ مەبۆ سوار
ماوەڕۆ وەی جا خەیمە وەنیم سات
ئێمە هەردوومان مەدەرۆ نەجات

بەم شێوە دڵخۆشیی مەیموونە خاتوونیش دەداتەوە و دەبن بەهاودەمی یەک. لەولایشەوە کاتێ سوڵتان ئیبراهیم لەو ئاگادار دەبێ کە وا زەلغەم نۆش ئافەرینی

رفاندووە، دووبارە دەستەودامانی روخ دەبێ، کە شوێنی نۆش ئافەرینی بۆ پەیدا بکات، روخ باڵ دەگرێتەوە و روو دەکاتە ماوای دێوان بۆ ماوەی دە ڕۆژ زۆر شوێن دەگەڕێت. بەڵام لە هیچ شوێنێ نۆش ئافەرینی بەرچاو ناکەوێت، هەتا دەگاتە سەر تەلیسمی زەنگوڵە. بەهەر شێوەیەک دەبێ لە تەلیسمەکە نزیک دەبێتەوە، سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەناو بیری زەنگوڵەدا بەند کراوە، زوو دەگەڕێتەوە و شازادە ئاگادار دەکاتەوە و ئەویش خێرا بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت.

کاتێ دەگاتە شوێنەکە، چەند پەڕێکی خۆی بە شازادە دەدا و دەڵێت، هەرکاتێ پێویستت بە من بوو، یەکێ لەو پەڕانە ئاگر بدە، خێرا لەلات حازر دەبم، ئەمە دەڵێت و مالاوایی لە شازادە دەکات. شازادەش بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت، سەیر دەکات دوو چیای گەورە بەسەر یەکەوە ڕاوەستاون، هیچ دەرگایەکیش بەدی ناکرێ، زۆر دەگەڕێت تا پەیژەیەکی بەرچاو دەکەوێت، بە چیای سەرینەوە نرابوو، بەو پەیژەیەدا سەر دەکەوێت، دەرگایەک دەبینێ، بەڵام هەرچی دەکات دەرگاکەی بۆ ناکرێتەوە. ماندوو دەبێ و لە شوێنێکدا خەوی لێ دەکەوێت.

لەپڕ فەیازی عابێد دێتە خەوی پێی دەڵێت، سوڵتان ئیبراهیم! لە لای دەستی ڕاستتەوە بەردێکی ڕەش هەیە لەژێریدا، لەوحێکی نووسراو شاردراوەتەوە، هەرچی لەسەری نووسراوە جێبەجێی بکە، بە ئامانجی خۆت دەگەیت، کاتێ خەبەری دەبێتەوە دەچێت و لەوحەکە دەدۆزێتەوە و ئەوەی لەسەری نووسراوە، جێبەجێی دەکات، چۆرتمی زۆر دێنە سەر ڕێگای، لە جادووگەر و دێوی شاخدار و ئەژدیهای ترسناک، گیانلەبەری مرۆڤخۆر، تا دەگاتە سەرچاوەی تەلیسم، دەبینێ ئارایش دێو وەک پیرەژنێ لە دوورەوە دانیشتووە، سەیری لەوحەکە دەکات، دەڵێت ئەگەر بە سێ تیر ئەو پیرەژنە نەکوژیت، بۆ هەتاهەتایە دەبی بە پارچەیەک بەرد، شازادە ناوی خودا دێنێ و یەک تیر و دوو تیری بە خەتا دەچن. هەتا سەر سنگی دەبێ بە بەرد، بۆ تیری سێیەم زۆر دەپاڕێتەوە و نزا دەکات کاتێ سەیری لەوحەکە دەکات دەڵێت، سێ جار ناوی ئیمامی عەلی بنووسە و لە تیرەکەی ببەستە، ئەویش ئەو هەرمان (کار)ە دەکات و تیرێک لە پیرەژنەکە دەدا و دەیکوژێت، بە کوشتنی پیرەژنەکە تەلیسمی زەنگوڵەیش بەتاڵ دەبێتەوە، دەڕوا هەتا دەگاتە سەر ئەو بیرە، کە روخ باسی کردبوو، کاتێ سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بە چەندەها زنجیر

بەستراوەتەوە، دەچێت و رزگاری دەکات، هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین بەسەرهاتی مەیموونە خاتوونی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت، ئەویش لێرەدا بەند کراوە، شازادە دەچێت و مەیموونە خاتوونیش لە بیرەکە رزگار دەکات. لە دەرەوە کاتێ بەوردی سەیری مەیموونە خاتوون دەکا دەڵێت، خوایا من تا ئێستا پەریم نەدیوە، بەڕاستی لەنێو پەریانیشدا شتی بەم جوانییە هەیە، یان تەنیا مەیموونە خاتوون ئەوەندە جوانە؟ مەیموونە خاتوونیش لەبەر ئەم کارەی زۆر سوپاسی دەکات. دەڵێت من هەتا ماوم دەبمە کارەکەرت. بەڵام دەبێ، ئیزنم بدەیت دوو ساڵە لە بنەماڵەکەم دوورم، دەبێ هەواڵی رزگاربوونم بە باوکم و ماڵەوەمان ڕابگەیەنم ، بێگومان لەگەڵ باوکم کە شای پەریانە و سەرجەم دێو و پەریی ئەو وڵاتەی لە ژێر دەستدایە، دێینەوە لات، ئەمە دەڵێت و ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین و شازادە دەکات و هەڵدەفڕێت.

پاشان شازادە دەڵێت، هەرچی گەڕام زەلغەمی تەرەسم دەست نەکەوت، هەتا نەیکوژم، ناگەڕێمە دواوە، بە نۆش ئافەرین دەڵێت، تۆ لێرە ڕاوەستە، هەتا زەلغەم پەیدا بکەم و تۆڵەی ئەم بێ ئەدەبییەی لێ بکەمەوە، ئەوجار هەموو کون و کەلەبەرێک دەپشکنێ، بەڵام زەلغەم پەیدا ناکات، لەولایشەوە زەلغەم بەوە دەزانێ و هەر لە ئاسمانەوە دەست درێژ دەکاتەوە و نۆش ئافەرین هەڵدەگرێ و دەیفڕێنێ. بە هاواری نۆش ئافەرین، شازادە ئاگەدار دەبێتەوە و هەرچی دەکات، نایگاتێ، دادەنیشێت و دەس دەکات، بە گریان، هەرلەوێدا، ئاگرێک دەکاتەوە و پەری روخی تێ داوێ، ئەوەندەی پێ ناچێت روخ دێتە لای، سەیر دەکات، شازادە خەمبارە و دەگری، کاتێ لەوە ئاگادار دەبێتەوە کە زەلغەم نۆش ئافەرینی بردووە بە شازادە دەڵێت، لەسەر پشتم سوار بە، دەبێ بە زووترین. کات بیدۆزینەوە، ئەگینا لە دەستی زەلغەم نەجاتی نابێ.

هەر لەو کاتەدا مەیموونە خاتوونیش دەگاتەوە، وڵاتی پەریان و هەواڵ دەدەن بە عەبدورەحمان، شای پەریان، کە مەیموونە خاتوون رزگاری بووە و بەرەو ماڵ دێتەوە، ئەویش لەگەڵ دەستوپێوەندەکانی دەچێ بە پێشوازییەوە، پاش بەخێرهێنیان دەڵێت، کچم چۆن رزگارت بوو، ئەویش بەسەرهاتی نۆش ئافەرین و سوڵتان ئیبراهیمی بەوردی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت سوڵتان ئیبراهیم هات و بەتەنیا تەلیسمی موڵکی زەنگوڵەی تێک شکاند و هەردووکمانی رزگار کرد،

ئێستاش لە دەریاکەناردایە لەگەڵ هاورێکانی، شای پەرییان بە سەر سوڕمانەوە دەڵێ، ئاخۆ چۆن من بەو هەموو سوپا و سانەوە شکستم خوارد ئەو بە تەنیا خۆی توانیی ئەم سەرکەوتنە وەدەست بێنی. نانا هەر وا نابێ دەبێ بەزووترین کات، بچین بیهێنین بۆ باخی گوڵستان، هەر لەوێدا فەرمان دەدا بە دێو و پەرییان، کە بەرەو لای شازادە بەڕێ کەون، کاتێ دەگەنە لای شازادە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات شازادە زۆر پەرێشانە و نۆش ئافەرین لەگەڵیدا نییە، پرسیاری نۆش ئافەرینی لێ دەکات، دەزانێ کە زەلغەم فڕاندوویەتی. دەڵێت بەشوێن منداوەرن، دەزانم بۆ کوێی بردووە، ئەمان بە شوێن مەیموونە خاتووندا دەڕۆن. لەولایشەوە زەلغەم دەڵێت ئەمە هەمووی کەتنی ئەو باڵندە ناهاڵەیە، دەبێ ئەمڕۆ هەم تۆ و هەم بێچووەکانی روخ بخەمە ناو ئاگرەوە و لە تۆڵەی بنەماڵەکەمدا هەموتان بسووتێنم. نۆش ئافەرین دەبەستێتەوە و دەچێت بێچووەکانی روخەکەش دێنێ و ئاگرێکیش دەکاتەوە کاتێک کە ئاگرەکە بڵێسەی بەرز دەبێتەوە، هەرسێکیان هەڵدەفڕێنێ و لە سەرەوە فڕێیان دەداتە ناو ئاگرەکەوە. دەسبەجێ مەیموونە خاتوون فریایان دەکەوێ و نۆش ئافەرین و بێچووەکانی روخەکەش پێش ئەوەی بکەونە ناو ئاگرەکەوە، رزگار دەکات.

زەلغەم بەوە دەزانێ و پەلاماری مەیموونە خاتوون دەدات، ئەمەش هەر لە دوورەوە هاوار دەکات، ئاهای زەلغەمی تەرەس، ناتوانی لە دەستم دەرچیت، خێرا شمشێرەکەی هەڵدەکێشێ و لەنێو قەدی زەلغەمی دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە و فڕێی دەداتە ناو ئاگرەکەوە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بێهۆش کەوتووە، بە پەریەکان دەڵێت، زوو هەندێ گوڵاوم بۆ بێنن، بە ئاوی گوڵاو وە هۆشی دێنێتەوە کاتێ چاو دەکاتەوە و مەیموونە خاتوون دەبینێ، باوەشی پێدا دەکات و چۆنیەتیی رزگاربوونەکەی دەپرسێت، ئەویش بەرەو ولاتی پەرییان بەڕێ دەکەون و تا دەگەنە، لای شای پەریان، ئەویش دێت بە پێشوازییانەوە و بە ڕێزێکی تەواو دەچنە ناو باخی (گوڵستان)، پاشان فەرهەنگی دێو کە دواتر دەبێتە یەکێک لە باشترین هاورێیانی شازادە و لەگەڵ مەیموونە خاتووندا زۆر هەرمانی بۆ جێبەجێ دەکەن، بەڕێی دەکەن، تا هاورێیانی لە دەریاکەنار بێنێت بۆ باخی گوڵستان، لەوێدا بۆ ماوەی چل ڕۆژ دەمێنێتەوە، تا ڕۆژێک سولّتان ئیبراهیم، روو دەکاتە شای پەریان و دەڵێت، ئێمە قەت لە دیدارتان تێر نابین. بەڵام بۆ خۆت

دەزانی کەسوکارمان زۆر چاوەڕوانی ئێمەن کە بگەڕێینەوە بەتایبەت جەهانگیر شا کە ئارەزووی دووبارە دیتنی نۆش ئافەرین دەکات، عەبدورەحمان شا دەڵێت، پێش ئەوەی بچن، دەبێ شتێک هەیە، پێتانی بڵێم، بەڵێن شکاندن بۆ پاشایان زۆر کارێکی خراپە و دەبێتە مایەی ڕیسوایی، من بەڵێنم داوە هەرکەسێ مەیموونە خاتوون رزگار بکات، هەرچێکی بوێ، بۆی بکەم و لێی مارە بکەم و بیکەم بە هاوسەری، سوڵتان ئیبراهیمیش دەڵێت، ئەی خاوەن شکۆ هەروا جەنابتان بەڵێنتان بەخۆتان داوە، منیش بەڵێنم بە نۆش ئافەرین داوە، هەتا گوڵی باخی ئەو نەچنم، دەست بۆ هیچ گوڵێکی تر درێژ نەکەم، بەو شەرتەی مەیموونە خاتوون قبووڵ بکات، منیش قبووڵی دەکەم، پاش نۆش ئافەرین وەک هاوسەری دووەم لەگەڵی بژیم. ئەوانیش قبووڵی دەکەن و بڕیار دەدەن، پاش زەماوەندی نۆش ئافەرین، زەماوەندیش بکەن بۆ مەیموونە خاتوون و شازادە، پاشان خۆیان ئامادەی ڕۆیشتن دەکەن، لەگەڵیان بەڕێ دەکەون تا چیای (سەرئەندیب)، لەوێدا شای پەریيان دەڵێت لێرە بەولاوە ولاتی مرۆڤانە، ئیدی بێ خەم دەتوانن بچنەوە بۆ دیمەشق. بۆ خۆیان دەگەڕێنەوە، ئەمانەیش بەرەو ولاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شەو لەنێو دارستان و سارایەکدا پشوو دەدەن. هەر ئەو شەوە سەلیمی تەرەس، شازادە ژارخوارد دەکات و نۆش ئافەرین بە بێهۆشی دەخاتە پاشکۆی خۆی و بەرەو شاری حەڵەب بەڕێ دەکەوێت، شازادە دەست دەکات بە هاوارو نالەنالّ. وەزیر کاتێ ئەو نالەو هاوارە دەبیستێ دەچێتە ڕاسەری و سەیر دەکات کەف کەوتووتە لای دەمی. دەزانێت ژەهرخۆر کراوە، دەستبەجێ بانگی حەمید دەکات تا بە فریای شازادە بکەوێ ماوەیەک دەستوپێی خۆیان ون دەکەن، وەزیر بە حەمید دەڵێت، زوو ڕوخ ئاگادار بکەوە، حەمیدیش پەڕی ڕوخ دێنێ و دەیخاتە ناو ئاگرەوە، ئەوەندەی پێ ناچێت، ڕوخ حازر دەبێ، کاتێ سەیر شازادە، دەکات دەڵێت، تەنیا شای پەریيان دەتوانێ رزگاری بکات، دەسبەجێ بەرەو ولاتی پەریيان دەفڕێ و هەواڵەکە بە مەیموونە خاتوون و شای پەریيان دەدا.

سەرەتا مەیموونە خاتوون لەگەڵ فەرهەنگی دێو و نەسرولاّی حەکیمدا بەرەولای شازادە بەڕێ دەکەون و پاشانیش شای پەریيان لەگەڵ چەندەها دێو و پەریدا، دەگەنە جێ، نەسرولاّ دەڵێت، تەنیا بە (مۆهری) سولەیمان و شیر، چاک دەبێتەوە،

شای پەرییان مۆهری سولەیمانی پێ دەبێ و فەرمان دەدا کە شیریشی بۆ حازر بکەن، بەم جۆرە دەست دەکەن بە دەرمانی شازادە. پاش دە رۆژ شازادە، چاو دەکاتەوە و سەیر دەکات، مەیموونە خاتوون بەڕاسەریەوە ڕاوەستاوە، لە شای پەرییانەوە بگرە تا وەزیر و حەمید دەستەوئەژنۆ دانیشتوون. کاتێ دێتەوە هۆش هەواڵی نۆش ئافەرین لە مەیموونە خاتوون دەپرسێت، ئەویش تەواوی بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە کە سەلیم چیی بەسەردا هێناوە، هەر لەوێدا ڕوو دەکاتە شای پەرییان و دەڵێت فەرمان بدە بە فەرهەنگ و روخ بچن بە شوێن نۆش ئافەرێندا و لە هەرکوێ سەلیمیان بینی، دەسبەجێ گیانی لێ بستێنن. فەرهەنگ و روخ بەڕێ دەکەون، لەولایشەوە سەلیم زۆر دوور دەکەوێتەوە و لە شوێنێکدا پشوو دەدات. کاتێ نۆش ئافەرین دێتەوە هۆش، پرسیار دەکات لێرە چی دەکەین، ئەی شازادە و هاوەڵانی لە کوێن؟ سەلیم دەڵێت نۆش ئافەرین ئیدی بەتەمای شازادە مەبە، من ژارخواردم کردووە و مردووە، دەبێ ببی بەهاوسەری من. نۆش ئافەرین لەو قسەیەی سەلیم ئەوەندە تووڕە دەبێ کە خەنجەرەکەی هەڵدەکێشێ و وەکو شێرێکی مێ پەلاماری دەدا و تا سەلیم دێتەوە سەرخۆی، لە چەند لاوە بەسەختی بریندار و خەڵتانی خوێنی دەکا. نۆش ئافەرین بەوەش ڕازی نابێ و سەری لە لاشەی جیا دەکاتەوە و، پاشان جلوبەرگەکەی سەلیم لەبەر دەکات و سواری ئەسپەکەی دەبێ و بەرەو لای شازادە دەگەڕێتەوە. هەر لەو کاتەدا روخ لە ئاسمانەوە چاوی بە سەلیم دەکەوێت، پەلاماری دەدا کە بیکوژێ، لەپڕ نۆش ئافەرین لەمە ئاگەدار دەبێت و هاوار دەکات. ئەی روخ وریا بە ئەوە منم، سەلیم نییە، هەرلەوێدا بەدیداری یەک شاد دەبنەوە و نۆش ئافەرین هەواڵی شازادە دەپرسێت، ئەوانیش دەڵێن بە هاوکاریی مەیموونە خاتوون و عەبدورەحمان شا، سوڵتان ئیبراهیم خۆش بووەتەوە، بەگورجی دەگەڕێنەوە بۆ لای شازادە و هەواڵی گەڕانەوە و کوژرانی سەلیم بەدەستی نۆش ئافەرین، دەدەنە شازادە و ئەویش لەو هەرمانەی نۆش ئافەرین زۆر خۆشحاڵ دەبێ و ماوەیەکی تر لەلای شای پەرییان دەمێننەوە، هەتا شازادە بەیەکجاری خۆش دەبێتەوە، ئەوجار مالاوایی لە شای پەرییان و تەواوی هاوڕێیانی دەکەن و بەرەو ولاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

مەلیک بەهمەن کە شای حەڵەب دەبێت، لەو کاتەدا لە دیمەشقەوە دەگەڕێتەوە، چیرۆکەکەی سوڵتان ئیبراهیم ئازاری دەدات و بۆ ئەوەش چەند بەشێک لە

سوپاکەی لەو سنووورانە دادەنێت هەتا لە کاتی گەڕانەوەیدا تۆڵەی ڕووداوەکەی دیمەشقی لێ بکاتەوە، کاتێ دەگەنە سەر سنووری حەڵەب، سیخوڕەکان ئەو هەواڵە بە مەلیک بەهمەن دەدەن، ئەویش دەسبەجێ سوپایەکی زۆر دەبا و لە نیوەشەوێکدا چواردەوریان دەگرێ، شازادە و هاوڕێیانی کە بەوە دەزانن، سەرەتا دەست دەکەن بەشەڕکردن، کاتێ دەزانن کە ناتوانن بەرەنگاری ئەو سوپا زەبەلاحە ببنەوە، بیری هەڵهاتن دێ بەسەریاندا و وردە وردە لە سوپاکە دوور دەکەونەوە و هەڵدێن، لە کاتی هەڵهاتندا لێک هەڵدەبڕێن، بەڵام شازادە و نۆش ئافەرین دەست لێک بەرنادەن، ئەسپەکانیان تاو دەدەن، ناشزانن بەرەو کوێ دەڕۆن، سەر لە بیابان و چۆڵایی دەردێنن، ئەوەند ئەسپەکانیان تاو دەدەن هەتا لەپێ دەکەون. پاشان بە پیادە دەڕۆن، تا لە ڕێکردنیش دەکەون و هەردووکیان لەو بیابانەدا لە هۆش دەچن.

هەر لەو کاتەدا مەیموونە خاتوون ڕوو دەکاتە فەرهەنگی دێو و دەڵێت تاسەی شازادەم کردووە، بابچین بزانین گەیشتووەتە کوێ. بەڕێ دەکەون و زۆر دەگەڕێن. تا لەو بیابانەدا بەو حاڵە دەیاندۆزنەوە و هەروا هەڵیان دەگرن، دەیانبەنەوە بۆ باخی (گوڵستان) بەهەزار دەردیسەر و زەحمەت، هەتا وە هۆش دێنەوە، کە چاویان دەکەنەوە، سەیر دەکەن مەیموونە خاتوون وا بە ڕاسەریانەوە، شازادە، دەڵێت خاتوون ئەمجارەش بە فریامان کەوتی، بەم جۆرە ئەمجارەش لە مردن ڕزگاریان دەبێت، حەمید و وەزیریش لەیەک جیا دەبنەوە، وەزیر کە برینەکەی قورس دەبێ. ئەسپێک تاو دەدا و دەچێت، هەتا دەگاتە دەرکی باخێک، لەوێدا. ئەویش بە بێهۆشی لە ئەسپەکەی دەکەوێتە خوارێ، باخەکە هیی (ماهی زەرئەفشان) کچی خوسرەو شای ئەنتاکیە دەبێ، کاتێ دێت و بەو حاڵە شڕە دەبینێ، فەرمان دەدا زوو بیبەنە ماڵەوە و برینەکانی دەرمان بکەن، دوای چەند ڕۆژێ دێتەوە سەرخۆی و ماهی زەرئەفشان هەرکە چاوی پێ دەکەوێت، عاشقی دەبێت، پرسیاری لێ دەکات کە لە کوێوە هاتووە و چۆن وای لێ هاتووە، وەزیریش تەواوی بەسەرهاتی خۆی و شازادەی بۆ دەگێڕێتەوە، ئەمیش دەچێتە لای باوکی و بەسەرهاتی شازادە و وەزیر و نۆش ئافەرینی بۆ دەگێڕێتەوە:

خوسرەو شا شنەفت گوزەشتەی ئەوکار
خەیلێ پەرێشان گرەوا بەزار

وات خـان مـحـەمـەد من و عـادڵ شـا
نەڕای کـوردسـتـان هەردوو بەهـەمـڕا

نە ئەو سـەفـەردا عـادڵ شـای پڕزوور
زۆر کـەرد نەپدەر بەهمـەنی بەدنوور

ئێـسـتـە تۆ مـاچی بەهـمـەن پڕزۆرەن
مـەگـەر عـادڵ شـا ئۆجـاخش کـۆرەن

قـەسـەم بەخوا دەبێ تۆڵەی ئەو بێ ئەدەبیـیـە لە بەهـمـەن بکەمـەوە، هـەر لەوێدا فەرمانی شـەڕ دەدا و سوپایەکی زۆر کۆ دەکاتەوە و وەزیر دەکا بە فەرماندەی و بۆ شـەڕی بەهمـەن شـای بەڕێ دەکات. وەزیـریش زۆربەی شـارەکـانی وێران دەکات و حـەلەب دەگـرێ و مـەلیک بەهمـەنیش بەند دەکات، لەولاشـەوە لەوکـاتەدا شـازادە فـەرهـەنگی دێو دەنێرێت هـەتا هـەواڵی وەزیر و حـەمید بزانێت، کاتێ دەگاتە شـاری حـەلـەب، سـەیر دەکـات، وەزیر بەسـوپایەکی زۆرەوە لەگـەڵ مـەلیک بەهمـەندا کـەوتووەتە شـەڕ، فـەرهـەنگ دەچێت و ئەو هـەواڵە بە شـازادە دەگـەیەنێ، ئـەوانیش بەپەلە، بەرەو شـاری حـەلەب بەڕێ دەکەون، کاتێ دەگەنە ئەو جێ، وەزیر دەیەوێت، مـەلیک بەهمـەن بکوژێت، بەڵام مـەیموونە خـاتوون خـۆی دەگـەیێنێتـە وەزیر و پێی دەڵێت جـەنابی وەزیر، تکایە بەهمـەن ببـەخـشـە بـەمن. ئەویش دەزانێت شـازادە هاتووە دەچێت بە پێـشـوازییـەوە. سـوڵتـان ئیـبـراهیـمـیش کـە بـە دیداری شـاد دەبێتـەوە، چۆنیـەتیی هاتنی ئەو سوپایەی لێ دەپـرسـێ، ئەویش تەواوی بەسـەرهاتی ئەو مـاوەیەی بۆ دەگێڕێتەوە، هـەر لەو کاتەدا مـاهـی زەڕئەفـشـان دێت و بە دیداری شـازادە و نۆش ئـافـەرین شـاد دەبـێ. شـازادە زۆر سـوپاسـی مـاهـی زەڕئەفـشـان و باوکی دەکـات، بۆ ئەو یارمـەتیـیـەیان. پـاشـانیش مـەلیک بەهمـەن ئازاد دەکـات و دەیکاتەوە بە پاشـای حـەلەب و خـەڵاتی دەکات. ئـەویش بەڵێن دەدا هـەتا مـاوە سـەر لەپێناو و گوێڕایەڵی شازادە بێت.

ئەلیـاس و تووفـان کە هـەواڵی مـەلیک بەهمـەن دەزانن دەکـەونە بیـری ئەوەی بە فـڕوفێڵ شـازادە بانگهێـشت بکەن بۆ خـەتا، چەند کەسێک بەکۆمـەڵێک دیاریـیـەوە ڕەوانەی لای شـازادە دەکەن و داوای لێ دەکـەن، کـە مـاوەیەک لـەلای ئەلیـاس شـا

مـیـوان بێت، ئـەویش قـبـوولّی دەکـات و بەرەو پایتـەختـی ئەلیـاس بەڕێ دەکـەوێت. هـەرچـەندە وەزیر دەڵێت، شـازادە، وریا بە، ئەمـە داوە، شـازادە پێی دەڵێت، هـیچ ترست نەبـێ، تا ئەوەی لە شـەوێکدا هـەردووکیـان بێـهـۆش دەخـەن و بـاڵبـەسـتـیـان دەکـەن، دەیانبـەنە لای ئەلیـاس، ئەویش بـە تووڕەییـیـەوە دەڵێت، جـەنابی شـازادە لە بیـرتە ئەو شـەوە لە دیمەشـقـدا چیت بـەسـەر هێنـاین، وات دەزانی ئـیـدی هـەر وا بەئاسانی بەسـەرتەوە دەچـێ! هـەرلەو ماوەیەشدا حـەمیدی مـەلاح بە دەستی پیاوانی ئەلیاس دەگیرێ و دەیخـەنە بەندیخـانـەوە، کاتێ سـەیر دەکات، دەزانـێ کـە شازادە و وەزیر گیـراون بە تووڕەییـیـەوە ڕوو دەکاتە ئەلیـاس شـا دەڵێت، ڕۆژێ لەو هـەرمانـەی خۆت پەشـیـمـان دەبیتـەوە، ئەی بەدکار! هـەر لەو کـاتـەدا دەستێ لە ئاسـمانـەوە درێژ دەبێتـەوە و شـازادە هـەڵدەگرێ و دەیبات، ئەلیـاس زۆر دەترسـێ، دەڵێت ئەمانە بەرن بیانـخـەنە بەندیخانـەوە، ئەو دەسـتەش دەستی ئارایش دێو خوشکی ئەلقەم و زەلغەم دەبـێ. شازادە دەبات و دەیخاتە بیرێکەوە، دەڵێت، دەبـێ بە ئەشکەنجە بتکوژم هـەتا تۆڵـەی بنەمـاڵەکـەمت لێ دەکـەمـەوە، بەزنجـیـر دەست و پێی دەبـەسـتێـتـەوە و هـەڵی دەواسـێت، هـەمـوو ڕۆژێ جـارێ دێتـەوە و ئازار و ئەزیـەتی زۆری دەدا و بەو حـاڵە لێی دەگەڕێ.

ڕۆژێکیـان شـازادە زۆر لە خـوا دەپـارێتـەوە داوای یـارمـەتیـی لێ دەکات و خـۆی ڕادەپسکێنـێ و تەواوی کۆت و بەند و زنجیـرەکان دەپچڕێنـێ و رزگاری دەبێت، هـەر لەو شوێنەدا شـمشـێرێکی دەست دەکەوێت و لە خـۆی دەبەسـتێت، جـادووی ناکەس وەک ڕۆژانی تر دێت و بەردی سـەر بیـرەکـە لا دەبـا، لەپڕ شـازادە وەک شـێـر پەلامـاری دەدا و بە یـەک شـمشـێر دەیکات بە دووکەرتەوە. مـاوەیـەک تۆزوغوبارێ هـەڵدەسـتێ و پاشان دنیـا ئارام دەبێتەوە. شـازادە نازانـێ لە کوێدایە، هـەروا بەڕێ دەکـەوێت و دەچێت تا لە دوورەوە سـیـاچادرێک دەبینـێ، کـاتێ دەچـێـتـە نزیکی سیاچادرەکەوە، هـاوار دەکات، خـاوەن مـاڵ، میوانم هـەرچیت هـەیە بمدەرێ، تینوو و برسـیـمـە، پیـرەژنێک دێ بە دەمیـەوە و دەڵێت فەرمـوو کـەمێ نانی جـۆ و شـیـری بۆ دێنێت، پاشـان پرسیار دەکات، ئەم خاکە مووڵکی کام پاشایە، پیرەژنـەکەش دەڵێت مـووڵکی پاشـای فـەرەنگە. بەبیستنی ئەمـە و پەڕی روخـەکە دەخـاتە ئاگرەوە، روخ لەلای حـازر دەبێ، لەسـەر پشـتی خـۆی سـواری دەکا و هـەتا دەرکی مـاڵی ئەلیـاس ڕاناوەسـتێ، هـەر لە دوورەوە هـاوار دەکـات ئەلیـاسی ناکـەس، ناتوانـێ لە دەسـتم

دەرچیت، ئەلیاس و مەلیک تووفان سەریان لێ دەشێوێت، هەردوویان دەگرێ و بەندیان دەکات، پاشان فەرمان دەدا وەزیر و حەمید ئازاد بکەن، کاتێ وەزیر دێتەوە، چاوی بە ئەلیاس دەکەوێت. ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت، ئەلیاس کارێکی خراپی کرد، جەنابت لێی ببووڕە، شازادە دەسبەجێ هەردووکیان ئازاد دەکات و خەڵاتی شاهیان پێ دەبەخشێت. هەر لەوێشدا ئەوانیش بەڵێن دەدەن هەتا زیندوون لە فەرمانی شازادە دەرنەچن. بۆ ماوەیەک لەوێدا دەمێننەوە و پاشان بەرەو فەرەنگ وەڕێ دەکەون و لەوێدا خەیمە بارەگایان بەرپا دەکەن، هەر ئەوەندەی دەزانن، سوپایەکی زۆر هاتە سەر شاری فەرەنگ، شازادە پرسیار دەکات، ئەم سوپایە هیی کێیە و بۆ چی هاتووە، کابرایەکیش لەوێ دەبێ و دەڵێت:

ئەو شەخس عەرز کەرد شازادەی سالار
سپای زیگوات ئاما وەئەی شار

پادشای فەرەنگ کناچەی دارۆ
هەزار کەس پەرێش ئەروا مەسپارۆ

خورشیدەی عالەم شای عالەمگیرەن
عالەم نەسەوداش بەستەی زەنجیرەن

ئێد خەیاڵشەن سەرهەنگ موردار
بەزۆری بکێشۆش خورشیدەی نازدار

شازادە ئەوە دەبیستێت و خۆی پێ ناگیرێ و لەگەڵ حەمید و وەزیردا دەچن بۆ یارمەتیی قاتب شا، شای فەرەنگ، چەند تیپ لە سپای زیگوات تێک دەشکێنن، تا دەگەنە لای زیگوات شازادە پەلاماری زیگوات دەدات و بەیەک زەبری شمشێر دەیکاتە دوو کەرتەوە، سوپای زیگوات ئەوە دەبینن هەموویان دەسبەجێ هەڵدێن، هەرکە سەیر دەکەن دەبینن قاتب شا لە مەیدان کەوتووە، زوو هەڵی دەگرن و دەیبەنەوە بۆ ماڵ و دەیدەنە دەستی وەزیر و خۆیان دەگەڕێنەوە بۆ ناو خەیمە و بارەگای خۆیان، کاتێ قاتب شا کەمێک دێتەوە هۆش، پرسیار لە وەزیر دەکات، ئەو کەسە کە ئێمەی رزگار کرد، چیی لێ هات، وەزیر دەڵێت گەورەم لە دەرەوەی

شاردا بارەگای هەڵداوە، فەرمان دەدا بچن بە پێشوازییەوە و بیهێننە کۆشکی شایەتییەوە، ئەو شایستەی ئەوەیە بە جوانترین شێوە خزمەت بکرێ. وەزیر و چەند کەسێ لە پیاوماقوولانی دەربار دەچن شازادە و یارانی بە ڕێوڕەسمێکی شاهانەوە دەێننە خزمەتی قاتب شا، کاتێ شازادە دەچێتە لای قاتب شا، سەیر دەکات کە لەسەرەمەرگدایە، شازادەش دەچێتە لای دەستی و ئەویش بەگەرمی بەخێرهاتنی دەکات و پاش ئاگاداربوونی لە ئەسڵ و نەسەبی، دەڵێت:

واتش شازادە مەتڵەبم ئێدەن
چون فەرزەند وێم بەتۆم ئومێدەن

من وێم مەزانوو ڕۆحم پەڕکەندەن
عومرم جەی دنیا نەفەس نەمەندەن

وەسیەتم ئێدەن بەعد ئەز مەردەنم
جەدمای مەردەن دەفن کەردەنم

دەڵێت لە پاش مەرگم لەگەڵ وەزیران و خەڵکی شاری فەرەنگدا خورشیدەی کچم بکەن بەجێگەدار و تاجی شاهیی لەسەر دابنێن و ماوەیەک لەلای بمێنەوە هەتا خەڵکی شاری فەرەنگ هەمووان ڕێزی لێ بگرن، نەکا دڵپیسێک لێی بێت بە دوژمن و تاج و تەختی لێ بستێنێت. ئەوە دەڵێت و گیانی دەردەچێت. پاش بە خاک سپاردنی، خورشیدەی عاڵەمگیر دەبەن و لە کڵێسادا تاجی شاهیی لەسەر دادەنێن، لە کاتی تاج لەسەرناندا، شازادە دەستنیشان دەکرێت کە تاجە کە لەسەر خورشیدە بنێت، لە کاتی تاج لە سەردانانەکەدا، خورشیدە ئەوەندە، جوان دەبێت، شازادە سەری لێ دەشێوێت بەڵام بە هەرلەونێ دەبێت تاجەکە لەسەر خورشیدە دەنێ و دەستی ماچ دەکات و پاشەوپاش دەگەڕێتەوە، پاش جەژن و خواردنەوە بەرەو سەرای پاشا دەچنەوە و نۆش ئافەرین دەزانێت کە شازادە پەرێشانی خورشیدە خاتوون بووە، بۆیە دەڵێت هەر جۆرێ شازادە پێی خۆش بێت، ئەمیش پێی ڕازییە.

بۆ ماوەیەک لەوێدا دەمێننەوە، لەو ماوەیەدا مەیموونە خاتوون و عەبدورەحمان

پاشایش دێن بۆ دیداری شازاده و کاتێ لەگەڵ خورشیدەی عاڵەمگیردا، ئاشنا دەبن، مەیموونە خاتوون یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی خورشیدە خانم دەبێت، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت من وەها گرفتاری ئەو ڕوومەت و خاڵە بووم، داخوا تۆ دەبێ چۆن بیت. شازادەش دەڵێت من شەیدای خورشیدەم، بەڵام ئەو پاشایە و دەبێ خەریکی کاروباری دەسەڵاتداری بێ، نەک بازاڕی دڵداری. کاتێ خورشیدە خانمیش لەوە ئاگادار دەبێت، کە شازادە لە نێو پەرییانیشدا دڵداری هەیە، دڵێ نە سەد دڵ عاشقی شازادە دەبێ و نایەوێت بە هیچ شێوەیەک لە دەستی بدات. بۆیە ماوەیەکی درێژ بە بیانووی ڕێکخستنی کاروباری دەسەڵاتەوە لای خۆی ڕای دەگرێ. هەتا جارێکیان کە مەیموونە خاتوون لەلای خورشیدە خانم دەبێ، فەرمان بە دایەنەکەی دەکا، بچێت شازادەش بێنێت بۆ ناو باخ، کاتێ شازادە دەچێتە ناو باخ و چاوی دەکەوێت بە خورشیدە خانم، لەسەر خۆی دەچێ خورشیدە دەڵێت:

شازادە چون خاک دەروون کەیل خەم
کەفت نە خاک پای خورشید عاڵەم

واتش چێش مەبۆ گیانم بۆ فیدات
ئارۆ بسپاروو گیان نەقەدەمگات

خاتوونە واتش شازادەی خەمبار
وێت سبوک مەکەر جە خدمەت یار

خورشیدە خانم زۆر ئاموژگاریی شازادە دەکات کە دان بە خۆ بدا بگرێ تا وەزیر و هاورێیانی نەیدەنە بەر تانە و توانج، دەڵێت، منیش لە تۆ زیاتر دڵداوی تۆم، بەڵام هەر کارێک بە وەختی خۆی، ئەو شەو بەزمێکی باش ساز دەکات و زۆربەی میوانانیش بانگهێشت دەکات. بۆ ناو گوڵزار و باخ تا بۆ ماوەیەک پێکەوە بن.

تا ئاخر شیرین نازدار فەرەنگ
نیشت وەبان تەخت نەقاش گوڵڕەنگ

مەشغووڵ بی بەکار پاشاییی وێش
ئەهل فەرەنگ شار شاد بین وەپێش

خـولاســەی کـەلام تا وەعـدەی هەفت مـا
یە کـــردارش بی شـــای حـــۆری لەقـــا

عـــەیش کـــەردن بەعـــەین بە دەمـــاخ دڵ
مەشغووڵ عەیش و نۆش تا هەفت مای کامڵ

پاش ماوەیەک شازادە دەچێتە لای خورشیدە خاتوون، ئیجازەی لێ وەردەگرێت کە بگەڕێنەوە بۆ وڵاتی خۆیان، چونکە زۆر کەس چاوەڕێیانن. خورشیدە خانمیش بەشێوەیەکی زۆر جوان پێداویستیی سەفەریان بۆ ئامادە دەکات و وەڕێ دەکەون. ماوەیەکی پێ دەچێت، وەزیران و کاربەدەستانی خورشیدە خانم دەکەونە پیلانگێڕان دژی و بەو بیانووەی گوایا ناوبراو ناتوانێ ئەرکی پاشایەتی رایی بکات، بەنهێنی لەگەڵ برازایەکی قاتب شا بەناوی کیانووش ڕێک دەکەون کە ئەگەر ئامادە بێ، هێرش بکاتە سەر فەرەنگ، یارمەتیی دەدەن، ئەویش بەڵێن دەدا و دێت و بە تەمای پاشایەتیی فەرەنگ دەچێتە سەریان. خورشیدە خانم لەو پیلانەی کیانووش ئاگادار دەبێ، کاتێ لەگەڵ وەزیرەکانی ڕاوێژ دەکات، تێ دەگات هەمووی فیتی دەستوپێوەندەکانی خۆیەتی. دەسبەجێ قوفڵی خەزانەکەی دەشکێنی و دوازدە هەزار سوار ئامادەی شەڕ دەکا، لەو شەڕەدا خورشیدە تێک دەشکێ و کیانووش خورشیدە بەدیل دەگرێت.

شازادە لەگەڵ فەرهەنگی دێودا کە دەیانویست سەردانێکی خورشیدە بکەن لەکاتی شەڕەکەدا خۆیان دەگەیەنن، هەر لە ئاسمانەوە فەرەنگی دێو، نەعرەتەیەک دەکا و نیوەی هێزەکەی کیانووش زارویان دەتۆقی، شازادە لە پشتی فەرەنگ دادەبەزێ بەرەو لای کیانووش دەڕوات و هەر لەدوورەوە زەبرێکی وەهای لێ دەدا کە لەگەڵ ئەسپەکەیدا دەیکات بەچوار بەشەوە. کاتێ هێزی کیانووش ئەمە دەبینن بە یەکجاری مەیدان چۆڵ دەکەن. شازادە، خورشیدە خانم رزگار دەکات و بە سەربەرزی دەگەڕێتەوە بۆ ناوشار، تەواوی ئەوانەی لە پیلانەکەدا دەستیان هەبوو، دەکوژێ و خورشیدە دەکاتەوە بەپاشای فەرەنگ و پێشیان دەڵێت، هەر کاتێ بمەوێت لە ماوەیەکی کوردتا لێرە حازر دەبم، وای بەحاڵتان ئەگەر پێ خوار دابنێن. هەموویان سەری ڕێزی بۆ دادەنەوێنن و بەڵێنی پێ دەدەن لە فەرمانی

خورشیده خانم دەرنەچن.

شازادە بۆ ماوەی سێ ڕۆژ لەوێدا دەمێنێتەوە و پاش سێ ڕۆژ بە فەرهەنگی دێو دەڵێت با برۆین بگەینەوە بە هاوەڵانمان، ئیزن لە خورشیدە خانم وەردەگرن و بەڕێ دەکەون، لەولایشەوە خان محەمەد و هاوڕێیانی بەڕێ دەکەون تا دەگەنە وڵاتی مەغریب، لەوێدا سەعید و مەسعوود ئاگادار دەبن کە سوڵتان ئیبراهیم نۆش ئافەرینی رزگار کردووە خەریکە بەرەو دیمەشق دەچێتەوە، دەسبەجێ چل هەزار سوار ئامادە دەکەن و سەرەڕێگایان لێ دەگرن، خان محەمەد بە غوڵامان دەڵێت، دەخیلتان بم وەختۆ کەون ڕۆژ، ڕۆژی غیرەتە، لەگەڵ غوڵامەکانی بەرەنگاری هێزەکەی سەعید و مەسعوود دەبنەوە و پاش یەک ڕۆژ شەڕ، خان محەمەد بە حەمید دەڵێت نۆش ئافەرین و ماهی زەرئەفشان بەرەو لەو شاخەدا پارێزگارییان لێ بکە. ڕۆژی دواتر کە خان محەمەد بریندار دەبێت و ئەوەندەی نامێنێت کە نۆش ئافەرین و ماهی زەرئەفشان بەدیل بگیرێن، لەپڕ شازادە و فەرهەنگی دێو وە فریای دەکەون هەر لەدوورەوە شازادە بەوە دەزانێ و هاوڕێ لەگەڵ فەرهەنگی دێودا بەگوڕاندن بەرەو هێزەکەی سەعید و مەسعوود هێرش دەبەن، ئەسپ و فیل و مرۆڤ وەک گەڵاڕێزان دەبارێننە سەر زەوی. هێزی مەغریبی شکست دێنێ و مەسعوود بە دەستی شازادە دەکوژرێ و سەعیدیش بەدیل دەگیرێت. کاتێ کە شازادە دەگاتە خان محەمەد سەیر دەکات بەسەختی بریندار بووە لە باوەشی دەگرێ و فەرمان دەدا، زوو دەرمانی بکەن. هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین و ماهی زەرئەفشانیش لە ئاسمانەوە دێنە خوارێ و پاش بەخێرهێنانی شازادە، هەواڵی خورشیدە خانمیش دەپرسن. شازادەیش تەواوی بەسەرهاتی شەڕی کیانووش و خورشیدە خانمیشیان بۆ دەگێڕێتەوە و هۆی وەدرەنگ کەوتنەکەشی ڕوون دەکاتەوە. دوای ئەوەی کە هێزی مەغریب دەشکێنێ، سەعید بانگ دەکات و دەڵێت، من ئێستا چی لە تۆ بکەم. خان محەمەد دەڵێت، قوربان ئەو نەزانکاریی کردووە و سزای خۆیشی وەرگرتووە، وا باشترە بیکەیتەوە بە پاشای مەغریب و بەرگی شاهانەی لەبەر بکەیت، سەعیدیش لەبەر پێی شازادە کوڕنۆش دەبا و داوای لێبووردن دەکات. شازادەیش دەستی دەگرێ هەڵی دەستێنێتەوە و خەڵاتی شاهانەی پێ دەبەخشێ و دەیکاتەوە بەپاشای مەغریب و پاش چەند ڕۆژێ حەسانەوە، بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شازاده هەر لەوێدا بەخان محەمەد دەڵێت، نامەیەک بنووسە بۆ جەهانگیر شا ئاگەداری بکەوە لە گەڕانەوەمان. ئەویش دەسبەجێ نامەیەک دەنووسێ بۆ جەهانگیر شا و هەواڵی گەڕانەوەی سەرکەوتووانەی شازادە و نۆش ئافەرینی بۆ دەنووسێ و بۆ دیمەشق بەڕێی دەکات. کاتێ جەهانگیر شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا بەشێوەیەکی شاهانە پێشوازی لە شازادە و هاوڕێیانی بکەن. تەنانەت خۆیشی دێتە دەروازەی شار تا شازادە و دارودەستەکەی دەگەنە ئەوێ، جەهانگیر لە ئەسپەکەی دادەبەزێ و شازادە و خان محەمەد و حەمیدیش پیادە دەبن و بەرەو لای جەهانگیر شا دێن و کورنۆشی بۆ دەبەن، جەهانگیر شا دەستیان دەگرێ و هەڵیان دەستێنتەوە و لە باوەشیان دەگرێت و پیرۆزباییی ئەو سەرکەوتنەیان لێ دەکات. پاشان بەدیداری نۆش ئافەرین شاد دەبێتەوە و بەخێرهاتنی ماهی زەرئەفشان دەکات. هەر ئەو شەوە کۆڕێک دەبەستن لە گەرمەی مەجلیسەکەدا نۆش ئافەرین کەتنەکەی سەلیم کوڕی عیزەت خانی وەزیر بۆ باوکی دەگێڕێتەوە، جەهانگیرشا هەر لەوێدا فەرمان دەدا عیزەت خان بێنن، کاتێ ناوبراو دێننە بەردەستی دەست دەکا بە سوێندخواردن کە ئاگاداری ئەو کەتنە نییە. شا باوەڕی پێ ناکات و هەرلەوێدا فەرمان دەدا بە میرغەزەب، سەری لە لاشەی جیا بکەنەوە، پاش ئەوە کۆڕی بەزم و شادی بەرپا دەکەن و بۆ ماوەیەک خەم و دەردیسەری دەوران لەبیر دەبەنەوە.

مانگێک دواتر بڕیار دەدەن بچن بۆ لای فەیاز عابێد، سەرجەم شا و شازادەکان دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ئەویش پێشوازییان لێ دەکات و پیرۆزباییی سەرکەوتنەکەیان لێ دەکا. بەتایبەت لە شازادە و خان محەمەد و حەمید، دوعای خێریان بۆ دەکات، پاشان نۆش ئافەرین لە شازادە مارە دەکا و دەبن بە حەڵاڵ و هاوسەری یەکتر، هەموویان مالاّوایی لە فەیازی عابێد دەکەن و دەگەڕێنەوە و دەکەونە بیری زەماوەندکردن، شازادە بە فەرهەنگی دێو دەڵێت، ئەم زەماوەندە بێ مەیموونە خاتوون چێژی نییە، زوو بچۆ و ئەویش ئاگەدار بکەوە. فەرهەنگی دێو وەک تیرێ لە کەمان دەرچێت، لە ماوەیەکی کەمدا دەگاتە لای مەیموونە خاتوون هەواڵەکەی پێ دەدات، ئەویش بە خۆشحاڵییەوە لەگەڵ تۆقێ پەریدا بەرەو لای شازادە بەڕێ دەکەون، شازادەیش بەو هاتنەیان زۆر خۆشحاڵ دەبێت. بەهەرحاڵ پاش ماربەڕینەکە بڕیار دەدەن، زەماوەندەکەیان ببەنە ولاّتی چین. جەهانگیر

شایش ئەوەی پێ خۆش دەبێ و تەواوی کەرەستە و کەلوپەلی ڕێگایان بۆ حازر دەکات و پاش یەک مانگ بەرەو ولاتی چین بەڕێ دەکەون، دەچن تا کەناری دەریا و لەوێدا سواری کەشتی دەبن و هەتا نزیکی ولاتی چین دەکەونەوە لە کەشتییەکە پیادە دەبن بۆ ماوەیەک لەو شوێنەی جێگاکەی حەمیددا، دەحەسێنەوە. هەرلەوێدا بەڵێنەکەی خۆی بۆ حەمید جێبەجێ دەکا.

پاش ئەوەی سوڵتان ئیبراهیم دەکەوێتە بیری حەمید، دەسبەجێ خان محەمەد ڕەوانەی لای ئەسکەندەر شای دەکات کە جەهانسووزی بۆ خوازبێنی بکات، سەرەتا ئەسکەندەر شا بەمە رازی نابێ، دەڵێت ئەگەر سوڵتان ئیبراهیم بۆ خۆی دەیەوێت، هیچ قسەیەکم نییە، بەڵام ناتوانم کچەکەم بدەم بە پیاوێک کە هاوشانی خۆم نەبێ، خان محەمەد هەرچی دەکا، حەمید ناچێتە دڵی ئەسکەندەرشاوە، لە ئەنجامدا پێی دەڵێ من هەموو ڕێگایەکم گرتەبەر، بەڵام بێ ئاکام بوو. بەخوا ئەگەر ئەم داوایەم قبوڵ نەکەیت، بەزۆریش بووە کچەکەت لە حەمید مارە دەکەم. ئەسکەندەر شا تووڕە دەبێ فەرمان دەدا، کە خان محەمەد بەدیل بگرن، خان محەمەدیش چەندەها کەسیان لێ دەکوژێت، پەلاماری ئەسکەندەر شا دەدا و بەڵام لەدەستی دەردەچێت، وەزیرێکی دەبێ ڕووی تێ دەکات و دەڵێت، گەورەم! مەگەر شێت بووی، خەریکە ولاتەکەت بە بای فەنا دەدەی، مەگەر نازانی ئەگەر شازادە لەو کارەی تۆ ئاگادار بێت، بە هێزی دێو و پەری هێرش دێنێ و ولات وێران دەکا. ئەسکەندەر شا دەڵێت، ئەدی چی بکەم باشە؟ وەزیر دەڵێت گەورەم وا باشترە خوازبێنییەکە قبوڵ بکەی با ولاتمان تووشی لەناوچوون نەبێ، حەمیدیش پیاوێکی گەورە و خاوەن دەسەلاتە، سەرئەنجام ئەسکەندەر شا ڕازی دەبێ و شەڕەکە ڕادەگرێ و داوای لێبوردن لە خان محەمەد دەکات و فەرمان دەدا هەرچی شایستەی جەهانسووزە حازری بکەن و لەگەڵ خان محەمەد و وەزیرەکەی خۆی ڕەوانەی لای شازادە دەکات، ئەوانیش دەسبەجێ جەهانسووز دێنن و بەفەرمانی شازادە لە حەمیدی مارە دەکەن، شازادە دەیەوێت هەر لەو شوێنە زەماوەندی بۆ بکات، بەڵام حەمید ڕازی نابێ و دەڵێت، هەتا جەنابتان بە مورادی خۆتان نەگەن، من زەماوەند ناکەم.

لەولایشەوە لە کێوی قاف زەلغەم و عەلقەم دوو برای تریان دەبن بە ناوی زەڕفام

و گوڵفام، کاتێ ئەوە دەبیسن کەوا پیاوێک بەناوی سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین هاتووە و هەرسێ براو ئارایشی دێو و تەواوی بنەماڵەکەیانی کوشتووە، تووڕە دەبن و بڕیار دەدەن، تۆڵەی بنەماڵەکەیان لە شازادە بکەنەوە، بۆ ئەم مەبەستە دەکەونە ڕێ و دێن هەتا دەگەنە شوێنی ئوردووی شازادە. بەهەر شێوەیەک دەبێ شوێنەکەی شازادە دەدۆزنەوە و شەو دێنە سەری، زەڕفام هەر لەدوورەوە بەدارێکی شمشادەوە پەلاماری شازادە دەدا، شازادەش لە خەو ڕادەپەڕێ و دەستی زەڕفام دەگرێت و هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێ لە پژوێنگای دەدا و دەیکات بە دووکەرتەوە، گوڵفام لە پشتەوە بە هەلی دەزانێ و دارێکی شمشاد دەدا لەسەر شازادە و بێهۆشی دەکات، هەکە دەیەوێت بە شمشێر سەری لێ بکاتەوە، نۆش ئافەرین وەخەبەر دێ و لە دواوە هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێک لە ناوشانی گوڵفام دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە، بەپڕتاو بەرەو شازادە دەچێ و لە باوەشی دەگرێت. لەبەر دەنگە دەنگی دێوەکان، خان محەمەد و هاوەڵانیشی ئاگادار دەبنەوە. کاتێ دەچنە ناو چادرەکەی شازادەوە، سەیر دەکەن دوو دێو کەوتوون و شازادەیش بێهۆشە. کاتێ شازادە دێتەوە هۆش، پرسیاری لێ دەکەن، چ ڕووی داوە؟ شازادەش دەڵێت، نازانم. نۆش ئافەرین دەڵێت، ئەو دێوانە خەریک بوو شازادە بکوژن، شازادە بۆ خۆی یەکێکیانی کوشت و منیش ئەویتریان.

هەرکە شازادە ئەوە دەبیستێت، خێرا ڕووداوەکە دێتەوە یادی و دەستخۆشی لە نۆش ئافەرین دەکات. ڕۆژی دواتر فەرمان دەدا بەرەو شاری چین بەڕێ بکەون، چەند ڕۆژێکی تر ڕێگا دەبڕن تا نزیکی ولاتی چین دەکەونەوە، بە وەزیر دەڵێت نامەیەک بنووسە، بۆ باوکم و هاتنەوەی ئێمەی پێ ڕابگەیەنە، کاتێ عادڵ شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا هەموو بچن بەپێشوازییەوە، کاتێ دەگەنە یەک چاوانیان پڕ دەبن لە فرمێسکی شادی، عادڵ شا بەتاسەوە شازادە لە باوەش دەگرێ و بۆ ماوەیەک بەری نادا، دەنگی هەلهەلەی شادی لە هەموو لایەکەوە بەرز دەبێتەوە، عادڵ شا کاتێ نۆش ئافەرین دەبینێت، پڕبەدڵ خۆشحاڵ دەبێ، بەخێرهاتنی دەکات، هەروەها بەخێرهاتنی ماهی زەڕئەفشان و جەهانسووز و وەزیر و حەمید دەکا و ئەملاو ئەولایان ماچ دەکات. بەم جۆرە سوڵتان ئیبراهیم بە مناڵەوەیان شاد دەبێتەوە و ماوەیەک دەحەسێنەوە، پاشان دەکەونە هەوڵی سازکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەندی سوڵتان ئیبراهیم.

شازاده فەرمان دەدا کە سەرجەم ئەو پاشا و سەردارانەی کە لەو ماوەیەدا ئاشنا بووە لەگەڵیان، هەر لە عەبدورەحمان پاشای پەریانەوە هەتا مەلیک بەهمەن و ئەلیاس و سەعید و خورشیدە خانم، پاشای فەرەنگ و ئەسکەندەر شا و جەهانگیر شا کەیخوسرەو شا هەموویان، بانگهێشت بکەن بۆ ئەو زەماوەندە، پاش هاتنی سەرجەم ئەو شا و شازادانە، سەرەتا زەماوەند دەکەن بۆ حەمید و جەهانسووز پاشان بۆ خان محەمەد و ماهی زەرئەفشان. لە دوای ئەوان نۆرە دێتە سەر خۆی، بەڵام لە بێ بەختیی شازادە، هەر ئەو شەوەی بەرلەوە بچێتە پەردەوە، ئارایش دێو کچێ تری دەبێ بە ناوی (زەریر)، کە یەکێ دەبێ لە گەورەترین جادووگەرانی تەلیسمی کێوی (قاف)، ئەو جادووگەرە کە هەواڵی لەناوچوونی بنەماڵەکەی بەدەستی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، روو دەکاتە ولاتی چین و ئەو شەوە کە سوڵتان ئیبراهیم دەچێتە لای نۆش ئافەرین بەسیحر و جادوو خاوبەندیان دەکات.

بەیانی کاتێ کەسوکارەکەیان سەیر دەکەن دەبینن چەند ماریک لەسەر سینەی هەردووکیان پەپکەیان داوە، هەردووکیان مردوون، زەماوندەکە دەبێ بە شیوەن و گریان و شا و شازادە تێکڕا، خۆیان لە قوڕ دەنێن، عادڵ شا بۆ ماوەیەک زمانی دەبەستڕێت و قسەی پێ ناکرێ. عەبدورەحمان پاشا کاتێ دێتە سەریان نەسرولا لەگەڵ خۆی دێنێت، دەڵێت بزانە ئەمانە چییان لێ قەوماوە، ناوبراویش هەرچەند سەیر دەکات، جێگای زامی مارانگاز نابینێت، دەڵێت ئەمانە مار نەیگەستوون، بۆیە تەنیا فەیازی عابێدیش دەتوانێت سەر لەمە دەربکات. هەر لەوێدا مەیموونە خاتوون و فەرەنگی دێو دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، کاتێ ئەو بەسەرهاتە دەگێڕنەوە، پێیان دەڵێت ئەوان بە فیتی (زەریر)ی جادووگەر خاوبەند کراون، هیچ چارەیشیان نییە، تا ڕۆژێ لە دنیا ماون دەبێ هەروا بن، مەیموونە خاتوون دەستەودامانی دەبێت، کە ڕێگا چارەیەکیان بۆ بدۆزێتەوە، فەیازی عابێد جانماز (بەرماڵ)ەکەی دەدا بەسەریا و ماوەیەک دەچێتە سوژدەوە، پاشان هەڵدەسێتەوە و دەڵێت تەنیا کەسێ بتوانێ شازادە رزگار بکات، خان محەمەدە. دەبێ بچێت و تەلیسمی زەریری جادووگەر لە کێوی قاف بشکێنێ و شووشەکە لە نێو جەرگی زەریری جادووداید دەری بێنێت و بەو شێوە خاوبەندەکەی شازادە بەتاڵ دەبێتەوە. هەروەها دەست دەبات لەوحێک دەردێنێ و دەیدا بەمەیموونە خاتوون و دەڵێت، لە

هەر شـوێنێ خـان مـحـەمـەد کـێشـەیەکی تووش بـوو، سـەیری لەوحـەکـە بکات، لە نووسـراوەکانـی کـەڵک وەربـگرێت، مـەیموونە خـاتوون مـاڵاوایـی لە فـەیـازی عـابێـد دەکات و دەگەڕێنەوە بۆ چین.

کاتێ ئەو هەواڵە دەبەن بۆ خـان مـحـەمـەد، دەستبەجێ خۆی بۆ سـەفـەرەکە ئامادە دەکـات. روخ و مـەیموونە خـاتوون و فـەرەنگی دێو لەگـەڵ خـۆی دەبات و روو دەکـاتە کـێوی قاف، یەکـەم و دووەم شـاخ دەبرێت و لە سـێیـەم شـاخـدا بە روخ و مـەیموونە خـاتوون و فـەرهـەنگ دەڵێت، ئـێوە هـەرلێرە بمێننـەوە و چاوەڕوانی من بکـەن، ئـەگـەر سـەرکـەوتم، ئـەوا ئـاگـەدارتان دەکـەمـەوە و ئـەگـەریش نـەمـتـوانـی، ئـێوە بـگـەڕێنـەوە. ئـەمـەیان پێ دەڵێت و بـەرەو تـەلیسـمی زەریر بـەڕێ دەکـەوێت، زۆر شـتی بـەسـەردێ. لە هـەموویاندا بـەڕێنوێنیی لەوحـەکە سـەربـەرز دەردەچێت، تا دەگاتە نزیک تـەلیسمی (زەریر)، سـەیری لەوحـەکـە دەکات دەبینێ تێیدا نووسـراوە خان مـحـەمـەد شـێرێکی شـەل و پـەککـەوتوو دەبینی، لـەلای دەستـی ئـەمیـرولئـومـەرای کـێوی قـافدایە لە هـیچ ترست نـەبێ و هـەرچی دێتـە ڕێگات، بیکـوژە تا دەگـەیە لای شـێرەکـە، ئـەو کـاتە بێ ترس بیکوژە و شـووشـەی دەرمـانی شـازادە لە سـینـەیدایە و دەبێ دەری بێنیت و لەگـەڵ خـۆتدا بـیبـەیتـەوە بۆ چـین، ئـەگـەر ئـەمـیـرولئـومـەرای کـێوی قـاف خـۆی دا بـەدەستـەوە و شـەڕی نـەکرد، تۆش ئـەمانی پێ بدە، بـەڵام ئـەگـەر هـەینـەی شـەڕی بوو، دەسـپارێزی لێ مـەکـە. خان مـحـەمـەد لەوحـەکـە لە باخـەڵی دەنێت و بـەرەو شـێرەکـە دەڕوات، لە هـەرلاوە دێو و ئـاژەڵی درندەی جۆراوجـۆر دێن بۆی، بێ ترس هـەموویان قـەلوبنار دەکات.

هـەتـا دەگـاتـە شـێـرەکـە. شـمـشـێـر هـەڵدەکـێـشـێ و تـا هـێـزی تێـدا دەبێت شـمـشـێـرێکـی لێ دەدا و دەیکوژێت. تۆز و غـوبـارێک هـەڵدەسـتـێ و دوای مـاوەیـەک دەنیشـێتـەوە. ئـەمیـرولئـومـەرای کـێوی قاف، سـلاو لـە خان مـحـەمـەد دەکات و ئـەویش بـەڵێن دەدا دەست بۆ هـیچ کامـیان. دەستدرێژی نـەکـاتـە سـەر کـەس، هـەر لەو کاتـەدا پـەڕی روخ دەخـاتـە ئـاگـرەوە، ئـەوەندەی پێ نـاچێت، روخ و فـەرهـەنگ و مـەیمـوونـە خـاتوون دەگـەنـە لای و پیرۆزباییی ئـەو سـەرکـەوتنـەی لێ دەکـەن. خان مـحـەمـەدیش سینگی شێرەکە هـەڵدەدرێ و شووشـەکە دەردێنێ و بـە جوانی هـەڵی دەگرێت.

مـەیموونە خـاتوون پـاش ئـاشنابوون لەگـەڵ ئـەمـیـرولئـومـەرا، تـەواوی بـەسـەرهـاتی

سوڵتان ئیبراهیمی بۆ باس دەکات. ئەویش دەڵێت. من نەدیدە عاشقی ئەو پیاوەم، ئەگەر ئیزن بدەن لە هەڵێکدا دێمە خزمەتی. هەر لەو کاتەیشدا دەچێت و گۆچان و ئەنگوستیلە و قاڵیچەی حەزرەتی سولەیمان دێنی و بەدیاری دەیدات بە خان محەمەد. ئەوانیش خێرا دەگەڕێنەوە، هەتا لای فەیازی عابێد ڕاناوەستن. خان محەمەد شووشەکە لە بەردەمی فەیاز دادەنێ، فەیاز دەستخۆشیی لێ دەکات و دەڵێت، ئەو شووشەیە بەرن لەسەر سینەی شازادە دای بنێن و ئەو لەوحە لە شووشەکە بدەن، پشت بە خوا رزگاریان دەبێ. ئەوانیش بەپەلە بەرەو چین بەڕێ دەکەون، پاش چل ڕۆژ دەگەنە چین و کاتێ هەواڵی گەڕانەوەی خان محەمەد دەبیستن، عادڵ شا خۆی دەچێت بەپیریانەوە، هەر لەوێوە دەچن بۆ ئەو شوێنەی کە ئامادەیان کردووە بۆ شازادە و نۆش ئافەرین، خان محەمەد بەپێی ڕێنوێنیی فەیازی عابێد دەرمانەکە بەکار دێنێ، لەپڕ شازادە پژمەیەک دەکات و هەڵدەسێتەوە، کاتێ سەیری دەوروبەری دەکات، سەری سوڕ دەمێنێ، هەمووان جلی ڕەشیان لەبەردایە، نۆش ئافەرین بەپەلە خۆی بەقوماشێک دادەپۆشێ. شازادە هۆی ئەو کارە لە باوکی دەپرسێت، ئەویش لەسەرەخۆ تەواوی بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە. شازادە هەڵدەستێ و ناوچاوی خان محەمەد ماچ دەکات و ڕێزێکی زۆریش لە فەرهەنگ و ڕوخ و مەیموونە خاتوون دەگرێ، فەرمان دەدا دووبارە شادی بگێڕن.

پاش چەند ڕۆژێ ئەوەندەیان زانی، ئاسمان ڕەش داگەڕا لەپڕ پیاوێک لە وێنەی خۆرەتاو لەسەر کورسییەکی زێڕین و بەپرتاو لە نزیکی سوڵتان ئیبراهیم هاتە خوارێ و کوڕنوشی بۆ برد، لەو کاتەدا خان محەمەد هات و وتی گەورەم ئەمە ئەمیرولئومەرای کێوی قافە. سوڵتان ئیبراهیمیش دەستی دەگرێ و لەلای دەستی خۆی دای دەنێت. هەموو پاشاکان بەخێرهاتنی دەکەن، پاش ماوەیەک ئەمیرولئومەرا هەڵدەسێتەوە، بەسەرهاتێکی درێژی چۆنیەتیی عاشقبوونی کچە ئامۆزای خۆی و گرفتاربوونی لە تەلیسمی زەریری جادوو تا ئەوەی خان محەمەد تەلیسمەکە دەشکێنی و ئەویش زرگاری دەبێت. پاشان دەڵێت ئێستا داواکاریم لە سوڵتان ئەوەیە کە بۆ زەماوەندەکەم لەگەڵ شا و شازادەکانی تر تەشریف بێنن و بەخۆشیی ئێوەوە ئەو زەماوەندە بکەم. شازادەش بەڵێنی پێ دەدا و دوای چەند ڕۆژێ بەرەو کێوی قاف بەڕێ دەکەون. لەڕاسەری جەزیرەی (واق واق)دا سوڵتان

ئیبراهیم چاوی به شوێنێکی خۆش و دڵگیر دەکەوێت، لە خان محەمەد دەپرسێ ئێرە کوێیە؟، ئەویش دەڵێت، گەورەم ئێرە هەر ئەو شوێنەیە کە بەڵێنمان دا کۆشکێکی تێدا سازبکەین بۆ زەنگییانی مرۆڤخۆر.

شازادە هەر لەوێ فەرمانی راوەستان دەدا و بەهێرشێک تەواوی زەنگییانی مرۆڤخۆر دەکوژن و پاشان فەرمان دەدا بەهەرچی دێو و پەرییە، هەرکامیان لە هەر وڵاتێ کە دەتوانن لە مەڕومااڵت و ئاژەڵ هەرچییان دەس دەکەوێت، بیهێنن بۆ ئەو شوێنە، پاش ئەوەی چەند هەزار ئاژەڵ لەوێدا کۆ دەکەنەوە. ڕوو دەکاتە ڕوخ و دەڵێت ئێرەش بۆ تۆ و بێچووەکانت بێنەو بێ خەم لەم جەزیرەدا بۆ خۆت بژی. ڕوخ زۆر سوپاسی شازادە دەکات و دەڵێت من هەتا ماوم گوێ بە فەرمانی جەنابتانم، هەر کاتێ پێویستت بە یارمەتیم بوو، تەنیا پەڕێکم بخە ئاگرەوە ولە خزمەتتان حازر دەبم، لەوێشەوە بەرەو کێوی قاف دەڕۆن لە زەماوەندی ئەمیرولئومەرای قاف بەشداری دەکەن و ماوەی چل ڕۆژ لەوێ دەمێننەوە. پاشان دەگەڕێنەوە بۆ چین و زەماوەندی مەیموونە خاتوون و خورشیدە خاتوونیش دەکەن بۆ شازادە. پاشان خان محەمەد بەنوێنەرایەتیی خۆی دەکات بە پاشای فەرەنگ و لەگەڵ خورشیدە خانم ڕەوانی دەکات، حەمیدیش دەکات بە وەزیری دەستی ڕاستی خۆی و عادڵ شایش تاج و تەختەکەی بە سوڵتان ئیبراهیم دەبەخشێ و پاش ماوەیەک شا و شازادەکان هەرکام بە دڵخۆشیی تەواوەوە. بەرەو وڵاتی خۆیان دەگەڕێنەوە و ئەوانیش بە خۆشی ژیان دەبەنەسەر. بەم شێوەیە ئەم بەسەرهاتەش کۆتایی دێت.

محەمەد ڕەشید ئەمینی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

واتن شـــازاده شـــەیدای شـــوور عـــەشق
نیـشت وەتۆی کـەشـــتی لوا پـەی دەمـــشق

وەتاج و تـۆمـــار، جـوقـــەی شـــا قـــەســـەم
راســـتی هـەر ئـێـــدەن بـێ زیاد و بـێ کـــەم

عـــادڵ شـــا ژحـــەرف خـاســـەی غـولاّمـــان
یـەخـــــەی کـــــەیانـی ئـاوەرد وە دامـــــان

ســـــەروســـــوورەتش کـــــوویـاوە ژبـەرد
هـەرتـا کـــــە تاواش شـین و زاریش کـــــەرد

واتش ئـەی فـــــەرزەند شـــــازادەی چـینـم
فـــێـــدای گـــیـــانت بۆ گـــیـــان شـــیـــرینم

..... وێـــت یـــارت بـــۆ
خـــــواوەنـد ژســـــەر نـیـگـهـــــەدارت بـۆ

..... حـــوکـــام چـینـت
بـابـۆ وەســـــەرگـــــەرد نـۆش ئـافـــــەرینـت

.....

..... **

بچـــیم بزانیم شـــازاده چێش کـــەرد
وەڕووی دەریاوە چۆن تـەشـــریفـش بـەرد

شـــازادە ئـەوڕۆ نیـــشت وەتـۆی کـــەشـــتی
نـەزاناش وەنـەرد بـەخـت بـەرگـــەشـــتی

کـــەشـــتی راهـی بـی وە بـاد مـــوراد
دە رۆژ ویـارا بـێ کـــــــــەم و زیـاد

ســـتـــارەی مـــوریخ شـــانا بـاڵ و پـەڕ
نـەهـەنـگـێ وە ئـاب بـەرئـامـــــــا وەبـەر

وێنەی کـــۆی پـەڕاو یـا چـون بـێـســـتـــوون
بـەو تـەور بوڵـەند بـی نـە بـەحـــر جـــەیحـــوون

نـەهـەنگ چـون کـــەشـــتی ئـاوەرد وەنـەزەر
ئـامـــا وەتەعـــجـــیل چـون باد ســـەڕســـەڕ

شـــازادەی مـــاچـین ژخـــۆف نـەهـەنگ
دنـیـــــا ژدیـدەش بـی وەشـــــەوەزەنـگ

وات بـار ئـیـــلاهـی ئـامـــان ســـەد ئـامـــان
چێش کـەروو چـەنی ئـەی کـۆی بـێ ســامـان

نـەجـــات دەهـەندەی خـــــەلیل ژ ئـاتـەش
* ئـەی کـۆی بـێ ســامـان چوونـەن عـەلاجـەش

پـادشـــای شـــاهـان بـێ شنـۆ و بـێ دەنـگ
نـیـگـارداری کـــەی کـــەشـــتی ژ نـەهـەنـگ

دوعـــای شـــازادە نـەوی مـــوســـتـــەجـــاب
هـیـچ نـەوی قـــــــــەبـووڵ.....

داش وەکـەشـــتی دا نـەهـەنگ ســـەر وەتـاو
تەخـتـــە تەخـتـــەبی کـــەشـــتی وەســـەر ئاو

گـــەنج و خـــەزانـە و مـــەتای کـــەس نـەدار
.....

خـاسـەی غـولّامـان قـامـەت شـەکـەر نەی
.....

مـرواری و مـەرجـان فـیـرۆزەی خـۆشـڕەنگ
ژدلـێ دەریـا بی ئـامـــێـــتـــەیـێ ســـەنگ

قـــاترو ئـوشـــتـــر ئەســـپـــان تـوندخـــێـــز
غـــەرق بـین وەدەریا شـــوور شـــەڕئـەنگێـــز

فـــەرش فـــەڕوەشـــان خـــەیمەی نیلی رەنگ
تـەمـــامی غـــەرق بی نـەی دنیـــای نـەیڕەنگ

بـەڵـێ وە مـــــــــەیـلان دەهـــەنـدەی داوەر
ژرووی یـەک تەخـــتـــــە بـەرچی دوونـەفـــەر

ئـەوەڵ شـــــــازادە فـــــــەرزەنـد عـــــــادڵ
دووەم خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر عـــاقڵ

ژرووی دەریـاوە ئـاو مـــــــەوەردشـــــــان
مـــــەیاوا وە عـــــەرش ئـاھ ســـــەردشـــــان

یـاران گـــۆش دارن پەی گـــوفـــتـــەی قـــەدیم
مـن هـــەر وەی تـەورە وەدیـدەی خـــــــۆم دیم

هـــەرکـــــــــەس بـکـــەرۆ نـــاڕەزای بـابـۆش
بۆســـــەر پێـش مـــەیۆن نەکـــەین فـــەرامـــۆش

..... ســـا بابۆ یەک کـــارێ کـــەردم
تـا رۆژ مـــــەحـــــشـــــەر گـــرانەن دەردم

هـەرکـــەس نـەســـیـــحـــەت من وەیادش بـۆ
نـەکـــــــەرۆن کـــــــارێ بـێ رەزای بـابـۆ

ئـیـــمـــــجـــار وەمـــــەیلان رەبـولعـــالەمـین
بچـــیم وە ســـەر وەخت ســـوڵتـــان مـــاچین

..... ژدوور دی وە چـــــــــــــــــەم
لاڵ ژدەرگـــــــای دانـای مـــــــوعـــــــەزەم

تەخـــتـــە چووب کـــەم کـــەم وست وە کـــەنار
پـارەی تەخـــتـــە چووب یـاوا وە جـــەنگەڵ

.....

بـەرئـامـــــان تەشـــریف وەجـــەنگەڵ بـەردن

نـیـگـا کـــــەردشـــــان وەســـــەر شـــــاخ دار
ســـیب و شـــەفـــتـــالـوو ئەنجـــیـــر و ئـەنار

* ئـالـو گـــــــاو ئـەنـگـوور و ئـەمـــــــــرۆ
مـــیـــوەی گـــووناوگـــوون فـــەراوان دارۆ

ژلـوتـف بـێ چـوون کـــــارســـــاز کـــــاران
ئـاوێزان بـیـــیـــەن جـــە شـــاخـــەی داران

شـــــــازادە و وەزیر کـــــــاردان عـــــاقـڵ
قـــەدرێ مـــیـــوەجـــات کـــەردن تەنـاوڵ

قـــەدرێ ژمـــیـــوەی رەنـگـاورەنـگ وەردن
ژ دڵـێ جـــەنگەڵ گـــەشـت و گـــێڵ کـــەردن

سێ رۆژ وەنیـــــشـــــات وەی تەورە وێەرد
ژ رەزای خـــــوا تاک تەنیـــــای فـــــەرد

دیشـــــان ژناگـــــا ئامـــــا جـــــەوانێ
ئەوەم گـــــرفـــــتـــــار حـــــۆری رێزوانێ.

ئەو هەم گـــــرفـــــتـــــار وەیار وێش بی
سالّ و مانگ و رۆژ، ئەی جەنگەلّ جێش بی

یاوا وەنەشـــــان ســـــەرفـــــروود ئاوەرد
ئاداب و ئەدەب ســـوجـده و ســـەلام کـــەرد

واتش عـــەزیزان چۆن کـــەفـــتـــەن راتان
وە بـــان دیـدەم گـــــــــــــەرد پـــالّاتـــان

چتـــــەور ناوەردین تـەشـــــریـف وە یانە
بـفـــــەرمـــــان بـچـــــیـم وە بـەندەخـــــانە

شـــازادە وەزیر خـــەیلێ خـــۆشـــحـــالّ بین
واتشـــــان ئەحـــــســـــەن هـەزار ئافـــەرین

هـۆرێزان وەپا لـوان هـەر ســـــێـــــشـــــان
دەست هـەم گـرتن چـون قـەوم و خـوێشـان

یا کـــــەم یا زیاد قـــــەدرێ راکـــــەردن
.....

..... پڕ نەقـــاش نەقـــاش
گـــشـت جـــەدەولکاری ژســـــەر تا وەپاش

عـــەرس مـــەعـــجـــەری تەمـــام زەڕکـــاری
* ژ تـەرهـش نـەداشت هـیـچ شـــــەهـریاری

نەقـــەیســـــەر رۆم، نەخـــــاقـــــان چین
نەداشـتن وێنەی ئـەو قـــــەســـــــر زەڕین

فـــەرش فـــەڕوشـــات زیبـــای زەڕئەندووز
مـــەردەنگی لالەی شـــەمع ســـەر پیـــســـووز

قـــاپ قـــاچاخـــان مـــەجـــمـــەی دیوانـی
پیـــاڵە و بوشـــقـــاب چینیی خـــاقـــانـی

خـــولاســـە ئەســـپـــاب چینی وەســـەد رەنگ
مـــەدرەوشـا جـۆرجـۆر چون دانەی فـەرەنگ

پـڕ بـی ژدلـێ قـــــــەســـــــــر زەڕنیـگـار
شـــــازادە و وەزیـر حـــــەیران بـین وە کـــــار

ژرووی مـــــــەســـنـەدان بـگرتـن قـــــــەرار
..... تـەوازوع کـــــەردش بـێ شـــــمـــــار

وەزیـر کـــاردان فـــەهـمـــیـــدەی گـــوزین
پـەرســـا ژحـــەمـیـــد وە لـەفـــز شـیـــرین

وات واچـە پـەرێـم تـۆ چ کـــــــــــارەنـی
وە تـەنـیـــــــــــا نـە تـۆی ئـەی تـالارەنـی

واتـش راز مـن بـێ حـــــەد شـــــمـــــارەن
بـەخـــــتـم ســـــیـــــاهـەن چارەم ناچارەن

ئـێـــــوە بـواچـین حـــــــالآت وێتـــــــان
ئـەوســـا شـــــەرح وێـم مـــاچوو پـەرێتـــان

مـــــەعلوومـــــەن .....
مـــــەخـلـووق ولآت کـــــام ســـــــەر دیاری

ژ دەریا چون بی چون کـــەردین گـــوزەر
بـواچـین حـــالآت وێتـــان ســـەرانســـەر

.....

.....

بـەعـــــەزم دەمـــــەشـق نـەهـانـیـی عـــــادڵ
تـەی کـــەردیم راهـان مـــــەنـزڵ بـەمـــــەنـزڵ

تـەیـی مـــــەراحـل مـــــەنـزڵ تـەی کـــــەردیم
تـەشـــــــــــریـف وە لـەب دەریـا ئـاوەردیم

لـوایم وەکـــــــەشـــــــتـی راهـی بـیـم رەوان
کـــەشـــتـی وە دەریا تـەعـــجـــیـل وە دەوان

ژ کـــەچـیـی ئـیـــقـــبـــاڵ ژبـەخـت بـەرگـــەشـت
نـەهـەنـگـێ ژئـاب ســـــــەر ئـاوەرد وەدەشـت

نـەهـەنـگ پـەرێـمـــــــا ئـاوەرد پـەلامـــــــار
..... غـــــەزەب وە تـەعـــــجـــــیـل و تـار

ســـــەردا ژ کـــــەشـــــتـی وەتـەقـــــدیـر هـەق
کـــەشـــتـی داغـــان بـی، بـی وەهـەزار شـــەق

تـەخـــتـــە تـەخـــتـــە بـی کـــەشـــتـی ژرووی ئـاب
تـەمـــام گـــەنج و مـــاڵ غـــەرق بـی نـەغـــەرقـــاب

چـونـکـێ رەزاش بـــی ئـەی کـــــــەرەمـــــــدارە
ئـامـــامـــان وە دەسـت یـەک تـەخـــتـــە پـارە

وە مـــــەیـلان وێـش تـاک تـەنـیـــــای فـــــەرد
وەی تـەخـــتـــە چـووبـی ئـێـــمـــە ئـاو ئـاوەرد

ئیسا چون مورغان بێ ئاشیانە
مەنایم خەجڵ جە ئەی مەکانە

ئێدەن شەرح حاڵ واتیم پەرێت
ئەمجار تۆ واچە شەرح حاڵ وێت

وەزیر وات ژ خەڵق ولّات .....
.....

ئەی شازادەی نەسڵ عادڵ شای چینەن
.....

شازادە سوڵتان ئیبراهیم نامەن
.....

بەندە ژخزمەت بابۆش وەزیرم
.....

نامم خان محەمەد وەزیر عادڵ
ئیسا نەی جەنگەڵ مەندەبیم خەجڵ

یەک ڕۆژنە تەقدیر ئەی چەرخە پیرە
ئەی زاڵ زەڕهان هەرگیز نەمیرە

ئەی ساحێب چەرخ تەمام پڕ نەقشە
ئەی کوهنە دەیر دڵداری بەخشە

ئەی چادر کەبود بێ چڵ و سوینە
ئەی دوون دەوران کەس نەزان چوینە

ئەی ئاگای دەردان ژبان سەرە
ئەی شادی تاسەر وەکەس نەدەرە

ئەی ژدەنگ پای مـــــوور خـــــەبەردارە
ئەی قـــــــــەرار دادەی لـەیـل و نـەهـارە

ئەی گـیـان کـێش گـیـان جـانداران سـینـە
ئەی کـونفـــەیەکـون هـیچ کـــەس نـەوزینـە

مـــــەرد تـوجـــــارێ ژشـــــار دیمـەشـق
دێوانەی دەیـری شـــەیدای شـــوورعـــەشـق

ژ تـەقـــدیر چـەرخ بـینای بـێـــهـــتـــەرین
تـوجـــار دەمـــشـق راگـــەش کـــەفت وەچـین

تـەســـویـر ســـووڕەت دوخت جـــەهـانـگیـــر
ئـاوەرد وەخـــدمـــەت شـــازادەی دەلیـــر

نیـگای ســـووڕەت کـــەرد شـــازادە لاڵپـــۆش
ژعـــەشق دوڵبـــەر کـــێـــشـــا یەک خـــرۆش

تـاکـــــە ئـێـــــد شـنـەفت ژواتـەی وەزیـر
ئـەســـــرین دێدەش ئـامـــــا ســـــەرازیـر

وەقت ئـیـــــسـم یـار شـــــازادە شـنـەفت
بـڵـــێـــســـەی دەروون چـون ئـاگـــر و نـەفت

ڕێـزنـا ئـەســـرین جـــە هـێـــجـــر یـارش
پـەی یـار دڵسـوزێ شـیـرین گـوفـتـارش

کـــولیـــاوە زامـــان زام خـــەتـەرش
دوودێ دێـویـا ژ کـــــەللـەی ســـــەرش

واتـش ئـەی وەزیـر فـــەرخـــوندەی ســـالار
خـــەم گـــشـت عـــاڵەم وەمـن بیـــیـــەن بـار

من چون پەروانە پەرێ شـــــەوق شـــــەم
ژ هێـجـران یار مـەسـۆزۆ جـەسـتـەم

خـــــــەبـەر نـەداری ژئـاه ســـــــــەردم
ژعـــــــــــەرش ویـەردەن نـاڵـەی نـەبـەدرم

چـەنـی بـادە قـــــوش شـــــــەوان تـا وەرۆ
ســـــــەدای زایـەڵـەی زاریـی مـن مـــــــەیۆ

شـین و شـــــیـــــوەنم نـە شـــــەب و رۆزەن
تـەمـام نـە هـێـجـران عـەشـق جـانسـۆزەن

جـەهـانسـۆز کـناچـەی ئـەسـکـەندەر شـاهـەن
جـــە منیش وێـنـەی دوو هـەفـتـــە مـاهـەن

شـــــەوم هـەر روزەن ڕۆزم هـەر شـــــەوەن
ئـەی قـــــەســـــرو تـەلار هـەم مـــــاڵ ئـەوەن

گـــەنج فـــەراوان مـــەتـای بـێ شـــمـــار
کـــــیـــــانـا پـەرێـم ســـــازنـام ئـەی تـەلار

گـــرفـــتـــار عـــەشـق ئـەو دیـدە مـــەســـتـم
هـەفـت سـاڵـەن ژەی قـەسـر مـن چـۆڵـپـەرسـتـم

حـــــەمـــــیـــــد مـــــەلا مـــــەوانـان نـامـم
گـــرفـــتـــار ئـەشـق ئـەو جـــەمـین جـــامـم

* ژ ئـەی جـــەزیـرە مـــوڵـک مـــۆقـــیـــا
هـەر ژ تـەنـیـــــایـی زەهـرەم تـۆقـــــیـــــا

مـــەر وەقـــتـێ مـــوراد بـەنـدە بـۆ حـــاسـڵ
پـەی ئـەسـکـەندەر شـــا مـــەرگـێ بـۆ نـازڵ

وەرنە تا قـــیـــام گـــیـــرۆدەی دەردم
باقی وەســـەلام هـا مـــەعلووم کـــەردم

ژەی دەم شـــازادە زەدەی عـــەشق یار
واتش ئەی حـەمـیـد وەشـەرت و ئـیـقـرار

ئـەر نـۆش ئـافـــەریـن ئـاوەردم وەدەسـت
شـــاد بـیـم وەدیدار شـــۆخ دیدە مـــەسـت

بـەوکـــەس قـــەراردان چەرخ شـــەب و رۆز
شـــادت مـــەکـــەرم شـــەوق جـــەهانســـۆز

حـەمـیـد وات بـەسـتـم کـەمـەر وەئـیـخـلاس
* وەزات ئەقدەس بەرز بێ (تەناف) (قیاس)

خـــزمـــەتکارەنان غـــولاّمـــان دەســـتـــوور
عـــەبد دورِ نـەگـــۆش حـــازر وەحـــوزوور

تـا بـەرچۆ ژتـەن گـــیـــان شـــیـــرینم
عـــەبد زەرِخـــەرید شـــازادەی چـینـم

دارۆم چەند ئەســپـــان خـاسـکەی تـوندرەو
تـوند و تێـز هـەلّمـەت چـون شـــەهاب شـــەو

چـون ئـاهـووی چـۆلّگەرد خـــاســـەی دیـاری
نـیـــیـــەن ژ ســـەر کـــار هـیـچ شـــەهریاری

دانـه و جـــەواهـێـــر مـــەتـای کـــەس نـەدار
بـار کـــەریم ئـەســـپـــان رەوەند رەهـوار

ژدانـەی زمـــرِود ئـەلّمـــاس و یـاقـــووت
بـارگـیـــری بکـەیم مـــوحکـەم و مـــەزبـووت

وەعـــەون بێ چوون جـــەهان ئافـــەرین
بشـــیم وە دەمـــشق پەی نۆش ئافـــەرین

شـــازادە کـــە ئێـد شنـەفت ژ حـــەمـــید
رەخـــشـــەندە بی بەوێنەی خـــورشـــید

خـــــەم و پـەژاران بـەرکـــــەردش نـەدڵ
شـــاد بی شکۆفـــا چون شکۆفـــەی گـــوڵ

واتش وە حـــەمـــید ئەی برای گـــیـــانی
مـــــەرحـــــەبا ژ تۆ عـــالی مـــــەکـــانی

بـرادەر بـوزورگ شـــــــــاری چـینـمـی
ئەگـــــەر مـن مـــــردم جـــانشـــــینمی

وەلایات چـین وەتـۆ مـــــەســـــپـــــارم
هـەر تـۆنـی ســـاحـــێب تـاج و تـۆمـــارم

تـا رۆز مـــــــەردەن تـاج ســـــــەرمـی
ژمـن بـوزورگـــــــــــتـــــــــەر بـرادەرمـی

یـەشـــەرت ئێـــقـــرار کـــەردم چەنـی تـۆ
مـن وەدەمـــــــشـق بـەر وەهـەر نـەهـوێ بـۆ

حـــەمـــیـــد ئێـــد شنـەفت هۆرێزا وەپا
گـــــــــــرتـش تـەدارەک پـــەی لـوان را

* خـورجـینان ئاوەرد پەڕکـەرد ژگـەوهـەر
بـارکـــەرد نـەئـەســـپـــان رەوەند رەهـوەر

مـــــەرکـــــەبـان ســـــازان وەزیـن زەڕین
خـوســـوســـەن پەرێ ســـوڵتـــان مـــاچـین

شـازاده چون شـێر شـوور عـەشـق وەسـەر
پۆشـا بە ئەندام ئەسڵەحـەی .....

وانـا ئـیـسـم زات بـینای بێـــهـــتـــەرین
پـا دا وە رێـکـاب ســـــــــوار بـی وەزیـن

بـەو ئـەسـپ چـیـنـی وێـنـەی ئـاهـووی بـەڕ
توند و تێز هەڵمـەت جەهان .....

وەزیـن زەڕیـن ئـاڵای دڵـپـــــــــــەزیـر
یـەکـێ پـەرێ وێـش یـەکـێ پـەی وەزیـر

ژقـــەســـر زەڕکـــار بـەرئـامـــان وە بـەر
حـەمـیـد کلیـد کـەرد هـەرهـەفت قـاپ دەر

مـوحکەم کـەرد قـاپـی دەروازەی حـەسـار
پـا دان وەریـکـاب وەزیـن بـین ســـــــەوار

مـــەدەد ژ مـــەعـــبـــوود کـــەردشـــان تـەڵەب
پەی شـار دەمـشـق مـەهـمـیـزدان مـەرکـەب

بەرێکەوتنی شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق

چـۆڵ و بـیـــــــــــابـان هـەردە وەهـــەردە
وێـنـەی ئـاهـووان وەڵـەد گـــــــوم کـــــــەردە

حـەمـیـد بەڵەد بـی، وێش پێـشـرەوەی کـەرد
وەشـــــەب و وەرۆز راهـان تـەی مـــــەکـــــەرد

چل رۆز وەشـتـاب قـەترەی جـەهـد و جـەخت
مـــەهـمـیـزدان مـەرکـەب وەوەقت و بـێ وەقت

یاوا وەجـــــاگـــــەیێ دەمـــــشق دا دیار
حـــەمـــیـــد مـــەلا ئامـــا وەگـــوفـــتـــار

وات ئەی شـــــازادە یە دەمـــــشق شـــــارەن
بدەر مـــــزگـــــانی مـــــەنزڵگەی یارەن

مـــــەکـــــان و مـــــاوای نۆش ئافـــــەرینـەن
ئەو خـــودا رەشـــتـــــەی ئەو بێ قـــــەرینـەن

شـــــازادە شنەفت مـــوژدە ژ حـــــەمـــیـــد
وانا شـــــوکـــــر زات دانای کـــــەس نەدید

رووکـــــەرد وە شـــار کـــێـــشـــا ئاھ ســـــەرد
چەند بار سوجدەی قەسردەمشق شارش کەرد

واتش ئەلســـــــەلام قـــــەســـــر دوڵبـــــەرم
هـەم قـــیـــبلەی دنیـــا و هـەم تاج ســـــەرم

..... زام نێش خـــــارانم
هـەم رۆشـنـایـیـی هـەردوو چـەمـــــــــانم

یـە شـــــــار تـۆ بـی ئەی بـیـنـایـیـی چـەم
رەونـەق دادەی رەنگ رەمـــــەق رەمـــیـــدەم

خـــــــەمم چی وەبـاد شـــــــادیم هـات وەدڵ
هـا یـە شـــــــار تـۆن یـاوام وە مـــــــەنـزڵ

شـــــــارت دیم وەچـەم شـــــــۆخ نـەونـەهـاڵ
زەڕەیێ خـــەم نەدڵ نـەمـــەند وەمـــیـــســـقـــاڵ

ئـیـــمـــجـــار شـــازادە واتش وەحـــــەمـــیـــد
دۆست دڵنـەواز هـەر تـۆنی ئـومـــــــیـــــــد

هەرتۆ یاونای دڵەی من وەکـــــــام
ئەی یار گـــیـــانی وەســـەرگـــەردت بام

مـــوژدەی مـــزگـــانی نۆش ئافـــەرینم
چتـــەورەن بدەم گـــیـــان شـــیـــرینم

کـــام دڵ ژوەسڵ جـــانســـووز بۆ حـــاسڵ
بچـــــۆ نەوەردا پەیداکـــــەر مـــــەنزڵ

حـــەمـــید ئێـد شنەفت تۆندکـەرد تەکـاوەر
رێکاب دا وەڕەخش جـــەهـان پەیماکـــەر

وەشـــوورو شـیـتـاب مـەرکـەب دا مـەهمـێـز
چون باد ســـەڕســـەڕ خـــێـــزا بەئاخـــێـــز

جـــۆش جـــڵـــەو رێز وە تاو یەڵـغـــار
حـــەمـــیـــد مـــەلا داخڵ بی وەشـــار

رووکـــەرد وەمـــەحـــەل وەکـــووچە و بازاڕ
ســـۆراخ مـــەنزڵ وەجـــســـتـــوجـــووی یار

مـــەنزڵ پەیدا کـــەرد روو کـــەرد وەعـــەقـــەب
ئامـــا وەخـــزمـــەت شـــاھ بانەســـەب

چی وەئـیـســتـــقـــبـــاڵ وەتەعـــجـــیـل و تار
شـــازادەی چینی داخڵ کـــەرد وەشـــار

ژپوشت مـــەرکـــەب پیـــادە بین بەوار
لوان وەمـــــەنزڵ گـــرتشـــان قـــەرار

ژەی ئەسنا خـورشـیـد خاوەر غـرووب کـەرد
تەشـــریف وەمـــەئوای مـــەغـریب زەمین بەرد

جـــەهـان ســـەرانســـەر بی وە دەیجـــووری
حـەمـیـد رەوشـــەن کـەرد شـــەمع کـافـووری

واتش مـن ئـیـمـــشـــەو جـــە ســـەودای دڵدار
جـــەرگم چڵ مـــەدۆ وێنـەی کـــوورەی نـار

ئـەو ســـیـــازوڵفـــان دوڕ گـــۆنـا گـــوڵ
جـــە بـان گـــەردەن بیـــیـــەن قـــەڵای دڵ

گـــرپـەی گـــۆڕەی نار ســـۆزش ئـەســـەردا
ئـایـر نـەجـــــــــەرگ بـوریـانـش وەردا

مـــەنـاڵا و مـــەوات ئـەی ســـۆســـەن خـــاڵم
خـــــۆ مـن پـەرێ تـۆ وەکـــــۆی زوخـــــاڵم

جـــەرگم گـــڕ گـــرتـەن پـەی تـۆ بـە تـاوەن
نـە ئـارەزووی نـۆش، نـە مـــــەیـلم خـــــاوەن

هـاســـــووتم بـە عـــــەشق بـار خـــــەمـــــانت
پێکیـــــاگم بـە تیـــــر داغ هـێـــــجـــــرانت

... خـــــاڵی عـــــەشـــــقت نـەفـــــەرقم
جـــەســـەر تا وە پا جـــە شـــەوقت غـــەرقم

بـەوێـنـەی شـــــــابـاز نـە چـەرخ شـــــــاهـی
مـن دوور جـــــــە ئـابم بـەوێـنـەی مـــــــاهـی

تـۆ جـــــــە بـان تـەخت دانـەی زەرێـن کـــــار
مـــن بـــا بـــنـــاڵـــووم وێـــنـــەی دەردەدار

تـۆ هـای نـە ســـــەودای فـــــیـکر ســـــازەوە
جـــــە ســـــــەدای ســـــازان بـێ ئـەندازەوە

مـن زۆخـــــــــــاو دڵ نـه دیـدەم دەم دەم
هـوونـاو مـــــەپێـکۆ نـه دڵەی پـڕ خـــــەم

شـــــازاده نـالاّ تـا بـه ســـــفـــــیـــــده
هـوونـاوان چـون ســـــــەیـل ڕێـژا نـه دیـده

تا کـــه ڕەوشـــەن بی ســفـیـدیی ســەحـــەر
پێـچ مـــەدا به وێش چون مـــار بـێ ســـەر

ئـارامـش نـەبـێ ســـــــاتـێ نـەجـــــــاهـێ
ڕوو کـــەرد نـەجـانـێب حـــەســار شـــاهـێ

یـاران نـۆبـــه نـۆ دڵـداری داشـــــــــــان
تـۆ واتـی نمـەک وه زامـش پـاشـــــــــــان

ئـەوشـــەو تـا ســـەحـــەر هـەر زاری کـــەردش
ســـەر به تەکـیـــەی خـــواب ڕاحـــەت نـەبـەردش

شـــەفـــەق ڕەوشـــەن بی ســـەمـتـــووڕێ ئاوەرد
مـــــەیل وه نـاو بـازاڕ شـــــار دۆلبـــــەر کـــــەرد

هـۆڕێـزان وەپـا بـــه مـــــــــــــەزاق زەوق
ڕووکـــەردن وەشـــار مـــەگـێـــلاّن وه شـــــەوق

چـوار گـــۆشـــــەی بـازاڕ ســـــایـەی هـەڕیـانـه
تـاکـــــــه داخـلّ بـین وه قـــــــاوەخـــــــانـه

ئـەو جـــاگـــــەی پـڕ فـــــەڕ هـەم دڵگـوزیـن بـی
نـەزدیـک بـه خـــــەڵوەت نـۆش ئـافـــــەڕیـن بـی

نـەو جـــــا گـــــه نیـــــشـتن بـەدەمـــــاخ دڵ
جـــــه ڕاز دەوڕان فـــــەڵەک مـــــەند خـــــەجـڵ

ناگـــا ســـەدای دەنگ دەبدەبە خـــێـــزا
جە دوور باش دوور باش، مـەحشـەر مـەخـێزا

جـــــەوانـێ وە بـەرگ زیبـــــای زەرنـیـگار
غـــــەرق جـــــەواهـێـــــر لـۆلـۆی ئـابدار

مـــــوکـــــەمـــــەڵ وە بـەرگ زەرنـیـگارەوە
وەسـی هـەزار کـــــەس عـــــەلـەمـــــدارەوە

جـــە گـــۆشـــەی بـازار پـەیدا بـی، خـــرۆش
ســـەداش شـی بـەگـــۆش، چـەرخ مـــیناپـۆش

شـــــازادە و یـاران شـــــێـــــران دڵدار
هـەر سـێ پـەی نـیگا گـــرتشـــان قـــەرار

شـــــازادە پـەرســـــا کـــێن ئـەی جـــــەوان
بـەی تـەورە گـــوســـــتـــــاخ لوا بـەمـــــەیدان

وات مـــەلـەک بـەهـمـــــەن کـــیـــانی نـەســـــەب
فـــــەرزەند رەشـــیـــد پـادشـــای حـــــەلـەب

وارێد بـەی مـــــەکـــان ئـەی ســـــەرزەمـــیـنـەن
عـــــــاشـق بـەدیـار نـۆش ئـافـــــــەرینـەن

جـــەی گـفـتـــوگـــۆ بین هـەرسـێ بە هـامـــڕاز
جـــــە نـەو پـەیدا بـێ مـــــەعـــــرەکـــــەی ئـاواز

غـــولغـــولەی غـــەوغـــا هـەی دوور بـاش خـێـــزا
جـە دوور باش دوور باش مـەحشـەر مـەخـێـزا

نـاگـــــا جـــــەوانـی ئـامـــــا پـەدیـدار
ئـامـــــا نـەپـەهـلـووش چـل هـەزار ســـــەوار

تـەن وەبـەرگ خـــــــــــاس دڵـنـەوازەوە
بـە لـە عل و گـــــەوهـەر خـــــۆش نـەوازەوە

شـی نـە ڕووی مـــــــــەیـدان پـەرێ نـەزارە
عـــــــاشـق بـەدیـدار شـــــــای پـەریـوارە

جـەنەو وات حـەمـیـد ئەی شـەخـسـە کـامـەن
یـە جـــەکـــۆ ئـامـــان هـەم چێـــشـش نامـــەن

وات مـەلـەک تووفـان مـیـسـرەن مـەقـامش
عـــاڵـەم مـــەی لەرزە جـــە زۆر و ســـامش

ئـەوێچ بـەی دەســـتـــوور زار و خـــەمـــینـەن
ئـەراگـــــێڵ خـــــاڵ نـۆش ئـافـــــەرینـەن

جـــە نـەو پـەیدا بـی مـــەعـــرەکـــەی ئـاواز
ســـــەدای کـــــەڕەنا دەنـگ تـەپڵ و ســـــاز

شـــــازادە ئـەلیـــــاس نـەوەی نـامـــــدار
نـە پـەهـلـووش مـــەیـۆ ســـەد هـەزار ســـەوار

تـەمـــــام ڕووی عـــــاڵـەم هـەم ئـەهـل بـازار
ئـامـــان وە ســـەیران ئـەوشـــێـــر نـامـــدار

خـولاســـە چـەند کـەس جـە عـالـیـجـاهـان
شـــــازادەی نـەجـــــیـب نـەژاد شـــــاهـان

ســـینەشـــان بـەزام جـــای دەردو داخـــەن
بـەکـــەمـــەند زوڵف ســـیـــا دەســـتـــاخـــەن

ئـوفـــــتـــــادەی مـــــەیـدان نـازک نـیـگـارەن
پـەی دیـدەن بـاڵاش ئـومـــــــێـــــــدوارەن

عـەیان [بی] جـەمـاڵ قـورس بەیزا رەنگ
نمانا بـاڵا شـــۆخ شـــەیدای شـــەنگ

نـاڵە کـەفت وەجـەرگ جـەرگـەی دڵداران
ئـامـــان بە نـاڵە وێنەی بـیـــمـــاران

شـــازادان یەکـــسـەر بە وێنەی بوڵبـــوڵ
نەغـــمـــەنەواز بین پەی دیدار گـــوڵ

مـــواتن ئێـــمـــە گـــردین جـــە بەندیم
تەمـــام گـــرفـــتـــار نیک کـــەمـــەندیم

یەک یەک گـرتە بین سـەر نەسـەودای گـوڵ
کێ دییـەن نەدەور گـوڵێ، و سـەد بوڵبـوڵ

یەکـسـەر عـەندەلیب یەک گـوڵستـانیم
باغـبـان باغ هـەم یەک بووسـتـانیم

شـازادان تەمـام خـەسـتـەو پەرێشـان
ئـامـان وە پاین پەی قـەسـر وێشـان

هـەریەک بە تەورێ جـە نەوای سـاز بین
چون بوڵبـوڵ پەی گـوڵ نەغـمـەنەواز بین

وێـشـــــان بـەزاری مـــــەلاونـاوە
بـە ئـاھ دەروون ســـــەنگ مـــــەتاونـاوە

گـشت کـەفتن نـە خـاک نە پای قـەسـر زەڕ
بە وێنەی زامـــدار بـاڵ جـــە هـوونـاو تەڕ

چون جـــەیران وە تیـــر وە زام کـــاری
مـــەڕێزنان وە چـەم ئەســـر مـــرواری

چون مـــار بێ ســـەر بەخـــەم خـــەم وەردن
خـــەم وەبان خـــەم، جـــەخـــەم ئاوەردن

ســـوڵتـــان ئیـــبـــراهیم ئامـــا جـــەو دەمـــدا
خـــاک پای قـــەســـر بکەرد وە ســـەردا

نـەدەریـای دەروون دڵـش جـــــــۆش ئـاوەرد
جـــەدیدە ئەســـرین هـوونـین جـــاری کـــەرد

مـــەوات ئەی شـــەش دانگ شـــاباز تـەڕلان
ئەی شـمـــقـــارِ شـــۆخ شـــەهـنشـــای مـــەلان

ئەی بوڵبـــول شـــۆخ بـوســـتـــان شـــاهـی
عـــــاڵەم شـــــەیداکـــــەر بـەدڵڕووبـاهـی

هـەرچەند نەقـــاشـــان قـــەڵەم بەدەســـتـــەن
هەرگیز بـەی دەسـتوور سـوورەت نەکێشـتـەن

تۆ مـــاه و خـــورشـــیـــد خـــاوەر زەمـــینـی
یـا مـــالێک مـــولک ئەی ســـەرزەمـــینـی

نـیـــیـــەن جـــە ئـافـــاق چـوار ئێـــقـلیم دەور
نـیـــیـــەن نـاپەیدان، شـــەش دانگش بـەی تەور

تۆ ئەر شـــیـــرینـی شـــیـــرین نـامـــتـــەن
ئەر گـــوڵئـــەندامی کێ بـەهـرامـــتـــەن

ئەر لـەیل عـــامـــری کێ مـــەجـنوونتـــەن
کـێ تـەوەلای چـۆڵ تـوون بـە تـوونتـــــــەن

کـێ وێنـەی مـــەجنون بکۆشـــۆ بەســـەخت
یـاهـوو بـکێـــشـــــۆ بـەوەخـت و بـێ وەخت

شـــاه و شـــازاده خـــەلایق یەکـــســـەر
شـــەوق عـــەشق تۆش جـــاگـــرتەن نەســـەر

مـن نمـــەزانـــوو حـــــــــــۆری ڕێـــزوانـــی
ئەتۆ کـــــافـــــری یا مـــــوســـــڵـــــمـــــانی

یەکـــســـەر شـــازادان خـــاتر پەڕێشـــان
ئـامـــــان وە مـــــەنزڵ ڕاحـــــەت وێشـــــان

ســوڵتـان ئیـبـراهیـم دەڕوون جـە غـەم کـەیل
بـەوێنـەی مـــــەجنـوون ئـەو نـەشـــــۆن لـەیل

کـــــەفت نەڕووی مـــــەیدان زام دەڕوون چاک
بـەوێنـەی ســـایـە خـــەڵتـــان بـی نـە خـــاک

بـــە دیـــدەی پـــڕ نم ئـــەشـــک هـــوونـــاو ڕێـــز
بە واوەیلای ســـەخت شـــوور ڕەســـتـــاخـــێـــز

حـــــەمـــیـــد مـــــەلاح وەزیر چـەنی هـەم
ئـامـــــان بە خـــدمـــــەت شـــازادەی پـڕ غـــــەم

هـۆرگـــــرتن نـەرووی خـــــاک ســـــیـــــاوە
پێـــــچـــــان وە لـەحـــــاف زەڕین زیبـــــاوە

ڕەفـــیـــقـــــان بـە ســـــۆز دڵداری کـــــەردن
بـەهـەڕحـــــــاڵێ بـی بـە مـــــــەنزڵ بـەردن

ئـەو ڕۆ پـای ســـــەبر پێـــــچـــــان بـەدامـــــان
ئـارام گـــرت تـا وەقت شـــەو بـەســـەر ئـامـــان

ئـاخـــــــر شـــــــازادە زام دەڕوون چـاک
ئـاخـێـز کـەرد نـەجـا چـون شـێـر نـەرووی خـاک

واتش ئەی یاران جـای یەک جـار ئـەرجـوم
ئـیـمـشـەو من نـەدڵ ئـیـرادەی دارووم

بـشـۆم بـەدەروون سـەراچـەی حـەرەم
بـەڵـکـە نـازەنـین بـوینـووم وەچـەم

خـان مـحـەمـەد واتش گـیـانم فـیـدات بۆ
ئـەر تـەشـریـف بـەری مـەنـعـی نـەدارۆ

سـەیرش کـەرد بەعـزێ جـەشـەو گـوزەشـتـە
هـورێزا وەپـا زام دڵ خـەسـتـە

رۆیشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین

گـۆش بـدەن وەڕاز زەمـانـەی وەرین
بـەیان کـەم ڕازان شـای نۆش ئـافـەرین

سـەر تـا پـا لـیـبـاس شـەورەنگی پـۆشـا
ئـایـر هـەوەس نـەفـەرقـش جـۆشـا

کـەمـەن تەڵەب کـەرد جـە خـەیاتەی خـام
حەڵقەی تای کەمـەند بـەست نـەڕووی ئـەندام

بـەو تـەور نـەفـەرقـش زۆر ئـاوەرد هـەوەس
نە خۆف نەشـا کەرد نە بیم جە عـەس عەس

حـەمـیـد و وەزیر بـەردش وە رەفـیـق
جـە خـودای بـاڵا تـەڵەب کـەرد تـۆفـیـق

تـا شـین وەپـای قـەسـر شـۆخ دڵـپـەسـەند
دەس گرت بـە تـەناف سـەر حـەڵقەی کەمـەند

کـــەمـــەند هەوا دا پـەی گـــۆزەرگـــای بـام
گـــــیـــــر دا نـه تـوڕەی ســـــەرای دڵارام

تـەکـــــان دا بـــەوێش شـــــێـــــر دڵاوەر
شـــی وه بـاڵای بـام وێنـەی کـــــــەبـووتـەر

جـــەو دمـــا کـــەمـــەند ئاوێزان کـــەردش
وەزیـر و حـــــەمـــیـــــد وەبـاڵا بـەردش

جـــــه بـاڵای ســـــەرا لـوا نـەدامـــــان
بـه عـــەزم دیدار، ســـــەوڵ خـــــەرامـــان

بـاغێ دین چ بـاغ عـــەجـــەب گـــوڵزارێ
نیـــیـــەن جـــه ســـەرای هیـچ شـــەهـریارێ

مـوشک بۆ، خـۆشـڕەنگ چراغـان بەکـول
نەســرین و ســۆســەن بیـــیـــەن مـــەداخل

عـــەرعـــەر چنـاران جـــه بەرزیـی دەمـــاغ
کـــــەردەن ســـــایـەبان خـــــیـــــابان بـاغ

راجـــەی خـــوســـــرەوی نـەپای چـنـاران
مـــەرەقـســـان وەڕەقس نـەغـمـــەی هەزاران

مـورغـــان خـۆشـــخـــوان هەریـەک نه دارێ
وەســـــــاز و ئـاواز گـــــرتـەن کـــــەنـارێ

تـەزەروان وەبـانگ گـــــوڵبـــــانگ یـاهـوو
قـــــومـــــریـان گم گم هـودهـودان پـووپـوو

شـــەوق جـــقـــەی تـاوس دەنگ بـوڵبـــوڵان
ئـامـــان پـەخش بیـــیـــەن ئەو نـەپای گـــوڵان

سەرسەوزو بۆرچین نەرووی گولاوان
دەنگ چەرخ باز مەنیشت جەکاوان

تەزەروان چەنی فیرقەی بولّبولّان
سەدای سۆز ساز نەپای کلّاوان

چەمەی ئاو ساف وێنەی شیروقەند
ساف و خۆشگەوار دانایان پەسەند

جاریيەن نە رووی سەوزەی فەزاوە
وێنەی مـــــــــرواری بە رووی تەلّاوە

جەرگەی ناروەن دار ئەرغەوان
جە شنۆی نەسیم لاحەول مەوانان

لارەی یاسەمەن وێنەی تاجداران
سیب و بەیی بۆخۆش نەسایەی داران

کەس وەسف سەناش تەمام نەکەردەن
نمەبۆ تەمام تا بەرۆی مەردەن

ساتێ حەیران بین بە رووی باغەوە
بەو گولّ و گولّزار شەوچراغەوە

جەو دەمدا لوان بە جای پێواری
نەسایەی درەخت یەشیرین داری

یاران نەپای دار گرتشان قەرار
شازادە ڕوو کەرد نەی قەسر دلّدار

یاوا بەتۆی قەسر شێر بێ ئەندێش
ئەسلّا خۆف نەکەرد، هیچ نامـا تەشوێش

نیگا کەرد هەفت بورج چون بورج ئەخزەر
تەمامی جە زەرِ هەم لەعل و گەوهەر

ئاراستەی ئوستاد حەکاکان کار
هەفتاد حەڵقەی ناب جە دورِ شەهوار

نیگا کەرد شەخسێ زومورِودی تراز
جە تۆی قەسر زەرِ نیان بەسەد ناز

یەک دەس رەختخواب ئەو بە وێنەی گوڵ
وستەن نەروی تەخت دانەی مەداخڵ

یەک نازەنینێ هانە دڵێ رەخت
بییەن وە حەیران رەخت و قەسر و تەخت

شەوق مدۆ بەناز شۆخ نازەنین
شەمعێ نەسەرین، یەکێ نە پاین

چەم نیان وەهەم شۆخ دڵڕوبا
بۆی عەتر عەنبەر مەیۆنە ئەوجا

مەگرِیو چون شەمع قەسر و عەمارەت
دڵەی دەردینان مەدۆ وە غارەت

بەی شکڵ و شێوە شۆخ (ناوەری)
نییەن چ ئارام نەحۆری و پەری

ئەربەیۆ زوبان تەمام مووی ئەعزام
وەسف جەمااڵش نمەبۆ تەمام

چێشش بەیان کەم عاڵەم بزانۆ
حەیفەن جەواهێر مەخفی بمانۆ

شـیـرینێ وەی تەور جـە پا تا وە سـەر
نیـیـەن جـە سـوورەت بوتخـانەی ئازەر

جـە قـاف تابەقـاف بەی تەورە شـیـرین
وەی شـۆخ و رەندی نەبیـیـەن ئافـەرین

دیدە چون جـەیران پەروەردەی پای کـاو
هەرکـەس مـەوینۆ سـاف مـەبۆ بە ئاو

هەرگـیـز بەی دەسـتـوور نادرەی نایاب
نە کـەس شنەفـتـەن نەدییـەن بە خـواب

جـەلای سـیـا زوڵف دانە رووی جـەمـاڵ
بیـیـەن وە پەردەی رێزە رێزەی خـاڵ

ئەی شـێـوەی نازک سـەر تا پا شـیـرین
نەرووی زەمـانە نەبیـەن ئافـەرین

ئەبرووان کـەمـان قـەوس ئاسـای قـودرەت
خـەم کـەردەن بەدەست قـەواس سـەنعـەت

مـوژە هـان بـە خـوون دڵدۆز قـاتڵ
غـەزەب و بـێ باک عـەدوو چەنی دڵ

دوو دیدەی خـۆمـار رەشـیـدەی پڕ ناز
مـەست سوور (مـەکەیف) عـاشـقـان نەواز

گـوڵ ئارای جـەمـین نەقش نیگارەن
چمـان کـە گـوڵزار فـەسڵ بەهارەن

سـەرگـۆنا گـوڵ گـوڵ بەوێنەی ئاتەش
چون لەعل مـەعـدەن ئاب دیدە کـەش

زەردیی بووم نەدەور بووم زاری زەرالّش
بییەن وەتەرتیب جام جەمالّش

پەردەی لەب یاقووت قرمز ئابدار
پەسەند و مەحبووب شاهان خەریدار

دەهەن غونچەی گولّ شکوفتەی تازە
بولّبولّ بە مینقار کەردەن ئەندازە

پەڕەن جە یاقووت ماچان بەدەلیل
مەعدەن بوقعەدۆز چەشمەی سەلسەبیل

سافیی سای گەردەن تا سەدرسینە
مەدرەوشۆ بەرەنگ نەدارۆ وێنە

خولاسەی کەلام جە سەر تا دامان
رژیان بە لەقای سەنعەت سوبحان

شازادە ئێد دی ئەو شێر بێ باک
ساتێ بێ خود بی نەرووی تەخت خاک

جەدمای یەک سات هەم ئاما بە هۆش
هۆرێزا نە خاک بەور پڕ بە جۆش

شازادە بێ دەنگ شی بە سەرینش
دیا بەو جەمالّ شۆخ شیرینش

دیش کە نازەنین نەشیرین خاوەن
زولّفانش نەدەور جەمین بەلّاوەن

سورمە نەدەوران دیدەش مەرێزۆ
بۆی عەترش عەنبەر شاهان مەبێزۆ

بۆی عەترش مەیۆ چون عەتر عەتار
عەترش مەبێزۆ بۆی موشک تاتار

ساکە وەی تەور دی شازادەی چینی
ئەی باز تەڕلان وەی نازەنینی

دەم بەرد بۆسا رووی حەڵقەی دەهانش
سێراو بی جە ئاو چەشمەی جینانش

واچە خزر بێ یاوا وە زوڵمات
یا خۆ موردە بێ پێش یاوا حەیات

بە تەمەنای دڵ مەبۆسا بەکام
تا ئیشتیهای وێش خاڵی کەرد تەمام

ئاخر دەس بەردش پەنجەی نازەنین
نگین کەند جە دەست سەرپەنجەی شیرین

نگین پڕ شەوق ئاوەردش پەی وێش
جە دەست ئەو کەند کەرد بەدەست وێش

ئەنگوشتەر وێش بەرئاوەرد نەدەست
کەردش نەئەنگوشت شۆخ دیدە مەست

خەیلێ نیگا کەرد ئەو قەسر دڵدار
دیش یەک خوانی زەڕ تەمامی تەیار

پەڕەن نەتەعام ئاڵای دڵپەسەند
توعمەی پاکیزە شەهد شیرەی قەند

دەست کێشا سەرپۆش جەسەر رەها کەرد
بە ئارەزووی دڵ تەعامێ هەم وەرد

هـــۆرێـــزا لـــوا تـــا یـــاوا بـــه بـــاغ
به کـەیف و عـیـشـوه بـه شـادیی دەمـاخ

یـاوا بـەیـاران کـــــــاروکـــــــردارش
وانـا پـەرێشـــان کـــردە و رەفـــتـــارش

یاران گـــوزەشـــتـــەی ئـەی جـــەوان زانان
بـەو شـــێـــر پڕ زات ئـافـــەرین وانـان

هـۆرێـزا وەپـا شـــــێـــــر هـونـەرمـــــەند
هـەم دیسـان وەپێچ سـەرحـەڵقـەی کـەمـەند

جـــەبـاڵای حـــەســـار لـوان بـەدامـــان
بـەعـــەزم مـــەنـزڵ وێـشـــان بـین رەوان

بـازهـەم بـەو دەســـتـــوور شـی نـەبـاڵینـش
رۆشـن کـەرد شـەمـعـدان نـەڕووی سـەرینـش

دیـش کـــە نـازەنـین نـە شـیـــرین خـــاوەن
زوڵفـــــانـش نـەدەور گـــــۆنـاش بـەڵاوەن

دەس بـەرد بـورقـەی زەرد هـۆرداوە نـەرووش
بـە ئـیـشـتـیـهـای دڵ مـەیـل و ئـارەزووش

پـەیـاپـەی بـەنـاز مـــــەبـۆســـــا بـەکـــــام
تـا ئـیـشـتـیـهـای دڵ خـاڵی کـەرد تـەمـام

دەسـتـدرازی کـەرد وە پـەنـجـەی خـامـەش
بـگـێـــرۆ بـەدەسـت تـۆپـەی شـــەمـــامـــەش

ئـەو شـــۆخ تـەرڵان چـون تـورەی شـــاهـی
نـیـــیـــەن قـــەرینـیش جـــەمـــەھ تـا مـــاهـی

جـــەخـــاو بـی بێـــدار دیش یەک جـــەوانێ
نیـــشـــتـــە بێ، جـە لاش وێنەی (یەمـــانێ)

بـەتـوندی و چـالاک شـــــۆخ دیدەمـــــەس
دەست ئـاوەرد گـرتش یـەخـــەی بـەند دەس

بـە باهـۆ وێنـەی رۆســـتـــــەم داســـتـــــان
بـە رەنگ چون خـوسرەو شـازادەی مەستان

بـە چیـــهـــرە و جـــەمـــاڵ بـەدر کـــامڵ بی
گـــوڵ وێنە، روخـــســـار گـــوڵزار گـــوڵ بی

شـــێـــرێ بـەی دەســـتـــوور نادرەی زۆردار
نیـــیـــــەن قـــــەرینش نـەڕووی رۆزگـــــار

نـە وەکـــو رۆســـتـــــەم فـــــەرزەند زاڵـەن
نە چـون فـــەرامـــەرز ســـاحـــێب گـــۆپاڵەن

سـاکـە بـەی دەسـتـوور ئەو شـیـرین گـوزین
بـەرشـی جـەلاش هۆش شـای نۆش ئـافـەرین

عـاشـق بی بـە شـــەوق شـێـوەی جـــەمـــاڵش
کـــــەرد وە پـایـەنـداز فـــیـــرۆزەی خـــاڵش

کـەفـت نەخـاک پـاش شـای شـیـرین چـارە
سـەر کـەرد وە فـیـدای ئەو گـوڵ روخـسـارە

واتـش فـــیـــــدات بـام شـــــای دڵاوەری
شـای کـام ئـیـقـلـیـمـات کـامـین کـیـشـوەری

غـــــەزاڵ گـــــوڵزار کـــــام دیـارەنـی
تـاوس ســـــەرتـەڵ کـــــام عـــــوزارەنـی

بەی دەستوور جەماڵ نوورحەق رشتە
تۆ جە ئادەمی یا جە فریشتە

وەش ئامای وەخەیر گیانم فیداتەن
نوور بیناییم قەدمگای راتەن

شازادە زاناش موبتەڵا بییەن
مەیزەدەی عەشقەن مداراش نییەن

وات من شازادەی چین و ماچینم
ئیستە کە غەریب ئەی سەرزەمینم

دەست بەردپەی گەردەن زوجاج پڕ شەوق
بازوو نەگەردەن نازدار کەردش تەوق

دەم نیانە تۆی حەوقەی نەیشەکەر
مەنۆشا شەربەت سەرچەشمەی کەوسەر

دوو عەندەلیب بین هەریەک نەباغێ
ئاخر بین وەگوڵ هەریەک نەشاخێ

مەنۆشان شەربەت هەردوو بەدڵواز
حاسڵ بی تەمام موددەعا و نیاز

هۆرێزا وەپا شای شیرین روخسار
دەست بەرد پیاڵان ئاوەرد نەڕووی کار

ئاوەردش وەپێش شەرابەی پڕ مەی
بادە مەنۆشان چەنی هەم پەی پەی

گاگاه دەم وە لەب مەکەردن واسڵ
مەکەردن بەهەم کام رەوای دڵ

جەی عەیش و نۆش بین تا شەفەق بی شەق
بە شـــــادی و دەمـــــاغ ویاردن بەزەوق

نۆش ئافــەرین وات گــیــانم بۆ فــیــدات
جـــــە رەنج راهـان چێـش ئـامـــــا نـەڕات

جـــــە ئەوەڵ دەریا تـا تەخـــتـــــەی پارە
یاونا بـەعـــەرز شـــای شـــیـــرین چارە

جـەی ساز و راز بـین تا بە سـوب سـەحـەر
تـا وەقت وەعـــــدەی ئـەڵاهـو ئـەکـــبـــــەر

وەعـــــــــدەی تـلـووع بـی هـۆرێـزا وەپـا
هیـمـەت تەڵەب کـەرد جـە خـورشـیـد لەقـا

نـۆش ئافـــەرین وات گـــیـــانم تـوفـــەیلت
پـەیوەندەن رشـــتـــــەی جـــانم بە مـــەیلت

مـێـــهـــر تـۆ یەقـین نەســـەفـــحـــەی دڵدا
جـاگـیـرەن چون خـار نەپـەردەی گـوڵدا

نـیم ســـــاعـــــەت بێ تـۆ، ژیـانم نـیـــیـــــەن
ئـارام و تـاقـــــــەت تـەوانـام نـیـــیـــــــەن

ئـاهـیـر عـەشـقـت نەجـەرگم کـەفـتـــەن
دڵ زوخـاڵ ئـاسـا جـە شـەوقت سـفـتـــەن

شـــــازادە واتش بـەســـــــەرگـــــەردت بـام
کـەمـەند شـــەوقت بەسـتـــەن دەست و پام

بـە بـێ رەزای دڵ مـــــــــــەبـۆ بـویـەریت
بـەڵکم چـارەیـێ ســـــەرئـەنجـــام کـــــەریت

ڕەزا نـاڕەزا هیـــمـــەت خـــواهی کـــەرد
تـا تـەشـــــریـف بـەلای یـاران وێـش بـەرد
یـاران وەئـیـــخـــلاس شـین وەپێـــشـــوازش
ســـــــەروتـەن کـــــــەردن وەپـایـەنـدازش
گـوزەشـتـەی وێشـان پـێشـان عـەیان کـەرد
خـان مـحـەمـەد سـوژدەی شـوکـر خـوا بـەرد
شـکـاوان چـون گـــولّ گـــولّزار شـــایـی
کـــەردشـــان نـەشـــا مـــوبـارەک بـایـی
ئـەوڕۆ نـەو مـــــەنـزڵ گـــرتـشـــان ئـارام
بـەشـــــادی و بـەزەوق تـابـەوادەی شـــــام

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی

جـــە لـوتـف حـــەکـــاک زەمـــانـەی وەرین
جـــەنـەو بـواچـوون داســـتـــان شـــیـــرین

شـــای نـازەنـیـــیـــان نـەوتـوولّ نـەوخـێـــز
چـون غـەزاڵ هـەرد نـەجـا کـەرد ئـاخـێـز

هـۆرێـزا نـەخـاو شـای شـیـرین کـەمـاڵ
شـســتـوشـووی جـەمـاڵ ئـاوەرد نـەخـەیاڵ

ئـاو کـــەرد بـەزوڵّفـــان مـــوشـک تـاتـاردا
چـون شـــەونم بـەهـار وەڕووی گـــولّزاردا

وات ئـەی ســـەروەناز مـــایـەی بـەخـت مـن
خـاس کـێـشـک کـێـشـای نـەپـای تـەخـت مـن

کـەنـیـز خـەنـدە کـەرد وەبـێ گـفـتـوگـۆ
وات خـــــانـم یـارت مـــــوبـارەکـت بـۆ

ئەو یارە کێ بی شـــەو نەســـەرینت
دەس مـەدا نەزوڵف ســیـای چین چینت

دەم مـــەنیـــا نەتۆی حـــوقـــەی دەهانت
گـــاگـــا مـــەبۆســـا کـــام و زوبانت

خانم ئێدشنەفت شای شیـرین شـەکەر
نـەدورج دەهـان رێـزنـا گـــــــەوهـەر

وات ئـەی ســـــــەروەنـاز نـازدار نـازم
مـــەخـــفی بۆ جـــەلات رازو نیـــازم

نـــەدەری بـــەدەر راز نـــەهـــانـــیـــم
هـــەر تـــۆ بـزانـــی هـــەر مـــن بـزانـیـم

کـــەنیـــز وات بـە زات دانای کـــردگـــار
مـــەگـــەر وە مـــەردەن کـــەروم ئاشکار

مـــــەر ئەو دەم رازت واچـووم بـە زوبان
وە تۆتیـــا بۆ رێزەی ئیـــســـتـــوخـــوان

ئەو رۆ تـا بـەشـــــام دورِ ئەرزانـش بـێ
هـەر ئێـد گـفـتـــوگـــۆی دڵدارانش بـێ

تـا وەقـت ئێـــــوار تـاقـــــەتش بـڕیا
کـووڕەی نـارعـــەشـق نەجـــەرگش گـڕیا

تـەڵەب کـــەرد دایـە وات ئـەی هامـــڕازم
رەفـــیـق مـــوونس مـــەحـــرەی رازم

ئـارۆ یەک گـــوفـــتـــە ها نـە دەمـــاغم
ئیـــمـــشـــەو ئارەزووی گـــوڵزار باغم

ئێمشەو یەک جەوان مێهمانمانەن
هەم دیدە و هەم رۆح هەم جانمانەن

فیدات بام دایە یار غەمخوارم
چراغان کەرە باغ گولّزارم

گولّاوپاشی کەن تەمام ئەخیاوان
بۆ بدۆ نەبۆی حەوز و سەراوان

جەبۆی عەتر گولّ دەنگ بولّبولّان
ئاوان جاری بۆ ها نەپای گولّان

نەرووی سەبزەی باغ فەرش ئەندازی کەن
زینەت ئارایش ساز بازی کەن

ئەسباب موترێب بەسازی سەد رەنگ
چەنی موترێبان شەیدای شۆخ شەنگ

چەقانە و روباب مەی و عوود و ساز
چەنی ساقیان تەنکەی خۆش ئاواز

تەراح بلوور (زیر) جام تەلاکەش
بمانۆ جەرەنگ شەوق رووی ئاتەش

خولاسە هەر نەوع دلّ مەبۆ خواهان
حازر بۆ نەو بەزم سەرکار شاهان

یەک یەک نەجای وێش حازر بۆ تەمام
نەرووی چەقانە وەقت شورب و جام

ئێمشەو من خەیالّ سەیر باغمەن
ئارەزووی هەوەس شەو چراغمەن

به فەرمان ئەمر شای شیرین جەماڵ
دایە هۆرێزا دەرزەمـــــان دەرحـــــاڵ

کەفت وەکارسازیی ئەساسەی شەراب
چەنگ و چەقـــــانە بەربەت و روباب

بە فـــەرمـــوودەی ناز شـــۆخ دڵارام
ئەساسەی موترێب کەردن سەرئەنجام

چەند دەست رەختـوخاو ئاوەردن وەبەر
وست نەدەورا دەور حـــەوزان مـــەڕمـــەڕ

تەخت جـــەواهێـــر دانەبەندکـــاری
جـــە لەعل و گـــەوهەر پایە مـــرواری

نیـــاشـــان بەناز پەی شـــۆخ دڵدار
دەنگ بوڵبـــوڵان نەگـــوڵ و گـــوڵزار

وەقـــتێ ئەســـاســـە تەرتیب بی تەمـــام
دایە شی بەلای شـــۆخ جـــەمین جـــام

واتش هۆرێزە شـــۆخ جـــەمین جـــام
ئەســـاســـەی مـــوتریب کـــەردەنم تەمـــام

هۆرێزا وەپا ســـــەوڵ خـــــەرامـــــان
نەپای قـــەســـر زەڕ ئامـــا بە دامـــان

چون شـــــاباز شـــــۆخ بە ئارزووی دڵ
داخڵ بی وەتۆی ئەو گـــوڵزار و گـــوڵ

بەچاو نیگا کـــەرد بەدڵ ئینتـــیـــزار
کـــــەی بـەیۆ بـەوجـــــا ئـەو یار دڵدار

دیده نەرابی ئەوشـــــــــۆخ نازدار
کەی بەیۆ وەباغ شێربەچەی خوونخوار

تاج نیا وەســـەر شـــۆخ دیده مـــەست
جفتێ شەمامەی ئەحمەر گرت وەدەست

هاتنی شازاده بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم

ئیـبـتـیـدا بەنام جـەهان ئافـەرین
بواچووم سـەنای شـای نۆش ئافـەرین

حـــەرفێ مـــەواچووم نەپەردەی دەروون
بزانـووم دەوران تا چون مـــــەبۆ چوون

خـــانا چێش کـــەرۆ چەرخی چەپی واز
یەکـسـەر فـەنا کـەرد ئەی ساز و ئاواز

شـای نۆش ئافـەرین بەوشـۆخی و رەندی
سـوڵتـان ئیـبـراهیم بەو دڵپـەسـەندی

یەکـــایەک بادەی دەوران کـــەردن نۆش
جـه دونیا بەرشین شین وەجـای خـامـۆش

بواچووم درسـتـان سـوڵتـان ئیـبـراهیم
چەنـی رەفـــــیـــــقـــــان نـگین دایم

جـەنۆ شـازاده سـەرجـه سـەودای دەرد
ئارەزووی جـەمـاڵ نوش ئافـەرین کـەرد

بـێ ســـــــــەبـر و ئـارام هـۆرێـزا وەپـا
لوا وەپابۆس شـــــای حـــــۆری لەقـــــا

شـــازاده چون شـــێـــر چەنی یاوەران
لوان وەتۆی باغ گـــوڵبـــاغـــچـــەی ڕێزوان

یاوان بـە خـزمـەت شـۆخ شـەم ڕوخـسـار
تـا نیـــشـتن وەبان کـــورســـیی زەڕینکار

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین هـۆڕێزا وە پـا
واتش دێـر ئـامـــــای شـــــێـــــر دڵارا

هـەر دوو وەســـــەد ناز نـشـتن وەبـان تەخت
دەس دا نە زوڵفـان شـاھ شـیـرین بـەخت

چـون بوڵبـــوڵ بـەنـاز نەرووی گـــوڵ مـــایـل
دووەدست نـەگـــەردەن کـــەردن حـــەمـــایل

دەست نـەرووی گـــــەردەن بـەناز و نیـــــاز
دەم جـــــە نـاو دەم بـە گـــــوفـــــتـــــارو ڕاز

دەردەم کـەنیـزان شـەیدای شـۆخ شـەنگ
مـــــوبـارەک گـــــۆیان بـە ئـاواز و چـەنگ

جـــە زەمـــزەمـــەی ســـاز چەنگ و چـەقـــانە
ســـــەدای مـــووســـیـــقـــا و ســـاز زەمـــانە

جـــەیەک لا ســـــەمـــتـــوور ســـازو ئـاوازە
یـەک لا نـۆشـــــــــانـۆش بـنـواز بـنـوازە

ئـەی دنیـــــای بێ پـۆ ئـەی تامـــــەندەی دەیر
کـــــەس نمـەزانـۆ بـە پێـش کـــــەڕۆ ســـــەیر

هـەر کـــەس بونیـــۆ ئـەی شـــۆخ شـــەنگان
بـەوێنەی مـــەجنوون مـــەشـــۆ وە کـــۆھان

فـــەڵەک حـــەیران بی، پـەری مـــاتەم پۆش
جـــە ســـەدای ســـاقی و جـــام نـۆشـــانۆش

ســـاقی پـەیاپـەی بـادە مـــەکـــەرد کـــەیل
مـــــەدا بـەیـاران مـــــەنۆشـــــان بـەمـــــەیل

نـۆش ئـافـــــەرین وات مـــــەرگ مـن بـنـۆش
ئـەو دەست مـەکێشـا پـەی حـەڵقـەی گیسـۆش

زانـوو پـەرێ هـەم تـەکـــیـــــە کـــــەردەبێن
راحـــــەت بـەتـەکـــیـــــەی زانـوو بـەردەبێن

شـازادە دەست بـەرد پـەی یـەقـەی جـامـەش
گرتـش نـەرووی دەست دوگمـەی شـەمـامـەش

گـامـە بـۆسـاوە و گـامـەکـەرد ئـەفـشـار
گـــاگـــا مـــەنـۆشـــا پیـــاڵەیێ گـــوڵنـار

گـــا دەست نـەزوڵفـــان مـــەوەرد وە چـیندا
پـەخش مـەکـەرد بـە رووی جـام جـەمـیندا

مـوات مـن ئـیـمـشـــەو نـەکـامـــەن بـەخـتـم
(ســـــەنـەی) دڵداری بـیـــیـــــەن وە تـەخـــتـم

زوڵـف نـازدارم بـیـــــیـــــــــەن وە تـاجـم
مـــــەعـــــرووف عـــــامـــــەن سـکـەی رەواجـم

یـە شـــــەربـەت یـە جـــام یـە بـادە و ســـاقـی
یـەمـــــەزەی شـــــەراب یـە عـــــومـــــر بـاقـی

یـە عـــــەیش یـە نیـــشـــات یـە کـــامـــــەرانـی
ئـیـنـە بـەزم خـــــۆش یـە شـــــادمـــــانـی

ئـیـنـه نـەوبـەهـار دیـدار یـاوەر
یە شـیـرەی نـەبات یە رێزەی شـەکـەر

یـە لـەعـل لـەبـان حـەیـات بـاقـی
یەشـەراب و کـەیف یە ئـیـمـای سـاقی

یـاوان وە مـەتڵـەب مـوراد وێشـان
هـیـچ ئـارەزوویـێ نـەمـەندەن پێـشـان

عـیـشـرەت مـەکـەردن تا وەسـوب سـەحـەر
تـاوەقت و وەعـدەی ئـەڵاهـوئـەکـبـەر

شـازادە جـەیار روخـسـەت تەڵەب کـەرد
تەشـریف بە مـەنزڵ مـەکـان وێش بەرد

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و وتوورێژکردنی لەگەڵ دایەنەکەیدا

دیبـاچەی کـیـتـاب نادرەی شـیـرین
وەی تەور بەیان کـەرد جـە نـۆش ئـافـەرین

سـەحـەر فـەراشـان خـان سـپـای زەنگ
هـۆر پێـچـا تـەناف خـەیمەی سـیـارەنگ

بێـدار بی جـە خـاو شـای شـیـرین چارە
بـاڵ چـەم هـۆرداشت بـە لـەنجـە و لارە

هـۆرێزا بـەناز بـاز شـیـروانـی
پـۆشـان وە بـەدەن دیبـای کـەیانـی

دایـە وات ئـەی شـۆخ نـازدار بێـگـەرد
حـەرفێ مـەپەرسـوو جـەلات نـەبۆ دەرد

ئەو کەسە کێ بی ئیمشەو هامڕازت
تەکییە کەردەبێ دوو بازووی نازت

یە رەفتار نییەن گرتەنت نەسەر
ئەگەر بزانۆ پادشای سەروەر

مەکەرۆ وەپەند رووی رۆزگارم
گوربە مەوزۆ نەتۆی شەلوارم

ساکە ئێد شنەفت شۆخ سیاخاڵ
دەست بەرد پەی گەردەن زوجاجەی زاڵ

بەرئاوەرد لەعل قیمەت پڕ مایە
نەرووی ئیلتیفات بەخشا بە دایە

دایە خۆشحاڵ بی دانە گرت بەدەست
جە گفتوگۆی بەد زمان وێش بەست

واتش بە دایە ئەی غەمگوسارم
بویەر جە تەقسیر خەجاڵەتبارم

خاترت جەم بۆ کار وە یتەوو نییەن
بەی دەستوور رازمان مەعلوومت بییەن

دایە ساکین بی جە وەسواسەی بەد
جەکار دوڵبەر خاترش جەم کەرد

تائینە واتن شەو ئاما بەکار
سەرزەمین پۆشا پەردەی سیا تار

فەرما مەشعەلان کەردشان رەوشەن
بەشاد بەردشان پەی باغ گوڵشەن

شەمع خۆش تەرکیب شەمدان بەمووری
مەشعەل وە لەعل دانەی فەغفووری

پایە وە پایە تەرتیب بەردشـــــان
پەی زەوق مەجلیس رەوشەن کەردشان

ساقی موتریّبان حازر بین تەمام
سوراحیی پڕ مەی عوود و بادەی جام

مـــوهەیا بەزەوق کـــەردەن ئامـــادە
چەم نەراگـــــە بین پەرێ شـــــازادە

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین

دیسان هەم جە نەو شازادەی خوونخوار
کەردش ئارەزووی گوڵباغچەی گوڵزار

ناگا شازادە جەمین دەستەی گوڵ
پەیدا بی ئامـــا چۆن بەدر کـــاملّ

سەلام کەرد نە رووی شای نۆش ئافەرین
واتش سەد عەلەیک ئەی جان شیرین

وات جـــانم فـــیـــدای مـــاوا و ولّات بۆ
دیدەم پایەنداز جـــای قـــەدەمگات بۆ

بالّام پایەنداز ســـــــــەرو نازت بۆ
ســـەرم فـــیـــدای دەنگ شنۆی رازت بۆ

مـــوژەی چەمـــانم جـــارووبی پات بۆ
رۆح وگیان و عومر سەرگەرد رات بۆ

سـەرگـەرد رات بام هـەرچ رەزاتـەن
عـەدڵ بینـاییم جـای قـەدەمگاتـەن

شـازادە واتش ئەی گـوڵ جـەمـینم
من فـیـدای تۆبام ئەی نازەنـینم

ئەی راز و واتە مـەکـەر وە پێـشـە
بەڵەنجـە و غـەمـزە جـەرگم مـەکێـشـە

ئێـد مـوات گـاگـا لەعل لەبانش
مـەبۆسـا پێـوە کـام و زوبانش

با شـازادە و دۆست زوڵفـان عـەنبـەرین
نـەی جـا بمانۆ بـەرازی شـیـرین

ئەر سـەد رازشـان نمـەبۆ تـەمـام
حـەرفێ بواچووم پـەرێ خـاس و عـام

وتوویژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا

گۆش بدەن بەداستان پڕ نە جەفا و دەرد
کێ بـە دام سـەخت مـوبتـەڵا نەکـەرد

کێ نـەوست نە گـێـج مـەهلـەکـەی هـەلاک
سـینـەی کێ وە تێـغ جـەفـا نەکـەرد چاک

مـەلیک مـحـەمـەد نام شـازادەی گـوزین
شـێـر شـێـرانگیـر چون بەور غـورین

ئەویش کـە عـاشق نۆش ئافـەرین یواریێد
وەی مـەکـان وەی سـەرزەمین بیـد

دایم دەردەدار جـــــــــەدەرد و داغـش
حـەسـرەت مـەند بـە شـەوق بەهـار باغش

یەک وەزیرێ داشت دانـا و هـۆشـیـــار
جـــە حـــاڵ رازان دەوران خـــەبـەردار

واتش ئـەی وەزیر جـــای عـــەقڵ و هـۆشم
مـــزانی مـن مـــات دەروون پڕ جـــۆشـم

ئینه چـەند وەختـەن مـوڵک و مـاڵ و شـار
بـه جـا گـــوزاشـــتم پەی شـــۆخ دڵدار

نـەشـــار دەمـــشق گـــۆشـــەنشـین بیم
غـــــەریب وڵات ئـەی ســـــەرزەمـین بیم

مـن ئـامـــــــام نـازدار بـه زۆر بـوەرووم
بـه ئـارەزووی دڵ نـیـکـاحـش کـــــەروم

ئـیـســـه ها دەمـشـق پڕ جـەشـێـر نەڕ
ئـەژدەر ئـەژدەران ئـەژدەهـــای ئـەژدەر

چـەند عـــاشـق تەمـــام نەپـای تەخت زەر
شـێـر شـێـرانـگـیـر بـەوران خـوون خـوەر

ئـیـســـه مـــەزانـووم جـــەرووی رۆژگـــار
زۆر مـن نـەی جـــــا نمـەیـۆم بـەکـــــار

ئـیـــرادەم ئـێـــدەن جـــه تـەدبیـــر کـــار
بشـــۆم بـه خـزمـــەت مـــاه جـــەفـــاکـــار

تەشـــریف مـــەبـەرووم من وە خـــاک پاش
شـەرح ئـیـستدعـام مـەعلووم کـەم جـەلاش

نام و نیشان وێم تەمام تەمام
عەرز کەرووم جەلای شۆخ جەمین جام

بەڵکو مەیل کەرۆ بە دەربار من
دەرمان کەرۆ دەرد دڵ بیمار من

نە ساز مەجلیس سەرو ئەندامش
بنۆشم شەربەت شیرین نە جامش

وەزیر وات ئەی شا سەرم نەڕاتەن
سەرم ها نەڕات هەرچ رەزاتەن

شای نۆش ئافەرین یەک لەنجە دارۆ
هەزار کەس پەرێش ئەرواح مەسپارۆ

چەند کەس شازادە ئیقلیمات نشین
نەپایەی قەسرش کەفتەن ماتەمین

یە کول وەتەمای نۆش ئافەرینەن
نەشار دەمشق ماتەم نشینەن

شای شیرین خاڵان دڵ بێ ئەندێشەن
بەستەی نیکاحش بە دەستی وێشەن

ئیسە ئەرتۆ مەیل ئەی کارە پێتەن
هۆرێزە بشۆ پەروا جە کێتەن

بشۆ وەمەنزڵ مەکان دوڵبەر
بەدیدار یار سەرو نازپەروەر

گوفتار رازت یەکسەر کەر تەمام
وا چە نە خزمەت شۆخ جەمین جام

هەتا مەتاوی وەمەیرەبانی
نە پای تەخت زەڕ بە جانفشانی

مەبۆ جەودەمدا هۆشت بەوێت بۆ
فیکرت وە گوفتار، کردار وێت بۆ

مەلیک وات وەزیر تەنها بێ یاوەر
تەنها چۆن بشووم وەقەسر دڵبەر

بەڵکم نەرووی راە غوڵامان شاە
بیاوان بەمن جە ڕای گوزەرگاە

چێش واچووم جواو عوزر لوانم
چۆن مەسمووع ببۆ راز زوبانم

فەردا بیاوۆ ئەی خەبەر وە شاە
چون مەبۆ سامان عوزر ئەی گوناە

وەزیر وات ئەرتۆ خەیاڵت پەوسەن
خاترت بەی تەور پڕ جە وەسوەسەن

ئەی لیباس و بەرگ جە وێت رەها کەر
بەوێنەی زەنگی رووی ویت سیا کەر

سیاپۆشی کەر جە سەر تا دامان
بنمانی جە شکل چەشن غوڵامان

تەدبیر وەزیر بەخاتر ئاوەرد
وێنەی زەنگیان لیباس سیا کەرد

پۆشا وەقامەت بەرگ غوڵامان
بەعەزم دیدار سەوڵ خەرامان

لـوا تـاپـای دەر بـە هـەوای دڵـدار
مـدرا نە پای قـەسـر گوزەرگـای حـەسـار

دەستـەی کـەمـەند گرد جـەخـەیاتەی خـام
هـەوادا نـەدەور گـیـر ئـاوەرد نـەبـام

وێش پێچا نە حـەڵق سـەررشـتـەی کەمـەند
لوا بـەسـەر بام شـێـر دڵ پـەسـەند

هـەم نـە بـاڵای بـام لـوا بـەدامـان
روو کـەرد بـەمـاوای سـەرو خـەرامـان

یاوا بە ئـەو باغ گـوڵ جـە هـەزار تـەرز
پای سـەهـی سـەروان چناران بـەرز

دیش نـەپای درەخت مـابـەین بـاغـان
زەمـزەمـەی سـازان شـەوق چراغـان

نـەرم نـەرم بـە ئـەنـدەک شـی بـەنـزاوش
تـایاوا وە پای سـەرچـەشـمـەی ئـاوش

شـی تـەک دا وەدار مـیـخـەک و مـروار
نـیـگا کـەرد نـەرووی مـەجلیس دڵدار

دوڵبـەر نـەرووی تـەخت بـەغـەمـزەبازی
چـەنی جـەوانێ بـەعـیـشـوە سـازی

نیشـتـەن هـەم زانوو مـەست مـەزەی مـەی
بـادە مـەنۆشـا پـەیاپـەی پـەی پـەی

گـاهـی دەست مـەبـەرد پـەی یـەقـەی جامـەش
گـا مـەگـرت بـەدەست تۆپ شـەمـامـەش

گـــاهێ مـــەبۆســـا لەعل لەبانش
گـا دەست مـەمـالاّ خـالّ و زوڵفـانش

دەم مـەنیـا نەدورج حـوقـەی نەباتش
گـا مـەنۆشـا ئاب چەشـمـەی حـەیاتش

کـەنیـزان بەسـاز نەوای مـۆسـیـقـار
سـەدای نۆشـانۆش بەرزەن جـەگـوڵزار

مـوتریبـان بەسـاز ئاهـەنگ شـادی
مـەوانان مـەقـام مـوبارەک بادی

خـەیالّ کـەرد نەدلّ ئینە یانی چێش
کێ بۆ ئەی جـەوان بێ خـۆف و ئەندێش

نیشـتەن هەم زانوو دولبەر بە گوسـتاخ
مـەنۆشـۆ بادە بە زەوق و دەمـاغ

هیچ باکش نییـەن جـەشـای کـەمـەر لاّ
ئەفـشـار مـەکـەرد شـەمـامـان کـالّ

من شـازادانم یەکـایەک دییـەن
ئەی جـەوان نەوتووڵ شـازادە نیـیـەن

هەر نەی فـیکر بی مـەسـۆزا بەسـۆز
تا شـەب دەیجـوور نزیک بی بەرۆز

مـەجلیس هۆر گـردن چراغ بی خـامـۆش
هۆرگـردن ئەسـبـاب جـام نۆشـانۆش

شـازادە روو کـەرد مـەنزڵگای وێش
بێ فـیکر و خـەیالّ بێ خـۆف و ئەندێش

مـــەلیک مـــحـــــەمـــەد مـــاتەم و زەویر
بـە مـــــــاتـەم نـاگـــــــا یـاوا بـە وەزیـر

هـەرچ نـەتـۆی بـاغ دیـیـــــــەنش وەچـەم
ئـیـــعـــلام کـــەرد جـــەلای وەزیر پڕغـــەم

مـــواتش بەســـۆز هـەر زاری مـــەکـــەرد
پەیاپەی پـەیوەست خـاک بـەسـەر مـەکـەرد

وەزیـر وات ئـەی شـــا جـــوویای دڵداری
فـــایدەش نیـــیـــەن ئـەی خـــاکـــەســـاری

مـەبۆ ئـەو شـەخسـە فـانی کـەین بـەی تـەور
هـیچ کـــەس نـاوەرۆ نـامش نـەرووی دەور

جـــەگـــوزەرگـــای ئـەو وێت بکەر پـەنهـــان
پـارە کـــەر بـەتیـغ مـــەودای بـێ ئـەمـــان

جـــەو دمـــا نازدار پـەی تـۆ مـــەمـــانـۆ
ســـەرئـەنجـــام کـــار ئـەڵبـــەت مـــەزانـۆ

قـبـــووڵ کـــەرد تـەدبیـــر وەزیر کـــاملّ
بـەعـــەزم دەعـــوا کـــەمـــەر بـەست بـەدڵ

چـەند جـە غـولاّمـان چابک گـوزین کـەرد
مـــوهـەیا تـەمـــام چـەنـی وێش ئـاوەرد

بـەڵـێ جـــەی وەرتـەر شـــازادان یەکـســـەر
نـەپای تـەخت شـا نـەســەر کـورســیی زەر

گـــردین ســـپـــەردەی شـــاه ئـەلیـــاس بی
ئـەلیـــاس بـالاّدەس شـــاهان شـناس بـی

شـــازادان یەکـــســـەر شـــێـــران بـێ باک
نە مـــەجلیس ئەلیـــاس مـــەوەردن خـــۆراک

مـــــەلیک مـــــحـــــەمـــــەد دڵ نـەهـەراس بـی
مـــێـــهـــمـــان بـەســـەرای شـــاە ئەلیـــاس بی

مـــەجلیس نیـــاشـــان تـەمـــام وەردشـــان
یـاران نۆش بـادەی تـەمـــام کـــەردشـــان

مـــــەلیک مـــــحـــــەمـــــەد هـۆریزا بـەدەرد
ئـیـــرادەی لـوان کـــەمـین ســـازی کـــەرد

ئەلیـــاس پـەرســـا لـێش عـــەزم کـــداری
مـــەعلوومـــەن عـــاجـــز دڵ بـێ قـــەراری

واتش فـــیـــدات بام عـــاجـزیم چـێـشـــەن
خـــەیاڵم خـــاوەن دیـدەم خـــەو پـێـشـــەن

جە ئەلیاس دەر دەم هیمەت خواهی کەرد
ئـامـــــا وە بیـــــرووون دڵ پـڕ داخ و دەرد

چەنـی غـولاّمـان پـەســـەند کـــەردەی وێش
هـۆرێـزان لـوان نـەپـەی کـــــــار وێـش

نـەپای قـــــەســـــر زەڕ شین یـەک جـــاهـێ
وێشـــان دا پـەنـهـــان نـەگـــوزەرگـــاهـێ

هاتنی شازاده بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە

سەرافان دەور حەکاکان راز
وەی دەستوور بیەن ئەی ساز و ئاواز

بکەرین تەعریف شازادەی چالاک
کوشەندەی شێران بەوران بێ باک

هۆرێزان وە پا چون هەردە جاران
رووکەردن نەباغ گوڵباغچەی یاران

شای نەوجەوانان چون شێر بێشە
یە گوزەرگاش بی دایم هەمیشە

چەنی خان محەمەد یاران هەرسێشان
روو کەردن بەناو گوڵباغچەی خەزان

دیش کە چەند نەفەر دوزدانە دەستوور
دیارن جە دوور ئەو شەب دەیجوور

یاوان بەو مەکان کەمینگای گوزەر
کەمین نشینان زاناشان خەبەر

شازادە چون شێر نەعرە بەرئاوەرد
رووکەرد نەدوزدان چون مەردان مەرد

واتش ئەی دوزدان شووم نا بێکار
عەزمتان چێشەن نەی زوڵمات تار

دەست دا بە شمشێر مەلیک شێر مەرد
پەرێ شازادە وە تۆند هەڵمەت بەرد

شـــازاده جـــۆشـــا وێنـەی شـــێـــر مـــەست
تـاو دا بـەهـێـــمـــــەت گـــــرتش بـەند دەست

تێـغش سـەند جـەدەست خـرۆشـا بـە قـار
داش نـەکـــــەللـەی ســـــەر فـــــەرق نـابێکار

چوار ئـەنگوشت بڕی کـەفت نـەڕووی زەمـین
خـــەڵتـان کـەرد نـەهـوون چون شـێـر غـورین

چـەنی دوو غـــــوڵام کـــەفـتن نـەرووی خـــــاک
کـــــەفتن نـەخـــاشـــاک هـــەم خـــاک نمناک

بـاقـــیی غـــوڵامـــان کـــەردشـــان هـــەراس
خـــــەبـــەر بـەردشـــــان پـەی شـــــاه ئـەلیـــاس

هـۆرێزان ئـامـــــان شـــــازادان یـەکـــســـــەر
ئـــەلیـــــــاس و یـاران تـــەمـــــــام دڵاوەر

گـــرتن دەوراوەور ســـوڵتـــان ئـیـــبـــراهـیم
تـەشـنـەی خـــونوشـــەن گـشـــتـــشـــان دایم

شـــازاده دەست بـەرد بـە شـــمـــشـێـــر تـیـــز
وست نـەدلیـــشـــان رۆز رەســـتـــاخـــیـــز

دیش ئـەلیـاس ئـامـا قـــەبزەی تیغ بـەدەست
بشـــانو نـەفـــەرق شـــازادەی ســـەرمـــەست

حـــەمـــڵـــە بـەرد پـەرێش بـەوێنـەی پڵـــەنگ
شـی بـەنـەزدیکش نـەمـــــەیدان جـــــەنگ

بـازوو گـــــوشـــــاد کـــــەرد بـەردش وەبـاڵا
دانـەرووی فـــــەرقش جـــــەزەربـەش نـاڵا

ئەلیاس بەیەک زەرب کەفت نە رووی زەمین
بەهوون رەنگین بی سەرتاپای شیرین

سەعید و مەسعوود هەردوو شازادە
پەڕێ جەنگ وێشان کەردن ئامادە

هەر دوو بەیەک بار جۆش ئاوەردشان
پەرێ شازادە حەملە بەردشان

شێر هونەرمەند تیغ کین بەدەست
خرۆشا بەتاو وێنەی شێر مەست

هەردووشان بە تیغ بەدەن کەرد خەستە
چون مورغ تیژبالّ شابالّ شکەستە

رەستاخێز خێزا نەکووچە و گوزەر
جە سام شمشێر شێر دلاوەر

مەشعەلدار مەشعەل گرتەبێ بە چەنگ
مدرا بێ وە پا نە مەیدان جەنگ

شێر سەرئەفراز بەور کینە کێش
بەتوندی و چالاک وێش یاونا پێش

دا نە گەردەنش کەفت زەرب سەهمگین
مەشعەل نەدەستش کەفت نەرووی زەمین

چراغ و مەشعەل خامۆش بی جە دوور
تاریک پەیدا بی چون شەب دەیجوور

بەو تەور زولّمات بی کەس کەس نەناسا
هەر جەنگ بی نەبەین وە بی مواسا

چونکه تاریک بی شـــــازادەی چالاک
چەنی رەفـیـقـان نە مـەیدان بین تاک

کـەنارەگـیـر بین جـە راگـوزاریّ
گـرتشـان نەوەر گـوّشـە و کـەناریّ

شـازادان بە داغ سـیـاسـەت مـەندن
حـەربە نە کـاپوّلّ یەکـتـەر مـەشـەندن

هـەر ئـیّـد مـەزانان بەدئـەندیّشـانـەن
نـەزانـان زەرەر بـەخت ویّشـانـەن

وەختـیّ کـە زانان مـەعلووم بی لیّـشـان
ویّشـان مـەکـەردن جـەنگ چەنی ویّشـان

کـەمـتـەر مـەندە بیّ لیّـشـان وە پاوە
فـیـرار بین لوان شـیّـران بەدمـاوە

چەنی غـولّامـان ئوفـتـادە و خـیّـزان
یاوان بە مـەنزلّ ئەسـرین مـەریّزان

گـشت بەدەن خـەسـتـە زار و ناتەوان
خـاتر پەریّشـان بیّـزار بین جـە گـیـان

حـەکـیـمـان زام پەیدا کـەردشـان
پەی مـجـرووح زام شـەو ئاوەردشـان

خـەبەر بەردشـان پەی جـەهـانگیـر شـا
جـە مـەعرەکـەی جـەنگ شـاکـەردن ئـاگـا

شازادان یەکسـەر مەجرووح و خەستە
یەکـسـەر دەست و پا بەدەن شکەستـە

شـا حـەرەت گـرت خـەشـمش خـرۆشـا
وەزیر تـەڵەب کـــەرد بـەهـەیبـــەت جـــۆشـــا

بشـــۆ بە تـەعـــجـــیـل ئەی دانـای رەئیس
بـاوەرە پـەرێـم ئـەلیـــــاس وە مـــــەجلیس

وەزیر بـە فـــەرمـــان شـــای داراشـنـاس
ئـاوەرد وە مـــەجلیس شـــازادە ئەلیـــاس

ئـامـــا بـە خـــزمـــەت شـــای نگـون بەخت
ســوجـــدە بەرد لـوا نیـشـت وە بـان تـەخت

شـا پـەرسـا ئـەلیـاس ئینە چ غـــەوغـان
نـە کـــــووچـە و بـازاڕ دەمـــــشـق هـوەیـدان

جـــەواب دا ئەی شـا ئـیـمـــشـــەو شـــازادە
تـەمـــام مـــەست بین جـــە مـــەسـتـیـی بادە

جـە گـڕەی شـەڕاب فـەرقـشـان جـۆشـان
هـیچ نـەبـین وەحـــــاڵ وێنەی بـێ هـۆشـــــان

جـــە حـاڵ مـــەسـتـی بادەی کـــەیف وەردن
جـــە بـێ هـۆشـــیـــدا ئەی کـــارە کـــەردن

شـا کـە ئـێـد شـنـەفت هـیچ نـەبی وەتـەنگ
خـامـۆش بین نە جـەنگ شـێـران رۆی جـەنگ

شـــازادان یـەکـســـەر خـــاتـر پـەرێـشـــان
هـۆرێـزان لـوان بـە مـــــاوای وێـشـــــان

ئـەلیـــاس وات مـــەلیک ئـەرێ بـێ مـــایـە
یـە پـەی چـی کـــارمـــان تـۆ کـــەردی زایـە

مـەلیک مـحـەمـەد خـەجـاڵەت کـێـشـا
شـی نە بـەحـر فـیکر خـەیـاڵ وێشـا

وەزیر یە زانا ئـامـا بـە گـوفـتـار
وات مـەلیک مـحـەمـەد نـەوەی نامـدار

مـن نەکـەردی کـار هـۆشـیـارم دایم
مـەزانوون مـەنزڵ سـوڵتـان ئـیـبـراهـیم

ئـیـنشـەڵا ئـەمـن وە بـی وەسـیـلە
مـاوەروم پەرێت وە مـەکـر و حـیلە

ئـیـمـشـەو نەخـەودا بـە دەست بەسـتـە
مـاوەروم پەرێت بـەزاری و خـەسـتـە

مـەلیک وات وەزیر ئـەر ئـینـە کـەری
بـە دەسـت بـەسـتـە پـەرێـم باوەری

سـەوگـەندم بەزات پـادشـای قـەدیم
مـەردەروت پـەنـە تـاج و تـەخـت ویم

وەزیر سـەبرش کـەرد تـا یاوا بـە شـام
دمـای شـام خێـزا ئـەسـبـاب بەست تەمـام

شـەب دەیـجـوور بـی تـاریک بـی تـەمـام
بـەرگ شـەورەنـگـی پـۆشـا بـە ئـەندام

لـوا وە بێ دەنـگ نە پـای کـووچـەی شـار
تـا شـی بـە مـەنزڵ شـێـر نـامـدار

شـی بـە مـەتبـەخ وێش کـەردش پەنـهـان
کـەس پێش نەزانـا مـەلعـوون خـەیـان

نیگا کەرد تەعام حازر کەردەبێن
بە عەزم خواردەن دەست نەبەردەبێن

حەمید مەلاح نەوەی نامدار
ئاب مەکەرد بە دەست شازادەی سالار

نییەن جە مەتبەخ دایەرولبەشەر
هیچ کەس جە مەتبەخ نەدارۆ خەبەر

تەک دا بە تەعام وەزیر دانا
داروی بێ هۆشی نە تەعام شانا

نە جاگەی تاریک وێش پەنهان بکەرد
سەرئەنجام وێش بە قەزا سپەرد

شازادە و یاران تەعام دڵکێش
ئێشتیها کەردن ئاوردن وەپێش

دەست کێشان وەردن تەعامان بەکام
دەرسات هەرسێشان بێ هۆش بین تەمام

نیگا کەرد جەدوور وەزیر ناپاک
یاران بێ هۆشن کەفتەن نە رووی خاک

کەمەندش ئاوەرد جە خەیاتەی خام
شازادە پێچا سەر تا پا تەمام

گرت بەدۆشەوە شازادەی دڵڕێش
رووکەرد نەدما پەی مەنزڵگای وێش

سا با شازادە بمانۆ نە دۆش
بشین بە سەروەخت نازدار لاڵ پۆش

بێ هۆشبوونی سوڵتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی

مـــونشـــیی ئەی دەوران چـەرخ لاجـــوەرد
ســـەرلەوح ئەی نـامـــە جـــەدەلکاری کـــەرد

خـــانا ئـەر تۆ فـــام نـەفـــەرقت مـــەندەن
رشـتـــەی غـــەم دەمـــاغ شـــەوقت نەکـــەندەن

نیگا کـــەر نـە کـــار زەمـــانەی کـــەچبـــاز
چەنی کێ کـــەمـــەر بـەسـتـــەن وە ئەمـــجـــاز

چـەنـی کێ پـۆشـــــان وێش وە بـەقـــــاوە
تـا ســـــــەر چـەنـی هـەم کێ شـین بـەراوە

پیـــاڵەش کـــەیلـەن جـــە دانەی دووڕەنگ
یەکێ جـە شـــەربەت یەک جـە شـــەبڕەنگ

با بکەین تـەعریف شـای شـیرین جـەمـاڵ
شـــازادەی ســـــەروەر ئـاوەرد بـە خـــەیـاڵ

خـــــەیلـێ پـەی دیدار ئـەو یـار جـــــوویابـی
چون بوڵبوڵ پەی گوڵ شـێت و شـەیدا بـی

بەڵێ پـەنج ســـەعـات جـە شـــەوگـار ویـەرد
زانـا شـــــــازادە تـەشـــــــریـفـش نـاوەرد

کـــەفت نـەگـــڕەی گـــەرم پـەژارەی خـــەیاڵ
تـوول خـــــەیـاڵش راگـــــەی هـەزار ســـــاڵ

ســـەبووری و تـاقـــەت جـــەلاش گـــورێزا
نـەدیـدە دەم دەم ئـەســـــــرین مـــــەرێزا

واتش ئەی دایە مـــــەحـــــرەم رازم
دڵســـــــۆز هـام دەم راز و نیـــــــازم

حـــەرفێ مـــەواچووم مـــەبۆ بشنەوی
بـاوەرە پـەرێـم بـەرگ شـــــــــەورەوی

دایە وە ســـەرگـــەرد رۆحم فـــیـــداتەن
نەی شـــەب دەیجـــوور ئیـــرادەی کـــۆتەن

واتش مـــــەپـەرســـــە کـــــارم زەروورەن
کـارم جـە تەدبیـر مـوسـڵـەحـەت دوورەن

وات سـەرگەردت بام زوڵف سـیـا زەنجیـر
ئـەر شـــــا بزانـۆ لێت مـــــەبـۆ دڵگیـــــر

دەست بـەرد بە ملوەن دانەی جـــەواهیـــر
لەعلی بەرئـاوەرد چون شـــوعلـەی ئـاهیـــر

بـەخـــشـــــا بە دایە ســـــەوڵ نازئـەنداز
دایـە زبـان بـەسـت نـامـــــــــا بـە ئـاواز

شـــای نۆش ئـافـەرین بەرگ شـــەو پۆشـــا
ئەو شـــەو جـــەیانە شـــەربـەت نەنۆشـــا

شـی وە باڵای بـام بـێ خـــۆف و ئـەندێش
ســـەروەنـاز بـەردش رەفـــیـق چـەنی وێش

وات ئـەی نـازەنین مـــــەحـــــرەم جـــــانـی
مـــەبۆ تۆ جـــەی بام تـا ســـوبـح بمانـی

تـا مـن بـزانـووم خـــــەبـەر جـــــە یـارم
ئـیـمـشـــەو جـە هیـجـران دڵ بـێ قـەرارم

کەمەند گرت بەدەست سەوڵ خەرامان
جە باڵای حەسار لوا بە دامان

کەفت نەکۆڵانان دەروون کەیل غەم
مەردێ سیاپۆش نەوجا دی وەچەم

مەیو بە راوە دڵ بە جۆشەوە
بارێ سەنگین ها بە دۆشەوە

شیرین مەکەردش خەیاڵێ نەدڵ
بە خەیاڵ تەشویش لێش مەبی حاسڵ

ئەی شەخسە کێ بۆ نەی شەو دەیجوور
ئەی کوڵە چێشەن ئاوەردن جە دوور

عەزم کۆ دارۆ چێشش مەقامەن
با من بپەرسووم ئەو مەرد چێش نامەن

هیچ سەدا نەکەرد وێش یاونا پێش
جەو دەمدا بەنەرم خەبەر پەرسا لێش

وەزیر ئێد زانا رەفیقانش بی
تەن بەستەی کەمەر جە غوڵامان بی

واتش شازادە خەبەر زانان
غوڵامان ئیمداد بە لام کیانان

وات ئەی رەفیقان موژدە بۆ لێتان
موژدەی نیک فاڵ ئاما نە رێتان

موژدە بەر وەلای جەمع سەروەران
واچە کارسازی وێشان بکەران

سـولّتـان ئـیـبـراهیم گـرتـەنم نەدۆش
بەوێنەی بـێ گـیـان کـەردەنم بـێ هۆش

نۆش ئـافـەرین دی گـوفـتـار وەی تەرزە
سـەر تا پای بالّاش ئـامـا بـە لـەرزە

دەست بەرد قـەبزەی تیغ کێشا نە غـەلاف
داش نەفـەرق سـەر شـەقش کـەرد تا ناف

غـەلّتـان بـە زام فـەرق وێیـشـەوە
ئـەسـلّا سـەدایێ نـامـا پێـشـەوە

شـیـرین بـە چابک مـدارا نەکـەرد
شـازادە نـەدۆش وەزیـر بـەر ئـاوەرد

گـرت بـەدۆشـەوە روو کـەرد بـە یانە
فـارێغ نـەکـەردش چـەرخ زەمـانە

روو کـەرد نە کـووچـە و کـۆلّان و بازار
چل کـەس کێشکچی پێش بی خـەبەردار

پەیدابوونی ئەفراسیاو و شەڕکردنی لەگەڵ نۆش ئافەرینداا

گـۆش دەن بە داسـتـان زەمـانـەی وەرین
وەی تەور کـەرد بـەیان جـە نۆش ئـافـەرین

داروغـەی بـازاڕ چـەنی چل نـەفـەر
پـەیدا بـین گـرتن گـوزەرگـای گـوزەر

ئەفـراسـیـاو دیش شـەخـسێ سـیـاپۆش
بـارێ چون جـەواڵ گـرتـە بـێ بـە دۆش

مـــەیۆ بـە ڕاوە جـــەڵد و چـابـک خـــێـــز
بەشـــێـــتـــاب چون بـاد مـــەکـــەرۆ گـــورێز

غـورا وات ئەی شـــەخس نـەی زوڵمـات تار
نـە ئـەهـل شـــــاری یـا جـــــە نـابێـکـار

ئەی بـارە چێـــشـــەن نـەپشت کـــەردەنت
جـــــە خـــــەزانـەی کێ تۆ ئـاوەردەنت

ســـــەروی ســـــیـم ئەندام یـار وەفـــادار
ئەســـڵا نەو جـــەواب نامـــا بـە گـوفـــتـــار

جـــە تەشـــویشـــیـی خـــەزانەی دۆشـش
واچـی ئەو ئـاواز نامـــــا بـە گـــــۆشـش

دارۆغـــە ئێـــد دی ســـتـــێـــزا بە قـین
بەقـــار حـــەمـــڵـــە بەرد پـەی نۆش ئافـــەرین

دڵبـــەر وێنـەی شـــێـــر زەنـەندەی خـــەتـەر
دامـــان مـــەردیش دا نـە رووی کـــەمـــەر

دەسـت پـێـکـا وەتـێـغ هـوون بـەرەنـدە رێـز
بەوێنەی پـڵـــەنگ نـەجـــا کـــەرد ئـاخـــێـــز

ئەفـــراســـیـــاب دیش زەلزەلەی شـــوورش
هـیـــــمـــــەت دا وەقـین وەبـازووی زوورش

ناعـیـــلاج رووکـــەرد نـەعـــەرســـەی خـــەتـەر
ئـامـــــا بـە مـــــەیدان ســـــەرو نـازپـەروەر

ئەفـــراســـیـــاو وات ئەی بـەدەن ســـیـــا
پەی چێش مـەگـێـڵی کـووچە و گـوزەرگـا

ئەی کـۆڵە چێـشـەن نەی شـەب دەیجـوور
گـرتەنت نەدۆش چون دوزدان دەسـتـوور

نـۆش ئافـەرین وات خـوون جـەرگ تـۆن
قـابز ئـەرواح مـەوت مـەرگ تـۆن

نـەعـرەتە پێکا شـێـر دوڕ شـناس
وات جـە دەست من نمـەبـۆت خـەلاس

دەست بەرد پەی قـەبزەی شـمشـێـر پڕ بیم
داش نەمـوهرەی پشت، کـەردش بە دوو نیم

غـەڵتـان بی نـەخـاک کـەفت نەگـوزەرگـا
دەرسـات نـە ئـەوجـا گـیـانش بـی تەبا

باقـیی غـوڵامـان خـاتر پەرێشـان
گـورێزان تـا شـین بە مـاوای وێشـان

بـەتـاو تەعـجـیل شـۆخ خـاتر تـەڕ
شـا گرت نەرووی دۆش شـی بە قـەسـر زەڕ

نیگای بـامش کـەرد شـۆخ شـەیدای شـەنگ
دیش کـەسـەروناز نیـشـتـەن وە بـێ دەنگ

وات ئـەی نـازەنین شـیـرین کـەنێـز
تای کـەمـەند پەرێم کـەرە سـەر ئاوێز

سـەروناز بە حـەرف شـای نۆش ئافـەرین
حـەڵقـەی تای کـەمـەند وسـتش نە پـاین

ئـەوەڵ شـازادە شـێـر هـونەرمـەند
پێـچـا بە تەناف سـەرحـەڵقـەی کـەمـەند

هەم جەنەو کەمەند کیاست وە پایین
نیشت نەتای کەمەند لەیل نازەنین

بە وێنەی تەڕلان شۆخ جەمین جام
دەست دا بە تەناف تایاوا وە بام

سەروناز واتش ئەی کۆڵە چێشەن
پەنەم واچە راست کێ نە دلێشەن

وات هەنگامەی وەخت گفتوگۆ نییەن
بشین بە سەرا مەزانی کییەن

هۆر گرتن بەردن وەقەسر زەڕکار
نیاشان وەبان کورسیی زەڕنگار

داروویی بی هۆشی دا نە دەماغش
ئاماوە بە هۆش نەزەوق باغش

دیدە گوشاد کەرد شازادەی چینی
دیش نۆش ئافەرین بەو نازەنینی

نیشتەن نەسەرین شازادەی دڵرێش
بۆی عەتر و عەنبەر گوڵاو مەیۆ لێش

بۆی عەتر و عەنبەر گوڵاو مەبێزا
بۆی موشک تاتار مامە نە ئەو جا

چون شەمع فانۆس هانە سەرینش
ئەسرین مەرێزۆ نەرووی جەمینش

سەروناز بە ناز شۆخ خاتر تەر
مەنۆشا گوڵاب هەم عەتر و عەنبەر

دیش نۆش ئافەرین نیشتەن بە غەمناک
مـــــــەرێـزۆ هـوونـاو نـەدیـدەی نمـنـاک

واتش فـــــیـــــدات بـام نـازدار دڵـکێـش
ئەی ئاشـــۆفـتـــەگی و زاری یانـی چێـش

رۆحـم فـــــیـــــدات بـۆ نـەونـەمـــــام نـۆ
ئەمـن جـە کـۆ بیم ئـیـسـتـە هام جـە کـۆ

ئـەمـن چـون وارێـد بـیـم نـە خـــــاک تـۆ
وێـنـەی بـێ هـۆشـــــــان هـیـچ نمـەزانـۆ

شـیـرین حـاڵ خەبـەر سـەرگـوزەشـتـەی وێـش
جـــە ســـەر تـا بـە وار تـەمـــام وانـا پێـش

جـــە وەزیر کـــوشـتن تـا ئـەفـــراسـیـــاب
جـەگـشت بابـەتێ کـەردش ســەرحـەسـاب

شـــازادە واتش شـــای وەفـــا پێـــشـــە
هـەنی ئـەی کـــارە نـەکـــەی وە پێـــشـــە

نیـــشـتن هـەمـــزانـوو نەوی دلێـــشـــان
تـا نـەزدیـک ســـــوب بـەکـــــام وێـشـــــان

نـەزدیـک ســـــوب بـی شـــــازادەی چـالاک
هـۆرێـزا چـابـوک چـون شـــێـــــر بـێ بـاک

جـە نۆش ئـافـەرین هـیـمـەت خـواهـی کـەرد
قـــەدەم بـە مـــەنزڵ مـــەکـــان وێـش بـەرد

دیش یاران هـێـمـا خـەفـتـەن نەرووی خـاک
کـەفـــتـــەن وەبـێ هـۆش مـــاتـەم و خـەمـناک

تۆ واچی فـــەڵەک بەســـتـــەن باڵشـــان
کـەس مـوخـبـیـر نـیـیـەن جـە ئەحـواڵشـان

شـــــازادە دەواش نـەجـــــیب بـەرئـاوەرد
دەفع بێـــهـــۆشـــیی رەفـــیـــقـــانش کـــەرد

هـەرچـێ گـوزارش جـە بەین گـوزەشـتـەن
قـسـەی جـەنگ و شـۆر تا وەزیر کـوشـتـەن

چـابوک مـــەردیـی شـــای نـۆش ئافـــەرین
عـــەیـان کـــەرد پەیشـــان بە راز شـــیـــرین

وەخـــــتـێ شـنـەفـتن چـون گـــــوڵ بکـاوان
واچـی مـــــەردەبـین جـــــە حـــــەیات یـاوان

شـــوکـرانـەی بێ حـــەد یـەزدان کـــەردشـــان
ســـوجـدەی ئـیلتـیـفـات داوەر بەردشـــان

گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا

جـــە تەنـخـــوای کـــەلام دانـایان کـــار
بـەی تـەور داســـــتـــــان واتـن بـەتـیـکـرار

ســـــەڕافـــان دەور حـــەکـــاکـــان کـــار
ئـەی داســـــتـــــان واتـن پـەرێ رۆزگـــــار

خـاسـەی غـوڵامـان حـەرەمـسـەرای شـا
جـە مـەعـرەکـەی شـەو شـا کـەردن ئاگـا

جـــە وەزیر کـــوشـتن جـــە ئەفـــراســـیـــاب
جـە گـشت بابەتێ کـەردن سـەرحـەسـاب

شـا کـه ئێـد زانا سـیـا بی جـه قـار
تەڵەب کـــەرد وەزیر نامـــیی نامـــدار

واتش ئەی وەزیر جـــای عـــەقڵ و هـۆشم
ئـیـنـه چ باســـــەن یاوا بـه گـــــۆشم

ئەی جەنگ و غەوغا چێشـەن جەی شـارە
پەی من قـەبیـحـەن خـەیلێ ئەی کـارە

وەزیران خـــاس عـــالیـــجـــاهـانـەن
هەمـیـشـــە کلیـد عـــەقڵ شـــاهانـەن

بـواچـە تـەدبیـــر ئەی کـــارە چێـشـــەن
من جـــەی کـــرداره خـــاترم رێشـــەن

کـــارێ بســـازە دڵ ســـاکن بۆ پێش
فـــارغ بۆ جـــە بیم پەژارەی تـەشـــویش

وەزیر وات ئەی شـای فـەرەیدوون نەژاد
جـــانشـین جـــا تەخت کـــەیقـــوباد

تـەدبیـــر ئەی کـــار زاهـێـــر دیارەن
یـه مـــەخـــفـی نـیـــیـــەن یـه ئاشکارەن

ئەی گـشت شـازادان ئێـقـلیـمـات بەڕ
نیـشـتـەن خـاک نشین نەپای تەخت زەڕ

مـــاتـەم و پەشـــێـــو و زارو غـــەمگینـەن
ئەراگـــێڵ خـــاڵ نۆش ئافـــەرینـەن

مـەعلوومـەن هـەر شـەو نەسـەودای دڵدار
به شـمـشـیر یەکـتر مـەکـەران (قـەهار)

هۆرێزە بشـــۆ تۆ بەلای عـــابێـــد
عـــابێـــد پڕهۆش دانای هونەرمـــەند

شـای شیـرین جـەمین بەرگ قەسـەب پۆش
بشـۆ بەسـەر ئاب بەسـەرچەشـمـەی نۆش

شـسـتوشـوو کـەران شـێوەی جـەمـاڵش
بـدەرۆ رەونـەق فـــیـــرووزەی خـــاڵش

هـەرتـا نـیـــازت مـــــەبۆ مـــــوبارەک
بـکـەرۆ ئـەنجـــــام تـەهـیـــــە و تـەدارەک

بـیـــبـــــەرۆت پەی وێش بە شـــادمـــانی
تـۆ مـــــەبی فـــــارێغ بـە کـــــامـــــەرانی

پەسـەند کـەرد تەدبیـر شـای دارا نـگین
واتـش بـەوەزیـر هـەزار ئـافـــــــــەرین

جـاســـووســـان زانـان خـەبەر بـەردشـان
شـــازادان نەی کـار حـاڵی کـەردشـان

شـــازادان یـەک یەک خـــاتر پەرێشـــان
گـــرتن تەدارەک کـــارســـازیی وێشـــان

هـەریـەک توحـــفـــەیی ســـەنگین بەهـایێ
لایـەق بەســـەرکـــار گـــشت پـادشـــایێ

شـین بە خـــاک پای عـــابێـــد پڕ هـوش
بـەوێنەی ســـائیل رووومـــاڵان نـەرووش

مـەتڵـەب وێشـان ئـیـزهـار کـەردن پـێش
غـــەرەز هـەر کـــەسێ بـە تـەمـــەنای وێش

فـــەیاز عـــابێـــد ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
وات ئەی شـــــازادان کـــەیانی کـــردار

عـــەبەس مـــەدەرن تەســـدیع وێـتـــان
ئەی کـــارە ســـوودێ نەدارۆ پێـــتـــان

چەند ســاڵ نەدارۆ شـــەوهەر کـــەردەنش
فـــائیـــدەش نیـــیـــەن جـــەفـــا بەردەنش

گـــشت خـــاترجـــەم بان بزانان بەکـــار
نمـەدۆ پێـــتـــان شـــیـــرین نازدار

تامـــودەی چەند ســاڵ نەدارۆ شـــەوهەر
ها نە مـــەعـرەکـــەی دەعـوای شـــۆڕوشـــەر

چەند وڵات و شـــار مـــەکـــەرۆ خـــەراب
چەند تەلیسم سەخت جادووی ناسەواب

چەند بەڵای عـــەزیم هـەم مـــەیۆ نەڕاش
نە چەند جـــاگـــەدا مـــەدەروون ســـزاش

نازدار بێگەرد شـــۆخ جـــەم مـــەزاق
مـــەشـــۆ تا وڵات جـــەزیرەی واق واق

نازدار بێگەرد شـــۆخ ســـیـــا چەم
مـەشـۆ تا بە باغ گـوڵبـاغـچـەی ئیـرەم

نازدار باوان شـــۆخ شـــەیدای شـــەنگ
ســەر مـــەدۆ نەشـار نـاحـیـەی فـەرەنگ

شـــای نۆش ئافـــەرین نازدار باوان
مـەشـۆ وە مـوحـیت قـەسـر سـولەیمان

چەندێ مەنیشۆ نەوقەسرە چۆڵە
سەرمەدۆ نە کاخ مۆڵک زەنگۆڵە

جەدمای چەندێ دەعواێی عەزیم
مەبۆ وە نەسیب سۆڵتان ئیبراهیم

ئەو مەکەرۆ فەتح تەلیسمات سەخت
مەشۆ بەو جاگە بەوەخت و بێ وەخت

فەرزەند عەزیز عادڵ شای چینەن
ئیسە جەی شارە ماتەم نشینەن

بەرکەرن نەدڵ خەیاڵان خام
نەسیبتان نییەن شۆخ جەمین جام

شازادان ئیزهار شنەفتن بەگۆش
سەر وستن بەوار نەڕاز بین خامۆش

جە تەکیەی عابێد نەگرتن قەرار
لوان بەمەنزڵ وێشان بەغەمبار

خەبەر پێش یاوا شازادەی چینی
یاونا بەدەرد مات و غەمگینی

سوب سەحەر خورشید پادشای سەتار
سەرزەمین پۆشا بەلەقای ئەنوار

ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین

بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو

گـــۆش بدەن بەکـــار چەرخ چەپی واز
هەنگامـــەی عـــەزیم جـــەنەو مـــەبۆ ســاز

گـــۆش بدەن بەراز زەمـــــانەی وەرین
جـــەنەو بشنەوین جـــە نۆش ئافـــەرین

فـەرمـا چەشـمـەی نـۆش پڕ سـەفـا کـەردن
شـای نۆش ئافـەرین بـەو چەشـمـە بەردن

چەنی کـــەنیـــزان زوڵفـــان عـــەنبـــەرین
رەفـێق مـوشـفـێق شـای نۆش ئافـــەرین

لوان بـەهـەمـڕاز بـە سـەرچەشـمـــەی نۆش
بـە دەمـــــاغ دڵ مـــــاە قـــــەســـــەب پـۆش

ســـــەدای زیل و بـەم چەنگ چەقـــــانـە
ســـۆز مـــەهوەشـــان شـــەیدای زەمـــانـە

بـەســـــەد نازەوە مـــــاە قـــــەســـــەب پـۆش
داخل بـین بە ناز بـەســـەرچەشـمـــەی نۆش

یـاوا بـە چەشـــــمـــــــەی زوڵاڵ بێگـەرد
ئـیـــرادەی هـەوەس غـــوسـڵ بەدەن کـــەرد

پەڕەندەی پڕ گـوڵ بەست نەرووی کـەمـەر
داخـڵ بـی بـەتـاب نـازدار دوڵـبـــــــــەر

وێش دا نەرووی ئاب شـای پـەری سـیـفـەت
مـــــەنمـانـا وێنـەی بـەت نـەرووی شـــــەت

زەنجـیـــرە زوڵفـــان پەخش مـــەداشـــەوە
زینەت دا بە تاب چەشـــمـــەی نۆشـــەوە

پەڕچین زوڵفـــان ســـیـــای لوول بـەســـتـــە
نەدەور گـــۆنای گـــوڵ بەســـتـــەن دەســـتـــە

نـە جـــەرگـــەی پەری تـا حـــۆزی پێـــوە
کەس نەدییەن وەچەم مەحبووب وەی شێوە

مـــەکـەرد شـــســـتـوشـــوو باڵای نـازپەروەرد
چون عـەکس خـورشـیـد ئـاب چەم مـەوەرد

ئـاب ڕێـزا وەبـان گـــــۆنـای گـــــوڵنـاری
پـەخش بـی وەدۆشـــــدا وێـنـەی مـــــرواری

بەرئـامـــا نە ئـاب جـە ســەرچەشـمـەی نۆش
نۆش مـــەحـــرووومـــیی وێش ئـامـــا بە جـــۆش

نیـــشت نەرووی مـــەڕمـــەڕ وێنـەی دوڕدانە
بـەشـــــانـە کـــــەردش زوڵفـــــانـش شـــــانـە

بە پـەنجـەی نـازک توغـرای خـۆش ئـاهـەنگ
زوڵفـان خاو مـەکـەرد بە مـەودای چل جـەنگ

شـــــانـە دا نەزوڵف توعـــــزای ســـیـــــاوە
پـەی شـــــــەهـریـاران دامـش نیـــــــاوە

هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین

دادمـەن جـە دەست ئەی دونیـای کـەچبـاز
رۆژێ هەزار فـــەن فـــیـــتنە مـــەدۆ ســـاز

ئەی دونیـای بێ شـەرت شای نۆش ئـافەرین
چون مـــەدۆ بە دەست مـــەلعـــوون بـێ دین

ناگـا جـــە کـــردار زەمـــانەی کـــەچبـــاز
جـەو دەم جـە رووی غـەیب دەستێ بی دراز

دەســـتێ پـەی باهـۆی دولّبـــەر ئـاوەردش
هـۆرکـــــەند نـەزەمـین رفـــــانا و بـەردش

شیـرین هـاوار کەرد نـە سـەرچەشمـەی نۆش
خـەیلێ فـەغـان کـەرد ئـاخـر بی خـامـۆش

دەســـت بـــەرووی هـــەوا بـــەردش وە بـــالاّ
فـــــەلّەک جـــــەداغش پـەرێش مـــــەنـالاّ

کـــەنیـــزان تـەمـــام زاری مـــەکـــەردن
لـوان بـە دمـــــا ئـەی خـــــەبـەر بـەردن

شـــا خـــەبەر زانـا دوخـــتـــەر بـەردشـــان
هـەوا دا نـەســـــەر تـاج زەرِ نیـــشـــــان

جـــــە یـانـەی بـابـۆ پـەیدا بـی خـــــرۆش
ســـەدا شـی بـەگـــۆش چـەرخ مـــیـناپـۆش

شـــا زاری مـــەکـــەرد پـەی فـــەرزەند وێش
جـــە ریشـــە مـــەکـــەند تاتا ریش وێش

ئـەهل شـــار تەمـــام گـــردین وەیەک بـار
گـــرد یـەقـــەی وێشـــان کـــەردن پارە پـار

یەکـــــەر وەلایەت گـــەدا تـا مـــسکین
زاری مـــەکـــەردن پەی نۆش ئـافـــەرین

یەکێ چون مـەجنوون جـامـە کـەردش چاک
یەکێ وێش مـــەدا نـە رووی تەخت خـــاک

یەکێ بار وە لێـو هێـجـران کـەشـیـدە
یەکـێ مـــــەرێزا ئـەســـــرین نـە دیدە

یەکێ نـەداخش ســـــەر تـا پـا ســـیـــا
یەکێ جـە عـــەشـقش تـەرک کـەرد دونـیـا

یەکێ غـــــەلّتـــــان بـی نـەپای ئـەیـوانـش
یەکێ خـــاک مـــەکـــەرد وەبـان شـــانـش

یەکێ نـە هێـــــجـــــران هـەردەم مـــــەنـالّا
یەکێ خـــــاک بـورج بـە دەم مـــــەمـــــالّا

گـشـت نەســـەرای شـــا مـــاتـەم و زگـــار
مـــەکـــەردن فـــەغـــان مـــەگـــرەوان بەزار

شـــــازادەی چـین خـــــەبـەر یـاوا پـێش
تۆ واتـی گـیـــانـش کـەردەن ریشـــەکـێش

بەو تەور گـرەی نار جـەرگش مـەدا جـۆش
مـــەشـنەوا کـــزەی جـــەرگ وێش بـەگـــۆش

جـــە غـــەم مـــەنالّا و مـــەســـۆزا و مـــەوات
ئـەی نـازەنـیـنـم رۆحـم بـۆ فـــــــــەدات

مـــــەگـــــرەوا و مـــــەوات لـەیل مـــــەلاوان
واوەیلا و زاریش مـــەنیـــشت وە کـــۆهـان

مـەوات فـیـدات بـام شـای نۆش ئـافـەرین
چـون مـــــــداراتـەن بـەدەسـت لـەعـین

ئـیـســـە جـــەکـــۆ بۆ زوڵف و خـــاڵ تۆ
واجـــبـــەن پەی من روو بـە کـــەم نـەکـــۆ

تـیـــر هێـــجـــرانـت نـە جـــەرگم تـۆ تـۆ
راست و چـەپ پێـوە جـەم بـیـیـەن کـۆکـۆ

نـەداروو تـاقـــــەت ئـەی بـار ســـــەنـگـی
نـەبـۆ بـە حـــــاڵم پـاشـــــای فـــــەرەنـگـی

کێ بـنـیـــــۆ شـــــەوان دەسـت نـەبـاڵیـنـت
کێ گـــێـــرۆ بـەدەسـت لـیـــمـــۆی نـارینـت

بـاڵای ســـــەوڵ ئـاســـــات نـەکـــام دیـارەن
جـــە ســـــەراپـەردەی کـــام شـــــەهریـارەن

دەســـتـــاخ زەنجـــیـــر کـــام ڕەنگ ڕێـوەن
گـــــرفـــــتـــــار بـەند تـەلیـــــسـم دێـوەن

ئـیـســـە کـــە تاوس کـــام گـــوڵســـتـــانی
عـــەندەلیب شـــــەوق کـــامـین بووســـتـــانی

یـا خـــۆ نـەپـەردە شـــیـــشـــە نـشـــیـنی
وێـت پـەنـهـــــان کـــــەردەن بـە نـازەنـیـنی

ئـەی حـــــەرفـــــە مـــــەوات دایم بـە تـیـکرار
مـــەگـــێـــڵا بـەســـۆز چوار گـــۆشـــەی بازار

مـــــــــەشـی بـە ڕاوە هـەر بـەیـانـش بـێ
هـەر نـۆش ئـافـــــــــەریـن نـەزوانـش بـێ

گـا جـەداغ غـەم گـا مـەلوول بەدەرد
گـاهێ خـاک نشین گـا زاری مـەکـەرد

هـەرچەند مـەکـەردن یاران دڵداری
ئەو فـاریغ نەبی نـەگـریە و زاری

هـەرچەند دەلالـەت مـەکـەردن وەنـەش
ئاهیـر جـەرگش فـیشـتـەر مـەبی گـەش

خـان مـحـەمـەد وات خـاترت جـەم بۆ
ئەی کـارە خـەیلێ مـەخـفی نەمـەبۆ

نە هـەرمـەکـان بۆ زوو مـەبۆ پەیدا
شـێـر نیـهـانیش مـەبۆ هـوەیدا

سـوڵتـان ئیـبـراهیم بەدەرد وێشـەوە
بمانۆ پەی جـای جـەفـاکـێـشـەوە

فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان لە جەزیرەی موحیتدا

خـامـە نەغـزکـێش زەمـانەی وەرین
بەی تـەوربەیان کـەرد جـە نـۆش ئافـەرین

وەختێ بەرد مەلعـوون شای نۆش ئافەرین
بـەرد بەو جـەزیرە مـوحـیت پڕ کین

جـەدمـای چەندێ هـەم ئامـا بەهـۆش
شـۆخ شـیـرین ناز مـاه قـەسـەب نۆش

هـۆرێزا وەپا شـای شـیـرین ئەنداز
هـەم ئامـا بە هـۆش دیدە کـەردش باز

دیش ها نه قـــەســـر ســـاف بلوورین
بـه وێنـەی رەونەق فـــێـــردەوس بـەرین

نـەعـــــەدڵ دەریـا مـــــوحـــــیت دیـارەن
تـا ئـادەمـــیـــزاد راگـــه سـێ ســـاڵەن

هـەفت تـاقـەن هـەر تـاق چون تاق ئـەخـزەر
یـەک تاق جـه تـلّاو یـەک تاق جـه ئـەحـمـەر

هـەرچی مـەیل کـەری نـەو قـەسر خـۆش فـەڕ
حـــازرەن تـەعـــام نـەرووی خـــوان زەڕ

بورجـان مـەگـڕێو چون بـورج قـەیسـەر
تێـشـدا جـەم بـەسـتـەن یاقـووت ئـەحـمـەر

(بـەعـد ئـەز ئـان باغ چون باغ بـەهـەشـتـه
چمـان کـه لیـقـای خـواوەند رەشـتـه)

مـــێـــوه فـــراوان ســـەدهـەزار گـــوونه
جـــه رەوزەی ئـەعـــلا کـــەردەن نموونه

دیش نیـشـتـەن دێوێ عـەجـیب شـکۆهـێ
بـەدشـکڵ و بـەدڕەنگ مـێـسـال کـۆهـێ

دوو بـــرادەرش بـــەنـــدەن بـــەلاوه
بـه ئـاداب جـــــەلاش مـــــدران وه پـاوه

هـەر سـێ بـەیـەک بار نـەرووی ئـیـحـتـیـرام
بـەنۆش ئـافـەرین کـــەردشـــان ســـەلام

دێو بـەدســـیـــــرەت ئـامـــــا بـه ئـاواز
وات ئـەی نـازەنین شـای شـیـرین ئـەنداز

(مـــەشـــیـــۆ) خـــەیاڵ، ئەندیشـــە بـاڵ
تـەشـــــــــــویـش بـاتـڵ نـاوەری بـەدڵ

گـــــــــۆش بـدەر بـەمـن بـشـنـەوە ڕازم
بـزانـە مـــــــەتڵـــــــەب رازو نیـــــــازم

ئـینـە دووســـــاڵەن گـــرفـــتـــار تۆم
بـە جـــان و بەگـــیـــان خـــەریدار تۆم

ئـەمـن هـەم فـــــەرزەند ئـەکـــــوان دێـوم
پـەی تـۆ دەردەدار خـــاتر پـەشـــێـــوم

عـــەلقـــەمم نامـــەن جـــە ئـەسڵ نـەژاد
هـیـچ پـەروام نـیـــیـــەن جـــە ئـادەمـیـــزاد

ئـەی قـەسـر دڵکێـش جـامـرێـز جـامـشـەن
کـاخ سـوڵەیمـان مـەنشـوور نامـشـەن

جـــەبـەین دەریای مـــوحـیت ئـیـجـادەن
دوور جـــــە ئـاشـــــووب ئـادەمـی زادەی

ئـەر مـــەکـان و مـوڵک وێت نـەخـــەیاڵەن
تـا ئـادەمـــیـــزاد ڕاگـــە سـێ ســـاڵەن

دایم مـــەگـــێـــڵام پـەی وەخت فـــرســـەت
تـا ئـیـمـسـاڵ فـرسـەت بـەدەسـتم نـەکـەفت

وەختـێ تۆ ئـامـای بـەسـەرچـەشـمـەی نۆش
من ئـامـــام پـەی تـۆ بـێ ســـەداو خـــرۆش

ئـامـام تـۆم ئـاوەرد بـەی قـەسـر خـۆشـرەنـگ
بـنـیـــشـــە تێـــشـــدا بـە کـــەیـف و ئـاهـەنـگ

خـــاترت جـــەم بۆ زوڵف بۆ گـــوڵاو
مـــەر ئادەمـــیـــزاد شـــەو بوینۆ نەخـــاو

مـــەبۆ چەنی من بە شـــاد بنیـــشی
بە جـــوفت حـــەڵاڵ نازم بکێـــشی

نازەنین زاناش هیچ چارەش نیـــیـــەن
بەعـزێ حـەرف مـایەی ناعـیـلاجـیـیـەن

واتش ئەی عـەلقـەم بەڵێ بـەیەک شـەرت
مـوهلـەت یەک ســاڵ پا نـەکـەی غـەڵەت

جـــەدمـــای یەک ســـاڵ بە ئارەزووی دڵ
مـــورادت جـــەلای من مـــەبۆ حـــاسڵ

دێو قـەبوول کـەردش راز و مـودەعـاش
بەوێنەی غـــوڵام کـــەفت نەخـــاک پاش

وات ئـەردەربـارەم زەڕەیـێ لـوتـفـت بـۆ
من بە دە ســـاڵە مـــوهلـەت دەم بە تۆ

دوڵبـــەر حـــەرف دێو یـاوا بەگـــۆشش
ئەندەکێ تـاقـــەت هـەم ئامـــا هـۆشش

ئەی ســـاز و بـازە وە تـالیـع ئامـــان
نەی جـا بمـانۆ نـە قـەســر ســولەیمان

بشـین وەســـەر وەقت پـادشـــای بـابـۆ
مـــەوات واوەیلا فـــەرزەندم پەی تۆ

هێنانی فەیازی عابێد

بۆلای شا بۆ راوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە

جـــــەدمـــــای هـەفت رۆ وەزیـر نـەدیم
ئەکـــــابر زادان جـــــەدید و قـــــەدیم

وەزیـران واتـن تـانـەبـین خـــــــــەجـڵ
بشـین وە بـارگـــای عـــابێـــد کـــاملّ

واتن ئەی عـــابێـــد شـــاە کـــینـە جـــۆ
پەرێ فـــەرزەندش رووی ســـەحـــرا گـێـرۆ

عـــابێـــد ئێـــد شنەفت هـۆرێزا وەپا
ئـامـــا پەی حـــەرەم ســـەراپـەردەی شـــا

شـــاکـــە ئێـــدش دی هـۆرێزا وە پا
چەنـی ئەو عـــابێـد کـــەردش مـــەرحـــەبا

شـا وات ئەی عـابێـد فـەرزەندم جـە کـۆن
ئـیـســـە نە ئەی جـــا هـیـچ نەدارۆشـــۆن

عـابێـد وات ئەی شـا مـاتەم مـەنیـشـە
پەی نـۆش ئـافـەرین غـوسـە مـەکـێـشـە

جـــە نـۆش ئـافـــەرین خـــاترت جـــەم بـۆ
بـەســـەد عـــیـــز وە نـاز مـــەیۆ وەلای تـۆ

مـــەکـێـشـــە جـــەفـا جـــەدەرد و داغش
نـاوەردەن زەرەر گـــــــــولّـێ نـەبـاغـش

جـــە دمـای سێ ســالّ تۆ مـــەبی دلّشـاد
بەکـــام مـــەقـســـوود مـــودەعـــا و مـــوراد

سـولّتـان ئیـراهیم شـازادەی چینـەن
ئـاشـق بـەدیـدار نـۆش ئـافـەرینـەن

مـەشـۆ مـاوەرۆ مـەردانـە و دلێـر
نـەباک جـە دێوەن نە پـەرواش جـە شـێـر

ئـەو مـەرد پڕ زات ئـەو بـەور پڕ کـین
ئـەو نـەجـات مـەدۆ شـای نۆش ئافـەرین

شـا وات ئەی عـابێـد مـورشـێـد کـاملّ
جـەکـام مـەکـانەن جـەمین پەڕەی گـولّ

ئامـانەن عـابێـد فـەرزەندم جـە کـۆن
ئینـە یەک هـەفـتـەن هیـچ نەدارۆ شـۆن

عابێـد وات ئەی شـا سـاحێـب عـەدلّ و دین
هـا جـەلای عـەلقـەم ئەو دێو لـەعین

هـا نە جـەزیرەی دەریای بـێ سـامـان
مـەشـهـوورەن نـامش کـاخ سـولـەیمان

فـەرزەند خـاست نـەو قـەسـر و باغـەن
بـەلّێ بـێ دەمـاغ نـە ئـەو جـا و باغـەن

عـەلقـەم وێش چـەنـی هـەردوو بـرادەر
وێنـەی غـولّامـان مـدران دەست نـەزەر

فـەیاز بـە ئیـعـجـاز دەست نەجـیـبش بەرد
جـە ئـاسـتین حـەبیب تووتـی بەرئـاورد

دورج نـەگـەردەن جـە تـەلّای زەردەن
وێنـەی گـەردەنبـەند نـەگـەردەن کـەردەن

ئیـــسم عـــەزایم خـــەیلێ وەند نەرووش
چەند حەرف پەنهان، کەرد ئاشنای گووش

تووتی دا بە شـــا وات ئەی شـــەهریار
با جـــەلای تۆ بۆ تووتیی شـــەکـــەربار

با جـــە قـــەفـــەس بۆ ئیـــمـــشـــەو بەئارام
ســاکین بۆ جـە لات تووتیی خـۆش کـەلام

فـــەردا شـــازادان تـەمـــامی یەکـســـەر
باوەر بـە مـــەجلیس حـــازر بان یەکـســـەر

ئەتۆ بفـــــەرمـــــا بواچان پێـــــشـــــان
ئەی دورج نەگـــــەردەن تووتی بەرکـــــەران

هەرکام دەست کێشان دورجش بەرئاوەرد
تووتی خـۆش کـەلام چەنیش بەیان کـەرد

ئەوکـــــــەس لایەقی نـۆش ئافـــــــەرینـە
مـــــەشـــــۆ مـــــاوەرۆ وەی ســـــەرزەمـــــینـە

پادشـــا ئەژنی خـــەیلێ بێ خـــۆشـــدڵ
بۆســـــا دەست و پای فـــــەیاز کـــــاملّ

ئێـــــد وات هـۆرێـزا عـــــابد کـــــاملّ
شی بە جـاگـەی وێش وێنەی دەسـتـە گـولّ

ســـەحـــەر بـە فـــەرمـــان شـــای والا تـەبار
فـــەرمـــا شـــازادان گـــرد بـین خـــەبەردار

جـــەمع شـــازادان تـەمـــام خـــاس و عـــام
ئاوەردن حـــوزوور شـــای والا مـــەقـــام

نیـــان پەرێشـــان کـــورســـیی زەرینکار
شـین وەبان کـــورسـی گـــرتشـــان قـــەرار

خـان مـحـــەمـــەد چەنی حـــەمـــید مـــەلاح
چـەنـی شـــــازادان بەســـــوڵح و ســـــەلاح

تـاج زەرنـیـگـار نـیـــــان نـەرووی فـــــەرق
قـــامـــەت لەلـیـــبـــاس جـــەواهێـرات غـــەرق

جـــە مـــەنزڵ وێشـــان هـەرسێ بین راهـی
یـاوان بە مـــــەجلیس بـارەگـــای شـــاهـی

ســـەلام دان وەســـەف نـەرووی شـــەهریار
حـــەمـــد خـــوداوەند دانـای کـــردگـــار

وەزیر و حـــەمـــید ئـامـــان بە گـــوفـــتـــار
کـــەردن ســـەناخـــوان شـــای نیکوکـــردار

واتشـــان ئەی شـــا دەوڵەت بۆ ئـیـــقـــبـــاڵ
بـە حـــــــەق خـــــودای بـیـنـای بـێ زەواڵ

ئـەی نەو جـــەوانە شـــێـــر کـــینەخـــواە
مـــدران بەرانبـــەرجـــە حـــوزوور شـــاە

فـــەرزەند عـــەزیز عـــادڵ شـــای چینـەن
ئـاشـق بـە دیـدار نـۆش ئـافـــــــەرینـەن

شـــا کـــە نیگا کـــەرد مـــەردێ دی وەچەم
بـە کـــــەتف و بـازوو بـەوێنـەی روســـــتـــــەم

هـەر وەقت بکێـشـۆ شـمـشـێـر نەغـەلاف
مـــەگـــوڕێزان جـــە بیـم دێوان کـــۆی قـــاف

بە عـــەقڵ و کـــەمـــاڵ بەزۆر بازوو
کـــــــــەس نمـەزانـۆ وە هـام تـرازوو

شـا خـەیلێ خـۆشـحـاڵ پەرێ کـەمـاڵش
هـۆرێزا جـــە تـەخت دەس گـــرت وەباڵش

(ئاوەرد بـە نەزدیک نیـشـتـە جـای وێش
خـــــــەیلـێ تـەوازع چـەنـی بـکـەردش)

شـــازادان دیشـــان حـــەســـەد مـــەبـەردن
جـەرووی حـــەقـارەت نیگاش مـــەکـــەردن

شـــا فـــەرمـــا تووتی حـــازر کـــەردشـــان
ئـەوەڵ بە ئـەلیـــاس فـــەرمـــا بـەردشـــان

شـــــازادە ئـەلیـــــاس تووتی بـەر ئـاوەرد
گـرت بـەدەســتـــەوە نـیگای رەنگش کـــەرد

دورجـش رەها کـــەرد نـەرووی گـــەردەنش
ئـەســـڵـــەن نـەبـی دەنگ کـــەلام کـــەردەنش

هـەرچـەند لاڵ لێش بـەســـــەد داخ و دەرد
هـیـچ ســـەدا نـەکـەرد تـووتی شـیـرین وەرد

ئـەلیـــــاس پـەی وێش بـە نـائـومـــــێـــــدی
مـــەقـــســـوودش حـــاسڵ نـەبی جـــە تـووتی

هـەم مـــەلیک تـووفـــان شـێـــر زەبـەردەست
دەست ئـاوەرد پـەرێ تووتی گـرت بە دەست

ئـەویش بـەو دەسـتـوور دورجش بـەر ئـاوەرد
هـەرچـەند لاڵ لێش تـەکـــــەلوم نـەکـــــەرد

تـووتـی ئـاوەردن پـەی مـــەلیک بـەهـمـــەن
سـپـەردن بـە دەست شـێـر ئـەرجـومـەن

دورجـش نـەگـــردەن تووتـی رەهـا کـــەرد
هـەرچـەند سـەعی کـەرد سـەدایێ نـەکـەرد

ئـاوەردن پـەرێ شـــازادە ســـەعـــیـــد
ئـەویش بـەو دەســـتـــوور ببی نـائـومـیـــد

تووتی دان بـە دەست شـازادە مـەسـعـوود
شـێـر شـێـرانگیـر پـێش نـەبی مـەقـسـوود

شـــازادان تـەمـــام هـەرچـەند مـــەکـــەردن
دەسـت بـەدورج زەڕ تـووتـی مـــــەبـــەردن

بـە ســـەد هـەزار تـەرز چـەنیش کـــەردن راز
ئـەسـلّـــەن و قـــەتـعـــەن نـامـــا بـە ئـاواز

گـــشـت مـــاتـەمـین بـین زەوی و رۆژگـــار
ســـەروسـتن بـەزیر چـون خـــەجـالّـەتـبـــار

تـــووتـــی ئـــاوەردن بـــەو نـــازەنـــیـــنـــی
ســـپـــەردن بـەدەست شـــازادەی چـینـی

شـازادەی چـالاک گـوسـتـاخ نـەرووی سـەف
تـووتـیـی نـازەنـین نـیـــا نـەرووی کـــەف

وات ئـەی کـــەرەمـــدار کـــەرەم بـێ پـایـان
ســـەتـار ســـرپـۆش ســـەنـعـــەت نـومـــایـان

ئـومـێـدم بـە تۆن مـولجـای گـشـت ئـەشـیـا
تـووتـی چـەنـی مـن بـکـەری گـــــــوویـا

تا نەرووی مەجلیس نەبووم شەرمەسار
خەجاڵەت نەبووم جە لای شەهریار

دەست بەرد پەرێ دورج گەردەن رەها کەرد
دورجش نەگەردەن تووتی بەرئاوەرد

تەمام مەجلیس مەکەردن نگا
شازادان یەکسەر چەنی پادشا

تووتی بە زبان فەسیح گوویا بی
ئیبتیدا حەرفش بە بسمیلا بی

جەو دما واتش، سولتان ئیبراهیم
ئینشەلا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مەدەدکارتەن فەیز نوور زات
تۆ نۆش ئافەرین مەدەری نەجات

ماوەریت بەشاد نەتۆی قەسر کاخ
جفت تۆ مەبۆ بە شادیی دەماخ

مەبی کامیاب گوڵزار باغش
مەنیشی نەپای شەمع چراغش

تووتیی شەکەر ڕێز تەمام بەیان کەرد
شازادان حەسرەت مەکێشان جەدەرد

ئەنگوشت حەسرەت مەبەردن نەدەم
واتی پارە بین جە پەژارە و غەم

گردین خەیاڵ نەدڵ ماوەردن
بە خەیاڵ نیگای یەکتر مەکەردن

تەدبیـــرشـــان بی جـــە بەین وێشـــان
هۆرێزان وەپا شـــمـــشـــێـــر بکێـــشـــان

یەکـــبـــارە حـــەمـــڵـــە پەرێش باوەران
شـــازادەی چینـی ســـەرنگوون کـــەران

باز جـــــە بیم خـــــۆف یاران نەداشتن
چون جـــەنگ پیـــشین بەچەم مـــەداشتن

ســاکـە ئێـد شنەفت شـای والا مـــەقـام
بەی دەســتـوور تووتـی تەمـام کـەرد کـەلام

هـۆرێـزا جـــــــەبـان تەخت زەرنـیـگـار
دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی ســالار

بـەردش بـەڕووی تـەخت زەرنـیـگـار وێـش
بـۆســـا دوو دیدەش شـــاە دەروون رێش

واتش ئـەی فـــــەرزەنـد نـوور دیـدەی مـن
راز تـۆ عـــابێـــد حـــاڵی کـــەرد بـە مـن

تـۆ نەی کـــار ســـەخت مـــەدەری نـەجـــات
تـۆ نـۆش ئـافـــــەریـن مـــــاوەری وەڵات

تـۆ مـــەکـــەی فـــەتح دێوی بـەد ئـیـــمـــان
تۆ مـــەشی بـە کـاخ قـــەســـر ســولـەیمان

فـــەرزەنـد مـــاوەریت نـۆش ئـافـــەریـنـەن
گـشـت عـــالـەم پەرێش مـــاتـەم نـەشـیـنـەن

شـازادە جـە شـــەرم ســەر وست بەدامـان
نـەجـــەواب شـــا نـەکـــەرد کـــەلامـــان

شـــازادان ئـیـــبـــراز شنـەفتن بـه گـــۆش
جـەرگـشـان چون دیک سـیـا مـەدا جـۆش

هـۆرێـزان لـوان بـه یـانـەی وێـشـــــــان
شـــاه ئیلتـیـــفـاتێ نـەکـەرد چـەنیـشـــان

بـه حـــەرەمـــســـەرا بەردشـــان خـــەبـەر
بـه لای قـــەمـــەرناز والیـــدەی دولّبـــەر

واتـن کـــه ئەی شـــێـــر نـادرەی جـــەنگـەن
بێ خـۆف جـەزامـان مـەودای خـەدەنگـەن

فـــەرزەند عـــــەزیز پـادشـــــای چیـنـەن
پـەی نۆش ئـافـــەرین مـــاتـەم نشـــیـنـەن

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین بـەو نـازەنـیـنـی
مـــەشـــۆ مـــاوەرۆ شـــازادەی چـیـنـی

قـــەمـــەرناز شـنـەفـت کـــەردش بەشـــارەت
غـوســه و داخ و دەرد گـشت دا به غـارەت

رۆیشتنی شازاده لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد

شـــاه و شـــازاده هـەردوو بـه ئـیـــعـــزاز
شـین بـه ســـەومـێـعـــه بـارەگـای فـــەیاز

کـــەردشـــان ســـەلام مـــورشـــیـــد کـــاملّ
مـــــدران بـه خـــــدمـــــەت به یـەقـین و دلّ

عـــابێـــد هۆرێـزا ســـەلام دا جـــەواب
وات ئەی شـازادە شـای خـەتەر خـیـتـاب

هەر دوو نیشتەبین نەخدمەت فیاز
یەکێ پەی مەتڵەب یەکێ پەی نیاز

عابێد پەی مەتڵەب ئاما بەگوفتار
وات ئەی شازادە کەیانی کردار

مەبۆ تۆ جە رووی دەریای بێ سامان
بشی بەماوای کاخ سولەیمان

ئەر سەد مەکێشی جەفاو دەردیسەر
ماوەری بەشاد سەوڵ نازپەروەر

مدارات نەبۆ بەوەخت و بێ وەخت
مەکەری فەتح تەلیسمات سەخت

سێ نەفەر رەفیق یار هامڕاتەن
وێنەی غولامان نەخاک پاتەن

بەڵام یەکێشان نە رووی خەجاڵەت
مەکەرۆ خدمەت نە رووی خەیانەت

ئێد وات و دەست بەرد تووتی بەرئاوەرد
دورجش نەگەردن تووتی رەها کەرد

وات هەر وەقت بەیۆ موشکیڵێ نەڕێت
نیگا کەر نەدروج مەعلووم مەبۆ لێت

هەرچێ نویسان نە رووی دورج زەر
سەعی کەر تەمام بە ئەنجام باوەر

ئەما سەد زینهار شازادەی بێ خۆش
بە تۆ مەواچم نەکەی فەرامۆش

شـــای نۆش ئـافـــەرین شـــیـــرین دڵکێش
مـــــــاوەری وە زێـد وەلای بـابـۆی وێـش

جـــە مـــوڵک غـــەریب گـــەنج شـــاهـانەش
نەشکەنی شـــیـشـــەی قـوفڵ خـــەزانەش

پـا غـــەڵەت نـەکـــەی شـــازادەی دڵشـــاد
بـەڵکـە خـــــواوەنـد بـدەرۆت نـەجـــــات

شـــازادە گـــوفـتـــار عـــابێـــد پڕ هۆش
بە شـەرت و ئـیـقـرار کـەرد ئـاشـنای گـۆش

ئێـد وات هۆرێزا جـە سـەومـیـعـەی خـاس
بۆســـا دەست و پای فـــەیاز بـەئـیـــخـلاس

جـــەو دمـــا ئـامـــا بە مـــەنزڵگای وێش
رەخت و ئـەســـــبـــابش ئـاوردن وە پێش

هـەرچـێ لازم بـێ قـــایم کـــەرد بـەوێش
مـــــــاباقـی هـەرچـێ لازم نـەبـی پێـش

بـەردن نـەســـەرای شـــاهـی ســـپـــەردن
ســـپـــەردە بـەدەست قـــەمـــەرنـاز کـــەردن

عـیـزەت خـان وەزیر جـەهـانگیـر شـا بـێ
وەزیر کـــامڵ هـەم ســـاحـــێـب جـــا بـێ

هـەفت پشـتـەن وەزیر جـەهـانگیـر شـا بی
جـە کـار و کـردار واسـیـتـەی شـــا بی

شـــای نۆش ئـافـــەرین نازدار شـــیـــرین
پـەی ئـەمـــیـــر ســـەلیم نـافش بـڕ بـین

ئەوسـا منداڵ بی نازدار باوان
هەم شیرەخوار بی جەپیستان دایان

وەختێ کە یاوا بە سنع شاهی
عالەم شەیدا کەرد بە دڵروباهی

شای شیرین دەماغ وێنەی پەڕەی گوڵ
ئەمیر سەلیم هیچ نەکەردش قەبووڵ

عەزم سەفەر کەرد سوڵتان ئیبراهیم
بە فەرسەت زانا وەزیر لەعین

واتش من مەکرێ باوەرم وەکار
سوڵتان ئیبراهیم نەبۆ جێش رزگار

وەزیر عەرز کەردش شای والا تەبار
مەتڵەبێ داروم مەکەروم ئیزهار

سوڵتان ئیبراهیم بێ شەرت و بێ شۆن
کەس نمەزانۆ مەسکەنش جە کۆن

با ئەمیر سەلیم فەرزەند بەندە
عەبد دەرگاتەن بە سەرئەفکەندە

وێنەی غوڵامان ببەندۆ کەمەر
چەنی شازادان بشۆ پەی سەفەر

ئیستیدعا کەردش جە شای بێ ئەندێش
روخسەت تەڵەب کەرد پەی فەرزەند وێش

واتش ئەی فەرزەند شێر هونەرمەند
ئاگا بەر جە وێت ناوەری گەزەند

هەر وەقت شازادە دێوانش کەر قەست
شای نۆش ئافەرین ئاوەردش بە دەست

مەراجیعەت کەرد بە خاتر گوشاد
ئاماوە و یاوا بە ئادەمیزاد

ئەر فرسەت زانای بکەرەش هیلاک
وەلاشەی بێ سەر بسپارەش وە خاک

جەو دما چون ئێدشای نۆش ئافەرین
باوەرە پەی وێت شۆخ دڵ گوزین

شا جە ئیلتیفات وەبێ گفتوگۆ
شای نۆش ئافەرین مەبەخشۆ بە تۆ

سەلیم وات بابۆ ئینە خەیاڵەن
کوشتەی شازادە ئەمرێ مەحاڵەن

شێرێ بەی دەستوور پڕ خەشم و بێ باک
کێ زەهرە دارۆ بکەروش هەلاک

وەزیر وات زەڕەی دارووی هەلاهێل
پەنهانم کەردەن پەی رۆژ موشکێل

نە زیر نگین پەنهانم کەردەن
هیچ کەس بەگومان راش پێ نەبەردەن

مەدۆم بە دەستت ببەر چەنی وێت
مەخفی نەهانی کەس نەزانۆ پێت

هەنگام فرسەت کەس نەبۆ جەلات
مەخفی برێزە نە رووی تەعامات

وەعـدەی یەک ساعـەت مـەبۆ سـەد پارە
رۆحش جـــە ئەنـدام مـــەبـۆ ئاوارە

جـەو دمـا نەو جـا تۆ وێت مـەمـانی
ئەڵبـەت سـەرئەنجـام کـارت مـەزانی

نـە ئەودەم نـگین جـــە دەست بـەرئاوەرد
بەدەست فـەرزەند ناخـەلەف سـپـەرد

ئـەو نامـــونافـــیق دێوانـەی دەغـــەڵ
زەهرش پەنهان کەرد مـەخفی جـە بەغـەڵ

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان

ئـەی چەرخ غـەدار پڕ جـە قـەباحـەت
کێ نـیـشـتـەن تێـدا سـاتـێ بە راحـەت

زوخـــاو جـــەرگش بـە کێ نـەنۆشـــا
بـەرگ مـــاتـەمـی بـە کـێ نـەپـۆشـــا

هـەر جـە عـــارفـــان تـا شـــەهـریاران
کـێ نـەوست نـەمـــەوج دەریـای هـەزاران

شـــــازادە و یـاران راهـی بـین بـەڕا
پشت بەستن بە زات یـەکـتـای بێ هـەمـتـا

تەی کـەردن راهـان سـەحـرا و بیـابان
لوان تـا چـەندێ بـە مـــەغـــریب یاوان

نیـشتن نە کـەشـتی کـەردشـان شـێـتـاب
بـەمـــودەی سێ مـــاە ویـەرد نە رووی ئـاب

سێ مـــاه ویەردن جـــە ئاب تیـــرە
نیگا کـــەردشـــان دین یەک جـــەزیرە

پەرســـان ناخـــودا ئینە چ جـــاهەن
یە جـــەزیرەی باغ کـــام پادشـــاهەن

واتش جـــەزیرەی کـــۆیا نامـــشـــەن
شـــاهان حـــەســـرەتمەند پەی دیدارشـــەن

بەڵێ جـــاگـــەی بەور جـــانەوەرانەن
گـــردین ئادەمـــخـــوار نام ئاوەرانەن

جـــا گـــرتەن تێـــدا جـــانەوران چەند
ئینسـان مـــەوەران چون بادام قـــەند

شـــازادە واتش من مـــەشـــووم بەو جـــا
جـــانەوران گـــشت مـــەکـــەروم تەبا

ناخـــودا واتش جـــەی وەر کێ دیەن
ئەی کـــارە کـــە کـــار کـــەردەنی نیـــیـــەن

هەر کـــەس جـــە وەرتۆ شـــیـــیـــەن بە ئەوجـــا
هیـــچ کـــەس نەدیەن نامـــان و دمـــا

چەند شـــەهریاران ســـاحـــێب زۆروســـام
گشت نەوقـــەسـر و باغ یەکسـەر بین تەمام

شـــازادە حـــەرفش هیـــچ قـــەبوولّ نەکـــەرد
تەشـــریف بە مـــەسکەن جـــانەوران بەرد

* داخڵ بین بە باغ جـــەزیرەی پڕ گـــوڵ
مـــەبی حـــەیرانش دڵێ نە هەزار دڵ

باغێ دین چ باغ عەجەب گوڵزارێ
نییەن نەسەرای هیچ شەهریارێ

میوەی رەنگاو رەنگ بە هەم پەیوەستە
رەنگا، رەنگ (لوغلوء) گوڵ دەستە دەستە

هەفت بورج هاتێشدا چون بورج ئەخزەر
جاگەی پڕ سەفا دێوی بەدگەوهەر

جەناگا سەدای دووڕباشان خێزا
جە دووڕباش دووڕباش عاڵەم مەخێزا

دیشان کە دێوێ ئاما پەدیدار
نە پەهلووش مەیۆ چەند دێوی خوونخوار

شەست هەزار نەفەر دێوی جادووکار
سەدای نەعرەتە چون ئەبر بەهار

یەکێ جە دێوان قەد وێنەی منار
دەست و پا چون فیل ئەنگوشت چون خیار

گەردەنش وێنەی شتور دراز بی
دندانش وێنەی (سورفە)ی گوراز بی

غۆڕا بە هەیبەت مەلعوون لەعین
واتش ئیبراهیم شای چین و ماچین

پەی چێش ئامانی وەی جاگە و مەکان
هەر کەسێ ئامان ساف بییەن بێ گیان

مەعلووم کە ئەجەل ئەتۆ ئاوەردەن
وەی مەکان من ئارەزووت کەردەن

سـا کـه ئێـد شـنەفت بەور دەنگ دلێـر
خـێـزا نـەجـاگـە تـەکـان دا چـون شـێـر

واتش ئەی مـەلعـون دێو بـەد گـەوهـەر
ئـەر مـوبارێـزی پا بـنـیـە نـەوەر

بـە تـۆفـیـق حـەق دەهـەندەی داوەر
ئـیـسـە جـەمـەیدان مـەمـانی بێ سـەر

خـەیاڵت کـەردەن چـەند شـەهریاران
هـەرکـەس کـە ئـامـان کـەردەنت بێ گـیـان

ئەمن ئـیـبـراهـیم شـێـری کـینەجـۆم
قـابز ئـەرواح مـەوت مـەرگ تـۆم

سـا کـە ئێـد شـنەفت دێوی کـینەجـۆ
بوڵەند کـەرد نەئـەوج گـورزش وێنەی کـۆ

جـە گـڕەی گـورزش ئەنجـوم گـورێزا
فـەوج فـەوج نەرووی ئەوج مـەلائیک خـێـزا

شـازادە ئێـد دی ئـەسـپـەردا نـەسـەر
مـوحـافـێـزەت کـەرد دەهـەندەی داوەر

چـون کـۆھ ئەلبـورز ئاوەرد نـەسـەردا
داش نـەسـەر قـوبە ئەو سـەدر ئەسـپـەردا

بەو تـەور دا نـەفـەرق شـازادەی بێ خـۆش
هوونین بی تـەمـام بینی و چـەشـم و گـۆش

گـیـجـاوگـێـجش وەرد کـەفت نەتـەخت خـاک
غـەڵتـان بە خـوون بی شـێـر سـینە چاک

هـۆرێـزا نـه رووی تەخت خـــۆڵ و خـــاک
دەس دا بـه ســـاتۆر بەور ســـینـه چاک

دا نـه فـــەرق ســـەر دێـو بـەدکـــردار
شـــەقش کـــەرد تـا نـاف بـەوێنـەی خـیـــار

کـەفت نەرووی زەمـین عـەمـرش شـی وەباد
رۆحش بـه دوزەخ جـــەهـەنـەم بـی شـــاد

ســـپـــا وه یـەک بـار هـجـــووم ئـاوەردن
شـــازاده و یـاران ئێـــحـــاتـه کـــەردن

پارانەوەی شازاده له دەرگای خوای گەوره

گـۆش دەن بـه داسـتـان خـانای خـان قـوباد
وەی دنیـــای بێ پـۆ هـەرگـیـــز نـەوین شـاد

مـونشـیی دیـوان دەفـتـەرخـانـەی عـەشق
هێـجـران کێش دەور شێخ سـەنعـان مـەشق

ســا وەقـتـێ لەشکر یـاران دان حـــەســار
شـــازاده واتش یـا حـــەیی جـــەبار

خـودای بـێ شـــەریک تـاک تەنیـــای فـــەرد
بـێ خـــورد و بـێ خـاو ئـاگـادار جـــه دەرد

ئـومـــێـــدم بـەتـۆن پـادشـــای شـــاهـان
یـارەهـنـومـــای رای گـــوم کـــەرده راهـان

بـدەر تـۆفـــــیـــــقـم دەهـەنـدەی داوەر
نەبـووم وه ریشـخـەند شـازادان یەکسـەر

ئێـــد وات و غـــورِا جـــه یاران وێش
رووکـەردن لێـشـان بـێ خـۆف و ئەندێش

چونکه خـــواوەند چەنیش بی مـــەیلان
داخڵ بین وەفـــەوج ســـپـــای زەنگیـــان

یەکێ مـەکـوشتن دە مـامـان بـه جـاش
زیاتەر مـــەبی هـەم ســان و ســـپـــاش

ئەورِۆ تـا ئێـوار جـەنگ و کـوشـتـار بی
خـــوونـرێزیی و دێوان شـــووم بەدکـــاربی

دێوان فـــەرمـــاشـــان ئاســـایش ژەندن
هـەر یـەک و رووبـەرەو مـــــەنـزڵ ئاوەردن

درەخـــتی بزورگ پەســـەند کـــەردشـــان
قـــەدەم بـەســـایەی درەخت بـەردشـــان

هـەر چـوار خـەسـتـە سـینەشـان بی چاک
نـەپای یـه درەخت کـــەفـتن نه رووی خـــاک

نـەپای یـه درەخت دڵ بـەکـــامـــیـــاب
شـــازادە بێـــدار یـاران شـین نەخـــواب

شـــازادە دیا جـــه مـــێـــوەی و رەنگش
جـه پۆست و جـه شـاخ بـەرگ قـەشـەنگش

مـیـــوەش ســیـــا بی بـەرگش ســەبزِرەنگ
پۆســتش قـرمـز بـی، چون لالەی گـوڵِرەنگ

ناگـا جـفـتێ مـورغ ئامـا بـه گـوسـتـاخ
جـــەبان ئەو دار نیـــشتن وەیـەک شـــاخ

یەکێ قـــرمـــز بی یەکێ ســـەبزە پەڕ
جای سەبزە و قرمز چون شەمامەی زەڕ

مـــورغ ســـورخ ئامـــا مـــدارا نەکـــەرد
جـە پۆست ئەو درەخت مـەکـەند و مـەوەرد

مـورغ سـەبز پەرسـا پـەی چی مـەکـۆشی
پـۆست ئەی درەخت پـەی چـی مـــەنـۆشـی

جـــەوابش بدا یـەمـــایـەی گـــەنجـــەن
کـیـمـیـای ئەرواح یە عـوود و سـەنجـەن

هـەر کـــەس جـــە بـەرگش زەڕەیـێ وەرۆ
زام بـەدەنش گـــشت ســـارێش مـــەبـۆ

هـەر کـــەس بوەرۆ جـــە پۆست ئەی دار
جـــە بـەڵای عـــەزیم نیـــیـــەن گـــرفـــتـــار

هـەر کـەس جـەیمیـوە قـایم کـەردپەی وێش
مـەگـوڕێزان یەکـســـەر جـانەوران لێش

مـــورغـــان واتشـــان ئەی راز و ئاواز
جـــەودمـــا هـەر دووکـــەردشـــان پـەرواز

شـــازادە دەردەم هـۆڕێزا بـە جـــەخت
مـــــدارا نـەکـــــەرد یـاوا بـەدرەخـت

جـە پۆست و بـەرگش ئاوەرد جـەم کـەردش
قـەدری جـە پـۆسـتش نۆشـا و هـەم بەردش

کـەردش نەکـیـســە قـایم کـەرد تەمـام
وات مـــەیۆ بـەکـار ئاخـــر ســـەرئەنجـام

جناگـــا ســـبـــای ســـەحـــەر بی وە پا
ســبـای ســەحـەرگـا جـەم کـەردش ســپـا

شـۆعلـەی خـۆر بە حـوکـم یەکتـای لامـەکـان
ویش نەکـۆســاران مـەشــریق کـەرد عـەیان

ســپـای دێو یـەکـســـەر ســوار بـی وە زین
نـەعـــــرە مـــــــەپێـکـان دێـوان لـەعـین

یـاران بێـــدار بین جـــە خـــاو شـــیـــرین
وانـان شـــوکـــر زات جـــەهـان ئـافـــەرین

جـــە ناگـــا ســـەدای وەلـوەلە و غـــەریو
ئـاواز نـاخـــــۆش دەنـگ ســـــەدای دێـو

هـەر چوار نـەگـیـــان شـــیـــرین ویـەردن
هـەم روو نەدەرگـــای کـــردگـــار کـــەردن

روو کـەردن نە مـەوج ســپـای بێ شـمـار
فـــەوجش کـــەم نەبـی دێوان خـــوونخـــوار

* دێوان خـــرۆشـــان پـەی شـــێـــر چینـی
بۆی عـــوود و ســـەنجـــشـــان یـاوا وەبینـی

جـــە بۆی عـوود و ســـەنج گـورێزان فـیـرار
روو نـە گـــورێز بـین دێوان خـــوونخـــوار

وەلحـاسڵ یەکـســـەر ســپـای جـــانەوەر
نـەمـــــەندەن نـەو جـــا دایـەرولبـــــەشـــــەر

یـاران ئـێـد دیشـــان شـوکـرانە کـــەردن
هـەم روو بـەدەرگـــای خـــوداوەند بـەردن

تا به دوو سێ رۆژ نەو جـاگـە مـەندن
جـانەوران گـشت نەریشـە کـەندن

ئەوسـا کـە ئامـان بەقـەسـر زەڕکـار
یاقـوت و گـەوهـەر دانەی مـایەدار

ئەوەند کـۆ بەستن دانەی گـران بار
ئەشـرەفی بەسـەنگ گـەوهـەر بـە خـەروار

بـەقـەدەر وێشـان بـەردن جـەواهـیـر
جـە سـیم و جـە زەڕ جـە لەعل و گـەوهـەر

جـەو دەم هۆرێزان بە تـەعـجـیل و تـاب
نیـشـتن نەکـەشـتی وێشـان دان نـە ئاب

تـەی کـەردن دەریای فـەراز و نـەشـیب
نـەگـردن ئارام تـا شـین بـە مـەغـریب

جـەدمـای یەک مـاه بەرشین نەرووی ئاب
یاوان بـە بـەڕبـەڕ بـە تـەعـجـیل و تـاب

جـە کـەنـار ئاب دەریـای نـادیـار
سـاتێ نـەوجـاگـە گـردشـان قـەرار

شـازادە پـەرسـا ئـینـە چ جـاهـەن
چ حـاکم فـەرمـان کـام پادشـاهـەن

ناخـودا واتش ئەی سـەرزەمـینـە
سـەرحـەد وەلایەت مـەغـریب زەمـینـە

ئـەی بـیـابـانـە بـێ پـایـان دوورەن
بـە مـولّک و مـەکان مـەغریب مـەنشـوورەن

سـا کـه ئێـد واتش راهـی بـین وەرا
مـەشـین بـەراوە بـەگـاهـو بـێ گـا

یەک رۆ خـەسـتـە تەن عـاجـز بـین تەمـام
نـەجـایـێ پێـوار گـردشـان ئـارام

* تا شـەو جـەو مـەکـان قـەرار گـردشـان
سـەر نەجـامـەی خـاو راحـەت بەردشـان

نـەزدیک سـوبح بی نـە خـاو بین بیـدار
دیشـان دیارەن مـەشـعـەلان هـەزار

شـازادە واتـش بـە یـاران وێـش
ئـەی مـەشـعـەلانـە ئـینـە یانی چێش

ئـەی مـەشـعـەلانـە جـەی بیـابانـە
ئـەڵبـەت چـەشـم دێـو یـا چـەند بـەیانـە

گـشـت خـەبـەردار بـان نـە کـاروێتـان
نـەبـا زەرەرێ بـەیـۆ نـە ڕێـتـان

شـازادە پـەی پـەی دایم و قـایم
مـەوانـا بـدەم ئـیـسـم عـەزایم

جـەبـەین وێشـان نەی گـفـتـوگـۆ بین
نـاگـا زەنگیـان ئـامـان نـەکـەمـین

هـەفـتـاد هـەزار دێو قـەد وێنـەی چنار
دەهـەن بـە غـەوغـا وێنـەی سـیـامـار

هـەریـەکێ سـەنگێ کـەمـتـەر بی نـە کـاخ
بـەوێنـەی زیـوەر کـەردەنش سـوراخ

نەجـــاگـــەی زیوەر نەگـــەردەن کـــەردەن
بەڕووی ســـــینـەدا ئاوێزان کـــــەردەن

هـەریەک درەخـــتێ قـــەوی کـــۆنەســـاڵ
هـابـەدەســـتـــەوە بەوێنـەی خـــرخـــاڵ

ئەو مـەشـعـەل و شـــەوق مـەگـڕیا زەروور
دیدەی دێوان بـی مـــــەنمـانـا جـــــە دوور

شـــــــازادە و یـاران هـەر چـوار بـەهـەم
مـەشـغـووڵ بین دەردەم بەئـیـسم ئەعـزەم

مـــــەوەندن بـەدەم ئـیـــــسم عـــــەزایم
بـە خـــــودای وێشـــــان دڵ بـەستن قـــــایم

دێوان کـــــە یـاوان نـەکـــــەردن درەنـگ
هۆرگـــرتن هـەریەک ســـەنـگێ وە بـێ دەنـگ

جـــەنـاگـــا زەنگی ویش کـــەرد ئـاشکـار
بـە زبـان پـاک ئـامـــا بـە گـــوفـــتـــار

وات ئـەی ئـادەم چێـــشـــــەن نـامـــتـــان
جـەکـۆن مـــەرز و بووم هـەم مـەقـامـتـان

زاناشـان نـیـیـەن جـای جـەنـگ و گـۆرێز
مـــــەبـان وە خـــــەزان وەقت گـــــەڵارێز

خـان مـحـەمـەد چون شـێـر ئـامـا بـە گـوفـتـار
وات ئـەی زەنـگـیـــان شـــێـــران شـکـار

ئـوســـتـــاد بـە نـاهـیـم هـەم تـەرح ئەندازیم
مـــعـــمـــار دروست عـــەمـــارەت ســـازیم

سەر قەدەم کەردیم تا بە مەقامات
بشنەویم بەگۆش حەرف و کەلامات

ئەگەر روخسەت بۆ جەلای تۆ بە شاد
یەک دەست عەمارەت مەکەرم ئیجاد

بشین باوەرین ئەتفال و عەیاڵ
بنیشین نەی جا بێ فیکر و خەیاڵ

(شای زەنگیان وات ئەگەر بەڕاسی
یەک دەست عەمارەت پەرێم بسازی)

هەرکام مورادێ داشتەبان جەدڵ
بەکولی جەلای من مەبۆ حاسڵ

خان محەمەد واتش منەت بە گیانم
هەتا کە زیندەم بەندە فەرمانم

ساکە ئێد شنەفت مەلعوون بەدکار
تەڵەب کەرد وەپێش قەتمیر زۆردار

هەرچوار بەهەم نیشتن وە پشت دێو
جە سەحرا خێزا وەلوەلە و غەریو

شا وات ئەی قەتمیر بە شادیی مەزاق
ببەر تا بە مۆڵک جەزیرەی واق واق

مەهماندارێ خاس قەرار دا پێشان
واچە زەنگیان خەرجشان بکێشان

هەر چوار بەهەم بەردن بە جایێ
بە کەنار چۆڵ خرابەگایێ

وات تەعـــام چاشت باوەر پەرێشـــان
تا تەرح دەســـتگاھ پەرێم بکێـــشـــان

زەنگی یەک خـــوانێ ئاوەرد پەرێشـــان
نیـــا بە ئەدەب خـــوان نەدلێـــشـــان

خـــوان پڕ تەعـــام زەریف ئامـــادە
دیشـــان گـــوشت و پۆست ئادەمـــیـــزادە

جـــە بیم تەشـــویش ئەندێشـــەی وێشـــان
* رەغبەت نەکەردن دەست پێش بکێشان

شـــازادە واتش یەچوون مـــەبۆ چوون
ئەی حـــەرفـــە بەد بی واتی بەمـــەلعـــوون

رای نەجـــات نیـــیـــەن نەی جـــا بویەریم
مـــەبۆ تامـــەردەن گـــلّکاری کـــەریم

خـــان مـــحـــەمـــەد وات ســـەرم فـــەداتەن
با وجـــود ئەی حـــەرف راگـــەی نەجـــاتەن

جـــەی گـــفـــتـــوگـــۆ بین یاران چەنی شـــا
ناگـــا پەیدا بی زەنگیی رووســـیـــا

واتـــش ھـــۆرێـــزن مـــــــــەدارن درەنـــگ
بشین بە خـــدمـــەت پادشـــای ســـەرھـــەنگ

خـــان مـــحـــەمـــەد پەرســـا چێـــشـــەن نام شـــا
راست واچە پێـــمـــان راھی بین بەرا

زەنگی دا جـــەواب (کـــالّی کـــوت) نامـــەن
نە رووی ئیـــقـــلیـــمـــات شـــاھیـــیش تەمـــامـــەن

بەمـــەکـــان وێش خـــاتر گـــوشـــادەن
خـــوراکش جـــە گـــوشت ئادەمـــیـــزادەن

ئەر واچوو ئێـــوەش پەی چێش نەوەردەن
مـــەمـــانۆ تا وەقت عـــەمـــارەت کـــەردەن

هـەر وەقت عـــەمـــارەت یاوا بە تـەمـــام
لێـتـان مـەعلووم بۆ ئاخـر سـەرئـەنجـام

جـــەو دمـــا ئێـــوە ئەی ئادەمـــیـــزاد
مـــەکـــەرۆن خـــوراک بە خـــاتر گـــوشـــاد

حـەمـید پەرسـا لێش ئەی زەنگیی سـیـا
جـــەی وادی بەرشـــۆ بە کـــۆ مـــەشـــۆ را

زەنگی خـــەندە کـــەرد وات غـــافڵ نیـــهـــاد
خـــەیلـێ بێ عـــەقـــڵن گـــشت ئادەمـــیـــزاد

ئەی خـــــەیاڵ خـــــام بەرکـــــەرن نـە دڵ
کـــارتان نەی جـــا کـــەفـــتـــەن وە مـــوشکڵ

ئەی فـــیکر و هـەوەس بـەر کـــەرن نـەســـەر
کـــەس بـەی جـــەزیرە نەکـــەردەن گـــوزەر

ئەر بـبن بـە مـــــورغ بکێـــــشـن تیـــــرە
نیـــیـــەن رای گـــوزەر نە ئەی جـــەزیرە

ئەی جـەزیرەی سـەخت واق واق نامـشـەن
شـاهـان حـەسـرەتمـەند مـەیل بە کـامـشـەن

راگـەی چل فـەرسـەنگ بـێ شـمـار راهـەن
نە حـــوکم فـــەرمـــان زەنگیی ســـیـــاهـەن

چل برادەرەن بە شـــــادی و مـــــەزاق
بە دەســـتـــشـــانەن جـــەزیرەی واق واق

یاران شنەفتن ئاھ ســـەرد کـــێـــشـــان
تۆ واتـی زەھـر ھـەلایـھـــــێل نـۆشـــــان

ھـەرچـوار ھـۆرێزان مـــــاتـەم و غـــــەمـگـین
تـا یـاوان بـەلای مـــــەلـعـــــوون بـێ دین

مـــەلـعـــوون نـاپاک ئـامـــا بـە گـــوفـــتـــار
وات ئەی جـــەوانان ئـوسـتـاد مـیـعـمـار

مـــەبـۆ ســـەحـــەرزوو تـا بـەوەعـــدەی شـــام
یـەک دەست عـــــەمـــارەت بـکـەران تـەمـــــام

یـەک دەست عـەمـارەت جـارودەی دولّبـەر
خـشـــتش جـــە تـەلّا و یـاقـــووت ئـەحـمـــەر

بـنـیـــــشـــــیـم تـێـــــدا فـــــەردا بـەدلّـواز
ســـــەقـــــفش چـەنـی مـن بـەیـۆ نـە ئـاواز

خان مـحـەمـەد روخـسـەت تـەلّـەب کـەرد نـە شـا
ئـارۆ بـگـێـلّـــــۆن ئـەی ســـــەحـــرا و مـــــاوا

جـــاگـــە پـەیـدا کـــەیـن پرِ ســـەفـــا و زیـنـەت
نـەوجـــا عـــــەمـــارەت مـی ســـازیم جـــەنـەت

روخـســـەت دا پێـشـان مـەلـعـوون خـــەیـان
روو کـــەردن نـەدەشـت ســـەحـــرا و بیـــابـان

مـــــەگـــــێـــــلّان بـەشـین بـە ئـەفـــــغـــــانـەوە
نـەو جـــــەزیـرەی ســـــەخـت بـی پـایـانـەوە

بـەدانـای داوەر پـەنـا بـەردشـــــــــان
گـیـان بەزات پاک حـەق سـپـەردشـان

بە شین و ئەفـــغـــان بە دڵەی پڕ غـــەم
گـــــەردەن ئازادی واتشـــــان بـەهـەم

زاری فـــــراوان وەهـەمـــــدا کـــــەردن
ســـوجـــدە بەدەرگـــای خـــواوەن بـەردن

چونکە خـــــواوەند چەنەش بی مـــــەیلان
کـار مـوشکێـڵش جـەســەر بی ئاسـان

ناگـا دین مـورغێ خـەیڵی غـەمناکـەن
ســەر تا پا هـوونین غـەڵتـان خـاکـەن

کـەفـتـەن نەرووی خـاک مـات و زەویرەن
تۆ واتی ئەعـزاش بەسـتـەی زەنجـیـرەن

شـازادە پـەرسـا ئەی مـورغ شـیـرین
پـەی چێش کـەفـتـەنی نە تـەخت زەمـین

مـورغ وات فـیدات بام، چونکە پـەرسای لێم
پـەنەت مـــەواچـووم ســـەرگـــوزەشت وێم

مـن روخم نـامـــەن نەعـــام مـــەنشـــوورم
بەڵێ رای یەک سـاڵ جـە مـەکـان دوورم

رۆژێ هـەوای مـەیل سـارام کـەفت نە سـەر
ئـارەزووی ئـەی جـــــام ئاوەرد بـە نـەزەر

مـن پـەروازم کـــــەرد نـە ئـاشـــیـــانـە
ئـامـــــام نـە جـــــەزیـرە وەی بیـــابانـە

واتم لوقـــــمـــــەیێ نـەی جـــــای وێرانـە
پـەیدا کـــــەم بـەڕووم تـا ئـاشـــــیـــــانـە

پـەی بـەچـەگـــــــانم بـوەران بـەکـــــــام
بیـــاوم پێـشـــان چاشت یا وەقت شـــام

نـاگـــا یـەک زەنگی پـەتیـــارەی دروشت
چـنـارێ قـــــەوی گـــــرتـەبـێ نـەمـــــشت

مـــەلعـوون نـاغـافـڵ شـانا لێم وە قـەست
بـــە زەرب ئـەودار یـەک بـاڵـم شـکـەسـت

ئـیـــســـتـــــە وەی تـەورە زار و غـــەمناکم
چـون مـــــورغ بـە غـــــەڵتـــــان خـــــاکم

ئـیـــمـــرۆ سێ رۆژەن بـەوێنەی ئـەســـیـــر
مـاچی گـشت ئـەعـزام بـەسـتـەن بـەزەنجیـر

شـــازادە واتش ئـەی مـــورغ گـــوســـتـــاخ
ئـەمن بـەدەرمـــــان تۆ مـــــەکـــــەروم چـاخ

زام رووی بـەدەن هـەم شـکســـــتـــــە بـاڵ
مـــەکـەروم ســاڕێش نـەی جـاگـە دەرحـاڵ

چـون هـەردەجـــاران پـەرواز کـــەی پـەیوێت
تـۆ من مـــــەبـەریت بـەدەریـای مـــوحـــیت

روخ کـە ئێـد شنەفت گـوشـاد بـی جـە غـەم
وات قـــــەســـــەم بـەزات دارای مـــوعـــەزەم

ئـەر بـکـەی دەوای بـاڵ شـکـەســـــتـــــەم
ســـاڕێش بۆ زامـــان هـووناو جـــەســـتـــەم

نە خـــــدمـــــەتکاری نـەدارووم درێغ
نمەبۆم هـەرگـــیـــز نەکـــارت فـــارێغ

شـــازادەی چینـی دەست پـەی بەغـەڵ بەرد
مـیـوەی عـوود و سنج نـە جـیب بـەرئاوەرد

داش نـەرووی ئاتـەش تـا ســـۆزیا تـەمـــام
کـــەرد بـە تـووتیـــا شـــانا نـەرووی زام

مـیـوەی عـوود و ســەنج چون یاوا بەزام
ســـاڕێش کـــەرد زامـــان مـــورغ نیکنام

روخ کـــە هـۆرێزا کـــەفت نەخـــاک پاش
بـە هـەزار زبـان مـــــەوانـا ســـــەناش

وات ســـا هۆرێزە گـــیـــانم بۆ فـــدیت
تـا بیـــاونـووت بـەدەریـای مـــوحـــیت

بـەیۆن نـەپشـــتم هـەرسێ چـەنـی شـــا
بـا بەرشـین نـەمـــوڵک مـــالکان ســـیـــا

ســـــــوار روخ بـین هـەرچـوار بـەهـەم
واتـن یـا ئـەڵـڵا و چـەم نـیـــــان بـەهـەم

مـورغ خـۆش ئاهـەنگ پەرواز کـەرد نەخـاک
بـوڵەنـد بی نـەئەوج جـــە کـــورەی ئـەفـــلاک

نـەرووی هـەوادا هـیـچ نـەبـی مـــــحـــــەل
بـەیـەک چـەم ســـۆزان یـاوان بـە مـــەنـزل

بـە ئـەنـدەک ئـەنـدەک ئـامـــــا وە پـایـن
شـــــازادە و یـاران نیـــــا وە زەمـین

شـــــازاده و یاران یاوان بەومـــــاوا
چون گـــوڵ نەگـــوڵزار جـــەنەت شکاوا

دیشـــان کـــەباغێ پڕ جـــە هەزار گـــوڵ
وەنەوشـــەی وەش بۆ و رەیحـان و سـونبڵ

جـــە پەهلووی ئەو باغ یەک کـــۆھ عـــەزیم
ســـەخت و ســـەهمناک پڕ تـەرس و پڕ بیم

جـــە باڵای ئەو کـــۆ عـــالی دەرەخـــتی
قـەوی بوزورگـتـەر چون کـوھ سـەخـتی

شـــــازاده زانا روخ بەســـــتـــــەن لانە
کـــەردەن پەی بەچەش یە ئاشـــیـــانە

یەک تـەرەف دەریای مـــوحـــیت دیارەن
یـــەک تـــەرەف وادیـــی پـــڕ نـــەشـــکـــارەن

شـــــازاده واتـش مـــــەکـــــەن مـــــدارا
ھـۆرێـزن بـشـین بـە دەشـت و ســـــــارا

ئەی ســـەحـــرای مـــوحـــیت پڕ نەشکارەن
جـــە وحـــووش جـــە گـــۆڕ مـــاھی تـەیارەن

ھـۆرێـزان لـوان یـاران پەرێ گـــــــەشـت
بە شـــادی و مـــەزاق روو کـەردن نـەدەشت

دیشـــــان گـــــەوەزنـان چـەنـی غـــــەزاڵان
بەڕووی ســـــەحـــراوە پۆل پـۆل مـــەگـــێـــاڵان

دەست بەردن پەی باڵ جـوقـەی چووب تیـر
خـــەدەنگان راست پەھلووی شـــێـــرانگیـــر

هەی وەتیر تەمام (جاجە) مەدان تاو
پەیکان زەرتیر موهر حەجەر کاو

چەپ و راست نەپۆل وەحشی مەشەندن
جەگەوەزن و گۆرِ خەیلێ فکەندن

ئەوەند نەوسەحرا شکار کەردشان
ئارەزووی هەوەس بەتاڵ کەردشان

هەرچی شکار بی جەم کەردن یەکسەر
جە گەوەزن و گۆرِ غەزاڵان بەرِ

بەعزێ پەی وێشان کە بابشان کەرد
باقی دان بەروخ پەی بەچەگان بەرد

روخ یاوا وەپای ئاشیانەی پاک
دیش فەرزەندانش نیشتەن بە غەمناک

وەختێ فەرزەندان مادەر دین وەچەم
کەردشان شادی فارێغ بین جە غەم

توعمەی بێ حەساب ئاوەرد پەرێشان
وەردن توعمەی پاک تەمام گردینشان

جەودما خەبەر پەرسان جە مادەر
ئینە سێ رۆژەن چێشت ئامان سەر

مادەر قسەی وێش سەرئەنجام تەمام
وات بە فەرزەندان ئاخر سەر ئەنجام

جووجە جە گوفتار مادەر بین شادان
واتشان جە کۆن ئادەمیزادان

جـــەواب دا یاران شـــێـــران خـــوونخـــۆ
هـان نـەدەشـت دا نـەدامـــــــان کـــــــۆ

فـــەرزەندان بـە شـــەوق واتـن ئـەی مـــادەر
ســـــەوگـــــەندت مـــــەدەین بـەزات داوەر

ئـێـــمـــــە جـــــە بـاڵا ببـــــەر وە پـاین
بـشـین بـە خـــدمـــەت شـــازادەی گـــوزین

روخ قـەبووڵ کـەردش حـەرف بـەچـەی وێش
ئـاوەرد بـە پـاین بـێ خـــــۆف و ئـەنـدێـش

بـەرد بـەڵای یـاران ســـوجـــدە بـەردشـــان
زوبـان بـەســـەنـا گـــوشـــاد کـــەردشـــان

شـــــازادە دەسـت بـەرد پـەرێ بـان ســـــەر
دیـدەشـــان بـۆســـا شـــێـــر هـونـەروەر

دەسـت بـە پـەڕوبـاڵ مـــــەمـــــاڵا بـەنـاز
بـە مـــهـــرەبـانـی چـەنـیـش مـــەکـــەری دراز

بـا کـــــــــــە بمـانـۆ ئـەی راز و ئـاواز
بـشـین بـەســـــەروەخـت شـــۆخ نـازئـەنـداز

ڕۆشـتـنـی سـوڵـتـان ئـیـبـراهـیـم بۆ کـۆشـکـی سـولـەیـمـان و شـەڕکـردنـی لـەگـەڵ عـەلـقـەم دێـو

خـــانـا گـــوش بـدەر چـەرخ کـــەچ نـەبـەرد
کـێ بـەدام ســـەخـت مـــوبـتـــەلا نـەکـــەرد

زەهـر هـێـــجـــرانـش بـەکـێ نـەنـۆشـــا
جـــامـــەی دەردو غـــەم بـەکـێ نـەپـۆشـــا

کێ نەوست نە گـێچ مـەهلەکـەی هەلاک
سـینەی کێ بە تێغ جـەفـا نەکـەرد چاک

چەند نازدار شـۆخ بەردەن بە تۆی خـاک
شـیـرین ئەرمـەن لەیل و دەروون چاک

چەند مـەحبـووب خاس زوڵفـان عەنبـەرین
خـاتوون خـاتوونان زوڵف و خـاڵ شـیـرین

چەند شـەهریاران سـاحـێب زۆر و سـام
جـە دنیـای بـێ پۆ، کـۆچ کـەردن تەمـام

شـازادە هـەوەس دیـدار یار کـەرد
ئاهـیـر عـەشـقش جـە نەو جـۆش ئاوەرد

روخ تـەڵەب کـەردش واتـش ئەی یـارم
هـامـڕاز و هـامـدەم هەم مـەدەدکـارم

مـەرنمەزانی من چێـشـەن کـارم
بـە گـەنج و گـەوهـەر کـەی خـەریدارم

پـەی کێ سـەرگـەردان وێـڵ وڵاتم
پەی کێ نەهـێـجـران دەرد و غـەم مـاتم

روخ وات فـێـدات بام ئـیـتـلاعـم نیـیـەن
هـیچ نمەزانـووم مـەتلـەبت چیـیـەن

هەر مـەتلـەب داری ئەرسـەد مـوشکلـەن
(ئینشـەلا) بـە دەست بەندەت حـاسـلـەن

شـازادە یەکسـەر سـەرگـوزەشـتـەی وێش
تەمـام حـاڵی کـەرد گـوزارشـات پێش

مـەبۆ تۆ بـە شـــەوق بە شـــادی و دەمـــاخ
زوومـن ببـــەری بـە تـۆی قـــەســـر کـــاخ

بـزانـووم ئـەحـــــوالّ مـــــاھ جـــــەھـانـدار
حـــالّـش چ تـەورەن چۆن گـــرتـەن قـــەرار

روخ وات عـــــەزیـزم مـنـەت بـەگـــیـــــانم
مـن بـە ئـەمـــــر تـۆ بـەنـدە فـــــەرمـــــانم

ئـەر پـەیـک ئـەجـــەلّ من نـەکـــەرۆ قـــەسـت
مـــــەبۆ نـازدارت بســـــپـــــاروم بـەدەسـت

شـازادە بـەو حـەرف خـەیلێ بی خـۆشـحـالّ
کـــەردش شـــوکـــرانـەی خـــودای لایـەزالّ

ئـەوشـــەو جـــەو مـــەکـان گـرتـشـان قـەرار
ســـــەحـــــەر بـەرئـامـــــا پـادشـــــای نـەھـار

مـورغش تـەلّـەب کـەرد، واتش خـۆش ئـاھـەنـگ
مـــــەبۆ جـــــە کـــــارم نـاوەری درەنـگ

مـن ببـــــەر بـە کـــاخ شـــاھ ســـولـەیـمـان
بـەلای نـازەنـین ســـــەولّ خـــــەرامـــــان

روخ وات عـــــەزیـزم مـنـەت بـە گـــیـــــانم
مـن بـە ئـەمـــــر تـۆ بـەنـدە فـــــەرمـــــانم

ھـــەرچـی مـــــــــــەواچـی وەبـان دیـدە
مـــەبـەرووت بـەو جـــا وەر جـــە ســـفـیـدە

شـــــــــــازادە واتـش بـــە یـاران وێـش
نـەی جـــا بـنیـــشن بـێ خـــۆف و ئـەندێش

من مەشووم وەجەنگ مەلعوون ناپاک
(ئینشەلّا) بە تیغ مەکەرووش هەلاک

وەعدەی سێ رۆژ بنیشن نەی جا
نازار ماوەروم بەی زەید و ماوا

ئەر سێ رۆژ نامام فیکر وێتان کەر
ئەسپاب و رەختم پەرێ وێتان بەر

ئەما (ئینشەلّا) بە مەیل و دەماخ
نازار ماوەرم نەتۆی قەسر و کاخ

شیوە بان پوشت ئەو مورغ چالاک
نیشت جە رووی هەوا روو کەرد نە ئەفلاک

تا وەهەفت ساعەت بەردش بەومەکان
یاوناش بەکاخ قەسر سولەیمان

بەئەندەک ئەندەک ئاوەرد وە پاین
نەپای قەسر زەرِ نیا وە زەمین

مورغ کە بواتش شێر دلّاوەر
مەرەخەسم کەر ئەی شاهسەروەر

عەلقەم بزانۆ پێم مەبۆ دوشمەن
عەداوەت کەرۆ ئەوهەم چەنی من

دەر دەم شازادە مەرەخەس کەردش
مدارا نەکەرد تامەکان وێش

شازادە روو کەرد بە ماوای دولّبەر
شی نەدلێ کاخ نەتۆی قەسر زەر

نیگا کـەرد جـەمـاڵ وەقـتێ دی بەچـەم
چون گـوڵ پەژمـوردە هـەم مـاتـەم و غـەم

دوعـا مـەکـەرد و مـەسـۆزا و مـەوات
ئەی یار شـیـرین رۆحم بۆ فـیـدات

یـە پەی چی مـەیلت دەربارەم سـەردەن
سـەرت نەجـامـەی خـامـۆشی بەردەن

مـەر نمەزانی من سـفـتـەی داخم
گـیـروگـرفـتـار تەلیـسم کـاخم

کـەی رەها کـەرۆ بوینوت وەچـەم
تا سـاکن یبـۆ جـە خـۆف عـەلقـەم

ئێـد وات جـە ناگـا لا کـەرد وەلاوە
دیـا شـازادە مـدران وە پـاوە

هـەردوو کـەردشـان نیگای چەم وەهـەم
هـەردوو بێ هـۆش بـین خـەجڵ و مـاتـەم

جـە دمـای سـاتێ باز ئامـان بـە هۆش
هـەردوو چەنی هـەم گـرتن نـە ئاغـۆش

مـەوانا و مـەوات، مـەسـۆزا چون شـەم
دەروونش بی کـەیل جـە پەژارە و غـەم

مـەوات نـازەنـین دەرمـان زامم
مـەتڵـەب و مـوراد مـەقـسـوود کـامم

پەی دیدەی سـیـات سـەرو نازپەروەر
وێم وست نە جـەفـای بێ حـەد شـۆر و شـەر

پەی تۆ وێڵ حـــووت، غـــەرق دەریا بیم
چون مـــەجنوون وێڵ چارە ســـیـــا بیم

پەی تۆ جـــەزیرەی واق واقم تەی کـــەرد
گـــۆشت ئادەمـــــزاد زەنگیـــــانم وەرد

پەی تۆ دەردەدا مـــــات و غـــــەمگینم
بیـــــلاّ ســـــەرگـــەردان نۆش ئافـــەرینم

باڵ چەم هۆرداشت شـــای شـــەکـەرین راز
یەک جـــــەهـەم دیگەر دیدە کـــــەردن باز

شـــــازادە دوو دەست نەگـــــەردەن ئاوەرد
وێش پشـــتـان بە تووڵ ســـەرو باڵاش کـەرد

چـون تـــووڵ لـــەولاو پـــێـــچ وەردن بـــەهـــەم
مـەنۆشـان شـەربەت جـە چەشـمـەی زەم زەم

لەعـل لەب نـۆشـــــــا هـەرتـا کـــــــە تـاوا
بـەوێنـەی ســـــــابـر بـەمـــــــوراد یـاوا

شـــــــــــازادە واتـش ئـەی رۆح پـاکـم
ئەی باعـــیس فـــــەوت قـــاتڵ و هـەلاکم

ئـەی بـەڵا چـێـش بـی تـۆ ئـامـــــــا نـەڕات
تۆ ئاوەرد بەی زەید بەی مـاوا و بیـسـات

یـە چـون ژیـانـی نـەی قـــــەســـــرە چـۆڵـە
ئاســـیـب نەکـــێـــشـــای نەو دێوە غـــوڵـە

نـەی قـــەســـــر چـوڵـە کێ بـێ هـامـــڕازت
کـێ مـــــــەبـۆســـــــاوە دوو دیـدەی بـازت

دوڵبـەر سـەرگـوزەشت وێش وانا پـەرێش
سـەرانسـەر ئەحـوالّ یەکسـەر واتش پێش

جـەی گـفـتـوگـۆ بین بێ خـەبەر نەکـار
جـە ناگـا عـەلقـەم ئامـا بەدیدار

نیگا کـەرد مـەلعـوون زشت بـەدگـەوهـەر
نیـشـتـەن شـازاده جـە پەهلووی دولّبـەر

نەعـرەتە پێکا زبان کـەرد گـوشـاد
کێ بـەتۆ واتـەن ئەی ئـادەمـیـزاد

شـازاده چابۆک دەست دا به شـمـشـێـر
رووکـەرد نه مـەلعـوون وات ئەی نادلێـر

واتش مـەلعـوون دێو گـومـڕای بێ شـۆن
مـەعـشـووقـەی ئەمن کـەی لایەق بـه تۆن

تۆ نۆش ئافـەرین بـەی جـا یاونای
ئەڵبـەت من هـەلاک یامـورد نەزانای

ئێـد وات و غـورا وێنەی ئەبـر تار
روو کـەرد بـه مـەلعـوون دێو نابکار

بـەڵێ نۆ باتمان جـە فـوولاد سـەخت
نـەگـەردەنـش بی ئـەو دێو بـەدبـەخت

دا نـەگـەردەنش نەرووی سـتـێـزه
تـیـغ یـاوا بـه تـەوق بـی بـەسـەد رێزه

نۆبەت کـەفت به دەست دێو بەدگـەوهـەر
دەست بەرد شـازاده بـەرد وەبان سـەر

شـــانا بەدۆشـــدا بۆڵەند بی تا ئەوج
بەرد بەڕووی دەریای مـــوحـیت پڕ مـــەوج

نیـــازش ئێـــد بێ دێو بێ ئـیـــمـــان
بوزۆ نەگـــێج بەحـــر بێ ســـامـــان

شـازادەی سـەروەر دەست گـردش دەمـاغ
دەست بەرد گرتش دوو گۆش و یەک شـاخ

دێو هـەرچەند بـەزۆر بازوو گـوشـاد کـەرد
چـارە بـەزۆر دەسـت شـــــازادە نـەبـەرد

بـین بە گلوولە کـــەردشـــان شـێـتـاب
ئـاخـر هـەردووشـان غـەرق بـین نەڕووی ئـاب

غـــەرق بـین نـەدەریای مـــەوج پڕ خـــەتـەر
گـــا مـــەشـین بەزیر گـــا مـــامـــان وەبـەر

ئـاخـــــر پـەیدا بـی نـەهـەنـگێ بـێ ڕام
شـازادە و عـــەڵقـــەم هـەردوو بەرد بـەکـام

شـــازادە جـــەودەم ئـاه ســـەرد کـێـشـــا
رای فـــرســـەت نـەداشت بـەرشـــۆ نەدەریا

نـە قـــەلب وێشـــدا خـــەیاڵات مـــەکـــەرد
مـــەوات ئەی داوەر تـاک تـەنیـــای فـــەرد

ئـەگـــەر رەهـا کـــەم شـــاخ دێو نەدەست
یـەکـــبـــارە نـە پێچ دەریـا مـــەبوو پەست

ئـەگـەر دەست نە شـاخ عـەلقـەم بکـەم بەند
مـــەوینـوون گـــەزەند جـــەکـــام نـەهـەنـگ

مـەر زات سـوبحـان دانای کـەرەمـدار
بدۆ نەجـاتم نەی بەحـر خـوونخـوار

چونکە رەزاش بی دانای کـردگـار
روخ نـەرووی هـەوا ئـامـا بـەدیدار

زانا شـازادە مـەیدانـش تـەنـگـەن
گـیـرو گـرفـتـار مـەکـر نەهـەنگـەن

مـینقـار دراز کـەرد پـەی گـەڵووی نـەهـەنگ
شـازادەی سـالار ئـاوەردش بـە چـەنـگ

شـازادە فـەورەن تـەکـان دا بـەوێش
بـێ تـەرس و بـێ بیم بێ خـۆف و ئـەندێش

فـەورەن شـازادە بێ سـەدا و بێ دەنـگ
رەهـا بی نـەکـام لوقـمـەی ئـەو نـەهـەنـگ

شی وە پوشت مـورغ نەو دەریای جـەیجـوون
بـە ئـەمـر فـەرمـان پـادشـای بێ چـوون

راهـی بـین وە راھ هـەردوو بـە دڵـشـاد
غـەم و غـوسـەشـان تـەمـام دا وە بـاد

بـاکـە بمانـۆ ئـەی رازە نـەی جـا
بـشـین وەسـەروەخت شـۆخ دڵـبـرۆبـا

بردنی نۆش ئافەرین بۆ گولّزار و رەوزەی دلّگوشا
لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە

وەختێ کە عەلقەم شازادە هۆرگرد
رووبەڕووی دەریای موحیت بەرئاوەرد

لەدوای ئەوان زەلغەم و دەلغەم
حازر بین بەو کاخ بەدانی ئەلەم

دین نۆش ئافەرین کەس نییەن جەلاش
بۆ عەلقەم دێو زوو کەوتن تەلاش

جە نۆش ئافەرین سوالات پرسی
واتن کۆن عەلقەم زوو بە دلّسۆزی

نازار دا جەواب نازانم جە کۆن
منیچ شەش ساعەت هیچ نەداروو شۆن

زەلغەم و دەلغەم هەردوو نابێکار
بە شیرین زوبان ئامان بە گوفتار

واتن ئەی نازار نازار باوان
ئەڵبەت شازادە ئاما وەی مەکان

ئاد بی وە باعیس عەلقەم برامان
ئیستە ئەی نازار دەستم بەدامان

زەلغەم و دەلغەم هەر دوو نابێکار
هەر دوو پەرێشان ئامان بە گوفتار

واتن شازادە ئامان وەی مەکان
بییەن وە قاتڵ عەلقەم برامان

ئیـــســـــه ئـەی نـازدار نـەداریم چـارە
کـــاکـــەم ســـەرگـــەردان مـــات و ئـاوارە

زەلـغـــــەم و دەلـغـــــەم واتـن ئـەی نـازار
هـۆرێـزە بـشـین وەســـــــەیـر گـــــوڵزار

بـشـین وەســـــەیـران رەوزەی دڵـگـوشـــــا
نـەو جـــاگـــەی فـــەرەح پـڕ ســـەیـروســـەفـا

شـــای نـۆش ئـافـــەرین بـەدڵەی مـــەلـوول
حـــەرف زەنگـیـــیـان زوو کـــەردش قـــەبوول

شـی بـە دۆش دێو شـــای نـۆش ئـافـــەرین
بـەدڵـەی خـــەمـناک چـەم پـڕ جـــە ئـەســـرین

زەلـغـــــەم و دەلـغـــــەم شـــــۆخ دڵـروبـا
یـاوان بـەمـــــەکـــــان رەوزەی دڵـگـوشـــــا

نـازارشـــــان نـیـــا جـــــەو مـــورغـــزارە
نـەو ســـــەیـران بـاغ گـــــوڵ و گـــــوڵـزارە

دێوان هـەردووشـان ئـامـان بـەگـوفـتـــار
واتـن نـازەنـین مـــــای پـەری روخـــــســـــار

ئـەر عـــەلـقـــەم مـــەردەن ئـێـمـــە حـــازریم
هـــەر دوو چـون غـــــــــوڵام دایم نـازریم

دایم مـــەشـــغـــووڵیم بـە خـــاکـــســـاری
هـەم مـــەیوون بـەکـــار خـدمـــەت گـوزاری

جـەو بـۆنـە ئـەی شـۆخ شـای شـیـرین چـارە
تـۆمـــــان نـاوەردەن بـەی مـــــورغـــــزارە

* ئینه جاگەی خۆش سەبزەو گوڵزارەن
دایم چەنی گوڵ ماچی بەهارەن

بنیشە تێدا پەی وێت بە دەماغ
بشۆ بە سەیران سەوزە و گوڵ و باغ

با ئەی قەسەوباس ئەی لاڵە و ئامان
بمانۆ نەتۆی هەم دڵەی بوریان

با نۆش ئافەرین جە سەیران گوڵ
بمانۆ نەوجا بە ئارەزووی دڵ

بشین بە سەروەخت سوڵتان ئیبراهیم
نگادارش بۆ خواوەند دایم

ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خانا ئەی دونیای بێ تان و بێ پۆ
گەردەلوول ئاسا مەیۆ مەویەرۆ

ئەی دونیای بێ شەرم نەدارۆ بنیاد
هیچ کەس بە دونیا دڵ نەکەرۆ شاد

خانا ئەی دونیا نەمەیۆ بە کار
ئەی داستان واچە پەری رۆزگار

بشین بەسەروەقت مورغ خۆش ئاهەنگ
سوڵتان رەها کەرد نەگەڵووی نەهەنگ

هۆرگرت بێ مودار روو جە باڵا کەرد
تەشریف بەسەرای قەسر عەلقەم بەرد

بە ئەندەک زەمـــــان ئـامـــــا بە پـایـن
ئـاهێـــســـــتـــــە و ئـارام نـیـــا وەزەمـین

ســـوڵتـــان هـۆرێـزا روو بە ســـەرا کـــەرد
تەشـریف وە جـامـڕێز حـەرمـســەرا بەرد

هـەرچـەند مـەگـێـلاّ نـەو قـەسـر و جـێـدا
شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین نمـەبـۆ پـەیدا

وەقـــتـێ کـــە زانا هـیـچ نیـــیـــەن دیار
خـــــەیـلـێ نـە ئـەوجـــــا گـــــرەوا بـەزار

ئـاخـر وات ئەی روخ نـیـیـەن جـای مـدار
بـا بـشـین وەلای یـاران غـــــەمـــــخـــــوار

بـەڵـکـم تـەدبـیـــــرێ بســـــــازیـن چـارە
بـاوەریـن بـەدەسـت دوڵـبـــــــەر دووبـارە

مـــورغ کـــە ئـێـد شـنـەفـت ئـامـــا وە پـەرواز
گـــرت بـەدۆشـــەوە شـــێـــر ســـەرئـەفـــراز

پـەرواز کـــەرد نـەجـــا مـــورغ بی ئـەندێـش
شـــــــــــــازادە یـاوا بـــەیـــاران وێـش

وەقـــــتـێ نـیـگـا کـــــەرد یـاران دی وەچـەم
هـووناو جـــــە دیـدە مـــــــەرێـزنـا وەهـەم

مـــــەوات زامـــــانم جـــــە نـۆ خـــــەتـەر بـی
رۆ بـەرۆ دەردم فـــیـــشـــتـــــەر نـەوەر بـی

خـان مـحـــەمـــەد واتش ئەی شـێـر سـالار
مـــەنیـشـــە مـــاتـەم پـەشـێـو و غـــەمـبـار

ســـــــوودێ نەدارۆ زاری کـــــەردەنت
پەژارە و هیـــــجـــــران نەدڵ بەردەنت

بـــواچـــە بـــەروخ راهـــی بـــۆ نـــەراە
بشـــۆ بگێـــڵـــۆ ســـەحـــرا و گـــوزەرگـــاە

نەهـەر مـــــەکـــــان بۆ بکەرۆش پەیدا
خـــــــــــەبـەر بـاوەرۆ پـەرێ هـوەیـدا

شـــازادە دەرســـات روخ کـــەردش تەڵەب
واتش دەخـــیـلم ئێـــدمـــەن مـــەتڵـــەب

بشـــۆ بگێـــڵـــە نەڕووی ســـەرزەمین
باوەرە خـــەبەر شـــای نۆش ئافـــەرین

روخ کە ئێد شنەفت جەنەو پەرواز کـەرد
گـێـڵا ئێـقـلیـمـات کـەش و کـۆ تا هەرد

سێ شـــــەو و سێ رۆژ بـەڕووی هـەواوە
بـەتـاو و تـەعـــــجـــــیـل لوا بـە ڕاوە

مـــەگـــێـــڵا بەتاو بە گـــاە و بێ گـــا
دیش هانە چیـــمـــەن رەوزەی دڵگوشـــا

گـــێـــڵاوە وەپـەس مـــــورغ وەفـــــادار
خـــەبەر دۆس ئاوەرد پەی یار غـەمـبـــار

نە رووی هـەواوە وێش کـــــەرد ئاشکار
یاوا بە خـــدمـــەت یاران غـــەمـــخـــوار

عـەرز کـەرد شـازادە مـاە حـۆری لەقـا
هـا لە مـــێـــرغـــوزار رەوزەی دڵگوشـــا

زەلغـــــەم و دەلغـــــەم هـەردوو نـابێکار
نیـشـتـەن هامـزانـوو مـەکـەران گـوفـتـار

شـــــازادە واتش ئـەی مـــــورغ دڵـکێش
مـن ببـــەر بەو جـــاو زوو بیـــاونـەم پێش

کـــارێ بەو دەســـتـــوور بکەروم پێـشـــان
بگرەوان پەی حـاڵ بـەدبەخـتـیی وێشـان

ســـا کـــە شـنەفـتش مـــورغ پڕ کـــەمـــاڵ
شـــــازادە نـیـــــا وە مـــــابـەیـن بـاڵ

پـەرواز کـــــەرد چـون تـەیر بـەردش بـەهـەوا
دەردەم شـــــازادە بـەردش بـەو مـــــاوا

شـــــابـاڵ ونـارا نـیـــــاش وەزەمـین
وات دێـدەم یـە تـۆ یـە نـۆش ئـافـــــەریـن

ســـوڵـتـــان مـــاچـین یـارش دی وەچـەم
ئـاگـــر وەگـــیـــان بـی روو ئـاوەرد وەرەم

زەلغـــەم دیش ئـامـــا نـەبیـــرەی عـــادڵ
لەرزا ژو ســامش ســەرســام بی خـــجـڵ

جـــەلاد وێش دی کـــێـــشـــا ئـاھ ســـەرد
هـۆرێـزا وەپـا چـنـارێ هـۆر گـــــــــرد

نـەعـــــــرەتـە پـێـکـا چـوون ئـەبـر بـەهـار
پـەی شـــــەهـزادەی چـین ئـاوەرد پـەلامـــار

وات ئـادەمـیـــزاد ئـەبلـەی خـــەیاڵ خـــام
خـــوونـی دوو دێـدەی عـــەلقـــەمـی بـرام

عـــەلقـــەمی برام چێش ئـامـــا و وەســـەر
ژ راھ راسـی وەنـەم عـــــــەیـان کـــــــەر

واتش ئەی زەلغـــەم برای عـــەلقـــەمـــە
عـــەلقـــەمـــە کـوشـــتم نۆبـەی زەلغـــەمـــە

زەلغـــەم ژە واتـەی ســـوڵتـــان مـــاچـین
جـــۆشـــا و خـــرۆشـــا چی وەقـــار و قـین

مـــەلعـــوون چـنـارێش بـەردوەبـان ســـەر
گـــەردش حـــەواڵەی ســـوڵتـــان ســـەروەر

ســـوڵتـــان مـــاچـین ســـەردار ســـەرحـــەد
چـنـار عـــــیـــــفـــــریت ژوێش بکـەرد رەد

ئـەوســـــا ژە و دمـــــا نـام یـەزدان بـەرد
ھـەڵمـەت دا یـەک شـاخ دەلغـەم دێو کـەرد

یـەک مـــوشت وەزەربـەت پێکا وەگـــەردەن
یـاونـاش وەنـەزع شـــــەرارەی مـــــەردەن

ژو زەربـەی زبـەر ســـــوڵتـــــان مـــــاچـین
مـــەلعـوون مـــەلەق وەرد بێـھـۆش وە زەمـین

شـێـر شکاری نیـشت وەڕووی سـینـەش
بـەنـاش بی ســـەرش جـودا کـــەی جـــەلەش

دەلغـــەم دی زەلغـــەم وەخـــتـــەن بـۆ ھـەلاک
ھـــۆرێـــزا وەپـــا دێـــوی دەھـــەن چـــاک

چـنـارێ ھـۆرگـــــرت پـەتیـــــارەی لـەعـین
ئـامـــا بـەڕێ قـــەست ســـوڵتـــان مـــاچـین

بازوو بوڵەند گەرد مەلعووون موردار
دەست دا بە شمشێر شازادە نامدار

ئەڵماس ئابدار پێکاش وە کەمەر
کەردش وەدوو نیم چوون خیاری تەڕ

لاشەی پەتیارە خەڵتان بی نە خاک
ئاما کە مەلعوون زەلغەم کەیت هەلاک

زەلغەم دی دەلغەم شەق بی وەئەڵماس
لەرزا وێنەی بید بکەرد ئیلتیماس

واتش ئەی جەوان زۆردار زۆر مشت
بەشق شێران تەمام عالەم گشت

نە شێر و نە بەبر نە دێوان قاف
بەرابەر بە تۆ نییەن رای مەساف

ئیقرارم کەردەن وە ئیخلاس پاک
هەرکەس پشت من بدەرۆ نە خاک

تا رۆژێ زیندەم، بەوکەس بەندە بووم
بەندەی فەرمانبەر هەر تا زیندە بووم

تا ئەمڕۆ هیچ کەس من خاکی نەکەرد
هیچ کەس چەنی من نەوی هام نەبەرد

دەستم وەدامان قەهرەمان قین
قەترەی هوون من مەڕێز وەزەمین

ژرای مەرحەمەت ژ گونام بگوزەر
ببەخشەم وەنیم تاج گەوهەرتاج سەر

دوو برام کـــوشـــتی هەنی مـــروەتەن
مـەرد مـــروەت دارەن نامـــەرد ســفلەتەن

ئەرمـــەردی مـــروەت مـــەردانەگـــیت هـەن
من قـەســاس مـەکـەر شـێـر هـونەرمـەن

زەلغـــەم دی ئـامـــا شـــازادەی گـــوزین
هـــۆرێـــزا وەپـــا ئـــەو دێـــوی لـــەعـــین

دێوی بەدنەیژاد زوبان کـــەرد گـــوشـــاد
غـــورا بـە هـەیبـــەت وات ئـادەمـــیـــزاد

عـــەلقـــەم و دەلغـــەم بەزاری و عـــەزاب
کـــاخ ســـولەیمان تۆ کـــەردی خـــەراب

ئـیـســتـــە دووبـارە چێـشـــەن کـام تۆ
کـــارێ کـــەروم پێت فـــەوت بـۆ نام تۆ

درەختـی شـمـشـاد گـرتـە بێ بـەدەست
خـرۆشـا بـەکین چون فـیـلان مـەست

ئـامـــا بشـــانۆ پـەی باهـۆی بـاڵش
دەردەم شـــازادە گـــرتش دووبـاڵش

مـشـتـێ وەهـەیبـــەت دا نەکـەللـەی ســەر
کـــەفت نـەڕووی زەمین دێوی بـەدگـــەوهـەر

بـەزاری و زەویـر وات ئـەی نـامـــــوەر
مـــەبووم مـــوســـڵـــمـــان بەدانای داوەر

بویـەر جـە تەقـسـیـر من شـەرمـەسـارم
تۆ رەحـمت ببـۆ جـە گـیـان بێـزارم

دێوش رەها کـــەرد شـــێـــر هـونـەرمـــەند
واتش تـۆم بەخـــشـــا جـــە ڕای خـــواوەند

مـــورغ واتش ئەی شـــێـر دێو مـەکـەر رەها
حـــــەرفش بـاتڵـــــەن دێو رووســـــیـــــا

شـــــازادە جـــــە روخ نامـــــا وە جـــــەواب
رووکـــــەردش وەلای مـــــاه جـــــەهـان تـاب

* دەست کەرد نەگەردەن شـاد بی وەباڵاش
بـۆ ســـــــەدا گـــــــونـا هـەراڵـەی ئـاڵاش

شـــــــازادە واتـش مـــــــورغ وەفـــــــادار
نۆش ئافـەرین وە پوشت وێت کـەرە سـوار

وێش بەشـــــان دێو ســـــیـــــا بی ســـــوار
تـا شـین بـەمـــــەنزڵ یـاران غـــــەمـــــخـــــوار

یـاران کـــــە دیشـــــان شـــــازادەی چـالاک
هـا ئامـــا وەخـــەیر جـــە ڕای خـــەتەرنـاک

شـین وە پێـشـــوازش کـەردشـــان ســـەناش
بـۆ ســـــەدان بەشـــــەوق گـــــەرد خـــــاک پـاش

شـــــازادە جـــێـــشـــــان کـــەردش نـەوازش
ئـەزهـار کـــەرد پێـــشـــان راز و گـــوزارش

بـێ حـــەد ئەو یـاران شـــوکـــرانـە کـــەردن
ســـــوجـــــدە بـەدەرگـــــای خـــــواوەند بـەردن

نـەو جـــا درەخـــتێ پیـــر کـــۆنـە ســـاڵ
وامـــەندەی دەوران بەرز بـێ مـــێـــســـاڵ

نەزیر سایەی دار جاگەی خۆش نشین
تەرتیب کەردشان پەی نۆش ئافەرین

شای نۆش ئافەرین بەو سایە بەردن
وێشان نەپای دار مودارا کەردن

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگوڵە

لەلای (ئارایش)ی دێو

شازادە و یاران با بەرکەنار بۆ
بمانۆ تا وەقت جە خواب بێدار بۆ

* (خانا تۆ ئەر فام وەرینت مەندەن
رشتەی غەم و داغ شەوقت نەمەندەن)

گۆش دەر بەداستان زەمانەی کەچباز
هەنگامەی عەزیم چ تەور مەبۆ ساز

زانا بەکردار دێو بەدئەندێش
شازادە مەشۆ بە مەکان وێش

فەردا شیرین خاڵ بەخاتر گوشاد
مەبەرۆت وەلای ئەو ئادەمیزاد

فەردا جەداغش ماتەم بنیشیم
نە غوسە و نە غەم جەفا بکێشیم

داخڵ بۆ بە چین شای نۆش ئافەرین
غەم نەدەروونم جەم مەبۆ چین چین

ئێد خاسەن ئیمشەو مەیدانم چۆڵە
ببەروم بەمۆڵک کاخ زەنگۆڵە

وەلای ئارایش والیـــــدەی دڵســـــۆز
بســپـاروووم بە دەست مــادەر شــەب دۆز

ئێـــد وات وەئارام دێو ســـیـــارەنگ
جە هیچ کەس ناما ئەسڵەن سەدای دەنگ

بـەفـرســـەت زانـا مـــەلعـــوون بـەدکـــار
دەست کـێـشـا بە بـاڵ ســەوڵ ســایەدار

پێـــچـــا وەتۆی رەخت وە لەحـــاف وێش
شـــــانا بـەدۆشـــــدا دێوی بـەدئـەندێش

راهـی بـی بـەراە ئەو ســـیـــا غـــوولە
بـەردش بـەتەلیـــــسم مـــــوڵک زەنکووڵە

شی وەلای مـادەر سـوجـدەی زەمین بەرد
شـــیـــرین دوڵبـــەر بەمـــادەر ســـپـــەرد

مـادەر وات فـەرزەند ئەی شـیـرین خـاڵە
جـــــەکـــــۆت ئـاوەردن ئـەی دانـەی لاڵە

دێو حـاڵ و ئەحـوالڵ گـوزەشـتـەی وەرتەر
ســـەرانســـەر رازان بـە ئـەودا خـــەبـەر

کـوشـتـەنی دەلغـەم زەلیـلیی عـەلقـەم
واتـش بـە مـــــــادەر ئـەو دێـو دوژەم

جـادوو چون شنەفت خـرۆشـا جـە دەرد
پەی فـــەرزەندانش خـــەیلێ زاری کـــەرد

جـــە دمـــای زاری جـــادووی ناســـەواب
قـەسـەم وەرد دوخـتـەر مـەکـەرووم کـەباب

ئەعزاش مەپاچووم جەتەنخوای فەرزەند
نەڕووی دونیـــادا مـــەکـــەروم وەپەند

ســـەرتا پای بـالّاش ئاتەش واران کـــەم
وەپـەنـد و واتـەی رۆژگـــــاران کـــــەم

ئـادەمـــیـــــزادان پـەیدا کـــــەم نـەدەور
تێغ جـەفـاشـان مـەکـێـشـووم بە جـەور

زەلغـــەم چون شـنـەفت گـوفـتـار مـادەر
ئـاهیـــر جـــەرگش جـــۆشـــیـــا نەســـەر

واتش ئەی مـــادەر بـویـەر جـــەی کـــارە
وەس بـدەر نـەدڵ ئەی تیـــــر و خـــــارە

ئـەر نۆش ئـافـــــەرین زەرەر بـکـێـــشـــــۆ
من مـــەلەکـــولەوت گـــیـــانم مـــەکـــێـــشـــۆ

واجـــــبـــــەن من وێم پـارە پـارە کـــــەم
رۆح وێـم بـەدەسـت وێـم ئـاوارە کـــــــەم

عـــــــاشـق دیـدار نـۆش ئـافـــــــەرینـم
وە بێ ئەو نیـــیـــەن گـــیـــان شـیـــرینم

ئـاخـر ســـەوگـــەند وەرد دێو رووســـیـــاە
وات نـۆش ئـافـــــەرین مـــــەوزووم نە چـاە

دەر دەم زەنجـــــیـــــرێ ئـاوەردن وەلاش
نـیـــــا نـەگـــــەردەن چـەنی دەسـت و پـاش

شـــای نـۆش ئـافـــەرین بەوێنەی مـــاهـی
وســـتـــــشـــــان نـەتۆی چـاە ســـیـــاهـی

شـای نۆش ئافـەرین جـە هێـجـران وێش
مـەگـرەوا زار زار پەی بێ کـەسـیی وێش

بـە سـۆز دەروون وێش مـەلاونـاوە
سـەنگ و کـەش و کـۆ مـەتاونـاوە

بـەدیـدەی پـڕ نم کـەردش نـگـایـێ
ئـامـا بـەدیدار حـۆری لـەقـایـێ

حـۆری چ حـۆری رشـتـەی لەقـای زات
نیـیـەن ناپەیدان جـە رووی سـەربیسـات

زەنجـیـر ئـاهـەن بـەندەن نـەگـەردەن
سـەرتـاپاش بـە تەوق زەنجـیـر بـەندەن

شـەو تاریک تار گـۆشـەی وەرمـوغـار
مـەنالۆ بـەزار نالـەی بـێ قـەرار

مـەواتش یارەب بـە حـاجـەتمەندان
بکیـانـە پەرێم مـەرگـێ وە ئـاسـان

یـا من جـەی مـوغـار تاریک و بـێ دەر
خـەلاس بکەرەبە شق پێـغـەمـبـەر

سـەراسـیـمـە بی شـای نۆش ئـافـەرین
کـێـیـەن مـەگـرەوۆ بـە نالـەی غـەمـگین

سـەلام کەرد شـیـرین بەو شـیـرین کـەلام
پەری وات شـیـرین عـەلـەیکە سـەلام

نیـشـت وەلاشـەوە سـەوڵ سـۆسـەن خـاڵ
پەرسـا ئەحـوالات چگوونەگـیی حـاڵ

وات نۆش ئافـــەرین نمەزانی کـــێم
بواچووم پەرێت نام نیـــشـــان وێم

من ئادەمی نیم جـــــە پەرییـــــانم
کناچەی خـــواجـــە عـــەبدورەحـــمـــانم

چون جـــەیران شـــۆخ وەلەندی ســـاوام
هەفت تاق هەفت بوروج ئیرەمەن ماوام

دایم نیـــشـــتـــەبیم نە بورج شـــاهی
جـــە پای تەخـــتم بی ســـاز روباهی

چەند کەنیز شۆخ زوڵفان عەنبەرین
مەحبووب مەحبووبان نەوخاڵان شیرین

رۆژێ هەوای سەیر سەرام کەفت نەسەر
چەنی سەد کەنیز زوڵفان بۆ عەنبەر

ســـەیر ســـەحـــرام کـــەرد دیار بە دیار
تا شـــیم بەســـەرحـــەد نەزدیک بولغـــار

جـــە ناگـــا عـــەلقـــەم دێو ناپەســـەند
پەیدا بی نەوجـــا چون کـــۆی دەمـــاوەند

دەست ئاوەرد باهۆم گـرتـەبێ بـەقـەست
بە سێحر و ئەفسوون هەردوو دەستم بەست

ئاوەردم بەی جـــا مـــەلعـــوون بی دین
ئامـــا نیـشت وەلام، بە قـســـەی شـیـرین

هەرۆیش موختار بی پەرواش هیچ نەبێ
بە ناحـــــەق تەمـــــای وەسڵ منش بێ

مـن رازی نـەویم نـەکـــــەردم قـــــەبوولّ
دێو جـــە داغ من جـــە غـــەم بی مـــەلوول

مەلعوون بەی دەستوور زەنجیر بەندم کەرد
جـە قـەهر و غـەزەب سـیـا قـیـرش وەرد

بـە حـــــەرف مـــــادەر ئاوەردم وەی جـــــا
واتش نـەی جـــــا بـۆ تـا مـــــەبـۆ رەزا

تـا رازی نـەبـۆ نـیـــــیـــــەن نـەجـــــاتش
مـــــەبـۆ نـەی جـــا بـۆ تـا بـۆ حـــــەیاتش

جـــەولا کـــەنیـــزان زولّفـــان بـۆ عـــەنبـــەر
خـــــەبـەر مـن بـەردن ئـەوان پـەی پێـــــدەر

بـابـۆی من جـــــە قـین ســـــیـــــابی نـەداغ
فـــەرمـــا عـــەلـەمـــدار بکێـــشـــان بـەیداغ

چـەنـد هـەزار ســـــــوار نـە جـن و پـەری
چـەند تیپ چـەند عـەلـەم کـەرد جـەم ئاوەری

ئـامـــــا وە ئـەی جـــــا پـەرێ جـــــەنگ کـین
خـــراب کـــەرۆ کـــاخ ئـەی جـــادووی لـەعین

ئـەی دێو مـــەلعـوون بـەدخـۆی بـەدسـرێشت
لـەشکـەر بـابـۆی من تـەمـــــام دا شکست

ئـیـــســـتـــە سێ ســـاڵـەن دەســـتـــاخ دێوم
بـەتـەوق و زەنجـــیـــــر خـــاتـر پـەشـــێـــوم

جـــــــەیانـەی بـابـۆم نـەداروم خـــــــەبـەر
خـــودا مـــــەزانۆ چێش ئـامـــــان وەســـــەر

نۆش ئافەرین وات گیان شیرینم
خاترت جەم بۆ ئەی نازەنینم

سولّتان ئیبراهیم مەبۆ خەبەردار
پەرێمان نەپشت روخ مەبۆ سوار

ماوەرۆ وەی جا خەیمە وەنیم سات
ئیمە هەردوومان مەدەرۆ نەجات

نەجادوو نە بەور نە دێو پڕ فەند
نەشێر و نەغوول نەماری گەزەند

هیچ کام خەلاسی نییەن نەدەستش
نەدارۆن تابشت کەمان و شەستش

نازاران شۆخ رەندان جەم جام
هەردوو بەو حەرفە گرتشان ئارام

شۆخان تەڕلان هەردوو بە دەمساز
نەوجا بمانۆ هەر بکەران راز

ئاگاداربوونی سولّتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خانای قوبادی دەروون پڕ نەدەرد
سەر لەوحەی ئەلواح جەدوەلکاری کەرد

بە حەرف راوی دانایان پێش
بەی دەستوور کەردەن تای رشتە تاکێش

خامەی عەتر ئامێز نوکتەی رەقەم ساز
بەی دەستوور بییەن ئەی راز و ئاواز

سەحەر شازادە نەخاو بی بێدار
کەردش ئارەزووی جەمالّ دڵدار

نیگا کەرد بە جای خوابگای دوڵبەر
دیش نۆش ئافەرین نەدارۆ ئەسەر

ئاھ سەرد کێشا بە دڵ ئێشان
واچی گشت ئەعزاش نەریشە کێشان

خووون ڕێزا نە چەم بەناڵەی نەبەرد
جەسەر تا دامان یەخەش پارە کەرد

مەوات ئەی یاوەر ئیمجار چێش کەروم
شەھباز شەش دانگ نەکۆ باوەروم

مورغ تەڵەب کەردش واتش ئەی ھام دەرد
یە چەرخ گەردوون دەربارەم چێش کەرد

ھەم وستەن نە گێج بەحر بێ سامان
دیسان بەکۆشی سەولّ خەرامان

روخ وات شازادە گیانم بۆ فدێت
جە یادت مەیۆ ھەرچەند واتم پێت

نەکەردی قەبوولّ حەرف ئەی بەندە
نەواتم ئەی دێو بەمەکر و فەندە

ئەو نابێکارە دیت چ کارێ کەرد
خودا مەزانۆ ئەمجار بە کۆش بەرد

ھەم دیسان جەنەو دێو ناسەواب
تۆ وست بە جەفای مەعرەکەی عەزاب

شـــــازاده نەرم نەرم لەیل مـــــەلاوان
مـــەوات ئەی شش دانگ جـــەرگم گـــڕتاوان

وێنەی مـــــارانگاز گـــــوڵگوونەن بەرگم
مـــــــەیۆ نـە دیدەم هـوونـاو جـــــــەرگم

*(ئەوەند مـــــەلاڵە و مـــــەگـــــرەوا بەزار
خـان مـحـەمـەد جـە خـواب بوڵەند بی بێدار)

وەختـێ خـان مـحـــەمـەد بکەردش نیگاش
هـۆرێزا دەردەم کـــــەفت نـە خـــــاک پـاش

واتش فـیـــدات بام زاریت پەی چێـــشـــەن
پەرێـم واچـە راسـت دڵ بـە ئـەندێشـــــــەن

شـــــازاده واتش شـــــای نۆش ئـافـــــەرین
دیســـــان هـەم بـەردەن پـەتیـــارەی بـێ دین

خـان مـحـــەمـەد ئەژنـی دەس کـەرد بەزاری
دڕی تـابـەوار یـەخـــــــەی مـــــــرواری

واتشـــــان بـە مـــورغ مـــوبارەک نیـــهـــاد
مـــەبۆ هـەم دیســـان بـاڵ بکەی گـــوشـــاد

بگێـــڵێ ســـەحـــرا دەریا و دەشت و دەر
جـــــە نـۆش ئـافـــــەرین بـاوەری خـــــەوەر

مـــــەبۆ بگێـــڵێ شـــــاران بـە شـــــاران
تـا تـەلیـــــــسـم دێو ئـەزرەق ئـەکـــــــوان

ئـەر نـاری خـــــــــەبـەر چـابـوک و چـالاک
شـــــازاده جـــــەداغ زوو مـــــەبۆ هـەلاک

واتش فـێـدات بام شـازادەی خـۆش خـۆ
خـــــــووبـی نـەدارو ئـەی زاری پـەی تـۆ

تـەیر هونـەرمـــەند جـــەنۆ پـەرواز کـــەرد
گـێـلّا ئـیـقـلیـمـات کـەش و کـۆھ و هـەرد

جـەنگەلّ جـەنگەلّان چەند بێـشـەی پڕ شـوور
گـێـلّـیـا حـەسـار هـەفت قـاف بلـوور

هـەر چوار قـولـەی قـاف هـەردە بـەهـەردە
مـــەکـــان دیوان قـــەهـرەمـــان بـەردە

(جـە کـۆی سـەرئـەندیب تا چۆلّ کـۆگـیـر
تـا تـەلیـسم سـەخت شـابالّ بـێ پیـر)

گـێـلّا جـەزیران جـەزیرەی دەم خـان
هـەفت خـوان جـادووی شـای مـازندەران

ئـەوەند کـە گـێـلّا سـارا و دەشت و دەر
تـا مـەوج پڕ جـۆش دەریـای ئـەسکـەندەر

دە شـەب و دە رۆژ جـە سـوب تا بە شـام
مـەگـێـلّا بەزار هـەفت ئـیـقـلیم تەمـام

نـاگـا نـەکـردار پـادشـای جـەبار
جـەدوور دا دیار تـەلیـسم دیشـوار

مـەنشـوورەن نـامش زەنـگۆلّـەی دێوبـەند
دێوان ئـارِاسـتـەن بـە مـەکـر و بـە فـەند

قـوەت دا نـەبالّ مـورغ وەفـادار
تـا شی بـە سـەر چـای زەنـگولّـەی دیشـوار

دیش نۆش ئافـــەرین نەوجـــا دیارەن
مـــــەلوول و مـــــاتەم زار و زگـــــارەن

نەزدیک شـــام بی مـــوراجـــیـــعـــەت کـــەرد
ئامـــــا وە خـــــەبـەر پەرێشـــــان ئاوەرد

روخ دی جـــەمـــاڵش کـــەیل ئەســـرینەن
زانا پەشـــێـــو حـــاڵ نۆش ئافـــەرینەن

وات مـــزگـــانی بۆ شـــازادەی خـــۆش خـــۆ
خـــەبـەر دۆست خـــاس من مـــەدووم بە تۆ

دە شـــــەبـانە رۆژ نەکـــــەردەنم خـــــاو
بەرووی هـەوادا بە تەعـــــجـــــیـل و تاو

چەند وڵات گـــێـــڵام چەند مـــەکـــان چۆڵ
تا شـــــیم بە جـــایێ نامش بی زەنگۆڵ

شـــــای نۆش ئافـــــەرین ها نە دڵێ چاھ
دایم پەرێ تۆ هـەر مـــەکـــێـــشـــۆ ئاھ

ھا جـــــە زەنگۆڵـە تەلیـــــسم دێوبـەند
جـــــەلای ئارایش شـــــووم ناپەســـــەند

نـۆش ئـافـــــــەرینـش بـەردەن بـە چـاھـێ
جـــاگـــەی ناھـەمـــوار خـــەرابەگـــاھـێ

شـــــازادە شنـەفت حـــــاڵ و گـــــوزارش
بە خـان مـحـەمـەد کـەرد خـەیلێ سـیـفـارش

روخ دەست بـەرد پـەرێ شـــــازادەی دڵڕێش
نیـــــا نـەمـــــابـەیـن هـەردوو بـاڵ وێش

پەرواز کـەرد نەجـا نیـشت نەرووی ئەفـلاک
بـەردش بـەومـــەکـــان تـەلیـــسم ناپاک

بـە ئـەنـدەک ئـەنـدەک ئـامـــــا وە پـایـن
نـە پـای زەنـگـۆڵـە نـیـــــــا وەزەمـین

روخ وات شـــــازادە بـەور بـێ ئـەمـــــان
روخـسـەت بدەر پێم پـەی جـاگـە و مـەکـان

سێ پـەڕ جـە مـابـەین بالّ وێش کـێـشـا
کـەردش ســیـــفـــارش دا بـەدەست شـــا

هـەر وەخـتـێ مـــوشکلّ هـەم ئـامـــا وە رات
بـنیـــەر وە ئـاتـەش حـــــازر بـوو جـــەلات

من مـــەشـــووم وەڕا تـۆ وێت مـــەمـــانـی
ئـەڵبـــەت ســـەرئـەنجـــام کـــارت مـــەزانـی

روخ ئـیـــنـــە واتـــش راهـــی بـــی وە ڕا
هیـمـەتخـواهـی کـەرد روو کـەرد بـەو دمـا

شـــــازادە روو کـــــەرد نـە تـەلیـــــسم دێو
ئـامـــــا نـە گـــــۆشش وەلـوەلـەی غـــــەریـو

دیش کـــــۆهـێ نـەبان کـــــۆهـێ ســـــازیان
کـــــەس نمـەزانـۆ بـە چێش بـەند کـــــریان

خـــەیلـێ خـــەجلّ بـی نـەومـــاوا و جـــێـــدا
نـەڕاش دیـار بـی نـە قـــــاپـی و دەرگـــــا

دیش نـەردەبـانـێ ئـەو شـــێـــر خـــوون خـــۆ
نـەردەبـان مـــــەشـــــۆ تـا وە بـالّای کـــــۆ

شـــازاده نـەوجـــا شکۆفـــا چون گـــوڵ
وات شـــوکـــرم بەتۆن دانـای بـێ مـــوشکڵ

بـه نـەردەبـانـدا شـی بـه بـاڵای کـــــــۆ
خـەیلـێ نیگا کـەرد ئـەو شـێـر خـون خـۆ

* جـــفـــتـێ دەروازەی ســـەنگین دی وەچـەم
بەسـێحـر و ئـەفسـوون کـەردەنشـان مـوحکەم

دەروازەی مـوحکـەم ســـەنگین بـێ ســـامـــان
تـەمـــام فـــوولادەن قـــاپیی بـێ ئـامـــان

هـەرچـەند کـۆشش کـەرد نیکزادەی نیک مـەرد
نـه خـــاک قـــاپی راه پـەیدا نـەکـــەرد

ســـەراســـیـمـه بی خـاکش کـەرد وەســـەر
ئـاخـــر بـێ هـۆش بی نـه پـای قـــاپیی دەر

ئـامـــا نـه خـــاوش عـــابـێـــد پـڕ هـۆش
واتـش شـــــازاده دەروون پـڕ نـه جـــــۆش

هـۆڕێـزه نـەخـــــــاو خـــــــودا یـارتـەن
دانـای زولجـــــــــــەلال نـیـگـادارتـەن

بشـــۆ بنیـــشـــه شـــازادەی ســـەرمـــەست
جـه تـەرەف راست ســـەنگ ســـفـیـد هـەست

تـۆ بشـــــۆ بـەوجـــا شـــــازادەی چـینـی
لـەوحـێ پـڕ نـەخـــەت نـەوجـــا مـــــەوینـی

هـەرچـێ نـویســـــیـــــان نـەرووی لـەوح زەڕ
ســـەعی کـــەر تـەمـــام بـه عـــەمـــەل باوەڕ

ئێـــد وات غـــایب بی عـــابد پڕ فـــەر
شـــازادە نەخـــاو ســـەرکـــێـــشـــا وە بـەر

بـــەلای دەســـت راســـت راهـــی بـــی رەوان
تا شـی بەســـەر ســـەنگ، تەعـجـیل بەدەوان

دیش نـە زیـر ســـــەنگ یـەک لـەوح بێگـەرد
نـویســـــیـــــان بـە ئـاب تـەلّای لاجـــــوەرد

نـویسـیـان فـەسـیح سـولّتـان ئـیـبـراهـیم
دلّ بـە خـــودای وێت ببـــەســـتـــە قـــایم

یاوای بـە قـاپیی ئەی شـێـر خـۆش خـۆ
(ئـینشـــــەلّا) قـــاپی دەرکـــــەنار مـــــەبۆ

شـــــێـــــر نامـــــوەر نام خـــــودا بـەرد
روو نـە تەلیـــسم دێو مـــــەلعـــوون کـــەرد

نیگا کـەرد قـەسـرێ بەسـتـــەن نەو جـێـدا
نـیـــــیـــــەن نـە هـەر جـــــا نمـەبـۆ پـەیدا

بـاغـێ دی ج بـاغ عـــــەجـــــەب گـــــولّزارێ
نـیـــــیـــــەن نەســـــەرای هیـچ شـــــەهریارێ

(زاجـــە)ی خـــوســـرەوی نە پـای ســـەراوان
مـــەیۆ جـــەســـەردا چەشـــمـــەی فـــەراوان

نە پـای ئەو باغـــچـــە چـەشـمـــەی دی وەچەم
ئـابش خـــــۆشـگـەوار چون ئـاب زەمـــــزەم

نـۆشـــــا ئـاب ســـــەرد راحـــــەتی وانـا
حـــەمـــد خـــوداوەند بێ حـــەد کـــیـــانـا

جـــەودمـــا دەست بەرد ئەو پەرێ بەغـــەڵ
لەوحش بەرئاوەرد مـــوشکڵ بۆ حـــاسڵ

نیگایێ بە لەوح کـــەرد دیا پێـــشـــدا
پەرێ مـــوشکڵان زانـا نە تێـــشـــدا

نووسـیـابێ جـە لەوح سـوڵتـان ئیـبـراهـیم
دڵ بـە خـــــــودای وێت یـەقـین بـۆ دایم

مـــەشـی نەتوێ کـــاخ ئەی ســـیـــاغـــوڵە
تەلیـــسم ســـەختـــەن جـــاگـــەی زەنگوڵە

هـیـچ بـاکـت نـەبـۆ تـا مـــــــەشـی وەپێش
مـــەوینی حـــەوزێ نـەکـــەری تەشـــویش

جـەلای ئەو حـەوزە سـەنگێ سـیـا هـەست
بشـــــۆ ئەو ســـــەنگە باوەرە بەدەست

شـــازادە بـەو حـــەرف کـــەردش نیگاهـێ
ئاوەرد بە نـەزەر ســـــەنگ ســـــیـــــاهـێ

هـۆرێـزا لـوا بـێ خـــــــۆف و ئـەنـدێـش
نیـــشت وەبان ســـەنگ شـــێـــر بی ئەندێش

دیش مـــــەیۆســـــەدای وەلوەلەو غـــــەریو
ئـاواز نـاخـــــــــــۆش چـون ئـاواز دێـو

شـــازادە خـــەیلێ نـەدڵ خـــۆفش کـــەرد
بازهـەم فـیکرش کەرد غـیرەت جـۆش ئاوەرد

جـــــە نـاگـــــا دێـوێ ئـامـــــا پـەدیدار
بـەدشکـڵ و زۆردار قـــــــەد وێـنـەی منـار

mووی ئازاش جه تەرح سەر حەڵقەی کەمەند
زیاتر مەبی جە پەشم گووسفەند

تەیر و کەبووتەر جەسوب تا بە شام
نەسایەی ئەو موو مەگرتن ئارام

درەختێ بزورگ ها نە کەتف باڵ
جە تەنخوای حەربە کەردەن بەگۆپاڵ

واتش ئەی فەرزەند عادڵ شای چینی
بنیەر وەزەمین ئەو لەوح کە بینی

وەرنە یەک چۆبێ بدەم وەرووی فەرق
تا هەفتم زەمین تۆ مەکەروم غەرق

ساکە ئێد شنەفت شێر بەچەی زۆردار
روو کەرد بەو پەلید ئەو دێو موردار

واتش خوداوەند من کیاستەن وەی جا
دێوان مەلعوون بکەروم فەنا

(ئینشەڵا) بە عەون جەهان ئافەرین
خەلاسیت نییەن مەلعوون بێ دین

دێو کە ئێد شنەفت چووب گرانبار
بداش نەرووی فەرق ئەو شێر خوونخوار

نیگەداریش کەرد دەهەندەی داوەر
جە زەرب مەلعوون نیاوەرد زەرەر

شازادە چون شێر دەست دا بە شمشێر
رووکەرد بە مەلعوون واتش بەدگەوەر

دا نه کـــەمـــەربەند دێو جـــادووکـــار
کـــەردش بە دوونیم بە وێنەی خـــیـــار

دەرســـات پەیدا بی گـــەرد و غـــوبارێ
ســـایەقـــەی شـــەرەر بەرق و نەزارێ

ســـەمـــا تاریک بی چەنی تۆزوگـــەرد
شـــێـــر دڵاوەر ســـەر بەزەمین بەرد

نە شـــەرارەی ئاھ دووکـــەڵی پڕجـــۆش
یەک شـــەبانە رۆژ نەودەم بی بێ هۆش

جـــە دمـــای یەک رۆژ دیدە کـــەردش باز
دیش ئەژدەهایێ دەهەن کـــەردەن واز

جـــۆش ئاهیـــرش چون بەرق مـــەخـــێـــزۆ
بە خـــەروار خـــەروار ئاهیـــر مـــەرێزۆ

وەخـــتێ دی بەچەم شـــێـــر بێ ئەندێش
تیغ کین کـــێـــشـــا پا نیـــا وە پێش

* دانە گـــەردەنش ســـەرش جـــیـــا کـــەرد
ســـەرش جـــە ئەندام دە قـــەدەم وا کـــەرد

وەخـــتێ تەلیـــسم بی ئەژدەهای مـــوردار
پەیدا بی ئەوجـــار مـــاران ســـەد هەزار

شـــازادە ئەو رۆ تاوەعـــدەی ئێـــوار
جـــەنگ کـــەردش چەنی مـــاران مـــوردار

ئەوەند کـــەفـــتـــە بی لار وەبان لار
راش نەبی تێـــدا بکەرۆ گـــوزار

یەکێ مەکوشتش جەمار موردار
زیاتەر مەبی هەزار بە هەزار

ئاخر عاجز بی شێر بەچەی خوونخوار
عاجز بی تەمام جەگیان بی بێزار

ئەورۆ کوشتار کەرد تا وەعدەی ئێوار
تاخر رووکەردش وە دەرگای جەبار

پارانەوەی سولّتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە

* هەم دیسان جەنەو خانای قوبادی
نەقاش خۆش نووس رای تەعریفاتی

هەرکەسێ نەدەور دنیای ستەمکار
بە پاکیی کردار کەردەنش رەفتار

سولّتان ئیبراهیم چون پاک کرداەن
کوشەندەی ماران هەزار هەزارەن

بشین بەسەر وەخت شێربەچەی خوونخوار
روو کەرد نەدەرگای پاک کردگار

وات یارەب ئامان گوناکارانم
خەجالّەت نەکار شەرمەسارانم

بە نوور خورشید ماە تابانت
بە ئافەریدەی چەتر و سەیوانت

بیاوە بەداد پادشای شاهان
روزی دەهەندەی جەمع گومڕاهان

ئێد وات و سوجده بەرد رووماڵا نە خاک
ئەسرین نەدیدەش مەرێزا بێ باک

رێزا نەدیدەش ئەسرین هوونین
ئاخر بێ هۆش کەفت نە رووی سەرزەمین

سەر تا پا جە هوون ئەسرین ببی تەڕ
ئاما نە خوابش عابد خۆش فەڕ

واتش شازاده شێر بەچەی خوونخوار
تۆفیق مەدۆ پێت پادشای جەبار

لەوح بگیر بەدەست رووبەڕووی ماران
دەفع مەبۆ تەمام ماران هەزاران

ساکە ئێد شنەفت بەور سینە چاک
هۆرێزا نەڕووی ئەو خاک نمناک

لەوح گرتش بەدەست رووبەڕووی ماران
یەکسەر فەرار بین شووم بەدکاران

هەم دیسان جەنەو ساعیقە و غوبار
دنیا تەمام بی وە زوڵمات تار

ئەو رۆ تا ئێوار گەرد و غوبار بی
تا ئاخر غوبار فەنا و فەرار بی

دیش کە مەکانێ گونبەد مێسااڵێ
تێدا نیشتەبێ یەک پیرە زاڵێ

شازاده جە نەو نیگا، کەرد بە لەوح
هەتا مەعلووم بۆ حەرف و قسەی لەوح

دیش کـه نـویسـیـان فـەرزەند عـادڵ
ئەندێشـەت نەبۆ مـەمـانی خـەجڵ

تـیـرێ جـه کـەمـان خـەدەنگ پڕتاو
حـازر کـەر پەی وێت بەبر سـەرحـەسـاو

بشـانه جـه پـوشت مـەلعـوون ناپاک
هـەر وەقت بـه تـیـرت دێو مـەبۆ هـلاک

ئەر خـەتا کـەرۆ تـیـرت جـەو ناپاک
مـەعلووم بۆ جـەلات تۆ مـەبی وه خـاک

بـەڵێ ئـەرنـەدەی بـەو دێـو دوورەنـگ
تـا بـه زرانـیـی وێت مـەوی وەسـەنگ

تـیـر دووەمـی بـەنـامـی جـەبـار
بشـانه جـه پـۆست مـەلعـوون بەدکـار

ئەرنەدەی بەدێو ئەی شـێـر رووی جـەنگ
تـا بـه حـەوز نـاف تـۆ مـەبی وەسـەنگ

تـیـر سـوەمـین بـەزات داوەر
ئەرنەدەی جـه دێو مـەلعـوون کـافـەر

بـەزات بـی چـون ئـەی بـەور نـەبـەرد
تـەمـام ئەندامت سـاف مـەبۆ به بـەرد

شـازاده لەوحش نەبەغـەڵ جـا کـەرد
دەس بـەرد پـەی تـەرکش نـام خـودا بـەرد

شـازاده تیـرش دا نـه رووی کـەمـان
واتش یـا غـەفـوور پـادشـای سـوبحـان

تیـــرش هەوا دا جـــە دێو خـــەتا کـــەرد
تـا بـەزرانـی نـەوجـــــــــا بـی وەبـەرد

تیـــردووەمی خـــەتا کـــەرد نە جـــەنگ
تا بە حـــەوز ناف تـەمـــام بی وەســـــەنگ

ســـاکـــە شـــازادە دڵ ئاوەرد بـە جـــۆش
واتش یـا کـــــەریم ســـــەتار ســـــڕ پـۆش

یـا کـــانـی کـــەرەم پـادشـــــای شـــاهـان
یـا دەلیل خـــــەیر گـــــوم کـــــەردە راهـان

ئـومـــێـــدم بە تـۆن پـادشـــــای ســـــەروەر
نـەجـــــاگـــــەی غـــــەریب نـاوەرووم زەرەر

یـا کـــەس بێ کـــەس بێ کـــەســـان کـــەس
ســـــیـــــوای زات تۆ نیـــــیـــــەن دادڕەس

بـەدەریم نـەجـــــات نـەی کـــــاخـــــە چـۆڵـە
نـەی تـەلیـــــسـم ســـــەخت مـــــوڵک زەنـگـۆڵـە

یـارم گـــــرفـــــتـــــار تـەلیـــــسـم دێوەن
دێو بـــەدکـــــــردار مـــــــەردم فـــــــریـوەن

بـا بـۆم نـەشـــــار چـین دیدەش نـەڕامـــــەن
ئـینـتـــــیـــــزار دیدار هـەر وە تـەمـــــامـــــەن

بـەنـەرمـــــــە نـەرمـێ وێـش مـــــــەلاونـاوە
ســـــەنگ تـەلیـــــســـــمـــــات مـــــەتاونـاوە

بـەزار و زەویـر روو مـــــــاڵا نـە خـــــــاک
ئـاخـــر بێ هۆش بـی، نـەو خـــاک مـــوغـــاک

* هەم دیسان جە نەو عابید پڕ هۆش
ئاما نە خاوش ئەو بەور بڕ جۆش

واتش ئەی فەرزەند پادشای چینی
نیگا کەر بە لەوح ئەوسا مەوینی

سێ دەفعە تێدا ئیسم شای مەردان
بوەر جە رووی تیر ڕەها بکەران

ئینشەڵا بە عەون دانای لامەکان
مەدەی جە ئەو دێو مەکەری بێ گیان

دەست بەرد پەی بەغەڵ لەوح ئاوەرد وەبەر
نیگای لەوحش کەرد ئەو شێر پڕ زۆر

سێ دەفعە نووسا ئیسم شای مەردان
بەست کەردش وەتیر دا جە رووی کەمان

* بە هەیبەت کێشا کەمانش بە جۆش
نە مەوج (جاجە) بەرئاما خرۆش

رەها کەرد خەدەنگ بەرەندەی نەبەرد
دا نە پوشت دێو نەجەرگش وێەرد

دەردەم هەلاک بی کەفت نە خاک سەرد
رۆحش بەمالیک جەهەنەم سپەرد

شازادە چون دی شوکرانە بکەرد
شوکر خواوەند هەم بە جا ئاوەرد

جەودەم فارێغ بی روو نە گونبەد کەرد
شی نە دڵێ کاخ چون مەردان مەرد

گـــەنج و جـــەواهیـــر بێ حـــەد دی وەچەم
جـــە هـەزار هەزار جـــە هیـچ نەبی کـــەم

هیچ نیگا نەکـــەرد بە گـــەنج و گـــەوهـەر
جـــــوویـا بی پـەرێ نـازار دوڵبـــــەر

دیش کـــــە یە چاهـێ تـاریک و دشـــــوار
بـەو تـەور تـاریـکەن چـون تـەلیـــــسم نـار

زەنجـــیـــــر نـەوجـــا کـــریان ئـاوێزان
دەست گرت بە زەنجیر بێزار بی جـە گیان

داخـڵ بـی وە چـا شـــــــێـــــــر دڵاوەر
دیش نیـشـتـەن غـەمـبـار سـەوڵ نازپەروەر

زەنجـیـر نەگـــەردەن چەم کـەیل ئـەسـرین
ســـــەرنیـــــان وەبـان زانـوو بـە تـەمـکین

بـە ســـۆز دەروون مـــەســـۆزا و مـــەوات
جـــاگـــەت خـــاڵیـــیـــەن رۆحـم بۆ فـــەدات

مـــــەر نمـەزانـی یـارت ئـەســـــیـــــرەن
گـــەردەنش جـــە بـەند تـەوق و زەنجـیـــرەن

مـن دایم پـەی تـۆ زار و غـــــــەمـــــــینـم
لـە زینـدان دێو مـــــــاتـەم نشـــــــینـم

ئـەی مـــیـــوەی درەخت زیندەگـــانیی من
ئـەی ئـاب حـــــەیات جـــــاویدانـیی من

پەی چی بـەی دەســتـوور کـارت درەنگەن
یارت پـەشـێـوحـاڵ چـون سـیـاسـەنگەن

ئەی فەڵەک پەی چێش کارت بەی تەورەن
سەرمایەی عەیشت هەر جەفاو جەورەن

* من چێشم کەردەن هەر رۆ بە بارێ
مەدەی جەفای من هەر رۆ بەجارێ

شازادە شنەفت ئەی راز دوڵبەر
دوود هەناسەش دا نەفەرق سەر

واتش حازرم گیان شیرینم
منیش سەرگەردان نۆش ئافەرینم

جە شەوق دیدار هەر دوو بین بێ هۆش
بەزاری هەردوو گرتن بە ئاغۆش

تا ئاما وەهۆش شازادەی چینی
دیش نۆش ئافەرین بەو نازەنینی

یەک حۆری نە جای تاریک دیارەن
ماچی شکۆفەی ئەوەڵ وەهارەن

سەر تا پاش تەمام بە تەوق و زەنجیر
نیشتەن نەئەوجا بەوێنەی ئەسیر

دیش نەگۆشەی چەما ڕێزنۆ ئەسرین
سەر تا پا نە تەوق بەندە زەنجیرین

وات نۆش ئافەرین ئەو شیرین خاڵە
پەی چی وە زەنجیر هەم پەشێو حاڵە

کناچەی خواجە عەبدورەحمانەن
سالار سەروەر گشت پەریانەن

مـــەیموونـە خـــاتوون شـــۆخ شـــیـــرینـە
عـــەلقـــەم ئاوەردەن بـەی ســـەرزەمـــینـە

تـەمـــام گـــرد رازان ســـەوڵ نـازپـەروەر
یـەک یەک حـــاڵی کـــەرد شـــێـــر دڵاوەر

شـــازادە ئەی راز شـنـەفـــتش بە گـــۆش
هـەردوو نـازەنـین گـــــرت وە بـاڵای دۆش

نـەو جـــاگـــەی دشـــوار بەرئاوەردشـــان
جـــە غـــەم و غـــوســـە رەها کـــەردشـــان

مـــەیموونـە خـــاتوون شـــیـــرین نـازار
وات ئەی شـــازادە کـــەیانـی کـــردار

تۆ من نـەجـات دای نەی جـــاگـــەی چۆڵە
جـــە ئەی تـەلیـــسـم مـــوڵک زەنگۆڵە

* دوو ســـاڵەن تـەمـــام دەروون پڕ ژانم
ئـیـنـتـــــــــزار دیـدار یـانـەی بـاوانم

* بەوەعـدەی سێ رۆژ بدەری روخـســـەت
بـاز چـەنی بـابـۆم مـــەیـۆم وەخـــزمـــەت

شـــــازادە واتش ئـەی نـوور عـــــەیـنـم
نـوور بـیـنـایـی و رەوشـــــــەنـیـی زەیـنـم

بـەهـەر کـــۆ مـــــەشـی خـــوا یـارت بـۆ
نـەنـیـــشـی غـــافـڵ فکر دمـــات بـۆ

ســا کـــە ئێـد شنـەفت خـــاتوون بێگەرد
جـە نۆش ئافـەرین هیـمـەت خـواهی کـەرد

پەرواز کـــــەرد لوا شـی بـه یـانەی وێش
شـــاد بـی بـەدیدار ئـەقـــرەبـا و خـــوێش

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام

خـانا گـــۆش بدەر دنیـا بـێ شـــەرمـــەن
هـەر رۆ بـه رەنگـێ بـازاڕش گـــــەرمـــــەن

گـــاهـێ مـــەدۆ نۆش گـــاهـێ مـــەدۆ رەنج
گـاهـێ مـەدۆ سـەنگ دەمـێ مـەدۆ گـەنج

شـــازادە پەرســـا جـــە نۆش ئـافـــەرین
جـــەکـــۆن نـاپـەیدان زەلغـــەم بـێ دین

واتش فـیـدات بـام جـەی مـاوا نـیـیـەن
ئـینه دوو روەن فـــێـــراری بـیـــیـــەن

وات سـا تـۆ نەی جـا بنیـشـه بـەکـام
تا مـن بگـێـلـــووم ئـەی مـاوا و مـــەقـام

بـەڵکو پـەیدا کـــەم مـــەلعـــوون ناپاک
وێنەی برادەر غـــەڵتـان کـــەم نـەخـاک

شـــازادە لوا بـێ خـــەبـەر جـــە کـــار
بـه فـــرســـەت زانـا جـــادووی نـابـێکار

نـاغـــافـڵ مـــەلعـــوون ئـامـــا پەدیدار
دەست کـێشـا هـۆرگرت شـیـرینی نازدار

بـەتاو و تـەعـــجـــیـل مـــدارا نـەکـــەرد
نۆش ئـافـــەرین بـەرد نـه گـونبـــەد وێـەرد

سـوڵتـان ئـیـبـراهـیم هـەرچ کـۆشش کـەرد
زەلـغـــەم جـــادوو هـیـچ پـەیدا نـەکـــەرد

وەقـــتێ کـــە ئـامـــا شـــێـــر بـێ ئـەنـدێش
دیش نـۆش ئـافـەرین نـەمـەند نـە جـای وێش

دیـا نـەمـــــەندەن دەروونش جـــــۆشـــــا
تـۆ واچـە شـــــەربـەت هـەلاهـێـل نـۆشـــــا

ئـاه ســەرد کـێـشـا کـەفت وه تـەخت خـاک
جـــە ســـەر تـا وه پـا یـەقـــە کـــەردش چـاک

دەرسـات پـەیدا بـی مـورغ خـۆش سـیـفـات
واتش فـێـدات بـام چـێـشـــەن مـودەعـات

گـوزەشـتـەی ئـەحـوالّ بـەیان کـەرد جـەلاش
بـەزاری و شـــیـــوەن کـــەفت نـەخـــاک پـاش

مـــورغ وات عـــەزیـزم گـــیـــانم بـۆ فـــەدات
ئـەرجـــەکـــۆی قـــاف بـۆ مـــاوەروووم وەلّات

تـا پـەیدا نـەکـــەم مـــاه قـــەســـەب پـۆش
جـەلام حـــەرام بـۆ خـورد و خـواب و نـۆش

ئـیـنـشـــــەلّا بـەعـــــەون دەهـەنـدەی جـــــەبـار
ئـەر جـــە ئـەفـــلاک بـۆ مـــاوەروووم بـەوار

مـەگـەر من مـەردەم ئـەی گـیـانـی شـیـرین
پـەی چـێـش نـەگـــۆنات مـــەوارۆ ئـەســـرین

مـــورغ کـــە بـەردش شـــازادەی دلّرێـش
تـا یـاوا وه نـەزد یـاران جـــــانـیـی وێش

راز گـوزەشـتـە تەمـام بەیان کـەرد
یاران شنەفتن کـێـشـان ئاھ سـەرد

شـازادە و یاران بمـانۆ وە جـاھ
بـەزاری و گـرین بـانـگ واوەیـلا

بشـین وەسـەروەخت خـاتوون نـازار
روو کـەرد وە ئـیـرەم بـەسـەد لـەنجـەولار

گەیشتنی مەیمونە خاتوون بە مالّی باوکی

مـەیموونـە خـاتوون شـیـرین دلّکێش
روو کەرد بە مـەسکەن مـولّک بابوی وێش

تـا وە سێ سـەعـات زیاتـەر یـا کـەم
یاوا بـە مـەسکەن گـولّسـتـان ئـیـرەم

وەقت غـوروب بـی، تـاریک ئـیـوار
داخلّ بـی وەتـۆی قـەسـر زەرنیگار

چون بـاز تەرلّان قـۆشـخـانـەی شـاھی
نیـشت وە بـان یـاتـاخ بـە دلّروبـاھـی

پیـر و پیـرزادە زانـاشـان خـەبـەر
ئـامـان وە پێـشـواز شـۆخ خـاترتەر

گـیـان و تەن کـەردن وە پایەندازش
چون رۆح رەوان مـەکـێـشـان نـازش

زەرئەفشان کەردن جەقـەوم و جە خـوێش
شـاد بـی بـە دیدار کـەنیـزان وێش

پەی شـــاه بابۆ خـــەوەر بەردشـــان
جـە کـار فـەرزەند حـاڵی کـەردشـان

هۆرێزا جـە تەخت شـاه ئەرجـومـەند
بەتـاو و تەعـجـیل شـی وەلای فـەرزەند

بـۆ نیـــا وەبـۆش هـەتاکـــە تـاوا
جـە شـــەوق دیدار چون گـــوڵ شکاوا

واتش ئەی فـەرزەند نوور دنیـا و دین
چون نەجـاتت بی جـە دەست لەعین

واتش ئەی بابۆ پادشـــای ســـەروەر
یەک نەوجـــەوانێ شـــێـــر دڵاوەر

ســاحـیب یاڵ و باڵ شـێـر غـورپینەن
فـــەرزەند عـــەزیز پادشـــای چینـەن

بە باهۆ چون بەور روسـتـەم داسـتـان
جەماڵ چون خوسرەو شاه سەرمەستان

عـەلقـەم فەوت کـەردش جـەرووی دەریا بار
قـەسـر سـولەیمان کـەردش یەختـەسـار

هـەم دەلـغـــەم دێـو بەزاری و عـــەزاب
قـەسـر دڵگوشـاد ئەو کـەردش خـەراب

* تەلیـسـم زەنگۆڵە کـەس پێ نـەبەرد چار
جـەزیرەی واق واق زەنگی ئـادەمـخـوار

هەقت تەلیـسـم سـەخت زەنگۆڵەی نـاپاک
بەزۆر بـازوو یەکـســـەر کـەردش خـاک

من چەنی نازار شای نۆش ئافەرین
بەر ئاوەرد نەچای عەلقەم بێ دین

یەکسەر گوزارش خاتوونە نازار
یاونا بەعەرز جەلای شەهریار

شاە ئەز نەدیدە عاشق بی بەرووش
بە یەقین دڵ کەردش ئارەزووش

من بەو گشت سپا شکەستم وەردەن
ئەو تەنها سوار ئەی فەتحە کەردەن

واجیبەن پەی من بکێشووم نازش
دوو فەرسەنگ یبشین هەم وە پێشوازش

مەیموونە خاتوون شیرین نازار
وات قەسەم بە تاج جوقەی شەهریار

وێنەی ئەو جەوان شێر یەگانە
نییەن جە رووی عەرز دەورەی زەمانە

لایەقەن شاهان جەهان بێ گەزاف
بەندەی دەرگاش بۆ جەقاف تابە قاف

شا فەرما دوو تەخت موهەیا کەردن
دەرساعەت پەی شاە و وەزیر ئاوەردن

نەکەردن مدار قەترە دان بە تاو
یاوان بەدەریا بەکەنار ئاو

وەختێ کە دیشان شازادەی چالاک
هاوەپشت مورغ چون شێر بێ باک

بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە

جــە نەو بشنەوین جــە نـۆش ئافــەرین
وەقـتێ بەرد مــەلعــوون زەلغــەم بـێ دین

ســەوڵ ســیم ئەندام گــرتــە بی وە دۆش
جــە ســەرددۆشـدا جــە غــەم بـی بـێ هۆش

چون ئامــا بە هۆش شــۆخ شـیــرین تەرز
دیش هاجــە کـۆهـێ خــەیلێ عــالی و بەرز

زەلغـــــەم کـــــەبەردش وەرووی هــەواوە
چون مـــــار ســـــیـــــاە چــەم وەنـیـگـاوە

ئاە ســەرد کـێـشـا مـاتـەم و پەشـێـو
جــە تەرس و جەخـۆف سەلام کەرد بە دێو

دێو بەدســرێشت ئامــا بـەگــوفــتــار
وات نـۆش ئـافـــەرین ئەرێ بـەدکـــردار

ئەی شـووم سـیـای بەدخـۆی بەدسـرێشت
برا و کــەســوکــار تەمــام دای وەکـوشت

شــەرت بۆ جــە قــەساس خـوێش و برادەر
کـــــارێ بــەو تــەورە بـاوەرم وەســـــــەر

جـــــەفـــــای فـــــراوان بـدەرم پـەرێت
جــە قـاف تا بە قـاف عیبرەت گـیـرۆن لێت

ئەو مــورغ کــەم فــام بی نـام و نـیـشــان
شــەرت بۆ یەک کـارێ بکەرووم پێـشــان

بـواچـانـەوە نـەرووی زەمـــــــــانـە
بـۆ وە ســـەرزەنش خـــوێش و بێگانە

شـای نۆش ئافـەرین دەروون پڕ جـە دەرد
پـەرێ شـــازادە کـــێـــشـــا ئاھ ســـەرد

وات ئـەی پـادشـــــای فـــــەرد بـێ نـەزیر
بـینـای کـــــردگـــــار قـــــەیوم قـــــەدیر

تۆ فـەریاد رەسی پـەی بـێ کـەسـان گـشت
بـدەر نـەجـــاتم جـــەی مـــەلعـــوون زشت

زەلغـەم چـون شنەفت راز و گـوفـتـارش
چـەند زلـەی سـتـــەم دا نـە ڕوخـســـارش

دەست کـەرد بـەزاری شـای نۆش ئافـەرین
واتش ئـەی مـــەلعـــوون پـەتیـارەی بـێ دین

خـــەتای من چێـــشـــەن شـــازادەی چالاک
مـــــاوەرۆ پـەی تـۆ ئـەو مـــــورغ بـێ بـاک

دێو کـە[ئێد] شنەفت وات ئـەی بـەدگـەوھـەر
بـــە فـــــــــەریـب تـــۆ کـێ دارۆ بـــاوەر

شـــەرت بۆ بـەچـە مـورغ ھـەردوو چـەنـی تۆ
بســـــۆزم تـەمـــــام وە ئاتـەش بـێ شـــــۆ

ئێـــد وات غـــایب بـی ئـەو دێو کـــــەچ نـەرد
شـی وەلانـەی مـــــورغ دوو بـەچـەش ئـاوەرد

جـــــــــەبـاڵای ھـــەوا ئـــاوەرد بـــە پـــایـن
نیـــا وەلای دەست شـــای نۆش ئافـــەرین

* بەچە دەست کــەردن وەبێ قــەراری
مــەرێزنـان یەک یـەک ئەســر مــرواری

بەچە ها واتن شــای نۆش ئـافــەرین
ئێــمــە ئاوەردەن مــەلعــوون بێ دین

ئێمـە و تۆ هـەر سـێ ئەی دێو سـەرکـەش
بـە ســەزا و جــەفــا ســۆزۆ بـە ئاتـەش

هـەر سـێ جـەستـەمـان سفتـەی زوخـاڵ بۆ
گــەردمــان وە خــاک باد شــەمــاڵ بـۆ

ئەگــەر شــازادە نـەیۆ وە ئەی خــاک
جــە داغ هـێــجــران تـۆ مــەبۆ هـەلاک

نۆش ئـافـەرین وات مـورغ خـۆش کـەلام.
فــەرزەند عــەزیز نیکزادەی نیک نـام

ئەرســەد دێو بـەی تـەور بدەرۆ ســەزام
قــەســەم وە بێــچــون دانـای لایەنـام

دێو بـە قــەهر و جــۆش جــەفـا بدۆ پێم
مـن باکـم نیــیــەن جــە مــەردەنـیی وێم

ئەعــزام رێزە بـۆ جــە شــەرارەی نـار
هـەر ئەوە خـاسـەن جـە مـەحـروومـیی یار

مــەرگ یـەک دەفــعــە مــایـەی نەجــاتەن
هیــجــران پـەرێمــان دوردو مــەمــاتەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بی شـیـرین غـەمکێش
نـاگــــاە پـەیـدا بـی دێـو بـەدئـەندێش

بەدەستێ گرتش باهۆی سۆسەن خاڵ
بەودەست گرت بەچەی مورغ زەڕین باڵ.

روو کەرد وە باڵا بە حەرف ناخۆش
هەرسێشان ئاوەرد رووبەڕووی ئاتەش

نۆش ئافەرین دیش ئاه سەرد کێشا
جەداغ دەروون هیجران مەنوشا

رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیمونەوە خاتوونەوە

خانای قوبادی حەکاک وەرین
واچە زەلیلی شای نۆش ئافەرین

ئەرێ پیرە چەرخ ئینە کارتەن
ئینە شەرت و شۆن رۆزگارتەن

شاباز شۆخێ چون نۆش ئافەرین
مەدەری بەدەست دێوان لەعین

نەکەچ رەفتاری شەرمێ نییەن پێت
خەجاڵەت نمەوی تۆ وە کردەی وێت

دێو بەدسرشت غەزەب کەرد نەکار
هەرسێ هەوادا پەی شەرارەی نار

ناگا بەتەقدیر پادشای بێ چون
پەیدابی دەردەم مەیمونە خاتوون

جە هەوا زانا نۆش ئافەرینەن
زەبوون و زەلیل دەست لەعینەن

وێـش یـاونـا پـێـش دەسـت دا نـە بـاهـۆش
رەها کـەرد جـە نار مـاە قـەسـەب بـۆش

پـەرێ بەچـەگـان هـەم حـەمـڵـە کـەردش
هـەردوو جـە ئـاهیـر خـەیلێ دوور کـەردش

نـیگا کـەرد زەلـغـەم دێو سـیـابـەخت
ئـامـا پـەرێشـان وەتـەعـجـیل و جـەخت

نـاگـا پـەیـدا بـی مـورغ دڵـگـوزیـن
شـازادە ئـاوەرد ئـەو جـە سـەرزەمـین

شـێـر دڵاوەر زەلـغـەم دی نـە دوور
پـەی یاران مـەشـۆ تـەعـجـیل بـەزەروور

دەست بـەرد پـەی شـمـشـێـر شـێـر زەبـەردەست
وێش یـاونـا پـێـش رای گـورێـزش بـەست

دا وە کـەمـەربـەند دێو بـەدسـرشـت
کـەردش بـە دوونـیم تـا کـەمـەرگـای پشت

نـەعـرەتـە پـێـکـا دێـو بـەدنـەژاد
روحش بـە مـالیک جـەهـەنـەم بـی شـاد

شـازادە، زەلـغـەم وسـت نـەتـوی ئـاتـەش
سـوزنـا تـەمـام ئـەو دێـو رووڕەش

مـەیموونـە خـاتـوون زوڵفـان عـەنـبـەرین
نـیگا کـەرد خـەیلێ بـە نـۆش ئـافـەرین

دیش نـەحـەرارەت ئـاتـەش بـێ هـۆشـەن
وێنـەی بـێ رۆحـان دایم خـامـۆشـەن

* واتش شـــــازاده دڵ مـــــاوەر وەغـــــەم
نـۆش ئـافـــــــەرین وەنـەزد خـــــــۆم بـەم

* نیـــــا وەڕووی تـەخت روو وە بـاڵا کـــــەرد
تـا بـەگـــوڵستـــــان ڕەوزەی ئـیـــرەم بـەرد

* هـەم تـەخـــتێ ئـامـــــا جـــــە نـەوی پـەیدا
تێـــدا نیـــشـــتـــــەبێ وێنـەی پـادشـــــا

شـــــازاده وات ڕوخ ئـەی تـەخت زەڕکـــــار
کـــێن نەســـــەر تـەخت گـــرتەنش قـــەرار

دیـارەن بـوزورگ عـــــــەزیم شـــــــانـەن
پـەریـی ســـــــەروەرەن وا لێم عـــــەیـانـەن

وات عـــەبدورەحـــمـــان عـــالی مـــەکـــانـەن
پـادشـــــای بـوزورگ شـــــای پـەرییـــــانـەن

مـــــەیمـوونە خـــــاتـوون هـەم کناچـە شـــــەن
نـۆش ئـافـــــەرینش بـەردەن وەگـــوڵشـــــەن

شـــــازاده شـنـەفت شـی وە پێـــشـــــوازش
هـەم شـــــا چـەنـی ئـەو کـــــەردش نـەوازش

واتش وەش ئـامـــــای ئـەی بـەرگـــــوزیده
خـــــــاک قـــــــەدەمـگـات وەبـانـن دیـده

خـــاترت جـــــەم بـۆ جـــە نـۆش ئـافـــەرین
مـــــەیمـوونە خـــاتـوون بـەردەن وەگـــوڵچـین

مـــــــەکـــــــەرۆ دەوای دەفـع بـێ هـۆشـی
بـەرشـــۆ نـەفـــەرقش مـــایـەی خـــامـــۆشـی

شـــــا وات شـــــازاده نوور هـەر دوو چـەم
بابشین وه ســـەیر گـــوڵ باغـــچـــەی ئـیـــرەم

بکـەرین ســـــــەیران رەونـەق نمای گـــــوڵ
بکەرین ســـەفـــای رەیحـــان و ســـونبـــوڵ

بەفـەرمـــوودەی شـــا تەختـــێـــشـــان ئاوەرد
شـــــازاده و یاران ســـــەوار تـەخت کـــــەرد

شـین وه گـــوڵســـتـــان گـــرتشـــان قـــەرار
پـەریـیـــــــان ئـامـــــــان بـه هـەزار هـەزار

زەڕ و جـــــــــەواهـێـــــــر ئـاوەردن وەبـار
جـــه رووی شـــازاده کـــردشـــان نیـــســـار

جـــه دەوڵەت ســـــەرا گـــــردشـــــان ئـارام
جـــــه رەنج راهـان راحـــــەت بـین تـەمـــــام

مـــەیمـوونـه خـــاتـوون شـــۆخ دڵپـــەســـەند
پـەیدا کـــەرد حـــەکـیم دانـای هـونەرمـــەند

جـەی وەرتەر حـەکـیم باغـچـەی ئـیـرەم بی
وێنەی ئـەو حـــەکـیم جـــه عـــاڵەم کـــەم بـی

خـــــاتـوون وات حـــــەکـــــیم نـادرەی وەرین
زوو بکـەر دەوای شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین

تـــۆ بـــکـــــەر دەوای دەفـــع بـــێ هـــۆشـــی
نـه ســـەرش بەرشـــۆ مـــایەی خـــامـــۆشـی

هـەر چـێ مـــــەوازی جـــه مـــــاڵ دونـیـــــا
جـــه گـــــەنج و گـــــەوهـەر تـا بـۆ مـــوهـەیا

مـــــەدەروم پەنـدت ســـــاهـەرچـێ بـەری
بـەڵام بـە شـــەرتـێ زوو عـــیـــلاج، کـــەری

حـــــەکـــــیـم وات خـــــانم وەبـان دیـدە
بـەندەی فـــەرمـــانم چـون زەڕ خـــەریدە

ئـیـنـشـــــــەڵا ئـارۆ تـا وادەی ئـێـــــــوار
مـــــەکـــــەروم دەوای دەرد ئـەی نـازدار

کـــەنیـــزان جـــە بـاغ گـــوڵ ئـاوەردشـــان
هـەرچـوار ئـەتراف بـەگـــــوڵ تـەندشـــــان

پەرییـان ئـامـان جـۆق جـۆق و فـــەوج فـەوج
جـەدەور ئـەو نازار یەکـســـەر بـیـیـــەن مـــەوج

خـــــــاتـوونـە خـــــــانم نـازار بـێگـەرد
شـــای نۆش ئـافـــەرین گـــوڵاب رێز کـــەرد

تـا وە سـێ ســـــەعـــات ســـــەوڵ نـازپـەروەر
کـــەردشـــان دەوای بـێ هـۆشـــیی دوڵبـــەر

ناگـــا چـەم هۆرداشـت شـــای نۆش ئـافـــەرین
ویـش دی هـاجـــــە بـاغ شـــــیـــــرین رەنـگـین

دیش نـیـشـتـەن جـەلاش پەرییـان سـەف سـەف
هـەریـەک دەسـتـەی گـوڵ رەیـحـان نـەرووی کـەف

مـــــەیـمـوونـە خـــــاتـوون هـا جـــــە ســـــەریش
مـــــەرێزنـۆ گـــــوڵاو نە رووی جـــــەمـــــینـش

پـەری گـــشـت بـە عـــام بـین گـــرفـــتـــارش
پـەی پـەی مـــــەبۆســـــان گـــــۆنای گـــوڵنـارش

نۆش ئافـــەرین وات خـــاتوونە شـــیـــرین
تـۆ چـون یـاونـای مـن وەی ســـــــەرزەمـین

مـــەیموونـە خـاتوون گـوزەشـتـــەی کـردار
بـەیان کـــــەرد پـەرێ شـــیـــــرین نـازدار

جـــــە نـەو پـەرســـــاوە شـــــازادەی دڵڕێش
ئـیـســـــە جـــەکـــۆ بـۆ چێش ئـامـــا بـۆ پێش

وات خـــۆفت نـەبـۆ شـــۆخ شـــیـــرین راز
هـا نـەڕووی مـەجلیس نـیـشـتـــەن بە ئێـعـزاز

ئەو شـــەو بە سـوحـبـــەت تا سـفـیـدەی رۆژ
چـەنـی نـازاران شـــــــــۆخ دڵـفـــــــــرۆژ

پـەری تەڵەب کـــەرد دەســـتـــــە بە دەســـتـــــە
وێنـەی غـونچـەی گـوڵ جـە گـوڵچین رەسـتـە

وات ئـیـمـشـــەو مـەشـیـــۆ کـارێ بسـازان
ئـیـــــــــرەم چـون بـەهـەشت بـەرین بـڕازان

پـەرییـــان بە فـــەرمـــان پادشـــای وێشـــان
لـوان تـەدارەک ئـیـــــــرەم کـــــەردشـــــــان

پڕ ســـەفـــا و زینـەت کـــەردشـــان بەی تـەور
هـیـچ کـــــــــەس نـەدیـدەن نـەدەوران دەور

جـای تـەعـریف نـیـیـــەن واچە بـەی شـێـوە
ئـیـــــــرەم نـام وێش هـامـــــــەبـۆ پـێـــــوە

شـــای نـۆش ئـافـــەرین ئـەو بە خـــۆش دەمـــاغ
بـەردشـــــــان داخـڵ کـــــەردشـــــان بـە بـاغ

نیـــاشـــان وەبان کـــورسی زەڕنیگار
چون خـورشـید نە بورج مـاهی گـرت قـەرار

خـــــاتـوونـە خـــــانم نـازار بـێگـەرد
لـوا بـە مـــــەنزڵ شـــــازادە ببـــــەرد

عـەرز کـەرد فـیـدات بام شـازادەی ئـەکـرەم
بـابشـین وەســـەیر گـــوڵبـاغـــچـــەی ئـیـــرەم

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین ئـنـتـــــیـــــزارتـەن
پـەری حـــــــەســـــــرەتمـەند بـە دیدارتـەن

ســا کـە ئـێـد شـنەفت شـازادەی ســەروەر
هـۆرێـزا نـە جـــــــــا بـەور هـونـەروەر

داخـڵ بین وەباغ گـــوڵبـــاغـــچـــەی ئـیـــرەم
بـەســـــۆز و بـەســـــاز ســـــەدای زیل و بـەم

پـەریـیـــــــان چـەندێ گـــــــەوهـەر ئـاوەردن
نـێـــــســـــار بـاڵای شـــــازادە کـــــەردن

ســـــوڵتـــــان شـی وەبان تـەخـت زەڕینـش
جـــــە لای دەست راست نـۆش ئـافـــــەرینـش

ســاقی شـــۆخ شـــەنگ بادەی مـــەی بـەدەست
کـــەشـــیـــدە رەعنا شـــۆخ دیدە مـــەست

ئـەو شـــەو تا ســـەحـــەر خـورشـیـد بـەرئـامـا
مـــــەجلیس گـــرتشـــان جـــــەدەوران شـــا

مـــــەیموونە خـــاتـوون شـــیـــرین بـێ گـــــەرد
رەویـــەی بـوزورگـی هـەم بـەجـــــــــا ئـاوەرد

* ئەوەند خـــدمـــەت کـــەر جـــە نەندازە رەد
تا چل رۆژ تەمـــام مـــەرەخـــەس نەکـــەرد

جـــە دمـــای چل رۆژ یاد وەتەن کـــەرد
تەشـــریف بە حـــوزوور شـــای پەرییـــان بەرد

جـــەرووی بوزرگی روخـــســـەت بدەر پێم
تا شـــــۆم بـە وەتەن مـــــولّک بابـۆی وێم

پادشـــای پەری ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
رێزا نـە دیدەش گـــــەوهـەر بـەخـــــەروار

جـەواب دا ئەی شـێـر عـەرسـەی زەمـانە
هـیـچ حـــەرفم نیـــیـــەن مـــاوەر بـەهـانە

بەڵێ یەک حـــــەرفـێ زبانم بـەســـتـــەن
عـەیبـەن پەی شـاهـان ئیـقـرار شکەستـەن

جـــە دەرگـــای داوەر دانای کـــردگـــار
وە یـەقـین دڵ کـــــەردەنم ئـیـــــقـــــرار

هەرکـەس تـەلیـســمـات دێو بـدۆ شکەست
خـــــــــاتـوونـە پـەری بـاوەرۆ بـەدەسـت

ســـــەرنـگوون کـــــەرۆ ئەو دێوە غـــــولّە
خـــەراب کـــەرۆ کـــاخ مـــولّک زەنگولّە

چـەنـێ تـەدارەک تـەعـــــــریف نـەبـۆ پـێـم
مـــــــەدەروم پـەنـەش مـن کـنـاچـەی وێـم

ئێـســتـــە ئەی فـەتحـــە بەمـــەردی کـەردی
کـنـا چـەم نـەکـــــــــاخ دێـوان ئـاوەردی

ئیستدعام ئێدەن ئیسە ئەی فەرزەند
خاتوونە پەی تۆ بکەروم پەیوەند

مایل بەدیدار شەمع دیدەت بۆ
بەوێنەی کەنیز جاروکەشت بۆ

شازادە واتش ئەی شاھ سەروەر
من غولاّم تۆم جە بەندە کەمتەر

لوتفت کاملّەن رازت دروستەن
منیچ یەک حەرفێ زوبانم بەستەن

بە نۆش ئافەرین ئیقرارم کەردەن
بەیەقین دلّ سەوگەندم وەردەن

هەتا نەچینم گولّزار باغش
نەنیشووم وەبان شەمع چراغش

خەیاڵ رووی کەس نەکەروم هەوەس
چەم گوشاد نەکەم بەدیدار کەس

واتش ئەی فەرزەند عەیبێ نەدارۆ
بەڵێ یەک حەرفێ مەواچووم وەتۆ

ئێدەن مەتلّەبم چون یاوای وە زەید
ئاوەردی وە دەست ئەو جەمین خورشید

جەو دما نازدار خاتوون ببەری
بە دەماغ شەوق نیکاحش کەری

شازادە دلێر قەبوولّ کەرد رازش
وات مەکەم رۆحم وە پایەندازش

شـــاه و شـــازاده ئیـــقـــرارێ کـــەردن
بە ســـیـــغـــەی کـــەلام ســـەوگـــەندێ وەردن

پادشـــا فـــەرمـــا دوو تـەخت ئاوەردن
بـەدەست شـــازاده و یاران ســـپـــەردن

شـا فـەرمـا دێوان تەخـتـشـان هـۆرداشت
نـەزەر بـە وەتـەن شـــارچـین گـــومـــاشت

مـــەیموونـە خـــاتوون نـازار دولّبـــەر
ئـامـــا تـا مـــوحـــیت دەریـای ئەسکەندەر

بـاز هـەم گـــێـــلّاوە شـــۆخ خـــاتـر رێش
روو کـــەرد بـە مـــەسکەن مـــولّک بابـۆی وێش

دێوان تـەی کـــەردن راگـــەی پڕ ئـاســـیـب
یـاران یـاونـان بـەکـــــۆی ســـــەرئـەنـدیـب

دێوان واتن شـــاه خـــاترت بـۆ شـــاد
یـە کـــۆی ســـەرئـەندیب یـە ئـادەمـــیـــزاد

شـــــازاده شـنـەفت چـون گـــــولّ شـکـاوا
نـەســـــیـم چـینـش بـە مـــــەشـــــام یـاوا

دێوان روخـســـەت دا تـەخت هـەم بـەردشـــان
رەوانـەی گـــولّـزار ئـیـــرەم کـــەردشـــان

نـیـگـا کـــــەرد بـەچـە روخ ئـامـــــا بـەلاش
کـــەفـتن چـون غـــولّام وێش نـە خـــاک پـاش

شـــــازاده بـۆســـــا ســـــەرو بـالّشـــــان
هـەم خـــەیلێ پەرســـا جـــە ئەحـــوالّشـــان

نەوازش بەحـــوب بکەرد چەنیـــشـــان
روخـــســـەت دا لوان بە مـــاوای وێشـــان

یـاوان بـە یـاران شـــــازادەی ســـــالار
داخـل بـین بـە جـــای نەزدیک بـین بەشـــار

بە خـان محـەمەد وات شـێر بەچەی خوونخـوار
مـــــەبۆ تـو چـابـک بشـی پـەرێ شـــــار

چوار ئەسپ و چوار زین چەنی گشت ئەسباب
دەرســـات باوەری بـە تـەعـــجـــیل و تـاب

دەرســـات هـۆرێزا چـون شـــێـــر شـکار
پـەرێ تـەدارەک رووکـــــەردش نـە شـــــار

لوا بـە بـازار شـــــێـــر هـونـەرمـــــەند
چوار ئەسپ و چـوار زین توحـفـەی دڵپـەسـەند

جـــا کـــە پـەیدا کـــەرد پـەرێ خـــوابگا
ئـامـــــاوە و یـاران بـەردش بـە ئـەو جـــــا

جـــە ئـەو مـــەنزڵگا گـــرتشـــان قـــەرار
شـای نۆش ئـافـەرین هـەم شـێـر خـوونخـوار

نەوجـــاگـــە نیـــشـتن شـــەو گـــرتن ئـارام
راحـت بـین نـەوجـــــا تـا بـە وەقت شـــــام

دەرماندا‌وکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە

کـردارش پەوســەن ئەی چەرخ کــەچبــاز
ڕۆژێ هـەزار فــەند فــەریب مــەدۆ ســاز

گــاهێ مــەدۆ کــام بەناز و نیــعــمــەت
گــاهـێ مــەدۆ دەرد پەژارە و مــیــحنەت

خــانا، نیــعــمــەتش کــامــدار نیــیــەن
(نەرێزەش) تاســـەر پایدار نیـــیـــەن

گــوش بدەر بە ئەو ناپۆخــتــە و ناخــام
جــە ئەمــیــر ســەلیم دێوانەی کــەم فــام

ئەویش گــرفــتــار نۆش ئافــەرین بی
دایم جـــــە داغش مـــــاتەم نشین بی

ئەو نامـــــوافـــــێق دێوانەی دەغـــــەڵ
زەهرش پەنهـــــان بی دایم نە بەغـــــەڵ

دایمە نەپەی فـــــرســـــەت و فـــــەریب
تا یاوان یاران بەکـــــۆی ســـــەرئەندیب

شــەو ئامــا ناپاک ڕووســیــای کــەم فــام
کـــەس حـــازر نەبی شی بەلای تەعـــام

زەڕەیێ نەو شــیــرەی زەهر بێ ئەمــان
بە مــەخــفی ریزا نە ڕووی تەعــامــان

شــازادە دەست بەرد پەی جــیب بەغــەل
نیگا کــەرد نەڕووی ســاعــەت بێ خــەلەل

هۆش دا بە ساعەت بە نیگا، کەردەن
دیا چوار ساعەت نەشەو ویەردەن

شازادە دەست بەرد خەیلێ تەعام وەرد
زەهر هەلاهەل جە تەن ئەسەر کەرد

زبانش جە راز گفتوگۆ لەنگ بی
رەوشەنیی دیدەش چون شەوەزەنگ بی

سەلیم دی وەی تەور ئەو شێر خوونخوار
نە رووی خاکدا مەنالّۆ بەزار

هۆرێزا وەپا بە تەعجیل و تاو
دیش نۆش ئافەرین ها نە شیرین خاو

دارووی بێ هۆشی ئاوەرد دا بە نۆش
نۆش نەخاو دا تەمام بی بێ هۆش

سەلیم ناپاک دڵ پڕ ژتەشویش
نۆش ئافەرینش وست نەتەرک وێش

* (قەترە)دا بە تاو چەند رۆژ و چەن شەب
تا مەنزڵ بەردش بەماوای حەلەب

ئاگادارکردنەوەی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ

ئەی چەرخ غەدار شەرمێ نییەن پێت
خەجاڵەت نابی تۆ جە کردەی وێت

* کەی چەنی کەس بە میان بەستی
کەردی رەفیقی تۆ بە دروستی

* تۆ کـــێت نەپێـــچـــا بەدام بەڵاوە
کـێت ناوەرد بە تای رشـتـــەی جـــەفـــاوە

بـا بەرکـــەنار بۆ ئەو جـــە فـــام ســـادە
بشـین بەســـــەر وەخت کـــار شـــازادە

زەهـرش نەدەروون بـەو تـەور کـــار کـــەرد
رەنگش چون خـەزان زەعـفـــەران بی زەرد

ئـەندام لـەتـیـف وێنـەی گـــــــوڵ تـەبـەق
ئەعـزای پاکـیـزەش تـەمـام بی شـــەق شـــەق

قـــەترەی زۆخ زەرد جـــە بـەدەن ســـەرواز
جـــاریـیـــەن جـــە تـەن وێنـەی مـــارانگاز

مـــــەوج جـــــواناو تـەڕ کـــــەردەن ئـازاش
یـاونـان وەســـــــەر ویـەرد هـەم جـــــە پـاش

چـەم پڕ جـە ئەســرین خـەیاڵات مـــەکـــەرد
پەی پەی مـــەکـێـشـا هـەناســان ســـەرد

خـان مـحـــەمـــەد جـە دەنگ نـاڵین بێ شـۆ
ئـامـــــا نـە گـــــۆشش دەنـگ رۆ هـەی رۆ

جـــەو زاری و شـیـــوەن نەخـــاو بی بێـدار
دیش کـــــە شـــــازادە مـــــەنـاڵۆ بـە زار

بـەتاو و تـەعـــــجـــیـل جـــەڵد و ئـامـــــادە
شـی گـــــۆش دا بـەدەنـگ نـاڵەی شـــــازادە

نیگا کـــەرد خـــەیلێ پەشـــێـــوەن حـــاڵش
زەرد بیـیـــەن چون بەی شـێـوەی جـەمـاڵش

ئاهی سەرد کێشا شی بە تاسەوە
کەفت نەدەریای بەحر بە وەسواسەوە

هەرچەند هاوار کەرد بەزاری و فەریاد
جەلای شازادە هیچ سەدا نەداد

خان محەمەد دی سەردا وەبەردا
بەهەر دوو دەستش بدا وەسەردا

مەوات ئەی بەدبەخت یە چێش ئامان پێت
مەگەر نەزانای تۆ جەکار وێت

خەیلێ کەردشان شین بێ سامان
ئاخر وات حەمید دەستم بە دامان

یەزاری و شیوەن سوود نەدارۆ پێش
کاری کەر بە حاڵ شازادەی دڵڕێش

حەمید ئێد شنەفت بەدڵەی پڕ جۆش
پەڕ مورغ ئاوەرد دا بە رووی ئاتەش

دەرسات حازر بی مورغ وەفادار
نیگا کەرد بە رووی شازادەی سالار

دیش کە شازادە کەفتەن وە رووی خاک
ئەندام پاکش یەکسەر بییەن چاک

روخ وات خان محەمەد یەکار زەهرەن
شازادە بەی تەور نەزدیک وەمەرگەن

من بشوەم وەلای عەبدورەحمان شا
بەڵکم حەکیمێ باوەروو و ئەی جا

سـا کـه ئێـدش وات پـەرواز کـەرد نـەوجـا
یاوا بـه خـدمـەت عـەبدورەحـمـان شـا

شـا واتش ئـامـان ئـەی مـورغ گـوزین
پـەی چی ئـامـانی بـەدڵـەی حـەزین

مـورغ واتش ئـەی شـا دەروونم تەنگەن
شـازادە هـەلاک زەهـر فـەرەنـگەن

سـا کە ئێـد شنەفت عـەبدورەحـمـان شـاە
هـەوادا جـە سـەر تـاج و هـەم کـولاە

مـەیمـوونە خـاتوون شنـەفتن بـە گـۆش
بـدا وە سـەردا دەردەم بـی بێ هـۆش

هـەم ئـامـا بـە هـۆش بـانـگـش نـەدەردا
خـاک رووی زەمـین کـەردش وەسـەردا

نەسـرولّای حـەکـیم حـازر بی نـەو جـا
خـاتوون وات حـەکـیم بـابشـین وە را

حـەکـیم دەرسـاعـەت هـۆرێزا وە پـا
وەعـدەی سێ سـاعـەت یاوان بە ئـەو جـا

دیشـان شـازادە غـەڵتـان خـاکـەن
سـەر تا پاش تـەمـام یەکسـەر چاک چاکەن

خـاتوونە خـانم وێش وست نە رووی خـاک
خـەیلێ لاونـا شـیـر دەروون چاک

حـەکـیم وات وەسـەن ئـەی گـریە و زاری
رووکـەن جـەدەرگـای کـەریم بـاری

ئەگـــەر نـیـم نـەفـــەس مـــــەندەبۆ باقـی
دەواش مـــەکـــەروەم تـەحـــقـــیق بـە تاقـی

خـــاتوون وات حـــەکـــیـم دەواش بکـەری
بـەڵکـم عـــــەلاجێ شـــــازادە کـــــەری

هـەرچـێ مـــــەوازی جـــــە مـــــاڵ دنیـــــا
مـــــەدەروەم پـەنـەت تـەمـــــام بـەدڵـخـــــوا

حـــەکـــیـم وات خـــانم منـەت وەگـــیـــانم
هـەرچـێ بـزانـووم وەبـان چـەمـــــــــانم

دەست بـەرد کـە دەوای مـەعجـوون بـەرئـاوەرد
چـەنی نـۆش داروو ئـامـێـتـــە هـەم کـــەرد

جـــەو دەم پـەیدا بـی عـــەبدورەحـمـــان شـــا
چـەنی چـەند حـــــەکـــیـم یاوان بـە ئـەو جـــا

دەرلـەحـزە کـە شـا تاجش وست نە خـاک
یـەکـســەر سـپـاوسـان یـەقـە کـەردن چاک

واتشـان سـەد حـەیف شـازادەی بـێ باک
تـەلیـسـم زەنگـولّـە یـەکـســەر کـەردی پاک

نـەســرولّای حـــەکـــیـم وات ئـەی پـادشـــا
ئـەگـــــەر شـــــامـــــۆهـرێ پـەرێـم بـۆ پـەیدا

شـا کـە ئـید شنـەفت دەست کـەرد وە بـەغـەڵ
مـــــوهـر ســـــولـەیمـان ئـاوەردش وەبـەر

دیشـــان شـــازادە غـــەلتـــان خـــاکـــەن
سـەرتا پای تـەمـام یـەکسـەر چاک چاکـەن

داش بە نەســـــرۆڵا حـــــەکـــــیم دەردان
حەکـیم وات بەعـزێ شـێـر پـەرێم باوەران

شـــا فـەرمـــا دەردەم شـیـر حـازر کـەردن
شـیـــر چەنی عـەســـەڵ ئامـێـتـــە کـەردن

مـوهـر ســولەیمـان قـاتیی شـێـر کـەردن
پـەی پـەی تـەنـاول شـــــــازادە کـــــــەردن

تـا دە رۆژ تـەمـــــــــــام دەوا دادن پـێـش
دان بـە شـــــــازادە ئـەو مـــــــەرد دڵـرێـش

رۆژی یـازدەهـەم دیـدە کـــــــــــەردش بـاز
دیش خـاتوون جـەلاش نیـشـتـەن بـەدڵواز

گـــــوڵاو مـــــەرێـزۆ بـەرووی دەمـــــاغش
هـــەتـا رۆشـــن بـۆ چـــەشـــم و چـراغـش

حـەکـیم و وەزیر شـای عـەبدورەحـمـان
گـــــشت دەس بـە دوعـــــا بـەدڵ بـە زوبـان

بـە دەرگـــای کـــەریم قـــازیولحـــاجـــات
شـــاه و شـــەهریار کـــەردن مـــوناجـــات

خـــەیلێ نیگا کـــەرد شـــازادەی ســـالار
دیش نۆش ئافـــەرین هیچ نیـــیـــەن دیار

واتش ئـەی خـاتوون کـۆن نۆش ئافـەرین
یـە بـەکـــــۆ بـەردەن ســـــــەلیم بـێ دین

شـــــازادە واتش خـــــاتوون شـــــیـــــرین
بەڵکو پـەیدا کـــەن شـــای نـۆش ئافـەرین

شـای نۆش ئافـەرین مـەلیک گـەوهـەر تاج
ســـــــەلیـم لـەعـین بـەردەن بـە تـاراج

تـەڵەب کـــەردشـــان ئـەو مـــورغ گـــوزین
بـەڵکم پـەیدا کـــەی شـــای نـۆش ئافـــەرین

مـــــورغ وەفـــــادار بـا بـشـــــۆ وەڕا
بشـین وەســـەروەخت شـــێـــر کـینه خـــوا

تـا چـل و یـەک رۆژ دەوا بـداشـــــــــان
داخڵ بە حـــەمـــام شـــاهی کـــەردشـــان

شـین وە بـان تـەخت نیـــــشـتن بەرقـــــەرار
چـەنـی خـــــــاتـوونـه خـــــــانم نـازدار

نیـــشتن چـەنـی هـەم بـه خـــاتر گـــوشـــا
تـا نـۆش ئـافـــــەرین چـون بـبـــــۆ پـەیدا

بچینه سەروەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە

شـــای نـۆش ئافـــەرین دیده کـــەردش واز
ئـامـا بـه گـوفـتـار شـای شـــەکـەرین راز

واتش ئـەی ســـەلیم چـون ئـامـــای وەی جـــا
جـــــه کـــۆن شـــازاده ئـەرێ بـێ حـــــەیا

ســـــــەلیـم وات نـازدار ئـەی نـوور دیـدەم
شـــــازاده مـــــەردەن ئـەی بـەرگـــــوزیـدەم

مـــن زەڕەێـــی زەهـــرم دادەن بـــه ئـــەو
تـا بـەڕووی مـەحـشـــەر نـەخـێـزۆ نەخـــەو

سـا کـه ئێـد شنەفت شـای نۆش ئـافـەرین
دیدەی شـــابازش پڕ بی نـه ئـەســـرین

رووی رەوشـەن جـەلاش بی وه شـەوەزەنگ
شی بـه حـاڵ مـردن بـێ سـەدا و بێـدەنگ

ئـاخـــر هـۆرێـزا دەسـت دا بـەســـاتوور
واتـش ئـەی نـاپـاک لـەعـین بـەدنـوور

چ قـــودرەت داری نـه جـــای شـــازاده
جـــــــه لـەبـان مـن بـنـۆشـی بـاده

سـەلیم ئێـد شنەفت دەس دا به شـمـشـێـر
غـــــۆرا بـه نـازار ســـــەلیم بـێ پـیـــــر

کـــەردش حـــەواڵە پەی نـۆش ئـافـــەرین
شـــای نۆش ئـافـەرین ســیـا بی جـه قین

چون شـێـــر مـــاده هەڵمـــەت دا به قـــار
دەست دا بـه خـــەنجـــەر بـوڕەندەی ئـابدار

شـــەند نـه رووی سـینـەی سـەلیم نامـدار
ســـــینـەش شکـاوا بـەوێـنـەی خـــیـــــار

دەست بەردش پەی سـەر ئەو شـووم نامـەرد
سـەرش نـه حـەڵقـەی بەدەن جـیـا کـەرد

لیـبـــاس ســـەلیم جـــه بـەر رەهـا کـــەرد
پۆشـــاش بەوێش کـــێـــشـــا ئـاه ســـەرد

ئـاخـــــر نـاعـــــێـــــلاج پـادا نـه ریکاب
روو کـــــەرد بـه دمـــــا بـه دیدەی پڕ تـاب

گەیشتنی مورغ و پاشماوەی رووداوەکە

ناگـــاه جـــه هەوا مـــورغ بی پەیدا
دیش کـــه دیارەن ســـەلیم گـــومـــرا

نەزانا ئەو شـــۆخ زولف عـــەنبـــەرینەن
شـــاه گـــەوهەر تـاج نۆش ئـافـــەرینەن

نـەعـــــرە بـەرئـاوەرد واتش ئەی لـەعین
جـه کۆن ناپەیدان شـای نۆش ئافـەرین

نۆش ئـافـــەرین زوود نیگای بالا کـــەرد
مـــورغ خـــۆش کـــەلام بـه نەزەر ئـاوەرد

واتش ئەی مـــورغ ئەی یار گـــیـــانی
من ســـەلیـمم کـوشت بـه تۆ مـزگـانی

مـــورغ دەرســـاعـــەت نـازار شـناســـا
ســـاتێ ســـەرســـام بـی لادێ تەواســـا

کەفت نه خاک پای شـای نۆش ئافـەرین
چـون نـەجـــــاتت بـی نـه دەست لـەعین

فـــەرمـــا بـه خـــەنجـــەر ســـەلیم ناپاک
بـه تیغ ئەڵمـاس سـینەش کـەردم چاک

ئامـــانـەن ئەی روخ شـــازادەی ســـالار
چـونـەن چ تـەورەن شـــــای والا تـەبـار

خـاتوونه چەنـی عـەبدورەحـمـــان شـا
حـــەکـیـــمـــان شـــا چەنـی نەســـرۆلا

یەکسەر حەکیمان پەرێش ئاوەردن
موعالەجەی دەرد شازادە کەردن

نازار ئێد شنەفت شوکر خودا کەرد
واتش شازادە بە خودام سپەرد

مـــــــورغ نازارش بەردش وەهەوا
واتش بە تەعـــجـــیل رەوان بین وە ڕا

وەعدەی سێ ساعەت یاوان بە ئەوجا
خـــــەیمە شـــــازادە دەردەم دیار دا

بە ئەندەک ئەندەک ئاوەرد بە پاین
واتش شـــــازادە یە نۆش ئافـــــەرین

مەیموونە خاتوون زوڵفان عەنبەرین
لوا وە پێشواز شای نۆش ئافەرین

لەب وە خەندەوە سەلام کەرد بە ناز
عەلەیکش داوە شای شەکەرین راز

گـــەوهەر تاج چەنی خـــاتوونەی نازار
لوان بە خـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

ســـەلام بەرووی ناز شـــازادە کـــەردش
ئاداب ئەرکـــــان بەجـــــا ئاوەردش

شـــازادە نیگای نۆش ئافـــەرین کـــەرد
هەردووشان دەردەم کێشان ئاه سەرد

دیدەشـــان بەناز پڕ بی جـــە ئەســـرین
ئاخر بین بێ هۆش نە رووی سەرزەمین

مـــەیموونە خـــاتوون نەجـــا هۆرێزا
بۆی عـــەتر و گـــوڵاب وە ســـەردا رێزا

هەردوو بێدار کـەرد نە خـاو شـیـرین
شـــازادە چەنـی شـــای نۆش ئـافـــەرین

شـــازادە جـە نەو ئەحـوالّ مـــەپەرســـا
واتش کـــە ســـەلیم چون کـــەردی فـــەنا

شـای نۆش ئـافـەرین گوزەشتـە یەکسـەر
یـاونا بـەعـــــەرز شـــــازادەی ســـــەروەر

شـازادە شنەفت خـەیلێ بی خـۆشحـالّ
بۆسـە دا جـەمین گۆنای سـۆسـەن خـالّ

مـەیموونە خـاتوون چەنی مـورغ خـاس
جـەلای شـــازادە کـەردن ئـیلتـیـمـاس

عـەبدورەحـمـان شـا تەشـریف ئـاوەردش
مـورغ و خـاتوونە مـەرەخـەس کـەردش

وەخـتـێ کـە لوا عـــەبدورەحـمـــان شـــا
شـــازادە فـــەرمـــا خـــەیمـە و بـارەگـــا،

دەردەم کـــە لوان بـەڕاگـــەی حـــەلـەب
مـــدارا نـەکـــەرد بـە رۆژ و بـە شـــەب

گەیشتنی شازادە
بە ولاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا

قاسیدان ئاوەردن خەبەر ئاوەردن
جە حاڵ شازادە خەبەردار کەردن

مەلیک بەهمەن شنەفت هۆڕیزا وەپا
دەردەم فەرمان دا جەم کەردش سپا

خەیمە و بارەگا جە شار بار کەردن
دوو سێ فەرسەخیی را مەنزڵ کەردن

جەو تەرەف ئاما شازادەی چالاک
یاوا بە حەلەب چون شێر بێ باک

خەیمەی گوڵناری وەپا کەردشان
شای نۆش ئافەرین بەوجا بەردشان

خان محەمەد چەنی حەمید مەلاح
نیشتن نە خەیمە هەردوو بەدەماخ

گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە

دیسان قاسیدان ئاوەردن خەبەر
شازادە یاوان بەسەحرای ئەخزەر

بەهمەن چون شنەفت دەردەم بی سوار
لەشکر بەرد بەسەر شازادەی سالار

بین بە چوار دەسە نەو زوڵمات و تار
گرتن دەورادەور شێر بەچەی زۆردار

قاو کەفت نە قوشوون شازادەی سالار
واتن شازادەی بێ خەبەر نەکار

قابز کە ئامان پەی گیانت بەقەس
نازۆ نەهیچ جا بکیشۆت نەفەس

شازادە شنەفت نە خاو بی بێدار
دەردەم دەرساعەت بەئەسپ بی سوار

غورا خان محەمەد جە رووی قین و قار
زوود چەنی حەمید بە ئەسپ بوون سوار

هەی بیاون و بەیۆن بە ئیمداد
بزانووم بەهمەن چێششەن موراد

* شازادە رووکەرد نە سپای خوونخوار
رووکەرد نەفەوج سەد هەزار هەزار

واتش نابێکار نە رووی عەرسەی دەور
مەگەر نام من نەشنەفتی نەوەر

نامم ئیبراهیم ساحێب قەرانم
کوشەندەی جادووی عەرسەی مەیدانم

نە جادوو نە شێر نە بەور گومرا
هیچ کام نەبەندم نمەبۆن رەها

خان محەمەد چەنی حەمید سالار
یاوان بە شازادە نە رووی کارزار

شازادە واتش ئەی شووم بەدکار
کێن چ کارەن نەی زوڵمات تار

وات مـــەلیک بەهمـــەن شـــێـــر پڕشکۆ
شـــای نـۆش ئافـــەرین مـــەســـانۆ جـــە تۆ

بـــەڵکـــە بـــە زیـــنـــدە بـشـــی بـــەرای وێـت
شـــای نۆش ئـافـــەرین ســـوود نەدارۆ پێت

وەگـــــەر نـە قـــــەســـــــەم بەزات ئەڵا
نـــازووم بـــە زیـــنـــدە تـــۆ بـشـــی بـــەرا

شـــــازادە واتش ئەی شـــــووم لەعین
کـــەم بکەر بیـــجـــا ئە تۆ ئەی بێ دین

من تەلیـسم ســەخت جـادووم شکەسـتم
تـا نـۆش ئـافـــــەرین یـاوا بـەدەســـــتم

مـــەر شـــار دەمـــشق نـەیادت شـــیـــیـــەن
مـــەر تـۆ نـازانی شـــازادە کـــیـــیـــەن

وە یادت مـــەیۆ چێـشم کـــەرد ئەو شـــەو
لێـتـان حـــەرام بی هـەم خـورد و هـەم خـــەو

خـان مـحـەمـەد چەنی شـای نۆش ئافـەرین
هـەریەک جـــــەلایێ هـــەڵمـــــەت دان بە کـین

چەند کـەس کوشـتـشـان نەو زوڵمـات تار
هـجـــووم ئـاوەردن لەشکـر ســـــەدهـەزار

گـــــرتـن دەورادەور شـــــێـــــران پرکـین
کەردن وە جـەستەش چەند زەخم سەنگین

یەند زەخـمدار بـی نەرووی عـەرسـەی کـار
ئـاخـــر هـەر چوار فـــێـــرار بین فـــێـــرار

هەرچوار بەو دەستوور کەردشان تەدبیر
بگورێزان جە ناو عەرسەی داروگیر

جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ

هەریەک بە راهێ رەوان بین بەدەو
نەوشەو شازادە سێ رۆژ نەکەرد خەو

هیچ نمەزانان بەکۆ مەشۆ را
پەنا بەردشان بە زات ئەڵلا

تا رۆژ رەوشەن لوان بەڕاوە
گا مەشین وە بەر گا بە دماوە

نە رۆژ چوارەم لوان بە جای
یە جای ناهەموار خەراپە گای

ئاخر هەر دوو ئەسپ نەمەندن بەکار
هەر دوو پیادە بین بەزاری و زگار

خەیلێ وە پیادە لوان بەراوە
گیر وەردن بە دەست بەڵا و قەزاوە

ئافتاب زۆر ئاوەرد زەمین مەلەرزا
مەل نە رووی هەوا پەڕوبالّ رێزا

زەمین یەکسەر بی بە ئاهیر نار
هەردوو لەب توشنە هەم زەلیل و زار

* ریگ بیابان چەسپ مەبی نەپا
تەن زەخمی و پا لوخت هەر دوو بە دڵخا

شـای نۆش ئافـەرین بـێ هۆش بی نەوجـا
ئـەو کـــەفت وەبـێ نـاز شـــۆخ دڵڕوبـا

پارانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین
لە دەرگای خوای گەورە

* ئـەوەند کـــەردشـــان زاری فـــەراوان
لاڵان نـە دەرگـــای رەحـــیم و رەحـــمـــان

واتـن یـاکـــــەریم کـــــەرم بـنمـــــانـە
دەلیلـی بـە خـــــەیر پـەیمـان بـکیـــــانـە

جـــەو تەرەف دیســـان خـــاتوونـەی نازدار
جـــە حـــاڵ شـــازادە ببی خـــەبـەردار

خـاتوون جـە بابـۆش هیـمـەتخـواهی کـەرد
فـــەرمـــا بـە فـــەرهـەنگ تـەخت زەڕ ئـاوەرد

دەرلا ســـــوار بـی وە فـــــەرهـەنـگ دێـو
لـوا بـەراوە مـــــاتـەم و پـەشـــــێـــــو

تـا یـاوا بـە جـــای ســـەحـــرای ناهـەمـــوار
شـــــازادە و نـازدار جـــــە دوور دا دیـار

هـەردوو بـێ هۆشـەن کەفتـەن نە رووی خـاک
مـــەیمـوونە خـــاتـوون یـەقـــە کـــەردش چاک

دیش نۆش ئـافـەرین کـەفـتـەن وە غـەمـگین
جـوانـاو جـەم بـەسـتـــەن نە جـام جـــەمین

ســـەر نۆش ئـافـــەرین نـیـــا نـە ئـاغـــۆش
وێـنەی دەســـتـــە گـــوڵ بـۆ نیـــا نەبـۆش

شـای عـەبدورەحـمـان وارێد بی بەو جـا
بـەڕووی شـــازادە خـــەیلـێ کـــەرد نـیگا

فـــەرمـــا کـــە دەردەم گـــوڵاب ئـاوەردن
گـــۆنای هـەردووشـان گـــوڵابرێز کـــەردن

هـەر چەند سـەعی کـەرد کە نامـان بەهۆش
مـــەیموونە خـاتوون مـاھ قـەســـەب پۆش

عـــــەرز بابـۆش کـــــەرد ئـەو شـــــۆخ نـازار
هـەردووشـــان مـــەبـەم بەو بـاغ و گـــوڵزار

دەردەم فـــەرمـــان دا دوو تـەخت ئـاوەردن
شـــــازادە و نـازار ســـــوارش کـــــەردن

روو کـــــەردن بـە ڕا یـاوان بـە گـــــوڵزار
فـــەرمـــا ئـاوەردن گـــوڵان بـە خـــەروار

مـــــوهـری ســـــولـەیمـان دەردەم ئـاوەردن
دەوای بـێ هـۆشـــیـی شـــازادە کـــەردن

هـەردووشـــان نـەخـــەو دیـدە کـــەردن بـاز
دین عـەبدورەحـمـان نیـشـتـەن بـە دڵواز

مـەیموونە خـاتوون سـەلام کـەرد لێـشـان
هـەر دوو ئـەو سـەلام عـەلەیک سـەندشـان

واتشـــان ئێـمـــە چون یـاوان بە ئـەی جـا
جـــەی کـــارو کـــردار من بکەن ئـاگـــا

مـەیموونە خـاتوون گـوزەشـتـەی ئـەی کـار
یـاونـا بـە عـــــەرز جـــــە لای شـــــەهـریـار

یەک پەری ئامـــا جـــە ئادەمـــیـــزاد
جـە دوور کـە ئامـا دەست کـەرد بە فـەریاد

واتش جـە سـەحـرای توور دیم دوو سـوار
هـەردوو بێ هـۆشـەن نەوسـەحـرای دشـوار

مـن زانـام ســـــەوار نـۆش ئـافـــــەرینـەن
رەفـیـقش سـولّتـان شـازادەی چینەن

تـو واچـە پـەی مـن نـام و نیـــــشـــــانت
جـە کـۆن خـان مـحـەمـەد رەفـیق گـیـانت

تـەمـــام گـــوزارش حـــالّات بەیان کـــەرد
پەرێ خـان مـحـەمـەد کـێـشـا ئـاھ سـەرد

عـەبدورەحمـان شـا فـەرهـەنگ کـەرد تەڵەب
وات مـــــەبـۆ بشـی تـا شـــــار حـــــەڵەب

بشـین بە ســـەر وەقت باقـــیی داســـتـــان
ئەو شـەو خان مـحـەمـەد شـێر سـەربۆستـان

شـمـــشـێـــر بورِان نەفـــەرقش جـا کـەرد
ولحـــاسـڵ تاتـاق ئەبـروش جـــیـــا کـــەرد

* خـوون نەڕووی جـەمین خـان مـالّامـاڵ بی
ئەوەند خـــوون ئامـــا خـــەیلێ بـەدحـــاڵ بی

ئـەســـــپش رانـا یـەک شـــــەب و یـەک رۆ
تـا شـی بـە بـاغ پـڕ گـــــــولّ پـڕ شـکـۆ

هاتنی ماهی زەڕئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە
بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد

ماە زەڕئەفشان تەشریف ئاوەردش
سەیرانگای رووی باغ بەدڵ ئاوەردش

وەختێ کە یاوا بەدەروازەی باغ
دیش کە جوانێ وێنەی شەوچراغ

کەفتەن وە بێ هۆش نەرووی تەخت خاک
بەهوون سەرزەمین کەردەنش نەمناک

نیشانەی ئەڵماس بەرگ ئەتڵەس پۆش
کەمەربەند تەڵا خەرقەی لاڵ نەدۆش

گۆناش مەدرەوشۆ وە شەهریاری
رەنگینەن بەهوون گۆنای گوڵناری

نیشانەی شاهی وەنەش دیارەن
وە تاج و نیم تاج ئەو شەهریارەن

دەرلاد گرفتار بەژن بااڵش بی
گرفتار بە شەوق رەنگ ئااڵش بی

پیادە بی لوا شی نە سەرینش
رانش دانیا نەژێر سەرینش

خەدەمە و کەنیز دەرلاد تەڵەب کەرد
خان محەمەد وە ناو گوڵزار باغ بەرد

دەرلاد فەرمان دا ئافتابە بەردن
زەخم شازادە هوونش پاک کەردن

دەست بەرد قـــوتووی مـــەرهـەم بەرئـاوەرد
زەخم خـان مـحـەمـەد مـەرهـەم رێزش کـەرد

نـیـــــــــا نـەتـۆی رەخـت زەڕتـان ئـاڵا
خـــــــــاوش بـەردەوە ئـەو نـەتـۆی واڵا

وەخـــتێ نیـــمـــە شـــەو دیدە کـــەردش بـاز
دیش ها نـە قـــەســـر شـــیـــرین بەدڵواز

مـــــاه زەڕئـەفـــــشـــــان هـا نـە بـاڵینـش
گـــوڵاو مـــەشـــانۆ نە رووی جـــەمـــینش

چون تاوس مـــەست شـــەوق مـــەدۆ بە نـاز
رۆح نـەدەروونـدا مـــــەکـــــەرد وەپـەرواز

دەرلاد گـــــرفـــــتـــــار بەژن بـاڵاش بـی
گـــرفـــتـــار بەشـــەوق خـــاڵ ئاڵاش بـی

مـــاه زەڕئـەفـــشـــان کـــەردش دڵداری
خـــان مـــحـــەمـــەد فـــارێغ نـە گـــریە و زاری

دەم نـە رووی قـلـیـــــــان لـەب بـەڕازەوە
بـەتـۆی عـــــەرەقـــــچین یـەقـــــە وازەوە

مـــاه زەڕئـەفـــشـــان ئامـــا بـە گـــوفـــتـــار
واتش خـان مـحـەمـەد شـێـر بەچەی زۆردار

راست واچـە بـە مـن جـــــە کـــــام وڵاتـی
ئـادەمـــیـــزادی کـــام ســـەربیـــســـاتـی

یـە بـەکـــۆ مـــەشـی عـــەزم کـــۆ داری
کـێ کـــەردەن جـــەتۆ ئـەی زەخم کـــاری

خان محەمەد واتش ئەی گیان شیرین
من خدمەتکارم بە نۆش ئافەرین

ئاغای من سولّتان شازادەی چینەن
ئەویش سەرگەردان نۆش ئافەرینەن

ئەوەڵ تا ئاخر پەرێش بەیان کەرد
نازار ئێد شنەفت کێشا ئاھ سەرد

ماھ زەڕئەفشان شنەفت ئەی خەبەر
دەرلاد هۆرێزا شی بەلای پێدەر

گفتەی خان محەمەد حاڵات سەرانسەر
یەکسەر یاونا بەعەرز پێدەر

خوسرەو شا شنەفت وات حۆری لەقا
ئەو جەوان پەرێم باوەرە بەی جا

ماھ زەڕئەفشان هۆرێزا وە پا
ئاما بە گوڵزار بە فەرمان شا

واتش خان محەمەد بابشین بەراھ
تەڵەبکارتەن خوسرەو پادشاھ

خان محەمەد شنەفت دەروونش ئێشا
خەیلێ زاری کەرد ئاھ سەرد کێشا

نازار ئێدش دی دەرلاد لێش پەرسا
پەی چێش زاریتەن شین و واوەیلا

خان محەمەد واتش رازم سەرانسەر
عەرز کەردم پەنەت نەڕەنجۆت خاتر

بـەڵێ قـــــــــەی مـن دووڕەن درازەن
داد نـەدەست چـەرخ فـــرە کـــەچبـــازەن

ڕەفـــیـــقم ســـوڵتـــان ســـاحـــێب قـــرانـەن
بـەر هـەم زەنـەندەی نـەڕەشـــــێـــــرانـەن

تـەلیـــــسم گـــوویا جـــەزیرەی واق واق
کـــاخ ســـولەیمان جـــە بیم کـــەردش ســـاق

* عـــەلقـــەم و زەلغـــەم هـــەر دوو کـــەرد هـــەلاک
زەنـگوڵـەی دشـــوار جـــە بیم کـــەردش پـاک

مـــەیمـوونە خـــاتوون هـــەم نـۆش ئـافـــەرین
نـەجـــات دا جـــە بـەند عـــەلقـــەم بێ دین

باجش نە شـــاهان عـــاڵەم گـــشت ســـەندەن
شـــــاهان دونیـــــا جـــــەلاش چـون بـەندەن

ئـیـــســـە مـــەزانـۆ جـــە کـــۆن مـــاواشـــان
شـــاد بـوون هـەم دیســـان وەخـــاک پاشـــان

مـــاه زەڕئـەفـــشـــان شنـەفـــتش بـەگـــۆش
ئـاه ســـەرد کـــێـــشـــا دەمێ بـی بێ هـۆش

چـون ئـامـــا بـە هـۆش ئـامـــا بـە گـــوفـــتـــار
مـن کـــە فـــرێم هـەن لـەشکر بـێ شـــومـــار

با بشـین سـەروەخت خـوسـرەو شـای سـانی
تـەڵـەب کـــــەین لـەشکر هـەرچـێ مـــــەزانـی

مـن بـە هـەمـــــڕای تـۆ راهـی بـین جـــــە راه
بشـین تا بـە مـــــوڵک بـەهـمـــــەن پادشـــــاه

ئینشـــەڵا شـــەرت بۆ خـــاک ئەو دیار
بە توربە کـــێـــشم مـــاوەرووم بە شـــار

من بە دەست وێم حـــەقت بســـتـــانووم
بەهمـــەن بە قـــەســـر دوزەخ بکیـــانووم

ئێـــد وات هـەردووشـــان رووونیـــان بەراە
یاوان بە خـــدمـــەت خـــوســـرەو پادشـــاە

تا یاوان بارگـــــەی ســـــەرای پادشـــــا
دەرلاد نـە ئەســـــپـــــان هـەردوو بین پیـــــا

خـان مـــحـــەمـــەد چەنی مـاە زەرئەفـشـان
هـــەردوو چـــەنـــی هـــەم لـــوان بـــە دیـــوان

تـەعـــزیم کـــەردشـــان نـە رووی پادشـــا
شـــــا دەردەم ئـیـــــد دی هـۆرێـزا وە پا

خـــەیلێ عـــزەت گـــرد شـــای والا تەبار
واتش خـــان مـــحـــەمـــەد خـــەبەردەر نەکـــار

تـایـفـــــەی کـــێـنی عـــــەزم کـــۆ داری
پەی چێش بەی دەســـتـــوور زاروزگـــاری

خـان مـحـــەمـــەد شنەفت کـێـشـا ئاە ســەرد
ســـەنای خـوســـرەو شـا فـەراوانش کـەرد

ئەوەڵ تا ئـاخـــر گـــوزەشـــتـــەی کـــردار
یاونا بـەعـــــەرز جـــــەلای شـــــەهریار

خوسرەو شـا شنەفت گوزەشتـەی ئەی کار
خـــــەیلێ پـەرێشـــــان گـــــرەوا بـە زار

وات خـــان مـــحـــەمـــەد مـن و عـــادڵ شـــا
نە رای کـــوردســـتـــان هـەر دوو بە هـەمـــراە

نـە ئەو ســـەفـــەردا عـــادڵ شـــای پڕ زوور
زۆر کـــەرد جـــە پـدەر بەهـمـــەن بەدنـوور

ئـیـــســـە تـۆ مـــاچی بـەهـمـــەن پڕ زۆرەن
مـــەگـــەر عـــادڵ شـــا ئـوجـــاخش کـــۆرەن

ئێـد وات فـەرمـان دا جـارِکـێـشـان بە شـار
لـەشکر ســـــوار بی چل هـەزار ســـــوار

چل هـەزار ســـــوار بـە ئەو ســـــپـــــەردش
مـــاە زەرِئـەفـشـــان مـــەرەخـــەس کـــەردش

خان مـحـەمـەد روخسـەت جە شا تـەڵەب کەرد
رەوانـەی را بـی روو نـە حـــــەڵەب کـــــەرد

یەڵغـار کـــەردشـــان شـــەب و رۆژ نـەکـــەرد
تـا شی بـە حـــەڵەب شـــێـــر رووی نەبـەرد

بـەیداغ ســـفـــیـــد جـــەنگی کـــەرد وە پـا
جـــــەم بـی نـەدەورش چـل هـەزار ســـــپـــــا

دەردەم قـــاســـێـــدان خـــەبـەر ئـاوەردن
بەهـمـەن جـەی کـارە سـەر حـەسـاب کـەردن

بـەهـمـــــەن ئێـــد شـنـەفت پا دا نـە ریـکاب
سـی هـەزار ســـــوار ســـــوار بـین بـە تـاب

نـە شـــــار حـــــەڵەب رەوانـەی را بـی
تـا داخـڵ بـە دەشت ســـان و ســـپـــا بـی

واتش خـــان مـــحـــەمـــەد شـــووم نابێکار
پەی چێش شـــــازادە هـیچ نـیـــیـــەن دیار

واتش ئەی بـەهـمـــــەن پـەلـیـــد مـــــوردار
رووکـــەر نـە مـــەیدان عـــەرسـەی کـــارزار

ئـیـــســـــە بـە تـۆفـــــیـق دەهـەندەی داوەر
نە رووی عـەرسـەگـاە چێش باروت بـەسـەر

بـەهـمـەن چـون شنەفت رووکـەرد نە مـەیدان
نـالاّ و نـرکـنـا چـون شـــــێـــــر غـــــورِان

شـمـــشـــێـرش کـێـشـــا بـەردش بـە هـەوا
خـان مـحـەمـەد ئەسـپـەر کـێـشـا بـەسـەردا

وەقـــتێ دا نـە رووی قـــوبـەگـــای ئەســـپـــەر
قـــوبـەی ئەســـپـــەرش بـی بورج ئـەخـــزەر

خـان مـحـــەمـــەد کـــەمـەند هـەوا دا بە قـار
شـــــــازادە بـەهـمـــــــەن ئـاوەردش بـەوار

فـــەرمـــا بە غـــولاّم دەست بـەسـتش کـــەردن
وە کـــەشـــان کـــەشـــان بـە خـــەیمە بـەردن

قـاو کـەفت نەقـوشـوون بـەهـمـەن شـا گـیـریا
ســـپـــای شـــا بـەهـمـــــەن دەردەم گـــورێزا

مـــــاە زەرِئەفـــشـــــان هـجـــوومێ بـەردش
خـــەیلێ جـــەو ســـپـــا وەگـــیـــر ئـاوەردش

وە فـــــەتح و نـوســـــرەت بـەکـــــام دلّخـــــوا
گـــێـــــلاّنـەوە پـەس پـەی خـــــەیمە ســـــەرا

ناگـــــا پەیدا بی دەســـــتێ نە هـەوا
خـان مـحـەمـەد هۆرداشت بەردش وە بالاّ

فـــەرهـەنگ دێو بی ئامـــا وە گـــوفـــتـــار
وات ئـەتۆ بـەردم شـــــازادەی ســـــالار

واتش ئـەی فـــــەرهـەنـگ تۆ دانـای داوەر
من بـازە وەی جـــا تۆ خـــەبـەر ببـــەر

فـــەرهـەنگ دێو شـنەفت روو کـەرد وە دمـــا
یـاوا بە خـــدمـــەت شـــێـــر ســـەف پەنا

واتش شـــــا زادە بـدەر مـــــزگـــــانی
بـەهـمـــــەن شـــا گـــرتـەن نـەبۆ نـەهـانی

گـوفـتـەی خـان مـحـەمـەد گـوزارش تـەمـام
یـاونا بـە ســـەمـع شـــای والا مـــەقـــام

شـــازادە شـنەفت خـــەیلێ بی خـۆشـحـالّ
واتـش پـادشـــــا خـــــودا نـیـگـە هـدار

ئـیـســە خـان مـحـــەمـــەد دیدەش نـەرِامـــەن
شـــــەب و رۆژ دایم هـەر وە تـەمـــامـــــەن

فـــەرمـــا فـــەرهـەنگ دێو پـەرێش ئـاوەردن
بـەدەست شـــازادەی دلێـــر ســـپـــەردن

شـــای نۆش ئـافـــەرین شـــازادەی ســـالار
دەردەم هـەردووشـــــان بـە دێو بـین ســـــوار

بشین وە ســەروەخت خـان مـحـــەمـــەد شـێـر
ئـەو رۆ جـــەنگش کـــەرد بـەور دەنگ دلێـــر

روو کـــەرد نەجـــانێب مـــاھ زەرئەفـــشـــان
ھـاوەخـــتـــــەن بەیۆ شـــــازادەی عـــــەیان

ئێـــــد وات و دەردەم ھـجـــــووم ئـاوەردن
روو نەقـەلعـەی تـەخت بەھمـــەن شـا کـەردن

ســپـــای بەھمـــەن شـا حـــەســاری کـــەردن
دەروازەی قـــەلعـــە ھەم مـــوحکەم کـــەردن

خان محەمـەد چون شێر ھیـچ باک نەکەردش
دەروازەی قـــــەلعـــــە بـە دەست ئـاوەردش

فـــەرمـــا کـــە تیـــشـــەو تـەبەر ئـاوەردن
دەروازەی قـــــەلا گـــــشت پـارە کـــــەردن

شی بـە ئەندەروون شـــار داگـیـــر کـەردش
فـــەرمـــاندەی بـەھمـــــەن وەپێش ئـاوەردش

غـــــورا نـە جـــــەلاد بکێـــــشـن بـەدار
تیـــــر باران بکەن بەھمـــــەن مـــــوردار

گەیشتنی شازادە
بە شاری حەلەب و رزگارکردنی بەھمەن شا

نـەودەم شـــــازادە واریـد بـی نـە جـــــاھ
جـــە دوور و نـەزدیک ھەر مـــەکـــەرد نیـگاھ

نـاگـــا پـەیدا بـی مـــــەیمـوونـە خـــاتـوون
ئـەویش کـــە ئـامـــا وە بـێ چـەند و چـوون

واتش خـان مـحـــەمـەد ھـەم سـپـا سـالار
ببـــەخـــشـــــە بەمن بـەھمـــــەن مـــوردار

خـان مـحـەمـەد ئەژنی شـازادە ئامـا
دەردەم دەر سـاعـەت هـۆرێزا وە پا

کـەفت نـە خـاک پای شـازادەی زۆردار
سـەلام داوە نـەزد شـێر بەچەی خوونخوار

خـان مـحـەمـەد دەردەم عـەلـەیک دا وەنەش
رەویـەی شـاهـانـە بـەجـا ئاوەردش

شـازادە واتش ئـەی خـان مـحـەمـەد
نیگەدارت بۆ پادشـای سـەمـەد

سـەد بارەکـەڵا ئـەی فـەتحـە کـەردی
بـەهـمـەن و قـەڵاش بـەدەست ئاوەردی

مـەیموونە خـاتوون فـەرمـا هەم نـەدار
ئاوەردن بـە خـوار بـەهـمـەن سـالار

مـەلیک بەهـمـەن سوجدەی شـازادە بەردش
ئـاداب ئـەرکـان بـەجـا ئـاوەردش

خـاتوون شی بەلای شـای نۆش ئافـەرین
سـوجـدەی زەمین بەرد بەعـیـز و تەمکین

شـای نۆش ئافـەرین عـەلەیک سـەند بەناز
شـین بـەنـاو حـەرەم هـەردوو بـەدڵـواز

مـاه زەڕئەفـشـان پایدار کـەردش
قـاعـیـدەی شـاهان بـەجـا ئاوەردش

مـەیموونە خـاتوون هەم نۆش ئافـەرین
شـین بەنـاو حـەرەم بـەعـیـز و تـەمکین

مـــــاه زەڕئەفـــــشـــــان هـۆڕێزا وە پا
ســـەلام کـــەرد بەناز شـــای حـــۆری لـەقـــا

شـای نۆش ئافـەرین عـەلەیک سـەند بەناز
دەست کەرد نە گەردەن شای شەکەرین راز

خـــاتوون کـــە بـەرســـا ئـەی حـــۆری لـەقـــا
کناچێ کـێنی ئەی خـورشـیـد سـیـمـا

وات من کناچەی خـوسـرەوشـای شـێـرم
نـە رۆژ دەعـــــوا خـــــەیلـێ دلێـــــرم

مـــەیموونـە خـــاتوون شـــاه پـەرییـــان
دەست کـەرد نەگـەردن مـاه زەڕئەفـشـان

شـــای نۆش ئـافـــەرین تەوازوع کـــەردش
رەویـەی شـــــاهـانـە بـە جـــــا ئـاوەردش

شـــــازادەی بـێ بـاک بـەور بـی ئـەنـدێـش
بـەهـمـەن تەڵەب کەرد خـەلـعـەت بەخشـا پێش

بـەعـد شـــازادە فـــەرمـــا کـــۆچ کـــەردن
روو بـە وەلایـەت شـــــار خـــــەتـا کـــــەردن

هێرشی ئەلیاس و مەلیک تووفان
بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین

وەخـــــتێ شـــــازادە نـەزدک بـی بـەو جـــــا
دەردەم قـــاســـێـــدان تەمـــام بـین ئـاگـــا

دەردەم قـــاســـێـــدان خـــــەبـەر ئـاوەردن
ئەلیـاس هـەم تووفـان خـەوەردار کـەردن

واتن کـــه بەهمـــەن چەنی شـــازادە
ها ئامـــا وەی جـــا وێت کـــەر ئامـــادە

جە سـەحـرای هامـوون ئەونە شـەڕ کـریا
سـپـای ئەلیـاس شـا تەمـام قـڕ کـریا

ئەلیاس چون شنەفت ئەی خەبەر بە گۆش
دەردەم دەرسـاعـەت دەمێ بی بێ هۆش

چون ئامـا بە هۆش وات مـەلیک تووفـان
ئەگـــەر من یا تـۆ بشین وە مـــەیدان

مـەعلووم مـەزانوو مـاوەرین شکەست
هەم مـەبین وە پەند تا یەومـولئـەلەست

مـەسـڵـەحـەت ئێدەن بشین وە پێشـواز
باوەرین پەی شـاربە سـەد عـیـزو نـاز

چەند پێشکەش بەرین پەی شێر خوونخوار
بـەدڵـنـەوازی بـاوەریـن وە شـــــــار

چەند شـەب چون غـولام خـدمـەتش کـەران
فـیکر شـەڕوشـــۆڕ نە دڵ بـەرکـەران

بـەعـــد از ئان داروو بـوزین نـە خـــوان
تاکـە دەست کـێشـۆن نە رووی تەعـامـان

وەخـــتێ کـــە داروو باوەرۆ خـــرۆش
هـەردووشـان دەردەم هـەم مـەبۆن بێ هۆش

ئەوسـا جـەو دەمـدا عـەلاجش کـەریم
زەنجـیـر نـەگـەردەن وەپێش مـاوەریم

داشـــــان بـەوەزیر پێـــــشکەش بـەدڵواز
شـــــازادە هـەر دوو لوان وەپێـــــشـــــواز

هـەردووشـــان باهـەم پێـــشـــوازی کـــەردن
پەرێ مـێـهـمـانی ئـیـســتـێـدعـا کـەردن

بە مـــەکـــر و بـەفـــەن حـــیلە کـــەردشـــان
شـــــازادە بـەشـــــار خـــــەتا بـەردشـــــان

مـــاھ زەرێـەفـــشـــان هـەم نـۆش ئـافـــەرین
بـەردن نە حـــــەرەم ســـــاف عـــــەنبـــــەرین

هەستکردنی خان محەمەد
لە پیلانەکە و کەمتەرخەمیی شازادە

سـێ شـــــەو و سـێ رۆژ زیافـــــەت کـــــەردن
بـە وێـنـەی غـــولام خـــدمـــەت مـــەکـــەردن

شـــەوێ جـە شـــەوان فـرســـەت مـــاوەردن
دارووی بـێ هـۆشـی وە تـەعـــــام کـــــەردن

هـەردوو دەست کـێـشـان نە رووی تـەعـامـان
بـە مـــەکـــر و حـــیلە لێـــشـــان نەزانـان

دارووی بـێ هـۆشـی بـەی تـەور جـۆش ئـاوەرد
جـە ناگـا هـەر دوو دەردەم بـێ هـۆش کـەرد

خـــان و شـــازادە زەنجـیـــر بـەند کـــەردن
تـا پـای تـەخت ئـەلیـــــاس شـــــا بـەردن

هـەردووشـــــان دەردەم بـەهـۆش ئـاوەردش
شـــازادە نـیگای ئـەلیـــاس شـــا کـــەردش

واتش ئەی ئەلیـــاس چ گـــونام کـــەردن
بەی تەور بێ گـونا زەنجـیـــرم کـــەردن

ئەلیـاس ئێـد شـنەفت ئامـا بەگـوفـتـار
واتش شـــــازادە بێ خـــــەبەر نـەکـــــار

نـەشـــــار دەمـــــشـق چ کـــــارێ کـــــەردی
ئـابـڕوو حـــــــەیا و نـامـــــــووسـم بـەردی

مـــــــەگـــــــەر تـۆ ئـارۆ نـاوەردی وەیـاد
دنـیـــــــا بـەی تـەورەن هـەرچـێ بـادابـاد

دەردەم فـــــەرمـــــان دا جـــــەلاد ئـاوەردن
خـــــــان و شـــــــازادە وەپـای دار بـەردن

ئەلیـاس وات یـاران کـەمـان هۆرگـێـران
هـەردووشـــان تیـــررێژ تیـــر بـاران کـــەران

شـــازادە دەردەم کـــێـــشـــا ئاھ ســـەرد
وێش بـە خـــوداوند ئـاســـمـــان ســـپـــەرد

واتش خـــان مـحـــەمـــەد چ کـــارێ کـەردیم
بـەدەست ئـەلیـــاس چ تەور گـــیـــر وەردیم

خـان مـحـــەمـــەد ئـەژنی ئـامـا بە گـوفـتـار
ئـینشـــــەلاّ بە زوود مـــــەبـین رەســـــتـگـار

مـن یـــەقـین داروووم وەپـــەروەردگـــــــــار
هـاوەخـــــتـــــەن بـەیۆ خـــــاتوونـەی نـازدار

بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح

حـــەمـــیـــد ئـاوەردن بەشـــار خـــەتا
بـەردن بە خـــدمـــەت ئەلیـــاس پادشـــا

حـــەمـــیـــد مـــەلاح چون شـــازادە دی
بـە ئـاواز بـەرز نـە ئەلیـــــاس غـــــوڕی

واتش ئەی ئەلیاس مـەر شـەرمت نییـەن
تـۆ شـــار دەمـــشـق نەیادت شـــیـــیـــەن

تـو ئـەر شـــــــازادە بـدەری ســـــــزا
قـــەســـــەم وە بێ چون یـەکـتـــایی خـودا

خـــەبەردار مـــەبۆ عـــەبدورەحـــمـــان شـــا
پـەری و جن مـــــــاوەرو بـەی جـــــــا

خـورشـید عـالەمگیر خێڵ حـەڵەب شـار
هـەر چـوار قـولەی قـــاف مـــەیۆبـەی دیار

هـەرچێ سـپـات هـەن گـشت بەرباد مـەبۆ
شـــار و مـــەملـەکـــەت گـشت وێران مـــەبۆ

ئەلیاس جـە سـوخـەن حـەمید پێچ وەردن
فـــــەرمـــــا شـــــازادە بـەزیندان بـەردن

جـــەی گـفـتـوگـۆ بین شـاه و شـەهـریار
نـاگـــــا جـــــە هـەوا دەســـــتێ دا دیار

دەست بـەرد کـە یـەقـەی شـازادە گـرتش
بـەرد بـەڕووی هـەوا دەرســـاعـــەت بـەردش

ئەلیـاس ئێدش دی کـێـشـا ئاه ســەرد
خـــەیلـێ خـــۆف ســـەخت بـەدەروون ئاوەرد

وات مـــەلیک تووفـــان چ کـــارێ کـــەردیم
بـەدەست وێـمـــــا ئـەجـــــەل ئـاوەردیم

خـان مـحـــەمـــەد واتش ئـەرێ ئـەلـیـاس شـا
وەقـــتـــەن پـەری و دێو بـەیۆ بـەئـەی جـــا

مـولّک و مـالْ و شـار مـەکـەران خـەراب
جـــەرگت مـــەدەران نەســـیـخ کـــەباب

ئـەلیاس چون شنەفت جـەرگش بی بوریان
هـەم خـــان و حـــەمـیـد بـەردن بەزیندان

لە هۆشچوونی شازادە و کۆتکردنی

جـــەلاش کـــە نیـشـتن جـادووی ســـەهمـگین
نـیـگـا مـــــەکـــــەردن بـە بـۆغـــــز و یـەقـین

شـــــازادە واتش شـــــووم بـێ ئـیـــمـــــان
پـەی چیش ئـاوەردی مـن بە ئـەی مـــەکـــان

لـەعـین وات نـامم بـا نـەبـۆ پـەنـهـــــــان
پـەروەرش جـــادووم بـێ نـامـــونـیـــشـــان

ئـەمـن کـــــە دوخـــــتـــــەر ئـارایش دێوم
پـەی هوون عـــەلقـــەم خـــاتر پەشـــێـــوم

شش مـــاھ هـەن پـەی تۆ من کـەردم فـەریاد
تـا ئـارۆ کـــــە تـۆم نـەدار دا نـەجـــــات

شـــەرت بۆ نـە تەنـخـــوای خـــوێش و بـرادەر
کـەروت وەعـیـبـرەت عـالّەم ســەرانســەر

تا ئادەمـــیـــزاد عـــیـــبـــرەت بگیـــران
ئیـــتـــر هیـچ کـــارێ بەی تـەور نەکـــەران

ئێـــد وات و سێ دەس زەنجـــیـــر ئـاوەردش
ئـاوێزان بـە جـــای ســـــەهمـناک کـــەردش

یـەک ســـەنگ گـــران مـــەلعـــوون ئـاوەردش
سـەر ئـەو چـا بـەوسـەنگ هـەم موحکـەم کـەردش

هـەر رۆژ کـــە مـــامـــا مـــەلعـــوون گـــومـــرا
خـــەیلێ ســـزای ســـەخت شـــازادە مـــەدا

رۆژێ شـــازادە عـــاجـــز بـی نەگـــیـــان
پـەنـاکـــــە بـەردش بـەزات ســـــوبحـــــان

ئـەورۆ شـــازادە خـــەیلـێ خـــەیالّ کـــەرد
وات من مـیـوەی عـوود هـەم سـەنجـم ئـاوەرد

من حـــەلّقـــەی زەنجـــیـــر بکـەروم پـارە
رەســتگـار بووم نـە دەست شـــووم بـەو چـارە

ئێـــد وات و دەرلاد تـەکـــان دا چـون شـــێـــر
زەنجـــیـــــرش بـڕی بـەور دەنـگ دلێـــــر

خـــــەیلـێ نـیـگـا کـــــەرد هـۆرێـزا وە پـا
دیـش تـیـغ ئـەلّمـــــاس حـــــازرەن نـەوجـــــا

ئـەوەند کـــۆ کـــریـان مـــەتـا و جـــەواهێـــر
خـــەرمـــەن خـــەرمـــەنـەن چـون ســـەنـگ بـاهێـر

شـــــازادە تـیـغ ئـەلّمـــــاس نـەپـشـت بـەسـت
خـــــەنجـــــەر تـەلّا گـــــرتش نـەرووی دەسـت

پەروەرش جـــــادوو پەیدا بی نەوجـــــا
چون بەور پڕ زۆر شی بەســـــــــەر چا

دەست گـرتش بە ســەنگ نەوجـا هـەوادا
شـــازادە چون شـێـر تەکـان دا نەو جـا

ئەو تیـغ ئەڵمـــاس داش نە رووی کـــەمـــەر
کـــەردش بە دوو نیم چـون خـــەیار تەڕ

ســـــا تـۆز و غـــــوبار دەردەم پەیدا بی
دونیـا ســەرانســەر یەکـســەر ســیـا بی

هـۆرێـزا لوا نـەو ســـەحـــرای هـامـــوون
نـاگـا جـــە تـەقـدیر کـارســـاز بێ چـوون

ســـــیـــــا چـادرێ دیارەن جـــــە دوور
نـەدوور دیـارەن چـون شـــــــەرارەی نـوور

زۆر دا نـەپـەنجـــــــە یـاوا بـەئـەو جـــــا
یاوا بـە چادر ســـــەرتـا پا ســـــیـــــا

وات ســاحـێـب یانە مـێـهـمـانت ئامـا
مـێـهـمـــان عـــەزیز هـەم جـــە لای خـودا

ئامـــــا بـەڕووی دەر یەک پـیـــــرە زاڵێ
کـــۆنەی زەمـــانە ســاحـــێـب کـــەمـــاڵێ

واتش ئەی مـهـمـــان وەش ئامـای وەخـــەیر
ســـاکن بەر نـەجـــای کـــۆســـاران دەیر

شـــــــــازادە بـەردش هـەم بـەتـوی چـادر
قـــورس نـان جـــۆ پـەرێـش کـــەرد حـــازر

شـــــازاده واتـش جـــــەکـــــام دیاری
ئـیـــتـــاعـــەت نمای کـــام شـــەهریاری

پیـــــرزاڵ واتش بـه شـــــاه فـــــەرەنگ
ئـیـــتـــاعـــە دارووسـالار ســـەرهەنگ

ئـاهیـــر نەدەروون بـوریـان کـــەردش گـــەش
پـەڕ مـــــــورغ ئـاوەرد دا نـه رووی ئـاتـەش

دەرلاد حـــــازر بـی مـــــورغ وەفـــــادار
ئـامـــا وه خـــزمـــەت شـــازادەی ســـالار

دەست بـەرد و زەریـف نیـــــا نـه رووی بـاڵ
نیـــشت نـه رووی هـەوا مـــورغ زەڕین بـاڵ

بـه تـاو و تـەعـــــجـــــیل رووونیـــــا وه ڕا
روو کـــەرد نـه ئـەو مـــوڵک پـەی شـــار خـــەتا

بـا کـــه شـــازاده وەی حـــەرف شـــیـــرین
بشـین وه ســـەروەخت شـــای نۆش ئـافـــەرین

پاش ئەو رووداوه نۆش ئافەرین و ماه زەڕئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی

مـــاه زەڕئـەفـــشـــان وات نـۆش ئـافـــەرین
هـاوەخـــتـــەن بـەیـو شـــازادەی شـــیـــرین

مـــەیمـوونه خـــاتوون چـەنی ســـپـــای وێش
هـاوەخـــتـــەن بـەیـۆ شـــۆخ بـێ ئـەندێش

جـــــەودەم شـــــازاده چـەنـی روخ ئـامـــــا
تـا کـــــه داخڵ بـی وه شـــــار خـــــەتا

ئامـــا وه حـــەرەم شـــازادەی گـــوزین
دیش نۆش ئافـەرین نـیـشـتـەن وەغـەمین

ئەحـوالّ لێش پەرسـان بە کـۆ شـیـیـەنی
ئـینـە سێ رۆژەن دیـار نـیـــیـــــەنـی

شـــــازادە واتـش پـەروەرش جـــــادوو
من وست نەرووی چـا ئەو شـووم بەدخـوو

ئـێـــــــــد وات و دەرلاد هـۆرێـزا وەپـا
روو کـەرد نـەســەرای ئـەلیـاس پـادشـا

نـەعـــرەتـە پێکا شـــێـــر رۆی غـــەزا
ئەلیـاس نە رووی تەخت دەردەم کـە لەرزا

ســەراســیـــمـــە بی ئـەلیـــاس دلّرێش
وات مـەلیک تووفـان چێش بکەرین چێش

تـووفـــان وات ئـەلیـاس نـەعـــەقلّ ســـادە
تـۆ دەست کـــۆتا کـــەر تـۆ نە شـــازادە

ســولّتـــان ئـیـبـــراهیم بەدار کـیـــانای
شـــــازادە هـەلاک یـا مـــــــورده زانای

ئەلیـاس وات ئەو کـار نەدەس بەرشـیـیـەن
ئـیـســە ئەی تەدبیـر ئەی کـارە چیـیـەن

نەی گـفـتـــوگـــۆ بـین شـــازادەی دلێـر
پـەیدابی ئـامـــا وێنـەی نـەڕەشـــــێـــر

واتش ئەی ئەلیـاس کـارێ خـاس کـەردی
من و خـــان مـــحـــەمـــەد بە پای دار بردی

دەست بەرد ئەلیاس شا ئاوەردش بە وار
بە کەشان کەشان بەردش وەپای دار

ئەی خەوەر بە گۆش ئەهل شار یاوا
پەرێ ئەلیاس شا جەرگشان کاوا

شازادە لوا نیشت وەبان تەخت
تووفان و وەزیر شووم ناشنەخت

خان مەحەمەد چەنی حەمید سەروەر
هەردوو جە زیندان بەرئامان وەبەر

لوان بە خدمەت شازادەی گوزین
هەردوو روو مالآن نە رووی سەرزەمین.

خان مەحەمەد واتش شازادەی سالار
ببەخشە بەمن ئەلیاس نامدار

شازادە فەرما ئەلیاس ئاوەردن
خەلعەت شاهی دەرلەحزە کەردن

مورغ کە هۆرێزا هیمەتخواهی کەرد
قەدرێ ئەمانەت پەی بەچەگان بەرد

شازادە ئەلیاس زیافەت کەردش
شازادە و یاران مێهمانی کەردش

دمای چەند رۆژی فەرما کۆچ کەردن
رووبە وەلابەت فەرەنگی کەردن

تا کە داخلّ بین وە فەرەنگ ماوا
خەیمە و خەرگاهش دەردەم کەرد بەرپا

شـــازاده نـەوجـــا گـــرتشـــان قـــەرار
وەخـــتێ نیگا کـــەرد پـەیدا بی غـــوبار

جـــە ولّات فـــەرەنگ ســـپـــای ســـەدهـەزار
لـەشکر فـــراوان ئـامـــا وەئـەی شـــار

پـەرسـا جـە شـەخسی چێشـەن ئەی سپـا
ئەی جـەنگە چێـشـەن مـەکـەران نـەی جـا

ئەو شـەخس عـەرز کـەرد شـازادەی سـالار
ســـپـــای زیگووات ئـامـــا وە ئـەی شـــار

پـادشـــــای فـــــەرەنـگ کـنـاچـەی دارو
هـەزار کـــەس پـەیش ئـەرواح مـــەســـپـــارۆ

خـورشـیـد عـالّەم شـای عـالّەمگیـرەن
عـالّەم نە سـەوداش بەسـتـەی زەنجـیـرەن

هـەر کـەس بـوینۆ ئـەو خـورشـیـد شـێـوە
دێوانـە مـــەبۆ ســـەرســـام و لێـــوە

ئێـدەن خـــەیالّش ســـەرهـەنگ مـــوردار
بـەزۆر بکێـــشـــۆ خـــورشـــیـــد نـازدار

بـەو تەورە کـــە شـــار ئـاوەردەن بـە تەنگ
وەخـــتـــەن بـەرباد بـۆ تـایفـــەی فـــەرەنگ

شـــازاده ئـەژنـی دەروونش ئێـــشـــا
روو نـیـا بەوجـا جـۆشـا و خـــرۆشـا

واتش خـان مـحـەمـەد حـەمـیـد سـالار
زوو بـیـــــاونـەوە پـەرێ کـــــار زار

شـازاده چون شـێـر حـەمـڵـەیێ کـەردش
ئـەی تـیـپ بـە داخـڵ ئـەو تـیـپ بـکـەردش

سـپـای زەنگـیـیـان کـەردشـان فـێـرار
سـپـای سـالاری مـەند نـەکـارزار

شـازاده روو کـەرد نـە سـپـای سـالار
واتش ئـەی مـەلعـوون شـووم نـابێکار

ئـامـا وە جـەواب تۆ مـوسـڵـمـانی
پـەی چێش وەفـەرەنگ ئـیـمـداد مـەنمانی

شـازاده واتش مـەلعـوون بـەدکـار
ئـەی زەربـە بـنـۆش نـەرووی کـار زار

دا نـە رووی ئـەسـپـەر بـەقـارو بـەقـین
دوولەت کـەرد تا ناف کـەفت نە رووی زەمین

ڕزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە

فـەرمـا کـە خـەیمـەی زەنگ غـارەت کـەردن
ئـەسـڵـەحـە و ئـەسـبـاب تـەمـام ئـاوەردن

دیشـان قـاتـب شـا نە مـەیدان کـەفـتـەن
جـەسـەر تـا دامـان هـوون پێـدا رەشـتـەن

شـازاده جـە ئـەسپ هـەم ئـامـا بـەوار
چـەنی قـاتـب شـا ئـامـا بە گـوفـتـار

سـەر قـاتـب شـا بشـۆران بـەهـەم
بـەڵکو خـواوەند چـەنیش بـۆ کـەرەم

وەزیـرو نـەدیم دەردەم بـەردشـــــــــان
داخڵ بە ســـەرای شـــاهـی کـــەردشـــان

شـــــازادە لوا وەخـــــەیمـە و خـــــەرگـــــا
وەلای نـازاران شـــــــــــــۆخ دڵـڕوبـا

قـــــاتب شـــــا نـەوجـــــا واتش وەزیران
ئـینـە چ کـەســـەن ئـیـمـداد کـەرد پێـمـان

هـەڵمـــەت و زۆرش شـێـر رووی جـــەنگـەن
بێ خـــۆف نـە ســـپـــا و نیش خـــەدەنگـەن

ئێـد خـاســەن ئـەو شـێـر بـاوەرووم وەشـار
مـێـــهـمـــانداری کـــەم شـــازادەی ســـالار

وەزیر وات ئـەی شـا سـاحـێـب عـەدڵ و داد
جـــــانشـین جـــــای پـادشـــــای کـــــۆهـزاد

مـەعلوومـەن ئـەو شـێـر سـاحـێـب هونـەرەن
مـەعلوومـەن سـاحـێـب تاج و ئـەفسـەرەن

بـەتاج و تـۆمـــار بـە شـــێـــوە شـــێـــوە
نـیـــشـــانەی شـــاهـی تـەمـــام ها پێـــوە

شـــــا وات ئـەی وەزیر دانـای نـامـــــدار
بشـــۆ بەخـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

وەزیـر ئـێـــــــد شـنـەفـت هـۆرێـزا وەپـا
یـاوا بـە خـــدمـــەت شـــێـــر کـــینـە خـــوا

عـــەرز کـــەرد شـــازادە ئـێـــدەن تـەمـــەنـا
تـەڵەب کـــار تـۆن مـــەلیک قـــاتب شـــا

سـا کـه ئێـد شنـەفت شـازادەی سـالار
وات بـه خـان مـحـەمـەد یار وەفـادار

شـازادە و یـاران شـای نـۆش ئافـەرین
مـاه زەرئـەفـشـان شـۆخ نـازەنـین

داخڵ بە حـەرەم سـەرا کـەردشـان
تەشـریف بـه حـوزوور قـاتب بـەردشـان

یـاوان بـه بـاڵـین نـیـگـا کـەردن لێـش
دیشـان شـێوەی مـەرگ عـەیـان بییـەن پێش

رووی زامـش تـکـەی زووخـاو رێـزەن
رۆحش جـه هەسـتـیی تەن جـه گـورێزەن

شـازادەی سـالار شـی وه بـاڵـینـش
تەکـیـه کـەرد بـازوو نه رووی سـەرینش

وات ئـەی پادشـا خـەیاڵت چێـشـەن
راست بـواچه پێـم دڵ جـه ئـەندێشـەن

واتش شـازادە مـەتڵـەبم ئێـدەن
چـون فـەرزەند وێـم ئـومـێـدم پێـتـەن

مـن وێـم مـەزانـووم رۆحـم پەڕ کـەندەن
عـومـرم جـه دنـیـا وه نەفـەس مـەندەن

وەسـیـەتم ئێـدەن بەعـد ئـەز مـەردەنم
جـه دمـای مـەردەن دەفن کـەردەنم

شـازادە تـۆ وێـت چـەنـی وەزیـران
تەمـام ئـەهـل شـار دانا پـەزیـران

گـــردین وەیەک بار وە بێ مـــواســـا
بشـۆن وە مـەسـجـێـد خـانەی کلیـسـا

کناچەم خـورشـیـد شـای عـالّەمگیـرەن
عـالّەم جـە سـەوداش بەسـتـەی زەنجیـرەن

تـۆ بـەلوتف وێت بـە فـیـــرۆزیی بـەخت
ســەرئەفـراز کـەری ئەو بـە تاج و تـەخت

ئەهـل فـەرەنگ پێش یەکـســەر بـۆ تەسلیم
هـیچ کـــەس نەئـەمـــرش نەبـۆ لام و جـیـم

بـەوێنـەی شـــاهـان فـــەرمـــان رەوا بـۆ
ئـەو نـەجـــاگـــەی من وە پـادشـــا بـۆ

بغـەیرئەز خـورشـیـد شـۆخ دڵ پـەسـەند
فـەرزەند نەداروووم جـــە دنیـــای پڕ فـــەند

وەخـــتـێ کـــە یـاوا بـە تـاج شـــایی
حـــوکـــمش رەواج بی بـە دڵروبـایی

ئـەوســا جـــەو دمـــدا تـۆ وێت مـــەزانی
ئـەڵبـــەت ســـەرئـەنجـام کـارت مـــەوانی

ئـەگـــەر مـــەیلت بۆ شـــۆخ دڵپـــەســـەند
تـۆ بـە ســـــــەلالـەی بـکـەری پـەیـوەنـد

بـە ئـەمـــــر بـێ چون حـــــەیی لایـەنام
قـــاتب فـــەنا بی، عـــومـــرش بی تـەمـــام

شـــازادە و یـاران ئـەهـل شـــار تـەمـــام
کـارسـازیی دەفنش کـەردن ســەرئـەنجـام

واتشـــان ئەی شـــا شـــازادەی ســـەروەر
وەســـیـــــەت قـــاتب تۆ بە جـــا باوەر

وات بەخان محـەمـەد حـەمید هەردووشان
باوەران وەی جـــا مـــاه زەرئەفـــشـــان

یاران بـەفـــــەرمـــــان شـــــازادە ویـەردن
شـین نـازاران وێـشـــــــــــان ئـاوەردن

رووکـــەردن وە شـار جـە کـووچـە و بازار
ئـامـــان وەســـــەیران تەمـــام ئەهل شـــار

دمـــای ئەی شـــۆخـــان بەلارە و لەنجـــە
کـــان جـــەواهێـــر خـــەرامـــان گـــەنجـــە

خورشید جە خورشید وێنەی خوەر ئیوار
شـــــەوقش پێکا نوور نەو مـــــاوا و دیار

کـەمـەر بەست بەدین موعـجـیزەی عـیسـا
بە شـــۆخ و شـــەنگی شـی پەی کلیـســـا

بەتەرکـــیـــو ئەندام ســـەولّ خـــاتر تەڕ
تەشـــریف بەرد وەبان تەخت ســـاف زەڕ

شـــــازادە جـــــەلاش مـــــدرا وە پاوە
کـــەمـــالّ و هۆشش نـەمـــەند جـــەلاوە

ســۆزیا جـە عـــەشق خـورشـــیـد تابان
هاوەختـــەن بـەرشـۆ قـەلب شـیـرین گـیـان

خـورشـیـد کـە زانا شـازادەی سـەرمـەست
عـەقلّ و هۆش و فـام بەرشـیـیـەن جـە دەست

دەست دانە باهۆی شـــــازادەی دڵڕێش
ئاوەرد وە ســـەرتەخت بە هامـــڕاز وێش

وەزیـر و نـایـب چـەنـی ئـەهـل شـــــــار
ئـــاوەردن پـــەرێـــش تـــاج زەڕنـــیـــگـــار

شـــــازادە تاجش وەبـێ مـــــواســـــا
گـــرت بـە دەســـتـــەوە پـەیاپـەی بـۆســـا

نام خـــودا بەرد پەی خـــورشـــیـــد شـــەرق
وات مـــــوبارەکت نیـــــا وە رووی فـــــەرق

کـەمـــەر گـەوهـەر جـــە کـەمـــەرگـاش بـەست
شـــازادە هـۆشش یەک جـــار ببی خـــەست

نـیگـاش مـــەکـــەردن ســـەرداران ســـەف
زانان کـــە هـۆشش بـەرشـــیـــیـــەن نەکـــەف

خـــورشـــیـــد نـە پەردە کـــەرد نیگای بـاڵش
زانـا کـــــە رێزان یـاد و کـــــەمـــــاڵش

وات سـەرگەردت بام شـێر عـەرسـەی جـەنگ
نـام مـــــەردیی وێت نـەدەری جـــــەســـــەنگ

ســـەرئەنجـــام کـــار مـــەکـــێـــشـی تانـە
مـــــەبی وە ڕێســـــوای دەورو زەمـــــانـە

هـەم وێش بەی دەسـتوور گرفتـار بی پێش
مـــــەلوول بـی چوون لـوول زوڵف تـار وێش

بـە پـەنـهـانـی وێش ئەسـرین کـەرد جـاری
بێـــزار بـی تـەمـــام جـــە شـــەهـریـاری

شـێـر دوو چەندان مـوبتـەلّا بی پێش
پەشـێـو چوون لوولیی تای کـەلّافـەی وێش

شـــێـــر دلّاوەر زانـا بـە کـــارش
عـاشـقـەن بە شـەوق شـێـوەی دیدارش

چەنی شـازادە مـاە فـیـرووز بەخت
نیـشـتـەبێن وەهـەم ئەو جـە بان تـەخت

وەزیر و ئـەعـیـان ئـەفـسـەر وەلاوە
نـە پـای تـەخت شـــام دران وە پـاوە

ئـاوەردن وەبـار دانـەی بـێ مـــەدار
ئـەشـرەفی بەسـەنگ تـەلّا بـە خـەروار

نە فـەرق دولّبـەر نـێـسـار کـەردشـان
نـامش جـە تـۆمـار شـاهی بـەردشـان

شـیـرین شـەربـەتان مـوبارەک بادی
وەنـۆشـان تـەمـام بـە دلّگوشـادی

سـاقـیی سـیم ئەندام بادەی مـەی بەکـەف
مـدران وێنەی گـولّ نـە دەوران سـەف

شـای خـورشـیـد سـەندش پیـالّەی بادە
بـە غـەمـزە سـپـەرد بەدەس شـازادە

شـــێـــر دلّاوەر زانـا مـــەیلشـــەن
گـرفـتـار بیـیـەن سـەرتوفـەیلشـەن

نـەجـا هـۆرێـزا شـازادەی دلّتـەنگ
جـام سـەندش جـەدەس شـازادەی فـەرەنگ

هەر وەقت نۆش مەکەرد پیاڵەی جەدید
مەوات بەعەشق دیدار خۆرشید

خۆرشید مەواتش گیانم نۆشت بۆ
پەژارەی دەوران فەرامۆشت بۆ

ساقی سیم ئەندام ئاوەردش بادە
مەبەرد وە خزمەت پەرێ شازادە

نیگا کەرد بە جام شۆخ جام جەمین
ئیشارە کەردش بە نۆش ئافەرین

هەم جەنەو ساقی پیاڵە پڕ کەرد
بە دەست شیرین فەرەنگی سپەرد

دیسان کە فەرما جام زەڕ نیشان
کەردش تەعاروف ماھ زەڕئەفشان

شیرین بە لەنجە دەس کێشا پەی جام
جامش سەند جە دەست شۆخ دڵارام

نۆشا وات بەیاد تاق ئەبرووی یار
یەعنی خان محەمەد یار وەفادار

جەدمای بادە گوڵبانگ یاران
هۆرێزان وەپا شای وەفاداران

شازادە و یاران هەم نۆش ئافەرین
ئامان وە مەنزڵ وێشان بە تەمکین

نۆش ئافەرین وات شازادەی سەروەر
ئارەزووی خۆرشید ئاما بەنەزەر

چێهرەی گوڵ ئاسای خورشید عاڵەم
من وە بێ نێقاب بوینام وەچەم

مەعلووم بۆ جەلام شێوەی جەماڵش
چ تەرزەن رەونەق فیرۆزەی خاڵش

شازادە واتش ئەی دڵئەفروەزم
ئەی دیدار تۆ رەوشەنیی رووزم

هەرچەند ئەو غەنیی تاج و ئەفسەرەن
شێوەی تۆ سەد بار جەو زیاتەرەن

ئەرچێ ئەو نازدار نەتەخت شاهەن
تۆ وێنەی خوەری ئەو وێنەی ماهەن

شای نۆش ئافەرین خەندە کەرد بە ناز
واتش شازادە شێر سەرئەفراز

ئەی حەرف و ئەی راز چۆنم پەسەندەن
بەوێم مەزانووم فامت نەمەندەن

مەزانوو مەردیت بەغارەت بەردەن
بەدیدار وێش مووبتەڵات کەردەن

ئەمن کە حەکاک رۆزگارانم
سەرمەشق دەفتەر (کول کارانم)

ئیسە ئەی کارە زاهر دیارەن
شازادە زەلیل زوڵف نازارەن

من حەسرەتمەندم شێوە و جەماڵش
بوینام وەچەم فیرۆزە و خاڵش

مـەعلوم بۆ جـە من شـێـوەش چەتەورەن
بەی دەسـتـووره تۆ مـوتبـەلا کـەردەن

ئەو هەم وه رۆدا شـێـوەی تۆ پێـشـەن
خـاترش بەتیـر عـەشق تۆ ڕێشـەن

نۆش ئافـەرین وات شـازادەی خـوونخـوار
بـا بـشـین وەسـەیر ئەو شـۆخ نـازار

بەڵکو بـوینـم ئەو وەبـێ نێـقـاب
بزانووم چـۆنـەن مـاه جـەهـان تـاب

سـاکـە ئێـدش وات هـۆڕێـزان وەپا
تەشـریف بەردشـان به ئەو بـارەگـا

تـا شـین بـه حـەرەم سـەرای پـادشـا
نـاگـا کـەردشـان نـەو جـاگـە و مـاوا

دین کـە بـارەگـا کـەس نیـیـەن تێـدا
شـنـۆی دیـاریـش نمـەیـۆ پـێـدا

شـازاده پەرسـا جـە خـدمـەتکاران
جـە کـۆن نـازەنـین شـای وەفـاداران

جـەواب دا وەنەش شـێـر دڵئـەفـرۆز
دەسـتـوور شـاهـەن تا وەعـدەی هـەفت رۆز

جـە ئەوەل جلـووس جـە عـالیـجـاهـی
وەخـتـێ کـە یـاوان وەپـادشـاهـی

نەسـەرا و حـەرەم نمەکـێـشـۆن سـەر
نمـەیـۆن وەبـان تـەخت کـورسـیـی زەر

مەشۆن وەمەسجێد خانە و کلیسا
مەنیشۆ نەوجا تاهەفت رۆ تەنیا

ساکە ئێد شنەفت نەوەی نامدار
وات بەخان محەمەد یار وەفادار

ئیرادەم هەوەس کلیسا دارۆم
بشووم بە ئەو جا بوینوم یارۆم

شازادە و یاران هەم نۆش ئافەرین
ماە زەرئەفشان شۆخ نازەنین

شین بە کلیسا کام وێشان
شێوەی شیرین خاڵ زاهر بی لێشان

دیشان مەکانێ بیروون جە پەردە
پەردە وە باڵای پەردە ویەردە

هەفت پەردە کریان سورخ ئەڵوەنی
ئەزرەق و ئابی گوڵ گوڵ سۆسەنی

شازادە پەرسا جە خدمەتکاران
حاجێب دەرگای شای وەفاداران

واتش ئەی حاجێب ئەی پەردە چێشەن
پەردەدار کێیەن کێ نەدڵێشەن

حاجێب دا جەواب ئەی شێر جەنگی
ئینە دەستووڕەن جەلای فەرەنگی

هەر وەقت پادشای فەرەنگ فەنا بی
کەسێ تەر بە جای ئەو پادشا بی

نەقاشان مەیان سوورەت مەکێشان
پەی یادگاری بمانۆ لێشان

هەر وەقت پادشای تازە بەرجا بۆ
جە دمای ئەو شا وە پادشا بۆ

بوینۆ سووڕەت شاهان تازی
نەنازۆ بەتاج بە سەرئەفرازی

بزانۆ دنیا بەی تەور بێ شەرمەن
هەر ڕۆ بەڕەنگێ بازارش گەرمەن

سەرفکەندە بۆ جە دونیای غەدار
پەی هیچ کەس نییەن شاهی پایەدار

عەدالّەت خاسەن، ڕەعیەت پەروەری
ساحێب هیمەت بۆ و دانا گوستەری

هەم تێدا بەستەن نەقش قاتب شا
ئەی پەردە پۆشان کەس نیگا نەکا

ئینە فەرموودەی شای گوڵعوزارەن
پەردەشان کەردەن ئەو نەپێوارەن

بەی تەور سێ پەردە کەردەنش موحکەم
تا کە بێگانە نەوینۆش وە چەم

شا وات ئەی پەردە پەردە دا نەرووش
تا من بەدیدەی زیا ببینووش

حاجب بە فەرمان شازادەی سەروەر
پەردەی نەقاشی هەوادا نەسەر

ناگـا یەک خـورشـیـد ئامـا بەدیدار
شـەوقش خـۆر بەردەن نەپەردەی پێـوار

شـازادە پەرسـا نیگا کـەرد بە جـەخت
بەو مـەجلیس شـا بـەو ئەفسـەر و تـەخت

وەزیـران نـەپـای تـەخـت زەرنـیـگـار
دەسـتـەبەدەسـتـە مـدران ئینتـیـزار

شـا نیـشـتـەن وەبان تـەخت سـاف زەڕ
شـەوق مـەدۆ چون شـەوق فـەرەیدوون فـەڕ

* خورشـید نە سـەرتەخت گـرتەنش قـەرار
شەوق مـەدا چون شەوق شـۆڵەی خۆرئـێوار

ئاهیـر کـەفت نەجـەرگ سـفـتـەی شـازادە
جـەنیگای ئەو شـۆخ فـەرەنگی زادە

مـەدهـۆش بـی نـەشـەوق نـازار دڵکێش
یەکسـەر شی وەباد عـەقڵ و فـام و هۆش

خورشـید چ خورشـید رای تاریف نیـیـەن
نـە وێنـەی حـووران نە چون پـەرییـەن

نـە وێنـەی شـیـرین شـار ئەرمـەنـەن
نـە تەرسـای شـار نە جـە فـەرەنگەن

نـە چون گـوڵئـەندام خـاقـان چینـەن
نە چون هومـەیلا گـیـسـوو مـشکینەن

نە چون زولەیخـا مـیـسـری مـوقـامـەن
پەری و جن و دێو نـە سـەوداش سـامـەن

بەی شـۆخی و شـەنگیی شـیـرین عـاڵەم
دیـدەی زەمـــــــانـە نـاوەردەن بـە چـەم

نیـیـەن گـونجـایش سـەنای جـەمـاڵش
مـانـەندش نـیـیـەن فـیـرووزەی خـاڵش

عـارفـان شـەیدای ڕێزەی قـەندشـەن
شـاهـان گـرفـتـار تای کـەمـەندشـەن

دەرۆێش و مـسکین سـەر نە سـەوداشـەن
مـورشـیـدان خـەسـتـەی تیغ مـەوداشـەن

جـە ئادەم بـەری سـەرڕشـتـەی نووڕەن
پەری بـەهـەشـتـەن هـەم وێنـەی حـووڕەن

نـاوەردەن نـەخـاو دیدەی زەمـانـە
هـەر کـەس بوینـۆ مـەبـۆ دێوانـە

هـەر کـەس بوینـۆ ئەو شـۆخ شـەڕجـۆ
بـەوێنـەی مـەجنـوون ڕوو مـەکـەرۆ کـۆ

هـەر کـەس بوینـو خـاڵ فلـفل دانـە
مـەبـۆ بـەڕسـوای دەورە و زەمـانـە

بـەوێنـەی شـیـرین زوڵف عـەنبـەرینـەن
کـەمـتـەر کـەنیـزش نۆش ئافـەرینـەن

وەلحـاسڵ ئەو شـۆخ نادرەی نارین
بـە تـەمـەنای دڵ بیـیـەن ئافـەرین

ئەر بـەێۆ بـە زبان تـەمـام مـووی ئەعـزام
وەسف جـەمـاڵش نمـەبـۆ تـەمـام

هەرگیز بەی دەستوور نادرەی نایاب
نەکەس شنەفتەن نە دییەن بە خواب

بەڵێ شیرینەن جە پا تا وە سەر
نییەن جە سوورەت بوتخانەی ئەخزەر

ئەبرۆ چون کەمان قەوس ئاسا سەنعەت
خەم کەردەن بە دەست قەواس سەنعەت

موژگانش بە خون دڵدۆز قاتڵ
غەزەب بێ باک عەدوو چەنی دڵ

سافیی سای گەردەن تا سەدر سینە
کەس نەدییەن مەحبووب بەی شکڵ و وێنە

خولاسەی کەلام جە سەر تا دامان
ڕژیان بە لەقای تەجەلای سوبحان

شازادە و یاران هەم نۆش ئافەرین
حەیران بین بە شەوق شۆخ گوڵ جەمین

بەو زوڵف و بەو تەرز فیرووزەی خاڵش
عاشق بین بەشەوق شێوەی جەماڵش

پەرسا جە حاجب شازادەی چینی
ئەی شۆخە کییەن بەی نازەنینی

واتش یە خورشید زەڕین کوڵاەەن
کناچەی عەزیز فەرزەند شاەەن

وێت بەستی کەمەر زونار نەگەردەن
تو وێت پادشای فەرەنگیت کەردەن

شـــازادەی ئـەی حـــەرف ئـاشنـا بـی پێـش
گـــورێـزا جـــەلاش ئێـــخـــتـــیـــار وێـش

دڵ نـە دەرک هـەوڵ کـــــەمـــــاڵ تـەواســـــا
بـەر ئـامـــا جـــە بـەیت مـــاڵ کـلیـــســـا

قـــــەرارش بـڕیـا ســـــەبـووری نـەداشت
بـار غـــەم حـــەڵقـــەش نـەدەروون گـــوزاشت

تـا شـین بـە مـــەنزڵ شـــەو دیـدە بێ خـــاو
ئـەســـریـن مـــەرێـزا چـون جـــۆش ســـەیڵاو

کـــەردش بـە عـــادەت هـەر وێـنـەی عـیـســـا
گـــشـت رۆژێ مـــەشـی بـە تـۆی کـلیـســـا

مـــەگـــرتش قـــەرار تـا بـە نـمـای شـــام
مـــەکـــەردش نیگـای شـــۆخ جـــەمـین جـام

تـا مـــودەی هـەفـت رۆژ ئـینـە کـــارش بـی
نـە کـــەمـــاڵ و هـۆش نـەئـێـخـــتـــیـــارش بـی

جـە دمـای هـەفـت رۆژ جـارێکـێـشـان وەشـار
ئـــەهـل بـازارِ کـــــــەردن خـــــــەبـــەردار

نـازار فـــەرەنـگ شـــای شـــیـــریـن دەمـــاغ
مـــەشـــۆ بـە گـــوڵگـەشـت بـە ســـەیـران بـاغ

ئـەی خـــــەبـــەر بـە گـــــۆش شـــــازادە یـاوا
خـــــەبـــەر وێـنـەی تـێـغ جـــــەرگـش ئـەشـکـاوا

واتـش خـــان مـــحـــەمـــەد رەفـیـق گـــیـــانـی
حـــــەرفـێ مـــــەواچـووم مـن وە پـەنـهـــانـی

ئیـــمـــشـــەو هۆرێزە وە بێ دەردیســـەر
بشـین وە تۆی بـاغ شـــیـــرین دوڵبـــەر

بەڵکو بوینووم شـــێـــوەی جـــەمـــاڵش
تـا نـەبۆ نـە دڵ وەســـواســـەی خـــاڵش

خـان مـحـەمـەد واتش ئەی شـێـر دڵجـۆ
نامـــونـاســـبـــەن ئەی کـــارە پەی تۆ

نـەی شـــەوی تاریک بـەراگـــەی گـــوڵزار
ئەرکـــەسێ ببـــۆ لێـــمـــان خـــەبـەردار

ئەڵبـــەت مـــەپـەرســـۆ مـــەکـــەرۆ خـــەتاب
فـیـدات بام جـەودەم چێش مـەدەی جـەواب

ئەگـــەر دەست وە تـیـغ مـــەودا باوەریم
غـولام خـورشـیـد خـوون رێز مـەکـەریم

فـــەردا جـــە دیوان شـــۆخ چـەم ســیـاه
حـەرفـمـان چێش بۆ کـەردەی ئەی گـوناه

مـەبین خـــەجـاڵەت شـەرمـەندەی دوڵبـەر
هـەم رســوای عـاڵەم تا یەومـولەحـشـەر

شـــازاده عـــەرزش تـەمـــام قـــەبوول کـــەرد
بـه ئـارەزووی دڵ پـەشـــیـــمـــانی بـەرد

واتـش ئـەی یـاران دڵ بـه هـەراســـــــەن
پـەنـەم بـواچن چێش کـــەروون خـــاســـەن

بـوینـووم رەونـەق شـــێـــوەی جـــەمـــاڵش
تـا ســـــاکن بـۆ دڵ نـەفـــیـکر خـــــاڵش

خان محەمەد واتش ئەی شێر سەرکەش
پەڕ روخ باوەر بینەر بە ئاتەش

زووبەزوو مەبۆ حازر روخ جە لات
دروست مەبۆ کار هەرچێ هەن سەودات

قەبوول کەرد عەرزش شێر هونەرمەند
خۆشحاڵ بی خەیلێ تەمام کەرد پەسەند

ئاهیر نەجەرگ بوریان کەردش گەش
پەڕ روخ ئاوەرد نیا بە ئاتەش

حازر بی دەردەم مورغ پڕمایە
کەفت نەخاک پای شای بوڵەند پایە

* واتش فێدات بام چێشتەن موشکڵ
ئەر جەکۆی قاف بۆ مەکەروم حاملّ

واتش ئیستێدعام ئێدەن من بە تۆ
بەشەو و بە رۆژ مدارات نەبۆ

تۆ بشی بە باغ رەوزەی دڵگوشا
بشی وەخدمەت عەبدورەحمان شا

چەنی نازەنین خاتوونەی پەری
تا بە وەقت شام وەی جا باوەری

من جە دەروندا خەیلێ زگارم
نەشەو خاوم هەن نە رۆژ بێ قەرارم

تا بەدیدارش دیدە رەوشەن کەم
دەروون پڕ غەم وێنەی گوڵشەن کەم

بشین وه گـــوڵزار خـــورشـــیـــد عـــاڵەم
ئەو شـــۆخ شـــیـــرین بوینوون وەچەم

بەڵکم بەر بشـــــۆ غـــــەم نە دەروونم
ســـاریژش بۆ زامـان خـــەســـتـــەی زەبوونم

بوینووم شـــــێـــــوەی بەهـار پڕ گـــــوڵ
بـەربـاد بـۆ غـــــــوســـــــەی پـەژاران دڵ

مـورغ مـەرەخـەس بی پـەرواز کـەرد نەوجـا
رووکـــەرد نە ئـیـــرەم بـە فـــەرمـــان شـــا

بـا روخ بمـانـۆ بـە فـــــەرمـــــانبـــــەری
بشین وه ســـــەروەخت خـــاتوونەی پـەری

مەیمونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەڕێ دەکا بۆ لای ناوبراو

جـــەو تەرەف دیســـان خـــاتوونەی پـەری
چـەنی کـــەنیـــزان بـە ســـوحـــبـــەتگەری

نیـشـتـەبێ وە نـاز شـای شـیـرین جـەمـاڵ
شـــــازادەی چینـی ئـاوەرد بـە خـــــەیاڵ

دایـە تەڵەب کـــەرد وات ئـەی دەمـــســـازم
رەفـــیـق دڵســـــۆز مـــــەحـــــرەم رازم

ئـارەزووی دیدار شـــــازادەم کـــــەردەن
هـێـــجـــــران دووریش زۆر پێـم ئـاوەردەن

دەخـــــــیـلـم دایـە نـەکـــــــەری درەنـگ
مـــــدارات نـەبـۆ تـا شـــــار فـــــەرەنـگ

باوەر خـــەبەر ســـوڵتـــان پەرێ من
تا خـــاتر نەدەرد ســـەودا بۆ ســـاکن

دایە پەرواز کـــــەرد نەو زێد و مـــــاوا
دەردەم دەرســـاعـــەت وەفـــەرەنگ یاوا

لوا بە تۆی باغ بەســـەد عـــیـــز و ناز
تا شـی بە نەزدیک شـــای گـــەردەن فـــەراز

دیش نیشتەن نەتەخت وێنەی گوڵخەرمەن
مـــەرێزیۆ بۆی مـشک ســـەرتاپای دامـــەن

دایە ســەودای شـۆخ خـورشـیـد نەدڵ بەرد
راز خـــاتوونەی پەری خـــامـــۆش کـــەرد

بە کێـریشم و ناز ئەو خـورشـیـد جـەمین
نـە رووی تـەخت زەرِ ئـامـــــــا بـە پـایـن

گـوڵ تۆتۆ خـەفـتـــەن کـەفـتـــەن وەهـەمـدا
شکوفـتـــەن بەشـــەوق نـەحـەڵقـــەی خـــەمـدا

ســـەر بـەردەن بە ئـەوج درەخـــتـــان بـەرز
ســـەراوان ســـوهـەیل مـــدران هەزار تـەرز

فـــەرش ئەنداز باغ مـــەداخڵ بە گـــوڵ
وەنەوشـــەی وەش بۆ رەیحـان و ســونبـوڵ

لالە و یاســـەمـــەن نـە رووی ســـەبزەی باغ
بۆی عـــەتر و عـــەنبـــەر مـــەدۆ نە دەمـــاغ

* ســـەوڵ چناران نە رووی ئاب رەســـتـــە
نیگار مـــەئاب گـوڵ بەســتـــەن وە دەســتـــە

دره‌خـــتـــان بـه‌رز عـــه‌رعـــه‌ر چـنـاران
کـه‌رده‌ن گـۆشـمـاڵی سـپـای سـتـاران

مـــه‌لان چـه‌ند هه‌زار نـه رووی ســه‌بزه‌پۆش
مـــرواری جـــه فـــه‌رق کـــڵاوان مـــه‌یـۆ بۆش

نیـشـتـه‌ن به رووی گـوڵ هه‌ریه‌ک نه‌شـاخێ
هـه‌ریـه‌ک بـه ســـۆزێ هـه‌ریـه‌ک ده‌مـــاغـێ

بـوڵبـــوڵان به ســـۆز خـــۆش ئـاوازه‌وه
هـــه‌زاران بـــه‌ســـــــــۆز دڵـنـــه‌وازه‌وه

هـه‌ی هـه‌ی دوڕاجـــان گـــوڵان وه‌ش بـۆ
قـــومـــریان گم گـم هـودهـودان پـۆ پـۆ

مـــورغـــان هـه‌ریـه‌کی بـه هـه‌زار ئـاواز
مـــه‌کـــه‌ران ته‌وحـیـد حـــه‌ق جـێلوه‌ســـاز

ئـاب وێنـه‌ی گـــوڵاب ســـاف خـــۆشگه‌وار
جـاری بیـیـه‌ن نه رووی سـه‌بزه و مـیـرغـوزار

چـه‌ند نـازه‌نـیـنـان تـوحـــــفـــــه ئـامـــــاده
ره‌عـنـا قـــــامـــــه‌تـان فـــــه‌ره‌نـگی زاده

گـــشـت نـازک نه‌وهـاڵ تـازه نه‌وڕه‌ســـتـــه
مـــدران به‌ڵاوه ده‌ســـتـــه بـه ده‌ســـتـــه

نـه پـێـش و نـه‌پـه‌س خـــــدمـــــه‌تگوزاران
ســه‌ف کـێـشـان چون گـوڵ ئـه‌وهڵ به‌هـاران

وێـش وێنـه‌ی شـــاباز نـه رووی ته‌خـت زه‌ڕ
زوڵف بـه ئـاب شـۆر گـۆنـاش مـه‌کـه‌رد ته‌ڕ

چون لیسک ئافتاب سەرکێشا وەبەر
بەڵکە نەخورشید زەڕئەفشان زیاتەر

چون نوور خورشید نەبورج چوارەم
نیشتەن نە رووی گوڵ بەو بەرزە تارەم

جەلا دا خاڵان شۆخ شەم جەمین
واتی گڕ سەندەن تەمام سەرزەمین

ئەڵقەچین تورمە تەمام لاڵدا
مەدرەوشان وەبان ئەگریجە و خاڵدا

سێ هەزار کەنیز زوڵفان عەنبەرین
مدران نە خدمەت ئەو شۆخ شیرین

دایە نیگا کەرد وە تەنخوای ئەی باغ
مەدرەوشۆ چون شەوق شوعلەی شەوچراغ

جە تەرکیو رەندیی شۆخ دڵڕوبا
دایە سەرسام مەند هەم نە رووی هەوا

حەیران بی نە شەوق بەرووی هەواوە
نەپای وەرش بی نە پای دماوە

دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و شەیدابوونی بەدیداری

بشین بەسەر وەخت خاتوونەی غەمبار
دایە فرستاد پەی ئەحواڵ یار

دایە نامەاوە نەشار فەرەنگ
خاتوونە خانم دڵ ئاوەرد بەتەنگ

یەک ئیـــسم ئەعـــزەم خـــواوەندش وەند
نیـــشت نەرووی هـەوا وەبێ چوون و چەند

بـێ پـەروا لـوا شـــــۆخ خـــــاترتـەنـگ
تـا یـاوا بـەشـــار نـاحـــیـــەی فـــەرەنگ

دیش دایە نـە ئـەوج مـــوعـــەلەق بیـــیـــەن
پـای ئـامـــاو لـوای ئـامـــوشـــۆش نیـــیـــەن

پـەرســـــا ئـەی دایـە ئـینـە چ حـــــاڵەن
پـەی چێش شـا بـاڵت سـفـتـەی زوخـاڵەن

واتش فـیـدات بام شـای شـیـرین دەمـاغ
نـیـگـا کـــــەر بـەڕووی خـــــیـــــابان بـاغ

ئـیـمـجـار مـەزانی من چێـشـەن حـاڵم
پـەی چێش ســـۆزیـان ســـینـە و شـــابـاڵم

خـــــاتوونـەی پـەری نـیـگـای بـاغش کـــــەرد
شـۆخێ نەرووی تـەخت بـەدڵ پـەسـەند کـەرد

بورقـەی گـوڵناری کـێـشـا نەرووی سـەر
بۆی عـــەترش مـــەیۆ چون عـــەتر عـــەنبـــەر

بـاڵ وە بـاهـۆبـەند دانـە و جـــــەواهـیـــــر
شـەوق مـەدۆ جـە دوور چون شـوعلەی ئـاهیـر

مـــــەدرەوشـــــۆ بـەناز نـەتـۆی بـەرگ زەر
بـەتـاڵ کـەردەن شـەوق ئـەو شـەمس خـاوەر

یـاقـــووت و ئـەڵمـــاس مـــرواری ئـەحـــمـــەر
ئـەرەقـــچـین تورمـــە (شـــەدەی تـەمـــام زەڕ)

مـــەدرەوشـــۆ وەبان خـــاڵ و ســـینـه و مـــەم
دەهـان بەوێنەی ســـەرچـەشـــمـــەی زەم زەم

کـــەمـــەربەند تـەڵا بەســـتـــەن نەڕووی پشت
جـفـتـێ شـــەمـــامـــەی تەڵا نـەڕووی مـشت

بـه ئەمـــر قـــودرەت دانای بێـــهـــتـــەرین
چـمـــــان نـوور خـــــۆر رژیـان بـەزەمـین

جـــقـــەی تـاوسی دانش نـەڕووی ســـــەر
ســـەد رەعنا کـــەنیـــز دایم دەست نـەزەر

وێش نـیـشـــتـــەن وەبان تەخت شـیـــرازی
چـەنی ســـەد کـــەنیـــز بەشـــەکـــەر رازی

چون بـاز تـەڕلان تـەوار خـــــۆشـــــخـــــۆ
چـەنی کـــەنیـــزان مـــەکـــا گـــوفـــتـــوگـــۆ

وێنـەی جـــــەواهـێـــــر لـەعل و خـــــەزێنـه
نـەڕووی زەمـــــــــــــانـه نـەدارۆ وێـنـه

بـه وێنەش نـیـــیـــەن نەڕووی ئێـقـلـیـمـــات
نـاوەردەن نـەخـــــاو دیدەی شش جـــــەهـات

جـه دایـه فـیـشـتـــەر پەشـێـو بی حـــاڵش
ســـــۆزیـا پـەڕان ســـــینـه و شـــــاباڵش

ئاه ســـەرد کـێـشـا ئەو نەڕووی گـــەردوون
واتـش یـا کـــــــــەریم هـەم رەب بـێ چـوون

قـــودرەتت فـــرەن حـــــەیی کـــــەرەمـــــدار
جـــــه قـــــەترەی مـــــەنی هەم ئـاو مـــــوردار

خـــەڵقت کـــەردەن شـــۆخێ بەی وێنە
مـــەدرەوشـــۆ بەڕەنگ تەڵای خـــەزێنە

جـەو دەمـدا خـورشـیـد خـاڵان لاجـوەرد
مـــەیلێ بەلەنجـــە نیگای هـەوا کـــەرد

دیش نـە بـاڵای ســـەر بەدر مـــونیـــرێ
زوڵف دەســـتـــەی کـــەڵاف دایم دڵگیـــرێ

نـەڕووی تەخت ناز نیـشـتـــەن بەلەنجـــە
مـــاچی شـیـــرینەن ئـامـــان بـە گـــەنجـــە

تۆغـرای گـیـســوان پەخش کـەردەن بڵاو
بەڕووی جـــەمـیندا چون خـــەیاتەی خـــاو

شـــــــای نازەنـیـنان ئـیـنـەش دی وەچـەم
خـــەیلێ حـــەیران بی، خـورشـیـد عـــاڵەم

بەخـــواه نـاخـواه جـــە بیم ســـەلام کـــەرد
خـــــاتوونە جـــــەواب بـە کـــــەلام ئـاوەرد

خـــــاتوونە بـە نـاز شـــــۆخ خـــــاتر تەڕ
ئـامـــــــــا بـە پـایـن نـەرووی تـەخت زەڕ

دەست کـەرد نەگـەردەن خـورشـیـد دڵکێش
رووی نـــازەنـیـــنـش ئـــاوەرد بـــەلای وێـش

خـورشـیـد وات دوڵبـەر تۆ جـە کـێـیـانی
تۆ پـەریزادەی یـا جـــــە ئـینســـــانـی

خـــاتوونە واتش شـــای شـیـــرین کـــەلام
ئـەمن کـناچەی عـــەبدوڕەحـــمـــان شـــام

مـــەیموونە خـــاتوون دوڵبـــەرەن نامم
مـەحـبـووسـەن شـاهـان ئێـقلیم بەدامم

ئـاشـنـام چەنـی شـــــازادەی ســـــالار
جـــەو بۆنە ئـامـــام بـە ســـەیر گـــوڵزار

من شـــەوق خـدمـەت تۆ نەســـەر داشـتم
ئـامـــام ســـەر نەخـاک قـــەدەم گـوزاشـتم

چەنـی تـۆ ســـوحـــبـــەت بداریم بـەهـەم
بـەکـــام وێمـــان بـێ پـەژارە و خـــەم

خـورشـیـد شنەفـتش جـە خـاتوون ئەی راز
قـــەتعـــەن بـە جـــەواب ئـامـــا بـە ئـاواز

خـــاتوونەی پـەری دەست نـەرووی گـــەردەن
دەم کـۆتا نەکـەرد نەسـوحـبـەت کـەردەن

خـورشـیـد غـافڵ کەرد بە سـوحـبـەت کەردەن
دایـە مـــدران کـــەچ کـــەردەن گـــەردەن

بـە ئـیـــشـــارە وات شـــای وەفـــاداران
بـشـــــــۆ بـاوەرە شـــــــازادە و یـاران

دایـە ئـێـــد شـنـەفت چـون بـاد ســـــەبا
بـەتـونـدی و چـابـوک یـاوا بـە ئـەوجـــــا

یـاوا بـە خـدمـەت شـێـر بـەچەی خـوونـخـوار
واتـش فـــێـــدات بـام شـــازادەی ســـالار

خـــاتـوونەی پـەری هـا نـە ســـــەحن بـاغ
چەنـی خـورشـیـد شـا بەکـەیف و دەمـاغ

ئەو واتش بەمن بە ئیـــــشـــــارەی دڵ
شـــــازادە باوەر بـەســـــەیران گـــــوڵ

* ساکە ئێد شنەفت شازادەی غـەمبار
شکۆفا چون گوڵ گـوڵباغـچـەی بەهار

هـۆرێـزان وەپـا یـاران بـە دەمـــــــــاغ
نـەکـــــەردن مـــــدار تـا یـاوان بە باغ

دیشـان کـە نیـشـتـەن خـاتوونەی پەری
چەنی خـورشـید شـا بە سـوحـبـەتگەری

گـردین بەئـیـعـزاز کـەردشـان سـەلام
سـەلام جـەواب دا شـۆخ جـەمین جـام

شـــازادە دیا جـــەمـــاڵ خـــورشـــید
جـــە پا تا وەســـەر لەرزا وێنەی بید

پەشـێـو بی جـە عـەشق بێ هـۆش بی مـەلاڵ
خـــاتوونە خـــانم ئاوەرد بە خـــەیاڵ

شـــازادە چون خـاک دەروون کـــەیل غـــەم
کـــەفت نەخـاک پای خـــورشـــید عـــاڵەم

واتش چێش مـــەبۆ گـــیـــانم بۆ فـــەدات
ئارۆ بســـپـــاروم گـــیـــان نە قـــەدەمگات

خـــاتوونە واتش شـــازادەی غـــەمـــبـــار
وێت ســـبـــوک مـــەکـــەر جـــە خـدمـــەت یار

هـیـچ باکت نەبۆ شـــای والا مـــەقـــام
ســـەد چون خـورشـیـد مـەکـێـشی نەدام

ئەلحەمدولیللا دەوڵەت یارتەن
دوعای گەنجولعەرش مەدەدکارتەن

وێت سبوک مەکەر گیانم بۆ فیدێت
وەزیر و نەدیم تەعنە مەدەن لێت

خاتوونە ئەوەند کەردش دڵداری
سوڵتان فارێغ بی نەگریەو زاری

خورشید شا فەرما فەرش ئاوەردشان
جاگەی خۆش فەزا تەرتیب کەردشان

جاگەی خۆش فەزا چەشمەنداز فەراغ
نەهەر سوو نەزەر بەدیدار باغ

نیشتن نەرووی تەخت هەم زانووبە هەم
پەروانە دەستوور نەدەوران شەم

پەرییان ئاوەردن پیاڵەی بادە
ئەساسەی موترێب کەردن ئامادە

خاتوونەی پەری وێش بەساقی کەرد
جامێ مەی پەرێ نۆش ئافەرین بەرد

جامش گرد بە دەست بە پەنجەی گوڵڕەنگ
تەکلیف کەرد بنۆش نازار فەرەنگ

خورشید دوڵبەر دەست پەرێ جام بەرد
جامش گرد بەدەست شازادە سپەرد

هەم شازادە جام شیرەی گوڵڕەنگی
کەرد بە تەعارف شۆخ فەرەنگی

خـورشـیـد نه حـەیا سـەر بەدامـان بەرد
ئەسـڵـەن بەدیدە نـیگای جـام نەکـەرد

خـاتوونەی پەری هـەرچەند کـۆشش کـەرد
جە حـەیای شـیرین دەست پەی جـام نەبەرد

شـــازادە ئـێـــد دی هـۆرێزا نـە دەرد
گـــریبـــان وێش پارەپـارە کـــەرد

دەست کـەرد بەزاری خـاک رێزا بەســەر
زامش خـــەتەر بی جـــە نـەو زیـاتـەر

شای نۆش ئافەرین دەست پەی خەنجەر بەرد
خـەنجـەر ئیـشـارەی وە سـینەی وێش کـەرد

واتش بە خـورشـید ئەی شـای جـەمین جـام
ســەوگـــەند بەزات یەکـــتـــای لایـەنـام

ئەرنەســتـــانی جـــام نـەنۆشی بەشـــاد
شـــەرت بۆ نـەدەســتت عـــومـــرم دەم وەبـاد

جـە بێ عـیـلاجی خـورشـیـد عـاڵەم
جـامش سـەند جـەدەست شـازادەی پڕ غـەم

بەرووی کـەف ئاوەرد شـەراب گـوڵڕەنگ
نۆش کـەرد بەهـەرحـاڵ شـازادەی فـەرەنگ

گـــوڵبـــانگ نۆش باد خـــێـــزا نـەیاران
بنـۆش نـۆشت بـۆ شـــای وەفـــاداران

جـــەنۆش بادە شـــای شـــیـــرین ئەنداز
ســـەدای زیل و بـەم خـــێـــزا بە ئاواز

شـــازاده دیا شـــۆخ ســـاحب ســـەنج
ئومـێـد حـاسڵ کـەرد مـەیاۆ بەگـەنج

ئیـــشـــارە کـــەردش پیـــاڵان مـــەی
ئاوەردن پەرێش مـــەنـۆشـــا پەی پەی

گـــوڵ خـــەندەران بی شـــۆخ گـــوڵ بەدەن
مـەرێزا نەدەم گـوڵ خـەرمـەن خـەرمـەن

شـــازادە دوو دەست پەرێ ســـینەش بەرد
نازەنین دەســـــتش بەگـــــەردەن ئاوەرد

چون تووڵ لەوڵاو پێـــچـــیـــان وەهـەم
پێچ وەردن چون پێچ ئەژدەها و ئەرقـــەم

گـاگـا دەست مـەوەرد پەی نۆش ئافـەرین
پەی دڵنەوازیی شـــۆخ گـــوڵ جـــەمین

تا وەقت خـــەفـــتـــەن وەی تەور ویاران
جـــەو دمـــا خـــورشـــیـــد واتش بەیاران

* بشـــۆن بە مـــەنزڵ مـــەکـــان وێتـــان
فـەردا شـــەو قـەسـرم مـەنیـۆم نەرێتـان

فـــەردا شـــەو بەزمێ مـــاوەروم نەکـــار
کـــــەس نەکـــــەردەبۆ نەرووی رۆرگـــــار

دووبـارە جـــــــە نـەو قـــــــەدەم بـاوەران
ئەی مـــاوا و مـەکـان مـوزەییـەن کـەران

فـەردا شـەو جـە باغ سـەبزەی گوڵستـان
برێزین بۆی مـــشک نە جـــەیب دامـــان

شـــــــازاده واتـش بـەنـده رازیـیـــــــەن
بەڵێ چێش کـــەرووم فـــەتوای دڵ نـیـــیـــەن

* خـورشـیـد هۆرێزا هیـمـەت خـواهـی کـەرد
تەشـریف بە جـامـرێز حـەرەمـسـەرا بەرد

شـــــازاده بـەســـــەر ســـــەرگـــــەردانـەوە
مـــــــەلـوول و مـــــــاتـەم بـە دەردانـەوە

مـەوات مـن ئیـمـشـــەو جـەرگم گـرتـەن تاو
نمـەبۆ خـــامـــۆش بـەســـەد کـــووزەی ئـاو

خـورشـیـد شـی بـەقـەسـر زەڕئەنـدوود وێش
خـــەدەمـــە و کـــەنیـــز خـــەبـەر پەرســـا لێش

واتـن جـــــانمـان ســـــەرگـــــەرد رات بـۆ
نـوور دیـدەمـــــــان نـە قـــــــەدەمـگـات بـۆ

تـەشـــریفت نـەکـــام بـاغ و بـوســـتـــان بـی
تـاوس رەنـگـین کـــام گـــوڵســـتـــان بـی

ئەی ســـەرگـــەردت بـۆ نـاحـیـــەی فـــەرەنگ
پـەی چێش دێر ئـامـــــای درەنـگـەن درەنـگ

ئـامـــــا بـە جـــــەواب نـازار دوڵبـــــەر
نـــەدورج دەهـــان رێـزنـا گـــــــــــەوهـــەر

جـــە ســـەیر باغ بیم نیگام کـــەرد نـەخـــتێ
ئـامـــــا پـەدیـدار نـەهـەوا تـەخـــــــتێ

شـــۆخێ نـەرووی تـەخت گـــرتـە بی قـــەرار
رەنـگـیـنـتـــــــەر نـەرەنـگ لالـەی نـەوبـەهـار

هـۆرێزام وەپـا کـــــەردم ســــــەلامـش
جـــەدمـــای ســـەلام مـن پـەرســـام نامـش

وات کنـاچەی عـــەبدورەحـــمـــان شـــام
جـــە گـــوڵ و گـــوڵزار ئیـــرەمـــەن مـــاوام

پادشـــــازادەی ئەو گـــــوڵســـــتـــــانم
مـــەیموونـە خـــاتوون مـــەنشـــوورەن نـامم

ئاشنـام چەنـی ســـوڵتـــان ئیـــبـــراهیم
ئـــارەزوومـــــــــــــەنـدم بـــوینـــم دایم

* زانـام تـەشـــریفش نـە مـــەکـــان تۆن
پـەی ئـەو مـــــەگـــێلۆم پـەیداش بکـەروون

نـە تـەقـــدیر حـــەق نـەبـەرزیـی دەمـــاغ
ئامـــام رام کـــەفـتـــەن وەئەی قـــەســـر و باغ

تا وەخت خـەفـتـــەن کـــەردین گـــفـتـــوگـــۆ
جـــەودمـــا لـوا شـــای شـــیـــرین شکۆ

تـەکلیـــــــفش کـــــــەردم بـارووم وەیانـە
خـــــەیلـێ دەست ئاوێز کـــــەرد وە بـەهـانـە

مـــــەوات شـــــازادە ئینتـــــیـــــزارمـــــەن
ئیـــــســـــە زەروورەن خـــــەریـدارمـــــەن

مـــەبۆ بوینـووم ئیـــمـــشـــەو بـە مـــەنزڵ
پەی راحـــەتیی گـــیـــان پـەی ســـاکنیی دڵ

* وەعـــدەی فـــەردا شـــەو چەنیش کـــەردەنم
بـیـــــان بـەســـــــەر وەقت بـادە وەردەنم

* بەڵێ چەنی ئەو سوحبەت مەکەریم
نام خوداوەند دەم دەم مەوەریم

دایە ئێد شنەفت خۆشحاڵ بی تەمام
وات فێدای تۆ بام شای شیرین کەلام

خەیلێ خاست کەرد ئەی نووری دیدەم
فریشتەی شەریف حەق ئافەریدەم

تۆ چەنی پەری و شازادەی چینی
جە دۆستیشان نەکەی زەرەر مەبینی

نەوازش بکەر بە خاتر گوشاد
نەڕۆژ تەنگدا مەیۆ بە ئیمداد

میوانیکردنی خورشید،
شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری

سوب سەحەر خورشید بەرئاما نە جا
بێدار بی نە خاو شای حۆری لەقا

فەرما بەجەرگەی فێرقەی کەنیزان
نازک نەو هاڵان پۆل پۆل عەزیزان

ئیمشەو شازادە مەیۆ مێهمانی
تەرتیب بکەران باغ ڕێزوانی

پڕ سەفا و زینەت بدەران جەلا
بنمانۆ نەرەنگ فێردەوس ئەعلا

مەداخڵ کەران بەرەیحان و گوڵ
ڕەونەق بدۆ شەوق بە ئارەزووی دڵ

شەراب لەعل فام شیشەی دوو ساڵە
ساقیی گوڵ عوزار بادە و پیاڵە

موترێب بەنەوای سۆز و سازەوە
رەقاسان وە ڕەقس خۆش ئاوازەوە

سەدای زیل و بەم ئاواز چل چەنگ
بگێڕۆن بەدەست هەرکەس بەیەک رەنگ

ئەسباب بسازان با نەسەمای شام
مێهمانی کەران ساقی و بادە و جام

بەو تەور بسازان یاران بۆ خەجڵ
گرفتارش بۆ دڵێ نەسەد دڵ

فەرمانبەرداران شای شیرین کەلام
تا شام تەدارەک کەردن سەرئەنجام

خورشید عاڵەم شای شیرین لەقا
نیشتەبی بەناز دید و دڵ نەرا

دیدە ئینتیزار دیدار یاران
بەسەر وەعدەی وێش گرد تەشریف باران

* جەو تەرەف غەمبار شازادەی دڵرێش
هۆرێزا پەی بەزم وەعدەی یارووێش

ماە زەرئەفشان هەم نۆش ئافەرین
خاتوونەی پەری نازار شیرین

خان مەحەمەد چەنی حەمید مەلاح
وێشان دروست کەرد بەوەعدەی سەلاح

کـــووچه بـه کـــووچه دایـه بـەردشـــان
داخڵ بـەتۆی باغ دوڵبـــەر کـــەردشـــان

شـــای نـازەنینـان شـــۆخ شـــیـــرین خـــاڵ
هۆرێـزا نـەجـا کـەردش ئـیـســتـیـقـبـــاڵ

یـەک دەست عـــەمـــارەت جـــارووەی دڵکـەش
کـــول نـەقـــاشی بـەند چون شـــوعلـەی ئـاتـەش

چـناران بـەرز ســـــەر نـەعـــــەرش مـــــاڵا
نـەمـــامـــان شـــۆخ زەرِ ئـەســـتـــوون بـاڵا

زەمـــزەمـــەی مـــورغـــان نـاڵەی کـــەبـووتـەر
نـیـشـتـــەن بـەگـــەردوون ئـەی چـەرخ ئـەخـزەر

قـــومـــریان وەبـانگ گـــوڵبـــانگ یـاهـۆ
بـوڵبـــــوڵان بـەدەنـگ نـاڵـین بـێ شـــــۆ

مـورغـان خـۆشـخـوان بـەرووی شـاخـەوە
تـاوس نـە ســـــەهـەند ســـــەبز بـاخـــــەوە

شـــمـــشـــادان ســـاف نارنج و لـیـــمـــۆ
ئـەنـار و ئـەنجـــیـــــر، ئـەنگوور و ئـەمـــــرۆ

مـــیـــــوەی رەنگاورەنگ هـەریـەک نـە دارێ
لایـەقـــــەن بـە بـاغ گـــــشت شـــــەهـریـارێ

وەنـەوشـــەی وەشـبـــۆ ســاوای ســونبـلان
بـەرئـامـــــــان چـون لـوول زوڵف نـازاران

حـــــەوزان زوڵاڵ چـون ئـاب کـــــەوســـــەر
شـیـرین و شـــەوبۆ یـەک نە یـەک خـاسـتـەر

پەخش مەبۆ وە بان بەردان مەڕمەڕ
وێنەی دانەی دوڕ یاقووت و ئەحمەر

نە گۆشەی ئەو حەوز ساف مەڕمەڕی
تەختی ئاراستەن بەلقیسای پەری

پای تەختش گرتەن موبتەلای ئالا
چەند دانە و گەوهەر نیان وە بالا

دوڕ و جەواهێر یاقووت و مەرجان
پیرۆزە و سیمین، لەعل بەدەخشان

بەند کەردەن ئوستاد خاسەی دیاری
بنمانۆن نە دەور پەی یادگاری

ئەتڵەس و خارا فەرش وستەن وەبان
پەرێ جایگای خورشید تابان

* نەدەوران تەخت تووتیی شەکەرڕاز
دەنگ مەدۆ وەهەم بوڵبوڵ چەنی قاز

تاوس و بۆرچین، سەرسەوز نەرووی ئاب
دڵ نە دەروندا مەکەرد وە کەباب

ئەی ساز و رازە تەمامی تەمام
مەوجوودەن نەباغ سەوڵ نازئەندام

یاران کە دیشان ئەی قەسر و ئەی باغ
رەنگ رەنگ مەگڕیۆ بەوێنەی چراغ

تەواسان نەوجا ساتێ بین سەرسام
نەی قەسر و نەی باغ شۆخ جەمین جام

نەوقــەســر، جــامــرێز خــورشــیــد تابان
وێــنــەی لــەنــگ و لالّ بــێ دەنــگ بــێ زبــان

خـــورشـــیـــد عـــالّەم نازار دولّبـــەر
زانا نەمـــەندەن فـــامـــشـــان نەســـەر

جـــەنەو تەوازوع ئیکرام کـــەردشـــان
یەک بـە یەک وەبان تـەخت ئاوەردشـــان

فـەرمـا کـەنیـزان شـەیدای شـۆخ شـەنگ
مـــەحـبـووب مـەحـبـووبان نازار فـەرەنگ

بـاوەران دانـەی جـــــەواهـێـــــر و زەڕ
لەعل بـەدەخـشـان عـەبیـر و عـەنبـەر

نێـــســـــار بالّای نـازەنینان کـــــەرد
رەویـەی تـەعـــــاروف چـەنی یاران کـــــەرد

دمـــای نـەوازش شـــۆخ شـــیـــرین خـــۆ
فـــەرمـــا ســـاقـــیـــان لـەتیف دلّجـــۆ

رەقـــاســـان بـەلـەنج مـــوتربان بـەناز
خـۆشـخـوانان بـەسـۆز گـولّبـانگ ئاواز

ســاقی بە شـیـشـەی بادە و جـامـەوە
مـوتربّب بە غـەمـزەی خـۆش خـەرامـەوە

رەقـــاســـان بـەرەقس زڕەی چـەقـــانـە
مـــەگـــێـــلّان بـە شـــەوق بـەشـــادمـــانـە

مـەشـغـوولّ بـین هـەرکـەس بـەکـار وێشـان
مـوتربّب بە ســازان رەقـاســان کـێـشـان

ساقیان سەیر بادەی مەی بەکەف
مدران بێ مەزاق سەرمەستان سەف

تا سفیدەی سوبح ئەی سازوراز بی
سەدای کەمانچەی بەربەت و ساز بی

خولاسە شیرین شای شەکەر گوفتار
بەزمێ بەی دەستوور ئاوەرد پەدیدار

هیچ کەس نەواچۆ وە ئەی شاهانە
نییەن نەشومار دەورو زەمانە

نە رووی سەماوات حەیران بی مەلەک
زڕەی رەقاس بی نە چوارەم فەلەک

نۆشانۆش جام، کزەی سۆز ساز
گولبانگ نۆش باد، زیلەی نەوای ساز

رەعنا مەهوەشان سەرمەست بادە
سەرخوەش بین یەکسەر شاھ و شازادە

جە مەزەی گرمەی مەست بادەنۆش
بەرشی جەلاشان یەکسەر عەقڵ و هۆش

* گشت ئامان بە رەقس نەشۆخیی دەماغ
مەبەردن نەدڵ زەهر چەنی داغ

رەقس کەردن زەمین بەلەرزە ئاوەرد
حۆری جە گولزار ئیرەم خەجڵ کەرد

شازادە و یاران گشت حەیران بین پێش
جە رەقس رەقاس موترێب دڵکێش

گـشت حـەیرانش بین بە جـانفـشـانی
بەدڵ مـەکـەردن ئافـەرین خـوانی

جـە ساز و سـوحـبـەت مـاە قـەسـەب پۆش
حـەیران بین یەکـسـەر بە دڵ بین بێ هۆش

سـا وەقـتێ یاران یەکـسـەر بین بێ هۆش
بـەفـرسـەت زانا نـازار لاڵ پـۆش

دوو دەست نـەگـەردەن شـازادە ئاوەرد
وێش پشـتـان بە تووڵ سـەرو بـاڵاش کـەرد

دەست کـەرد نـەگـەردەن بـۆ نیـا نەبۆش
ئاوەرد بـە نەزدیک گـوڵ باغـچـەی لیـمـۆش

وێنـەی دڵسـۆزان گـرتش نـە ئاغـۆش
فـشـاراش نـەرووی سـینـەی عـەنبـەربۆش

شـازادە کـە دیش خـورشـیـد عـاڵەم
وێنـەی لام و ئـەلف پێـچـیـان وەهـەم

هـەروو شـین نـەخـاو تـا رەوشـەنیی رۆز
شـازادە چـەنی مـاە دڵئـەفـرۆز

سـەحـەر بـەفـەرمـان بینای لایـەزاڵ
بـەرئـامـا نـەبـورج شـەمس زەرین بـاڵ

هـەردوو هـۆرێزان نـەخـاو شـیـرین
پـۆشـان وەبـاڵا جـامـەی عـەنبـەرین

خـورشـیـد عـاڵەم جـەلای جـەمـاڵ دا
قـەترەی گـوڵ گـوڵاو کـەرد بە روخـساردا

شستوشوو کەردش روخسار گوڵزار
رەونەق دا شێوەی شۆخ شیرین وار

خاتوونەی پەری هەم نۆش ئافەرین
ماه زەڕئەفشان گیسوو عەنبەرین

ئەوان هەم نەخاو مەستی بین بێدار
شستوشوو کەردن گوڵباغچەی روخسار

شازاده واتش خاتوونەی نازدار
بەرشین نە ئەیوان شۆخ خاتردار

بشین بە مەنزڵ بنیشین بەشاد
بێ غەم و هێجران بەخاتر گوشاد

خورشید دوڵبەر بە ئیخلاس خاس
جەیاران کەردش خەیلێ ئیلتیماس

وەعدە بۆ هەر شەو جە نەو شازاده
بەیوون بە سەروەخت ئەی جام و باده

شازاده رازش قەبووڵ کەرد بەدڵ
خورشید هۆرێزا لوا بە مەنزڵ

کەردن بە عادەت گشت شەو جە مەنزڵ
مەشین بە مەجلیس خورشید چون گوڵ

تا ئاخر شیرین نازدار فەرەنگ
نیشت وەبان تەخت نەقاش گوڵڕەنگ

مەشغووڵ بی بەکار پادشاهیی وێش
ئەهل فەرەنگ شار شاد بین وەپێش

گـــشت رۆ شـــازاده مـــەشـی بـەســـەلام
وەبارەگـای شـۆخ شـای شـیـرین کـەلام

* شـــەو مـــەشـی وەبەزم نـازار دڵســـۆز
جـــە مـــەی خـــوردەن بـین تـا نەزدیک رۆژ

خـولاســەی کـەلام تا وەعـدەی هەفت مـا
یـە کـــردارش بی شـــای حـــۆری لـەقـــا

عـــەیش کـــەرد بـە عـــەین بـە دەمـــاخ دڵ
مەشـغووڵ عـەیش و نۆش تا هـەفت ماه کـاملّ

ئیزن خواستنی شازاده له خورشیدی عالەمگیر

خـــانا زەمـــانـە کـــارش دوو رەنگـەن
گـا مـــایل بـەنـۆش گـا مـــایل جـــەنگـەن

نـە نۆشـش دەوام نـە تـاســـەر جـــەفـــا
نـە جـــەنگش دایم نەتا ســـەر ســـەفـــا

گـا کـــەسێ مـــەنیـــو تـەخت شـــاهـی
وەکـــەسێ مـــەدۆ شـــۆربەی گـــەداهـی

شـــازادەی چینـی هـەوای وەتەن کـــەرد
والیـــــدە و پێـــــدەر بـەخـــــاتر ئـاوەرد

هـۆرێـزا وەپـا بـەدیـدەی پـڕ غـــــــــەم
تەشـریف بـەرد بـەلای خـورشـیـد عـالەم

وات ئـەی نـازەنـین بـەیـزای شـــــەوق مـن
خـــاک تۆ ئـەفـســـــەر تـاج فـــەرق مـن

ئیستدعام ئێدەن بەسەرئەفرازی
بە لوتف و ئەشعار بەندەنەوازی

بە ئەلتاف وێت شای حۆری لەقا
مەرەخەس کەری ئەی عەبد دەرگا

دیدەشان نەڕان والیدە و پێدەر
ئارەزوومەندن زام دڵ خەتەر

شەمیم چینم یاوان بە دەماغ
جەم بییەن نەدڵ دوود و دەرد و داغ

وەسواسەی پێدەر، خەیاڵ مادەر
ئاهیرش وستەن نەیانەی جگەر

حەکاکان واتەن پیران کاملڵ
خاشاک وەتەن خاستەرەن نەگوڵ

ئەڵبەت من وەتەن شیام ئارەزوون
خارش جەلای من وێنەی موشک بوون

بشووم بەوەتەن بوینووم خاسە
تا نەسۆچۆ دڵ بەسۆز تاسە

وەی تەور دەروونم پڕسۆز و دەردەن
ئارەزووی دیدار پێدەرم کەردەن

ئومێدم ئێدەن نازار دوڵبەر
بدەری روخسەت ئەی بەندەی کەمتەر

واریّد بووم بەزێد وە بێ دەردیسەر
بزانووم چۆنەن والیدە و پێدەر

یە خـەیلێ وەختـەن وێنەی گـومـڕاهان
شـێـویان لێـشـان قـانوون شـاهان

نە هیـجـران من کـەفتـەن وە بێ گـیـان
ئێنتـزارمـەن بەدیدە و بەگـیـان

هەرچەند بنیـشـوو جـەلای تۆ فـێـشـتـەر
بەڵێ عـومـر من مـەبۆ زیاتـەر

خـورشـیـد کـە زانا عـەزمش زەروورەن
سێ سـاڵەن نە مـوڵک مـەملەکـەت دوورەن

جـەواب دا بـەسـۆز وات بـەرگـوزیدەم
خـودا هـامـڕات بـۆ ئـەی نوور دیدەم

فـێـدای گـیـانت بام ئەی شـێـر سـەروەر
عـەزم لـواتـەن خـودات بـۆ یـاوەر

بەڵێ مـەرگ تـۆ شـای والا نەسـەب
رۆی رەوشـەن جـە لام مـەبۆ وێنەی شـەب

شـازادە شنەفت کـەلام شـیـرین
دیدە نـەمناک کـەرد پڕ بـی نە ئـەسـرین

واتش فـێـدات بام شـۆخ دیدە مـەست
من ئێـخـتـیـارم نەمـەندەن وە دەست

وەرنـە عـاشـقـان هەرتاکـە مـەردەن
کێ بۆ بـێ شـەرتـی چەنی دۆست کـەردەن

من یە شـەرتم بۆ شـای شـیـرین جـەمین
وەخـتـێ کـە یـاوام بـە چین و مـاچـین

حـەرام بۆ جـە مـن خـورد و خـاو و نۆش
بـە ئـاواز سـۆز سـازان نـەدەم گـۆش

شـای نۆش ئـافـەرین وەنـەم حـەرام بۆ
تـاکـە مـن نـەبـووم بـەخـاک پـای تـۆ

چونکـە جـەی وەرتـەر من عـەهدم کـەردەن
پـەی نـۆش ئـافـەرین سـەوگـەندم وەردەن

خـورشـید وات ئـەی راز کـەم بواچـە وەس
ئـەی حـەرفـە جـەرگم کـەردەن وەقـەقنـەس

بـەڵێ مـن سـەرگـەرد رێزەی رازت بـام
بـە دیـدەو بـەرۆح پـایـەنـدازت بـام

فـەردا تـەدارەک ئـەسـاسـەی سـەفـەر
مـەسـازووم پـەرێت خـودات بۆ یـاوەر

رازی و نـاڕازی شـێـر دڵاوەر
قـەبووڵ کـەرد رازان شـیـرین دوڵبـەر

ئـامـاوە جـەلای ناز تـەرسـای فـەرەنگ
تـەشـریف بـەرد بـەلای یـاران هـەمـڕەنگ

خـاتـوونـە خـانم پـەریـزادە رەند
مـاهـ زەڕئـەفـشـان شـۆخ دڵپـەسـەند

خـان مـحـەمـەد چـەنـی حـەمـید چالاک
گـرتـە بین ئـارام چون شـێـر بێ بـاک

سۆب سـەحـەر خورشـید بێدار بی نـەخواب
مـەلوول بی چون خـەم مـەلوولیـی سـلاب

بە ئیـــشـــارەی چەم دڵ نەبی رازی
کـــەفت نەخـــەیاڵات تەدارەک ســـازی

فـــەرمـــا وەزیران مـــونس هـامـــڕەنگ
ئەکـــابرزادان ناحـــیـــەی فـــەرەنگ

پەرێ کـارســـازی تەڵەب کـــەردشـــان
هەزینەی ســەفـــەر گـشت ئاوەردشـان

هەفت هەزار غـــوڵام قـــەشـــەنگ ســـادە
گـشت ئەگـریجـە سـەیف فـەرەنگی زادە

پەنج هـەزار کـــەنیـــز، تـوحـــفـــەی دڵاوێز
باڵا شـــۆخ شـــەنگ کـەلام شـــەکـــەرڕێز

* دە هەزار ســەوار، ســەمــەند گـوڵ گـوڵ
کـــول زین زبـەرجـــەد دانـەی مـــەداخڵ

یەک یەک بە کەماڵ وێش کەردش پەسەند
پەی نـازەنیـنـان غـــــوڵامـــــان رەند

دە هەزار زیبـــا بە قـــیـــمـــەت ســـەنگی
قـومـاش خـۆش رەنگ رشـتـەی فـەرەنگی

دوو ســەد ئوشـتـور بـار دانە و جـەواهیـر
بارشـــان گـەوهەر چون شـــۆڵەی ئاهیـر

سێـسـەد شـوتـور بار یاقـووت و مـەرجـان
تـاج مـــــەرســـــەعی لایـەق وە شـــــاهـان

هەشت سەد شوتور بار جە نوقڵ و نەبات
چـەند قـــەبای زەرباف بـەرەسم خـــەڵات

دوو هەزار قاتر ناقەی جامازە
زین زەڕئەندوود حاشیە تازە

سێ هەزار قاتر، قاتر بارکەش
سەرپاڵان مەغمەر پەڕێ سەرمەفرەش

سێ هەزار دانە سکەی خوش ڕەوا
پەڕێ لەوازم شەو شەوچرای ڕا

دروست کەرد تەمام یەکسەر ئامادە
کیاست وەپێشکەش پەڕێ شازادە

ئەسپان تازی پاو دمای سیا
کیاست پەڕێشان پەی خوشنوودی شا

چل ئەسپان تەمام مەخرەود خارا
کڵاو ئاڵتوون دۆزکار بوخارا

لە جام مەرسەع ریکاب زەڕینگار
کیاستش پەڕێ شازادەی سالار

باز هەم بەتەقریب عوزر ئاوەردەوە
ڕەویەی موحیببەت تازە کەردەوە

شازادە بەشەوق خاتر گوشادی
کەردش نە دوڵبەر خانە ئابادی

جەو دما یاران گشت بە خاترجەم
شین بەلای شیرین خورشید عاڵەم

عەرز کەردن شیرین شاهیت پایەدار
نمەک حەڵاڵ کەر خودانیگەهدار

خورشید ئێد شنەفت دڵ ئاوەرد بە تەنگ
ڕێزنا ئەسرین مرواری بەسەنگ

وات خودای عاڵەم پشت و پەناتان
دەست یەدوڵا مەدەکارتان

مالاّوایی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر

خانای خۆش نوویس باش حەکاکان
تەعریف کونەندەی داستان بە داستان

بشین بەسەروەخت کار شازادە
چون بەجا گوزاشت ئەو زەوق و بادە

بارخانە و بەند قەتار کەردن بار
بەساعەت سەعد بەرئامان نەشار

شاهان سوار بین بەوەسواسەوە
بەو خواجە و کەنیز توحفەی خاسەوە

بەو ناقەی خۆشرەو کەژاوەی یاران
بەو دەستەی غولاّم شیرین سەواران

بەو سەدای موترێب کزەی سازەوە
کەنیز و غولاّم دەم بەڕازەوە

ئیشارە بەناز مەکەردن بەهەم
مەڕانان بەناز ئەسپ خۆش قەدەم

خێزا بۆق کووس کەڕەنای شادی
چاوشان وە بانگ دەوڵەت زیادی

ماه زەرئەفشان شای نۆش ئافەرین
پادان بە رێکاب سوار بین وە زین

سوار بی خورشید نازدار دڵتەنگ
زوڵف کەرد بەبەیداخ شەڕ ئاشووب جەنگ

زیڵەی بانگ بەرز غەوغا کەفت نەشار
خرۆشا بەهەم مەخلۆق بازار

سەدای زیل و بەم زەنگ جامازە
رەشمەی سەر بەزەڕ جیاز تازە

سەمەندان بەڕەخت تەڵاکارەوە
مەکێشان خرۆش جە بازاڕەوە

هونەی زڕەی رەخت تازە سەمەندان
مەسەندن دوو گۆش جە دانش مەندان

ئەهل شار یەکسەر وەهەم خرۆشان
نە زیر پادا چەند توفڵ بێ گیان

چل هەزار سوار تەمام خانزادە
چابک سواران فەرەنگی زادە

خاتوونەی پەری شای نۆش ئافەرین
ماه زەرئەفشان زوڵفان عەنبەرین

خورشید هەم وە بەرگ تەڵاکارەوە
بەو تورمەی زەڕباف شەدەی لارەوە

بەی شۆخ و رەندی نەشار شین وەبەر
هەریەک نە شیرین ئەرمەن شیرینتەر

مـــەدرەوشـــانەوە نەرووی خـــوان زین
شازادە خوسرەو خورشید چون شیرین

خورشید نەهێجران سەر نەسەودا و دەرد
تەقـــالا چەنی خـــەیاڵان مـــەکـــەرد

مـــەشین بەراوە ســـوحـــبـــەت مـــەداشتن
بەڵێ نەدەروون توخم غـــــەم کـــــاشتن

تا دوو فـەرســەخی مـوشـایـەعـەت کـەرد
جەو دما خـورشید هیمـەت خـواهی کەرد

خـــێـــزا جـــە لەشکەر بانگ واوەیلا
بەو تەور رەفـیـقـان جـەهـەم بین جـیـا

خـورشـیـد عـاڵەم شـای شـیـرین چارە
گـــــێـــــڵاوە بـەســـــــەد داد و پەژارە

شی بە تۆی حەرەم نیشت نەپەردەی غـەم
نە تـەخت شـــــاهـی یـاوا بـە مـــــاتـەم

نە داغ هێـــجـــران دووریی شـــازادە
تەرک کـــــەرد خـــۆراک پیـــاڵە و بادە

* جـــەو تەرەف یاران مـــەنزڵ بومـا بین
بەمـــەکـان مـــوڵک مـــەغـریب جـوویا بین

شین بـە کـــۆ و ســـارا گـردشـــان قـــەرار
تا دوو فـەرسـەخـیی نەزدیک بین نە شـار

خـــــەیمـە و بارەگـــا کـــەردشـــان بەرپا
تا ئاســـــوودە بـین گـــــشت نەرەنج را

جـــەو دەم خـــاتوونە خـــاڵان لاجـــوەرد
فـەرهەنگ دێو بەدەست شـازادە سـپـەرد

هیمەت خواهی کەرد پەرواز کەرد دەر دەم
تا شی بە گـوڵزار گـوڵباغـچـەی ئیـرەم

شـــــازادەی چینـی دڵ پڕ راز و غـــــەم
ئامـــا وە یادش خـــورشـــیـــد عـــاڵەم

خـان مـحـەمـەد دانـا تەڵەب کـەرد وە پێش
واتش ئەی دڵســـۆز یـار جـــەفـــاکـــێش

ئارەزووی دیدار خـــورشـــیـــدم کـــەردەن
هێـــــجـــــران دووریش زۆرم ئاوەردەن

مـەبۆ من ئیـمـشـــەو مـەیل خـاو نـەکـەم
تا مـــەشـــووم بەلای خـــورشـــیـــد عـــاڵەم

ســـاتێ بوینووم وەرتەر جـــە مـــەرگم
بـەل ئەفـــســـوردە بۆ زامـــان جـــەرگم

مـــەبۆ تۆ نـەی جـــا تۆفـیـق پشـــتت بۆ
هـەمـیـشـــە ئاگـــات جـــە کـــار وێت بۆ

خـان مـحـەمـەد واتش ئـەی شـێر خـۆش خـۆ
عـــــەرزم هـەر ئێـــــدەن ویر دمـــــات بۆ

جـــەنەو شـــازادە ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
وات ئەی خـــان مـــحـــەمـــەد یار وەفـادار

بـەعـــــەزم لوان بـەرنـەشـی نـەی جـــــا
ئەی خـــەیمـە و خـــەرگـــاە بدارە ئاگـــا

شـــازادەی مـــەلوول بەخـــاتر پەشـــێـــو
دەرســـات ســـوار بـی وە فـــەرهـەنگ دێو
نیـشت نەڕووی هـەوا دێو خـۆش ئاهـەنگ
روو کـــەردش نەشـــار نـاحـیـــەی فـــەرەنگ

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید

خـــــانا ئەی دونیـــــا چـەرخ نـەیرەنگـەن
گـــا مـــایل بە نـۆش گـــاهێ بـە جـــەنگـەن

بـە حـــەرف راوی ســـوخـــەنگۆی وەرین
بشـین بەســەرکـار خـورشـیـد شـیـرین

وەختـێ گـێـلاوە هیـمـەت خـواهی کـەرد
تەشـریف بە گـوڵزار حـــەرەمـســەرا بـەرد

شـی بـە تـۆی خـــــەڵوەت پـەردەنـشـین بـی
پـەرێ شـــــازادە مـــــات و غـــــەمگین بـی

نـە شـــــەوق شـــــادی نـە مـــــەیل بـادە
حـــــەرام کـــــەرد نـەداغ دووریی شـــــازادە

* نەفـیـکر ئەفـســـەر تاج شـــاهـی داشت
دانـەی مـــــەیل دۆست نـەدەروون کـــــاشت

ئـەهل وەلایـەت مـــــەعلووم بی لێـــــشـــــان
کـــەفتن نـە خـــەیاڵ کـار ســـازیی وێشـــان

تـەدبیـــــر کـــــەردشـــــان بـەزەوق و مـــــەزاق
نیـشـتن نەجـایـە گـشت بە ئـیـتـیـفـاق

مـــەواتن بەهـەم نـەڕووی ســـیـــاهـی
ســـازش نمـەبـۆ عـــاشـق و شـــاهـی

خـورشـیـد نەهـیـجـران خـەڵوەت نشـینەن
عـــاشـق بـەدیدار نـۆش ئـافـــەرینـەن

مـســوڵمـان بیـەن پـەیمانش بـەسـتـەن
مـوهر قـوڵف دین فـەرهـەنگ شـەکـەسـتـەن

جـــەواهـێـــر و زەڕ هـەرچـێ مـــەوینی
گـشت کـەرد بەسـەوقـات شـازادەی چینی

غـــوڵام و کـــەنیـــز مـــەتا دا پـێـشـــان
پـەیمـانـێ بـەستن نـەبـەیـن وێـشـــــان

ســا هـەر ئـێـد خـاســەن یاران بـێ هـۆش
نـامـــە بـکـیـــانـین بـەلای کـــیـــانـۆش

* ها نە ئـوشـتـرخـان هـەم عـەمـووی وێشـەن
ئـەر بـەیـۆ لایـەق حـکـوومـــەت پـێـــشـــەن

کـار خـورشـیـد شـا ئـیـعـلام کـەرین پێش
هـۆرێـزۆ بـەیـۆ پـەی مـــیـــــرات وێش

با بـە جـای خـورشـیـد ئـەو پـادشـا بـۆ
ســاحـێـب تـاج و تـەخت زەڕین کـــوڵا بـۆ

نامـەی بـەی دەسـتوور سـەرانسـەر بە نۆش
نـویسـان بـەلای شـــاه کـــیـــانـۆش

داشـــان بـە قـاســـێـد دەردەم بـی رەوان
مـــودار نـەکـــەرد شی بـە ئـوشـــتـــرخـــان

نامەش بەرئاوەرد قاسێد دانا
داش بە کیانۆش سەرانسەر وانا

مەزموون نامەش حاڵی بی نەئان
کەفت نە تەدارەک خەیمە و سپا و سان

بەوەعدەی سێ رۆژ تەمام ئەهل شار
کەردش موهەیا سی هەزار سوار

گشت سوار نەپشت تازە سەمەندان
ئەسڵەحەی جەوشەن هەم هونەرمەندان

بەرئاما نە شار نەکەردش درەنگ
روو نیا نەموڵک ناحیەی فەرەنگ

سپای کیانۆش نەزدیک بی نەشار
نامە کیانا پەی کووچەی بازار

خەبەردار کەردش ئەهل شار یەکسەر
ئاما کیانوش بە سپا و لەشکەر

خەدەمە و کەنیز زاناشان بەی کار
خورشید عاڵەم کەردن خەوەردار

خورشید چون شنەفت ئەی کەلام و راز
پڕ بین نە ئەسرین نەرگسان ناز

واتش ئەی یاران چێشەن من چارە
کی مەدۆ سامان چارەی ئەی کارە

جاگەش خاڵیەن شازادەی خۆش خۆ
شێر شێرانگیر ئەژدەهای شکۆ

بـه زوڵـم دەروون بـەســـــــیـنـەی ڕێـشـم
مـن نمـەزانـووم کـــام دەرد مـــەکـــێـــشـم

جـەلای جـــەمـــاڵ دا زوڵـف کـەرد وەبـەیداغ
تاج نـیـا نە ســەر شـای شـیـرین دەمـاغ

ئـامـــا وە بیـــروون بە فـیـــرۆزەیی بەخت
وێـنـەی کـــەیانـان نـیـــشـت وەبان تـەخت

فـــەرمـــا وەزیر و ئـەعـــیـــان ئـاوەردش
نەکـار عـەمـووش مـەسـڵـەحـەت کـەردش

پەری چـێش ئـامـان چـێـشـــەن مـودەعـاش
ئـەڵبـــەت جـــەلای وێش واتەن پـادشـــاش

وەزیر و ئـەعـیـــان ئـامـــان بـە گـــوفـتـــار
واتن ئەی خـورشـیـد شـۆخ شـیـرین کـار

تۆ عـــاشـق بـە یار مـــوسـڵـــمـــانانی
چـەنـی ئـەو نـە شـــــەرت هـەم نـە پـەیمـانی

خـاسـەی غـوڵامـان جـەواهێـر و گـەنج
نـازک کـنـاچـان دانـەی گـــران ســـــەنج

ئـەســـپـــانـی تازی، نـاقـــە ئـەنـاســـان
قـــەتـارەی قـــاتـر یـەک یـەک شـنـاســـان

عـــەلاوە کـــە گـــیـــان وێت نـیـــای نەرێش
ئەی گەنج و ئـەسباب تەمام بەخشای پێش

* جـەودمـا هـەم وێت خـەڵوەت نشین کـەرد
پـات وەبـان تـەخت شـــــاهیـی وێت نـەبـەرد

* ئیسه دوشمەنان چوار دەورت تەندەن
ڕای ئامۆشۆ و ڕێی دەرت بەندەن

ئیسه مەشوەرەت مەکەری پێمان
ڕا نمەبەرین بەیانەی وێمان

مەعلووم بۆ جەلای شای شیرین چارە
وێتانن مایەی فتنەی ئەی کارە

تەڵەب کەرد وەزیر خەزێنەدارش
دانای پڕ کەمااڵ فەرمانبەردارش

قوفڵ خەزانە مەخفی کەردن باز
مەردان نامی کەردشان ئاواز

هەر کەس بە مێقدار وەزن مایەی وێش
جە لەعل و گەوهەر جە زەڕ بەخشا پێش

بەوەعدەی سێ ڕۆژ شای شیرین ڕوخسار
دەه و دوو هەزار سوار کەرد تەیار

ئەو شەو بەسینەی هەزار دەردەوە
بەفیکر و خەیاڵ شەو ڕۆ کەردەوە

سەحەر کە خورشید دا جە مناران
شیرین تەرتیب کەرد چابک سواران

دەه و دوو هەزار سوار جەنگی
جە خانەزادان ئەسڵ فەرەنگی

گشت بە کەمەربەند ئەسڵەحەی نەبەرد
جە حەربەی جەنگی کول موهەیا کەرد

خـەیمە و بارەگـا جـەشـار کـەردن بار
بە خـاتر مـەلوول بەرئامـان جـە شـار

یاوا بـە جـایێ خـەیمە و بارەگـا
وەختـێ بارەگـا کـەردشـان وەپا

ناگـا کـیـانۆش ئامـا بەدیدار
لەشکر و سـپـاش سی هەزار سـوار

بالّ بەیداخـان سـپـای کـیـانۆش
رووی هامـوون پۆشـا نەگـۆش تا بە گـۆش

ئامـا بەنەزدیک سـپـای کـینە خـوا
خـەیمە و بارەگـا کـەردشـان بەرپا

ئەو شـەو بە ئارام نیـشـتن مـەی نۆشـان
سـەحـەر بەزم جـەنگ چوار ئاین پۆشـان

کـیـانۆش فـەرمـا ژەندن تەپڵ جـەنگ
بەیداخـان کـێشـان رووبەڕووی فـەرەنگ

نەهەردوو جـانیب سـپـا بەستن سـەف
وێنەی هیـونـان لێـوان پڕ نەکـەف

سـپـای هەردوو سـەف مـوقـابێل بەهەم
شـێران پەی غـەزەب ئەبروو کـەردن خـەم

* نەعـرەتە پێکا کـیـانۆش (...) گـورد
روو کەرد نە سپا دەست بە شـمشێر بەرد

واتش ئەی خـورشـیـد نمەبی فـایق
پـادشـاهـی و تەخـت بـە تـۆ چ لایـق

عـــاشـــقی بشـــۆ نـه پـەی کـــار وێت
حکوومـــــەتداری ســـــوود نـەدارۆ پێت

تـۆ نـه تـۆی دەروون جـــەرگت پـەڵاســـەن
ســوڵتـان ئـیـبـراهیم پـەرێ تۆ خـاسـەن

تۆ بێ دەنگ بشـۆ پەی مـەعـشـووقـەی وێت
کـــــەس پـەی دەعـــــوا نمـەیۆ نـەڕێت

خـورشـیـد ئـەی رازە شنەفـتش بـەگـۆش
دەست بەرد بە شـمشیر شی پەی کیانۆش

وات حـــــەرام زادە فـــــەریبت وەردەن
وەعـەبـەس ئەی فـیکر ناپوخـتـەت کـەردەن

بـە تاق ئـەبرووی ســوڵتـــان ئیـبـــراهیم
شـــەرت بـۆ گـــیـــان تۆ بکـەرووم تەسلیم

ئێـــدوات و ســـپـــا داخڵ بـین وە هـەم
ئەرز و ســەمـــاوات یەکـســـەر بی مـــاتەم

داشـــان بە هـەمـدا حـەربـەی کین بەقـەست
رێزا نـە مـــــەیدان ســـــەر و پا و دەست

ئەورۆ تـا خـورشـیـد شی نەپـەردەی رەنگ
کـــیـــانۆش چەنی نـاز تەرســـای فـــەرەنگ

تـا نـەزدیک شـــام کـــەردشـــان نـەبـەرد
وەعـــدەی ئێـــوار بی روو وەپـەس ئـاوەرد

کـــیـــانۆش بەشـــەوق خـــاتر گـــوشـــادی
فـــــەرمـــــا ژەندشـــــان تـەپڵ ئـازادی

ئەو شـــەو فـــارێغ بین تـا ســـفـــیـــدە دەم
ســـەحـــەر هۆرێزان کـێـشـــاشـــان عـــەلەم

جـــە هـەر دوو تـەرەف دان نەتـەپڵ کـــووس
هـــەوا تـــاریـــک بـــی زەمـــین ئـــاب نـــووس

روو نیـا پەی جـەنگ سـپـای شـووروشـەڕ
جـەگـڕەی ئەسـپـان دوو گـۆش مـەبی کـەڕ

خـــێـــزیا ســـەدای شـــەقـــەی تـەبەرزین
جـــــە حـــــەربەی نـەبەرد دلێـــــران کین

نەهـەر دوو جـانێب خـێـــزان ئەلئـــەمـــان
تـاو هـەی نـەبـەرد کـــەفت نـەڕووی دامـــان

ئەوەند ســـەر کـــەفـــتـــەن نەمـــەیدان کین
ســـپـــــای کـــیـــــانوش زۆر ئاوەردە بـین

بـەو تـەور کـــە ســـپـــا هجـــووم ئـاوردش
سـپـای خـورشـیـد شـا تـارومـار کـەردش

تـەنـهـا خـورشـیـد مـەند نەڕووی کـارزار
ئەوهـەم بەکـــەمـــەند کـــەردن گـــرفـــتـــار

خـورشـیـد جـەو دەمـدا کـەردش مـوناجـات
لاڵ بـە دەرگـــــای قـــازیـولحـــــاجـــــات

واتش یـا کـــــەریم فـــــەرد فـــــەریـادڕەس
هـەر تۆ دەسـگـیـری پەی بێ کـەسـان کـەس

تـۆ بـە لـوتـف وێـت بـگـێـــــــــرە دەسـم
ئـومـــێـــدم هـەر تـۆی خـــۆ من بێ کـــەسـم

ناگـــا بە مـــەیلان کـــارســـاز کـــاران
یـاوا بـە فـــــەریـاد گـــــشت دەردەداران

جـــەو تەرەف داســتـــان شـــازادەی ســـالار
بـە فـــــەرهـەنـگ دێو دەردەم بـی ســـــوار

روو کـــەرد نـە وەڵات ناحـــیـــەی فـــەرەنـگ
تا یـاوا بەو جـــای کـــە مـــەســـاف جـــەنـگ

شـــازادە وەختـێ نـیـگای ســـەحـــرا کـــەرد
خـــــورشـــیـــد عـــاڵەم بەنـەزەر ئـاوەرد

دیـش کـــە زەلیـلـەن بـە دەس کـــیـــانـۆش
بـەو تەور نـەعـــرە دا عـــاڵەم شـی نـەهـۆش

کـــیـــانـۆش دەردەم نـیـگـای بـاڵا کـــــەرد
شـــەخـــسـێ ســـەهـمـنـاک بـە نـەزەر ئـاوەرد

ســـــوارەن نـەپـشـت یـەک دێـوێ عـــــەزیم
لـەشکر و ســـپـــا یـەکـســـــەر هات نـەبـیـم

شـــــازادەی ســـــالار ئـامـــــا بـە زەمـین
واتش کـــیـــانـۆش مـــــەلـعـــــوون بـێ دیـن

تـۆ خـــورشـــیـــد بـەی تـەور زەلیـل نمـانـای
ئـەڵبـــــەت مـن هـەلاک یـا مـــــورده زانـای

فـەرهـەنـگ دێـو دەردەم روو کـەرد نـەمـەیـدان
ئـەسپ و مـەرد و فـیـل مـەوست بـە ئـاسـمـان

نـەرووی هـەوادا هـەم مـــــامـــــان بـەوار
نـەهـەوا ئـامـــــان چـون تـەرزەی بـەهـار

نیگا کـــەردشـــان نەرووی کـــارزار
مـــەرد نـەرووی هـەوا هـەم مـــەیۆ بـە وار

لەشکەر ئێـدش دی کـەردشـان فـێـرار
هـیچ کـــەسێ نەمـــەند نـەومـــاوا و دیار

کـیـانۆش دەردەم خـورشـیـد رەها کـەرد
ئەو هـەم چون یاران روو جـە گـورێز کـەرد

شـــازادە چون شـــیـــر تەکـــان دا نەوجـــا
واتش کـیـــانۆش مـــەلعـــوون گـــومـــڕا

کـــــارم هـەن بـە تـۆ بـگێـــلّـــــە وەپـەس
وەرنە بـە مـــەعـــبـــوود فـــەرد فـــەریادڕەس

کـارێ کـەروم پێت نەڕووی عـەرسـەی کین
کـەروت وەعـیـبـرەت نەڕووی سـەرزەمین

کـــیـــانۆش شـنـەفت ئـامـــا بـە دومـــا
دەست دا بـە شـمـشـێـر گـرتش سـەرەڕا

شـــازادە تیـــغـێ دا جـــەرووی کـــەمـــەر
کـــەردش بـە دوو نـیـم چون خـــیـــار تـەڕ

لـەشـکـر فـــــەرەنـگ هـجـــــووم ئـاوەردن
خـــەیمـەی کـیـــانۆش غـــارەتش کـــەردن

شـــازادە و خـــورشـــیـــد بیـــاوان وەهـەم
ئەو چون پـەروانە و خـورشـیـد وێنەی شـەم

گەیشتنی مەیموونە خاتوون
بە ولاتی فەرەنگ و دیتنی رەوشی شازادە و خورشید عالەم

مـــەیمـوونـە خـــاتـوون پـەیدا بـی دەردەم
کـــەفت نەخـــاک پای خـــورشـــیـــد عـــالەم

خورشید وات خاتوون چون خەبەر زانای
وێت بـەی تەور بـە شـــار فـــەرەنگ یـاونای

خـاتـوون وات ئارۆ ســەیر ســارام کـەرد
ئـارەزووی شـــــازادەم بە خـــــاتـر ئـاوەرد

ئـامـــام کـــە خـــەبەر بپـــەرســـو جـــە تۆ
بـزانوون جـــەکـــۆن شـــێـــر پڕ شکۆ

تـا من وارێد بیم بەی مـــاوا و بەی جـــا
زانـام شـــــازادە هـا نـە رووی ســـــپـــــا

شـــازادە وات خـــاتـوون ئەی یـار وەفـــا
چۆنـەن چ تەورەن عـــەبدورەحـــمـــان شـــا

واتـش شـــــــا بـابـام دیـدەش نـە ڕاتـەن
ئـارەزوو بـەگـــــەرد خـــــاشـــــاک پـاتـەن

شازادە هەوالّی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش،
لە خورشیدی عالەم دەپرسێ

شـــازادە فـــەرمـــا خـــورشـــیـــد ســـالار
چـەنی خـــــاتوونـە بـە تەخت بـوون ســـــوار

وێش هـەم ســـــوار بی وە فـــــەرهـەنگ دێو
کـــــەفت نـەرووی زەمین وەلـوەلـەی غـــــەریو

خاتوونه و خورشید شین نەرووی حەرەم
نیشتن نەرووی تەخت پیرۆز تارەم

شازاده چەنی لەشکر فەرەنگ
داخڵ بین بە شار بەساز و ئاهەنگ

وەزیران تەمام سوجدەی شا بەردن
شازاده فەرما دێو حازر کەردن

فەرمان دا فەرهەنگ وەزیران شار
ببەر بە ئاسمان هەوا دەر بەوار

دێوان هەریەکێ وەزیرێ بەردن
نەرووی هەوادا سەرنگوون کەردن

ئەهل شار یەکسەر فەریاد ئاوەردن
تەزەروع بەلای شازاده کەردن

شازاده جەشار گوزەشت کەردش
ئەوسا ئەهل شار ئۆقرە ئاوەردش

شازاده لوا نیشت وەبان تەخت
واتش ئەی فەرهەنگ بانگ کێشە بەسەخت

بواچە هەرکەس خیانەت کەرۆ
عیبرەت جە وەزیر فەرەنگ هۆرگێرۆ

فەرهەنگ دێو دەرلاد جارِ کێشا بە شار
ئەهل شار یەکسەر کەردش خەبەردار

شازاده دەردەم فەرهەنگ سالار
نەرووی تەخت زەرِ کەردش بەرقەرار

وێش لوا بە ناو ســـــەراچەی حـــــەرەم
خـاتوون و خـورشـیـد هەردوو دی بـە چەم

هەردوو هـۆرێزان کـــەردشـــان پێـــشـــواز
پێـشـــوازی کـــەردن بـەســـەد عـیـــز و ناز

شـــازادە دەردەم عـــەلەیک ســـەند بەناز
نیـــشتن نـە رووی تەخت هەر سێ بەدڵواز

خـــەیلێ دەســـبـــازی کـــەردن نـەئەو جـــا
خـــــــاتوونـە خـــــــانم هـۆرێـزا وە پـا

پـیـــــــاڵـەی شـــــــەراب ئـاوردش بـەوار
وێش بـی وە ســـاقـی خـــاتوونـەی نـازدار

پیـــاڵـەی شـــەراب کـێـــشـــان وەســـەردا
دەم دان وە دەســـمـــاڵ عـــەتر عـــەنبـــەردا

خـــــاتوونـە واتش شـــــازادەی بێگـەرد
ئـەوســـا کـــە ئـامـــام عـــەرز بابـۆم کـــەرد

تـا وەقت غـــــرووب مـــــەیـۆم بـە دومـــــا
قـــەســـــەمم واردەن من وە فـــــەرق شـــــا

شـــازادە دەرلاد مـــورەخـــەسش کـــەرد
هـۆرێـزا وەپـا روو نـە ئـێـــــرەم کـــــەرد

شـــازادە چەنـی خـورشـیـــد بە داخـــواز
هـەردوو شین نـەخـــاو شـــیـــرین بەدڵواز

سـۆب ســەحـەر هـەردوو بێـدار بین نـەخـاو
نیـشـتـە بین جـە رووی کـورسـیی بۆ گـوڵاو

شـــازاده خـــورشـــيـــد نيـــا وەرووی تـەخت
وێش نـەپای تەخت قـــەرار گـــرت وەجـــەخت

بـوزرگـــــان شـــــار يەكـــــســـــەر ئـاوەردن
گـــشت نـەپای تـەخت هـەم حـــازر كـــەردن

شـــــــازاده رووكـــــــەرد وات بـــەوەزيران
تەمـــام ئەهـل شـــار ســـەرحـــەســـاب كـــەران

هـەر كـەس نەفـەرمـان خـورشـيـد شـۆ وەبـەر
مـــــاچـوون وە جـــــەلاد بكەرۆش بـێ ســـــەر

تەمـام بـوزرگـان گـشت خـەلعـەت كـەردش
ئـاداب ســـــەڵتـــــەنـەت بەرقـــــەرار كـــــەردش

وەلايەت فـــــەرەنگ ســـــەقـــام دا لێـــشـــان
هـەر كـەس كـــە لوان بـەجـاگـــەی وێشـــان

وێش چـەنی خـــورشـــيـــد لـوان وەحـــــەرەم
دان جـــــــە پيـــــــاڵە دەمـــــــادەم دەم دەم

جـــــەدمـــــای سـێ رۆژ شـــــازادەی بێگـەرد
ئـەو جەلای خـورشـيـد روخسـەت تەڵەب كەرد

خـــــورشـــــيـــــد عـــــاڵەم بـە دڵەی پڕ دەرد
شـــــازادەی ســـــەروەر مـــــەرەخـــــەس بكـەرد

شـــازاده نـەپوشت فـــەرهـەنگ بـی ســـوار
روو كـــــەرد نـە وڵات مـــــەغـــــريـبـی ديـار

سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن

بشین وە سەروەخت مەغریب زەمین
پەی نۆش ئافەرین دایم دڵ غەمگین

ناگا قاسێدان خەبەر ئاوەردن
شازادە جەی کار سەر حەساب کەردن

ئارۆ شازادە و شای نۆش ئافەرین
وارێد بین بە زەید شای مەغریب زەمین

شازادان نەی کار ببین خەبەردار
تەڵەب کەردشان بیست هەزار سوار

بیست هەزار سوار نەشار شین وەبەر
گرتن سەرەڕای ئەو راگەی گوزەر

هەم دیسان قاسێد ئاوەردن خەبەر
واتن خان محەمەد رەشید سەروەر

سەعید و مەسعوود چەنی چل هەزار
هاوەختەن بەیۆن بەی ماواو دیار

شای نۆش ئافەرین بەزۆر ببەران
شازادەی خوونخوار بێ سەر بکەران

خان محەمەد شنەفت خرۆشا بەقار
ناگا دیاردا چل هەزار سەوار

چل عەلەم نەدوور دەردەم دا دیار
یەعنی نیشانەی چل هەزار سوار

شازادە مەسعوود کومێت سوارەن
پەی نۆش ئافەرین نەدین بێزارەن

شـازاده مـەسـعـوود غـورانه و سـپـا
واتش ئـیـبـراهـیم هـەرزەی بێ حـەیا

نادانان پاسـە لێش مـەبۆ نیـشـان
جـەفـای وەی تەوره بێـهـووده کـێـشـان

مـەر شـار دەمـشق نەیادت شـیـیـەن
نەزانای مـەغـرێب بێ سـاحـێب نیـیـەن

شـای نـۆش ئـافـەرین تۆ بدەر بـەدەست
تاواچووم سـپـا تۆ نـەکـەرۆ قـەست

خـان مـحـەمـەد شنەفت ئـامـا به گـوفـتـار
واتش ئـەی لـەعـین شـووم نـابـێـکـار

قـابل نـەداری نەعـەرسـەی مـەیدان
نـام شـازاده بـاری بـەزبـان

پێکدادانی خان محەمەد
لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود

شازاده مـەسـعـوود روو کەرد نه مـەیدان
واتش ئـیـبـراهیم بێ نـامـونیـشـان

بـەێو نه مـەیدان نەبـەرد بنمـانیم
حـەق شـار دەمـشق نەتۆ بسـتـانیم

خـان مـحـەمـەد واتش حـەمـید مـەلاح
تۆ جـانشین بەر به سـولح و سـەلاح

سـپـا مـونتـەزیر کێ شـۆ به مـەیدان
ناگـا مـەسـعـوود شـا ئـامـا بـەمـەیدان

خـان مـحـهمـهد واتش مـهلعـوون گـومـرا
کـــهم بکـهر بـێ جـــا شـــووم بـێ حـــهیا

(بزرگـش نـخـــــوانـنـد ز اهـل خـــــرد
هـر کـــه نـام بزرگـــان بهزشـــتی بـرد)

تۆ چ حـــهد داری شـــازادهی ســـالار
تـهڵـهب بـکـهری نـهرووی کـــــــارزار

خـان مـحـهمـهد ئێـد دی لهب دا بهلـهبدا
شـمـشـێر ئـهڵمـاس هـهم داش به سـهردا

مـهسـعـوود کـه قـهڵغـان کێـشـا بـهسـهردا
داش به ســهر قـوبهی ســهدر ئـهسـپـهردا

شـازاده مـهسـعـوود دهست دا نـه شمـشێر
نـالا و نـرکـنـا بـهور دهنـگ دلـێـــــــر

داش نهفـــهرق ســـهر ســـهدر ســـههمـناک
خـان تیغ داش نـهرا چون شـێـر بـێ باک

هـهم زهربـهی هـهنی کـهردش نـهرووی کـار
مـهسـعـوود نـهرووی زین کـهردش گـرفـتـار

لـهشکر ئـێـــدش دی هـجـــووم ئـاوهردن
شـــازاده مـــهسـعـــوود وهبهر بـهر کـهردن

هـهم دیسـان جـه نـهو سـوار بی بـه ئـهسپ
روو کـهرد نـهمـهیدان چـون ئـازهرگوشـهسپ

نـهههـردوو تـهرهف بـی بـه چـهکـــــاچـهک
یـهک تـهبـهق زهمین نـیـشت نـهرووی فـهلـهک

گـاگـا خـان مـحـهمـهد روو به غـولاّمـان
مـــهوات غـــولاّمـــان دهســـتم بـهدامـــان

هەی ئامان یاران ئیمجار بگیرەن
جەنگ سەرومالّ مڵک و ئەسیرەن

ئێد وات و رووکەرد نە سپای خوونخوار
هێرش ئاوەردن چل هەزار سوار

ئەونە شەڕ کریا نەڕووی کارزار
سەرکەفت نەمەیدان وێنەی گەڵای دار

ئافتاب غرووب کەرد ئاسایش ژەندن
هەر کەس روو بەرای خەیمە ئاوەردن

خان محەمەد یاوا بەناو غولّامان
یەکسەر زەخمدار مەکەردن ئامان

فەرمان دا دەردەم لەشکر کەرد شومار
شش هەزار غولّام ببین گرفتار

شای نۆش ئافەرین گرەوا بەزار
یەقەی مروواری دڕی تا بەوار

ماھ زەڕئەفشان دەس کەرد بە گرین
خان محەمەد دیدەش پڕ بی نە ئەسرین

پارانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە

پەی رجا و لاڵە تەمامیی یاران
لاڵان بەدەرگای پادشای سوبحان

واتن یا کەریم خالێق دانا
سولّتان ئیبراهیم بەیۆ بەئەی جا

بەو تەنتەنەی وێش دێو سوارەوە
بەو تاج تەڵا بەو تۆمارەوە

شێر پڕ هونەر تێکدەری سپا
نازاران نەبان زەلیل نەی جا

وات حەمید ئەتۆ چەنی نازاران
بشۆ بە ئەو کۆ قەرار بگیران

هەر ئەو شەو حەمید نازاران بەردش
نەکۆی غار سەخت جا بە جا کەردش

ماهِ زەڕئەفشان هەم نۆش ئافەرین
چەنی کەنیزان نیشتن بە غەمگین

خان محەمەد واتش ئەی تیرئەندازان
ببۆن پاسبان شەکەرین رازان

چەندێ سەنگ و خاک دەردەم کۆ کەردن
هجووم پەی ئەی کۆ نازاران بەردن

وات حەمید مەلاح هەرتا گیان داری
جەنگ سەرومالْ ئەسیران کەری

تا من روو کەروم نە سپای خوونخوار
ئەگەر خودا وەند وەنەم ببۆ یار

یا ئارۆ سپا ماوەروم نەبێخ
یا سەرم مەکەن بە ئەڵماس تێخ

هەر وەقت کوژیام نەمەیدان کار
سەر نیام نەڕای شازادەی سالار

هەر وەقت شـــازادە ئـامـــا وە ئەی جـــا
قـــەســـــەمت مـــــەدۆم بـەزات ئەڵـلا

بـواچە خـــان مـــحـــەمـــەد دیدەش نەرات بێ
ئینتـــیـــزار بەگـــەرد، خـــاشـــاک پات بێ

ئـێـــــــــد وات هـۆرێـزا بـە دڵـەی بـریـان
هیـمـــەت خـواهی کـــەرد ئەو نەرووی گـریان

نـازاران واتـن خـــــــودات بـۆ هـامـــــــڕا
تۆمـــان دا بە دەست یەکـــتـــای بێ هەمـــتـــا

جـــە کـــۆهات بەوار روو کـــەرد نە ســـپـــا
واتش ئەی مـــەســـعـــوود شـــووم رووســـیـــا

بەیۆن بـە مـــــەیدان یەکـــایەک تـەنیـــا
تـا ســـــەرش نەقـــەلب بکەرووم جـــیـــا

واتش ئیـــبـــراهیم فـــێـــرارش کـــەردەن
ئیـــســـــە تۆ ئـامـــان ئەجـــەل ئـاوەردەن

شـــای نۆش ئـافـــەرین مـــاه زەڕئەفـــشـــان
تـــۆ بـــــدەر وە مـــن وێـــت بـــوەر رەوان

تۆ خـــەلعـــەت خـــاس ئەز من بســـتـــانە
روو بەراگـــــەی چـین پەی وێت بـنـمـــــانە

بـەرشی جـــــە حـــــەرفـم بەتـێـغ ئـابـدار
جـــە کـــاســـەی ســـەرت بەرمـــاروو دەمـــار

خـــان مـــحـــەمـــەد واتش مـــەلعـــوون مـــوردار
ئـومـــێـــدم بەســـتـــەن بەدانای جـــەبار

تارۆحم مـــەندەن هەم گـــیـــان شـــیـــرین
ســـەر مـــەنیـــۆم نەڕای شـــای نۆش ئافـــەرین

هـا وەخـــتـــــەن بەیۆ شـــازادەی ســـالار
ســـپـــــای پەری و دێو (مـــاوەر) بەی دیار

ئـەتـۆ بـە وێنـەی ئـەلـیـــــاس پادشـــــا
مـــەکـــێـــشـــووت بەدام شـــووم رووســـیـــا

مـــەســـعـــوود ئێـد شنـەفت کـێـشـا تـیـغ تێـز
واتش خـان مـحـــەمـــەد نـیـیـەن جـای گـورێز

بەو تـەور دا نە فـــەرق خـان مـحـــەمـــەد بەقـار
تـیـغ نـەرووی تـیـغ مـــــەلـعـــــوون مـــــوردار

خـان مـحـــەمـــەد شـمـشـێـر کـێـشـا نەوەر دا
مـــەســـعـــوود کـــە قـــەڵغـان کـێـشـا وەســـەردا

بـەوتـەور دا نـە فـــەرق قـــوبـەگـــای ئـەســـپـــــەر
داش نە بـاهۆی راست مـــەســـعـــوود بەدگـــەوهـەر

نـۆبـەی مـــــەســـــعـــــوود بی دەست دا قـــــەدارە
داش نـە فـــــەرق ســـــەر خـــــان بێـــــچـــــارە

چوار ئەنگوشت نە فەرق خـان محەمـەد پەی کەرد
وەلحـــاسڵ تـا تاق ئـەبرۆش جـــیـــا کـــەرد

مـەســعـوود وات ســپـای خـان بـی نێگوونسـار
بـــشـــــن نـــــازاران بـــــاوەریـــــن بـــــەوار

هـێـــــرش دان ســـــپـــــا دەردەم بـەیـەک بـار
لـوان نـازاران بـاوەران بـەخـــــــــــــوار

خـان مـحـهمـهد چون شـێـر تهکـان دا نهوجـا
سـهرش مـوحکهم بهست روو کـهرد نـهسـپـا

یاوا وه سـپـا خـرۆشـا بـه قـار
گـورێـزان تـهمـام سـواران هـهزار

لوا پـهی مـهسـعـوود زهربێ دا وهنـهش
بـهو دهسـتـوور سـپـا هـجـووم ئـاوهردش

ئـاخـر کـه مـهسـعـوود رهوان بـی پـهی کـۆ
سـپـای تیـرئـهنداز تیـرشـانـان بێ شـۆ

غـولاّمـان دهردهم تیـر وسـتن بـهوار
تیـر وسـتن نـه رووی مـهلعـوون مـوردار

مـاه زهرِئـهفـشـان شـای نۆش ئـافـهرین
دیدهشـان پرِ بـی نـه سـهیل ئـهسـرین

چـهنـی کـهنیـزان کـهردن مـوناجـات
لاّلان نـه دهرگـای قـازیولحـاجـات

یـا رهب بـهحـاجـهت بـهروی عـهشـقـبـازان
بـهداغ سـیـنـهی جـانـگـودازان

بـهیـارهب یـارهب شـهب زیـنـدهداران
بـه ئـومـێـد دلّ ئـومـێـدهواران

هێـمـا کـه دوعـا تـهمـام نـهوا نـا
قـادر قـودرهت، قـودرهت نمـانـا

نیگا کـهردشـان هـهم نـهرووی ئـاسـمـان
فـهرهـنگ دێو چـهنـی شـازاده ئـامـان

شـــــازاده نـەدوور نـیـگـای زەمـین کـــــەرد
خـــان مـــحـــەمـــەد زامـــدار بـه نەزەر ئـاوەرد

مـەســعـوود روو کـــەردەن نەرووی قـولەی کـۆ
شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین هـا نـەزاری و رۆ

شـــازاده ئـێـــد دی تـاقـــەت پـێش نـەمـــا
غـــورِا بـه هـەیبـــەت روو کـــەرد نەســـپـــا

بـەوتـەور نـەعـــــره دا نـەرووی قـــــاروقـین
کـــــــــووهِ و دەرودەشـت لـەرزا تـا زەمـین

شـــازاده بـەوتـەور کـــێـــشـــا تـیـغ تیـــز
وسـتش نه ســپـا شـــوور رەســتـاخـیـز

ئـەسپ و مـــەرد و زین مـــەوسـتش به خـــاک
(ئـەلحـــەزەر) خـــێـــزا نەگـــرۆی ئـەفـــلاک

شـــازاده مـــەســـعـــوود نیگا کـــەرد نـەدوور
دیش کـــــه شـــــازاده مـــــەیـۆ بـەزەروور

بـه نـاعـــیـــــلاجی ئـامـــــا بـه مـــــەیدان
واتش شـــــازاده بـێ نـامـــــونیـــــشـــــان

ســـپـــای مـــەغـــریبی گـــورێزان نـەوجـــا
خـــالّی کـــەردشـــان رووی عـــەرســـەی ســـپـــا

وەقـتـی کـه مـەسـعـوود روو کـەرد نه ئـەوجـا
واتـش شـــــازاده شـــــووم بـێ حـــــەیـا

* مـــەرشـــار دەمـــشـق نەیادت شـــیـــیـــەن
نـەزانای مـــەغـــریب بـی ســـاحـــێـب نیـــیـــەن

مـــــەبۆ حـــــەق وێم بە وێم بســـــتـــــانووم
رۆحت بە دۆزەخ ســـــەقـــــەر بکیـــــانووم

شـــازادە بەو تەور خـــەشـــمش ئەســـەر کـــەرد
نە جـەبهـەی جـەوشـەن مـووش سـەر بەرئاوەرد

دەست دا بە شـمـشـێـر داش نە فـەرق سـەر
مـــەســـعـــوود کـــە لوا ئەو نەزیر ئەســـپـــەر

وەقـتێ داش نەســـەر ئەســـپـــەر شـــەق ئاوەرد
شـــمـــشـــێـــر نەفـــەرقش تا ناف ویەرد

وەخـتێ مـەسـعـوود کـەفت نەخـاک سـیـا
بـەرز بـی نـە ســـــــپـــــــا بـانـگ واوەیـلا

ســـــپـــــا خـــــرۆشـــــا پەرێ شـــــازادە
شـــای نۆش ئافـــەرین وێش کـــەرد ئامـــادە

مـــاه زەڕئەفـــشـــان هـەم ئامـــا بە خـــوار
رووکـــــــەردن نە فـــــــەوج هـەزاران هـەزار

هـەر ســـێـــشـــان بەو تـەور حـــەملە ئاوەردن
ســـپـــای مـــەغـــریب شـــار تارومـــار کـــەردن

خـــان مـــحـــەمـــەد ئاواز شـــازادە شنەفت
چون شـــێـــر شکار فـــەریاد کـــەرد قـــوەت

فـــەرهەنگ دێو بەوتـەور دار شـــمـــشـــاد شـــانا
وە هـەرکـــەس مـــەدا ئەرواح مـــەســـتـــانا

شـــــازادە فـــــەرمـــــا بە فـــــەرهەنگ دیو
وزۆ نـە مـــــــەیدان وەلـوەلـە و غـــــــەریـو

سپای مەغریب شار فێراری کەردن
بەدەست فەرهەنگ گیان دەر نەوەردن

ماباقیی سپا کە ئامان بەوار
وێشان وست نەخاک شازادەی سالار

شازادەی سەروەر گوزەشتێ کەردش
فەرما بە فەرهەنگ دەس کۆتا کەردش

جەو دەم خان مەحەمەد حازر بی نەوجا
سوجدە کەرد لوا دەست شا بۆسا

شازادە خان مەحەمەد گرتش نە ئاغۆش
وێنەی دەستە گوڵ بۆ نیا نە بۆش

واتش ئافەرین ئەی شێر سەروەر
خەلعەت داپەنەش نیم تاج نە زەڕ

شای نۆش ئافەرین واتش کەئەی شا
خەبەر خورشید پێمان دەر نەجا

شازادە ئەحواڵ تەمام بەیان کەرد
شای نۆش ئافەرین کێشا ئاھ سەرد

ئەو شەو رەفیقان رازان مەکەردن
سەر نەخاو شیرین راحەت نەبەردن

تا سوب رەوشەن بی سوڵتان بەخورەم
فەرما کە سەعید حازر کەن دەر دەم

شازادە سەعید کە حازر کەردن
دەردەم وەپای تەخت شازادە بەردن

واتش ئەی سەعید ئەتۆ چێش کەردی
ئەی فیتنە و فەساد تۆ بەرپا کەردی

من شەڕ عەلقەم زەلغەم دێو کەردم
قەسر سولەیمان بەدەست ئاوەردەم

تەلیسم زەنگۆڵە شووم ناپەسەند
ئارایشم کوشت زەڕجام دێو بەند

خاتوونە خانم من خەلاس کەردم
شای نۆش ئافەرین بەدەست ئاوەردم

من شیم بەماوای جەزیرەی واق واق
زەنگیی ئادەمخوار یەکسەر کەردم پاک

من شار فەرەنگ بەدەست ئاوەردم
خورشید عاڵەم من خەلاس کەردم

بەسەد مەرارەت وەچەند دەردی سەر
شای نۆش ئافەرین ئاوەردم وەبەر

تۆ تەماعت بی وە بی دەردیسەر
شای نۆش ئافەرین باوەری وەبەر

(ئەو بووە حەرەم وە بێ دەردیسەر
من وێنەی مەجنوون دەشت گیروووم نەوەر)

شازادە سەعید سەر وستش بەوار
جە خەجاڵەتی نامـا بە گوفتار

وات ئەی شازادە جە ڕای سەروەری
منیش چون غوڵام ئازادم کەری

شـــازاده دەردەم رەحـــمش ئەســـەر کـــەرد
شـــازاده ســـەعـــیـــد ئازادش بکەرد

ئەســـپـــشـــان ئاوەرد بە زین زەرکـــار
داشـــان بە ســـەعـــیـــد دەردەم بی ســـوار

* شـازاده سـەعـید هیـمـەت خـواهی کـەرد
لوابە راوە روو بە مـەغـریب شـابەرد کـەردن

جـــەدمـــای چەند رۆژ فـــەرمـــا کـــۆچ کـــەردن
روو بە راگـــەی شـــار مـــەغـــرێب شـــار کـــەردن

بەســـــەد عـــیـــزو ناز داخڵ بین وەشـــار
ســـاکین بین جـــەتۆی قـــەســـر زەرین کـــار

تا چەند رۆ نەوجـــا مـــێـــهـــمـــانی کـــەردن
شـــازاده جـــەودەم عـــەزم کـــۆچ کـــەردن

سوڵتان ئیبراهیم،
سەعید دەکاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەکەوێ

فـــەرمـــا بە فـــەرهەنگ حـــاڵی بۆ جـــەلات
ئەهل مـــەغـــرێب شـــار چەنی مـــەحـــاڵات

بواچە ســـــەعـــیـــد بی وە پادشـــــا
ئـیـــتـــاعـــەت بکەن وەزیر و ســـپـــا

(هـەر کـــەس تـەجـــاوز نـەفـــەرمـــان شـــا
ســـەرش نەحـــەڵقـــەی بەدەن کـــەم جـــودا)

ســـوڵتـــان ئـیـــبـــراهیم لوا بەڕاوە
بـە فـــــەتح و نوســـــرەت بـە دڵڕوباوە

بەعــەیش و دڵخــوا هـەم بەکــام عــەشق
تا یاوان بـە حـــەد مـــەکـــان دەمـــشق

شـــازادەی دلێـــر شـــێـــر عـــەرســـەگـــا
فـــەرمـــا وە پاکـــەن خـــەیمە و بارەگـــا

خـــــەیمەی دانـە بـەند وەپاکـــــەردشـــــان
تـەشـــریف بـە دەروون خـــەیمە بـەردشـــان

فـــەرمـــا خـــان مـــحـــەمـــەد رەفـــیق رازم
مـــــەحـــــرەم عـــــەزیز راز و نیـــــازم

نامـــە ئینشـــا کـــەین بە جـــەهـانگیـــر شـــا
لازمـــەن جـــەی وەقت شـــا بکەین ئاگـــا

دەست بـەرد قـــەڵەمـــدان زەڕین بـەرئاوەرد
ئێـــرادەی تەحـــریر شـــیـــرین نامـــە کـــەرد

ئـەوەڵ ئیـــبـــتـــیـــدا بـەنام خـــودا
دووەم بـە ئیـــقـــبـــال فـــەڕ پادشـــا

فـــاریـغ بیم جـــەشـــەڕ راگـــەی پڕ خـــەتەر
نـە جـــەفـــای دێوان ســـزای جـــانـەوەر

ئـەلحـــــەمـــــدولیـلـلا بـە مـــــوراد دڵ
ئیـــرادەی مـــەقـــسـوود تەمـــام بی حـــاسڵ

جـــەمـــەعـــرەکـــەی جـــەنگ رۆســـتـــەمـی زاڵی
نە ڕای لوتف حـــەق ســـاحـــێب ئیـــقـــبـــاڵی

سکەندەر شـــێـــوە شـــای دارا شکۆ
بدەر مـــــزگـــــانی مـــــوژدە بـۆ بـە تۆ

جـه یومن ئیـقـبـاڵ شـای دارا نـیـشـان
ئـاوەردم بـەدەست مـــاه زەرئـەفـشـــان

کـــاخ ســـولەیمـان ئـەو ســـیـــاغـــوڵـه
هـەم بـەربـاد کـــــــەردم دێـو زەنـگـوڵـه

جـای ئـادەمی خـوار جـەهـەم کـەردم پاک
جـــانـەوەرانم یەکـــســـەر کـــەرد هـەلاک

جـــەزیرەی واق واق زەنـگیی ئـادەم خـــوار
مـــەغـرێـب شـــارم گـرت تـا خـــەتا دیـار

خـــــاتـوونـه خـــــانم هـەم بـەرئـاوەردم
شـــاری فـــەرەنـگیش تـەســـەروف کـــەردم

چەند وادیی پڕ بیم، خـــەتەر تـەی کـــەردم
بـنـچـــــیـنـەی دێـوان جـــــەبـڕخ ئـاوەردم

بـــەزۆر بـــازوو دێـــوم دا شـــکـــەســـت
ئـاوەردم بـەدەست شـــــۆخ دیـدەمـــــەست

بەروو ســـفـــیـــدی بـه مـــەقـــســـوود کـــام
ئـەلحـــــەمـــــدولیـللا بـه مـــــوراد یـاوام

تـەی کـــەردم وادی دەریـا و کـــووه و هـەرد
تـا قـــەدەم بـەخـــاک مـــــوڵک تۆم ئـاوەرد

واجـــێـب بی بـه وێـم هـەم یادئـاوەر کـــەم
جـەی مـوژدەی شـیـرین شـا باخـەبەر کـەم

خـان مـحـەمـەد سـیـفـارش سـەردار ئـەعزەم
یەکـــســـەر کـــەرد رەقـــەم بێ زیـاد و کـــەم

یەکێ تەڵەب کەرد خەیلێ فەرزانە
نامەش دابەدەست کەردش رەوانە

روو کەرد نە دەمشق بە تەعجیل و تاو
نە بەڕۆژ ئارام نە شەو کەردش خاو

قاسێد پڕفام یاوا چەند مەنزڵ
شی بە دەروازەی شاه هەزار گوڵ

پیادە بی جە ئەسپ کەردشان راهی
تا شی بە حوزوور بارەگای شاهی

جە حوزوور شا سوجدەی زەمین بەرد
بەرئاوەرد نامە تا بە شا سپەرد

نامە دا بە دەست پادشای دانا
موتالێعەش کەرد سەراسەر وانا

جە موژدەی فەرزەند شکاوا چون گوڵ
دەردەم ساکین بی ئێش و سزای دڵ

موژدە دا بە جەمع ئەهل سەرداران
وەزیر و نایب هەم خدمەتکاران

خەبەردان پەرێ سەوڵ قەمەرناز
والیدەی دڵسۆز شای شەکەرین راز

کەردش شوکرانەی دانای کەرەمدار
شێوەی پەژموردەش بی وە نەو بەهار

غەوغا کەفت نەشار خەلایق جۆشا
ئەهل شار یەکسەر تەمام خرۆشا

ئامان بەقاپیی شای ساحێب تەمکین
گشت کەردن سەنای جەهان ئافەرین

جەودما داشان هەم بەنەقارە
مەژەندن مەقام نەهەر کەنارە

* فەرمان دا دەردەم شای بوڵەند ئەختەر
چل هەزار نەفەر سوار بی یەکسەر

دە هەزار غوڵام سادەی دوڕ نەگۆش
گشت کەمەر تەڵا زیبای گەوهەرپۆش

قوماش فەرەنگ دیبای خۆش تەراز
سەد هەزار ئەلوان پەرێ پابەنداز

گشت زیبا قامەت تەشت زەڕ بەدەست
پەی زەڕئەفشانیی شازادەی سەرمەست

سەواران لوان بەسەد عیز و ناز
تەمام ئەهل شار بە عەزم پێشواز

(گەبەرگەر) چەنی کووس و نەقارە
مەژەندن پەی پەی وە هەزار بارە

رووی سەحرا پۆشان خەلایق یەکسەر
تەمام دەشتودەر گرتە بێن نەوەر

شا مونتەزێر بێ کەی بیاوۆ پێش
بۆ بنیۆ وە بۆی هەم فەرزەند وێش

ناگا پەیدا بی لفکەی بەیداخان
سەحرا و دەشتودەر بی وە چراغان

شـای رەوشـەن زەمـیـر دیدە گـرد کـەرد
شـــــــازادەی چـینـی بـە نـەزەر ئـاوەرد

خـان مـحـەمـەد چەنی حـەمـیـد مـەلاح
جـــە دەور شـــازادە تەمـــام پڕ ســـەلاح

جـە بەرقـەی سەرنەی هـەم زرێ و جـەوشـەن
ســەرزەمین تەمـام گـشت بی وە ڕەوشـــەن

خـان مـحـەمـەد وەزیر ها جـەدەست راس
جـــەلای دەست چـەپ حـــەمـیـــد بەدڵواز

شـــــاتران جـــەڵد پـەنج هـەزار نـەفـــــەر
تـەمـــام جـــە رێکاب شـــازادەی ســـەروەر

ســەدو دوو هـەزار ســوار جـەوشـــەن پۆش
پەنج هـەزار ســوار ســادەی ئەتڵـەس پۆش

مـــــەیۆن بـەراوە ســـــپـــــا پـەس و پێش
گـــرتـەن دەورادەور شـــێـــر بێ ئـەندێش

هـەرتـا نـەزدیک بـین ســـــپـــــاهـان بـەهـەم
شـــاه جـــەهـانگیـــر پیـــادە بـی دەردەم

جـــەو تـەرەف ئـامـــا شـــازادەی گـــوزین
چەنی خـان مـحـەمـەد پیـادە بین جـە زین

شـــازادە دەردەم ســوجـــدی شـــا بەردش
ئـاداب ئـەرکـــــــان بـە جـــــا ئـاوەردش

ئـامـــا بـە گـــوفـــتـــار شـــاه تەبارەک
واتش ئـەی فـــەرزەند ســـەفـــەر مـــوبارەک

به خـــەیر کـــە ئامـــای نەرای خـــەتەرناک
ئەلحـــەمـــدولیللا ئەی شـــێـــر بێ باک

دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی گـوزین
واتش ئەی فـــــەرزەند هـەزار ئـافـــــەرین

هەم کـەرد مـەرحـەبای حـەمـید نامـدار
چەنی خـان مـحـــەمـەد هـەر دوو وەفـادار

تـەوازوع زیاد شـــــا کـــــەردش نـەو دەم
دەرلاد ســـــــــوار بـین هـەر چـوار وەهـەم

شـــــازادە روو کـــــەرد وات بـە وەزیران
تەسـدیع تان کـێـشـان دانا و ئـەمـیـران

ئەوەند تـەلا و زەڕ کـــەردن زەڕئـەفـشـــان
جـــەواهـێـر بێ حـــەد دان بە فـــەقـــیـــران

تا کـــــە داخڵ بـین نـە رووی بـارەگـــــا
وەزیر و نـایب هـەم چەنـی ســـــــپـــــا

رۆیشتنی جەهانگیر شا
بۆ دیتنی ماهزەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین

دەر دەم پـادشـــا مـــاه زەڕئـەفـــشـــان
گـــرتش نـە ئـاغـــۆش بـە دیدەی گـــریـان

هـەم بـۆسـا جـــەمین شـــای نۆش ئـافـەرین
هـەر ســێـشـــان باهـەم رێـزنان ئەســرین

شـــا فـــەرمـــا دەردەم بەزمێ کـــەن وە پا
تـا کـــە راحـــەت بـان گـــشت نـەرەنج را

دەر ساعەت فەرما رەقاس ئاوەردن
مەجلیس چون بەهەشت پڕ فەرەح کەردن

جەهانگیر واتش ئەی نۆش ئافەرین
چ تەور دەعوا کەرد شازادەی گوزین

ساکە ئێد شنەفت شای نۆش ئافەرین
دیدەی شابازیش پڕ بی جە ئەسرین

واتش ئەی بابۆ پادشای گوزین
ئەوەند کەردش شەڕ تەلیسم بێ دین

هەرچێ کەردەبێ سەراسەر تەمام
یاونا بەعەرز شای والا مەقام

باز هەم قەمەرناز بەرئاما وەبەر
ئاما بە دیدار سەوڵ نازپەروەر

قەمەرناز کە دیش جەماڵ فەرزەند
بۆ نیا وە بۆی فەرزەند دڵبەند

* دیسان دیم وەچەم شێوەی جەماڵش
شاد بیم بەو دیدەی سیای غەزاڵش

ماە زەڕئەفشان گرتش نە ئاغۆش
جەمینش بۆسا بۆ نیا وە بۆش

گاهێ مەبۆسا پا و پەنجەی دەست
گاهێ مەبۆسا دیدەی شۆخ مەست

قەمەرناز واتش من ئێدەن عەزم
ئیمشەو ئارەزووی مەجلیس بەزم

مـــەبۆ مـن ئیـــمـــشـــەو وێنەی دڵداران
بـەزمـێ بـســـــــــازووم پـەرێ نـازاران

تـا خـــۆش دەمـــاغ بـۆن شـــای نازەنـینـم
مـــاه زەرئەفـــشـــان نۆش ئـافـــەرینـم

بـەزمـێ بـەی دەســتـــور بکەروم حـــاسڵ
رەنج راگـــەشـــان بـەرکـــەروون جـــە دڵ

مـــەجلیس دا زینەت ســـەوڵ قـــەمـــەرناز
فـــەرمـــا ئـاوەردن بـەربـەت چـەنـی ســـاز

نـەغـمـە ســەرایان خـۆش نـەوای ئـاهـەنگ
رەقـاسـان خـاس شـەیدای شـۆخ شـەنگ

گـــــشت وەبـەرگ شـــــۆخ دڵاوێزەوە
بـە لـەنجـــەی کـــەلام شـــەکـــەر رێزەوە

سـاقـیـان نـەورەس جـەمـووی خـەت سـادە
دیدەی دیاشـــان مـــەســـتـــەن پێ بـادە

چـەند جـە رەقـاسـان شـیـرین ئـەندازان
هـــەریـــەک وەبـــەزمـــێ نـــازەنـــین نـــازان

چـەند شـیـشـــەی رەنگین کـەردن هـەواڵە
هـەریـەک پڕ کـەردن نـە مـــەیی دوو ســـاڵە

* حـازر کـەرد تـەمـام ئـاوەرد نـەرووی کـار
چـەنـی عـــەنـبـــەرین بۆی نـافـــەیـی تـەتـار

چـەندێ سـاقـیـان سـادەی خـۆش جـەمـاڵ
ئـاوەرد بـە مـەجلیس شـاه سـۆسـەن خـاڵ

ئاوەردن شـــەراب زەجـــاجـــان مـــەی
مـــەرێزان نەجـــام ســـاقـــیـــان پەی پەی

گـــوڵبـــانگ نۆش بـاد خـــێـــزا جـــە یاران
بـنـۆش هەی بـنـۆش شـــــای وەفـــــاداران

* گـــڕەی چـراغـــان شـــەمـع دڵئـــەفـــرۆز
شـــەوق وێنەی بـەیزای خـورشـیـد پڕســـۆز

کـزەی مـــووکـەشـــان ســـەدای نـاڵـەی نەی
ســـۆز مـــەقـــامـــات مـــوترێبـــان کـــەی

بـۆی زوڵف عـــــەنبـــــەر رەقـــــاس چـالاک
مـــەکـــەرۆ زیندە مـــەرحـــوومـــان خـــاک

* بـەو ســـاز و ئـاواز و چـەقـــانە و چـەنگ
بـەو لرفـــــەی دامـــــان رەقـــاســـــان زەنگ

بـەو مـەزەی شـــەراب بـەو ساقی و جـامـە
بـەو عـــــونـاب تـەڕ مـــــەغـــــز بـادامـــــە

بـەو جـیـلـوەی جـــەمـــاڵ رەقـــاس ســـاقی
مـــــاوەردن جـــــە نـەو حـــــەیات بـاقی

ئـەو شـــەو تـا بـە ســـوب بـە شـــادمـــانـە
گـۆش دان بـە ســـەدای چـەنگ و چـەقـــانە

ســـەحـــەر بـەرئـامـــا خـــورشـــیـــد خـــاوەر
رەوشـــەن کـــەرد بـە نوور شـــۆڵـەی منـەوەر

نەخـــاو هۆرێـزا شـــای فـــەریدوون فـــەڕ
قـەرار گـرت وەبان فـەرش کـورسـیی زەڕ

تەڵەب کـەرد فـەرزەند عـادڵ شـای چینی
ئـاوەرد بـەو مـــــەجلیس بـەو نـازەنینـی

شـــازادە ئـامـــا شـــا نەجـــا بـەرخـــواست
جاش گرت نەجانیب ماوای دەست راست

بە نـەزم شـــیـــرین ئـامـــا بە گـــوفـــتـــار
وات ئـەی شـــــازادە شـــــێـــــر کـــــارزار

ســەرگـوزەشـتـەی وێت ســەرئـەنجـام کـار
دەعـــــوای جـــــانـوەر دێوان مـــــوردار

بـێ ئـاب و نـانـیـی ئـەو ســـــەحـــــرا چـۆڵـە
تـەلیـــســـــمـــــات دێـو کـــــاخ زەنگـۆڵـە

نـەدەست عـــەلـقـــەم پـەتیـــارەی بـێ دین
چۆنت نەجـات دا شـــای نۆش ئـافـــەرین

شـازادە یەکـسـەر گـوزەشـتـەی ئـەوقـات
گـشت عـەرز شـا کـەرد خـەلافـێ نـەوات

جـەو دمـا کـردار ئـەمـیـر سـەلیم گـشت
حـاڵی کـەردش شـا جـە نیک و جـە زشت

دەرلاد عـیـزەت خـان تـەڵەب کـەرد وەپێش
وات ئـەی بەدنمـەک جـــە بیم بـێ ئـەندێش

تۆ ئـەمـیـر سـەلیم نەسـیـحـەت کـەردی
زەهـر هـەلاهـەل بـەدەست ســـــپـــــەردی

ســـوڵـتـــان ئـیـبـــراهیم بە فـــەنا بـەرۆ
هـەم نـۆش ئـافـــــەرین پـەی وێش بـاوەرۆ

هەم جە تەخت و بەخت من ئاوارە بام
تۆ شاد بای بە مولّک ئێقلیم و سپام

عیزەت خان سەوگەند نەبالّای سەوگەند
مەوەرد بەدانای یەکتای خوداوەند

من نەبیم ئاگا جە کار فەرزەند
سەلیم موردار شووم ناپەسەند

ئەو بێ ئیخلاس بی گیر ئاوەردەن پێش
یاوا بە حەق کارکەردەی وێش

شا قەبوولّ نەکەرد سەوگەند وەردەنش
فەرما دەرساعەت دانە کەردەنش

وات یەسەرمەشق بۆ نەرۆزگاران
عیبرەت بۆ پەرێ خیانەتکاران

تا کەس خیانەت نەبۆ بە خدێش
نەکەرۆ چەنی خوداوەند وێش

چوون بەدنمەک بی وەفا نەبی پێش
یاوا بەکردار مکافات وێش

شا وات شازادە نەرووی موحێبەت
یەک حەرفێ داروم بواچووم پەنەت

* ئیسە عێزەت خان بە فەنا بەردم
ریشەو بنچینەش جەبێخ ئاوەردم

تۆ وێت مەزانی شاهیت نەوریرەن
کار گشت شاهان بەدەست وەزیرەن

خـان مـحـەمـەد خـەیلێ دانـا و پەسـەندن
هـەم شـێـر مـەیدان هـەم هونەرمـەندن

نـەرووی دڵسـۆزی نـەک بـە زەویـری
ببـەخـشـەش بـە من پـەرێ وەزیری

شـازادە واتش ئـەمـرێ سـەنگینـەن
من بێ خـان مـحـەمـەد زیندەگیم نیـیـەن

کلیـد فـەرەح عـەقڵ و هۆشـمـەن
جـە عـەیب و عـیلەت پـەردەپۆشـمـەن

بـەڵێ یـەک حـەرفـێ مـەدارووم سـەلاح
خـەیلێ دروسـتـەن حـەمـید مـەلاح

دانـای دوڕشناس جـەواهێـرناسـەن
پـەی وەزیر مـوڵک پادشـا خـاسـەن

قـەبوول کـەرد حـەرفش شـای دانا تـەدبیر
حـەمـید مـەلاح کـەردن بە وەزیر

فـەرمـا بە گـەنجـوور باوەر خـەزێنە
ئـاوەردن خـەلعـەت سـەد هـەزار وێنە

پۆشـا بـە باڵای حـەمـید پڕ فـام
کـەردن بـەوەزیر ئـێـقلیـمـات تـەمـام

حـەمید چون ئاسـەف شاهان گشت تـەمام
سـەقـامگیـر کـەردش ئـەهل شـار تـەمـام

* شا خـەیلێ خۆشحاڵ خاتر گوشادکەرد
نـگین ئـەمـرش بـەحـەمـید سـپـەرد

چوونی شا و شازاده بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین

بۆ شازادە ئیبراهیم

شـــاه و وەزیران گـشت بـه ســەرئـەفـراز
لـوان بـه خـــدمـــەت بـارەگـــای فـــەیاز

دەست بـەســـــیـنـەوە لازمـــــەن لابـود
کـــەردشـــان ســـەلام فـــەیاز عـــابێـــد

عـــــابێـــــد پڕ فـــــەیز هـۆڕێـزا وە پـا
عـــەلـەیک دا جـــواب جـــە ســـەلام شـــا

دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی چـینی
بـۆســـــا گـــــەردەنـش تـا چـاڵ تـیـنـی

خـــــەیلـێ تـەوازوع بوزرگـــــانـە کـــــەرد
قـانـوون و رەویـەی گـشت بـە جـا ئـاوەرد

جـەو دەمـدا بـەرووی یـاران گـشت نەزەر
واتـش شـــــازادە شـــــێـــــر دڵاوەر

خـەیلـێ کـێشـای رەنج راگـەی پڕ خـەتـەر
زەحـــــمـــــەت دەریـا و بیـــــابـان و بـەڕ

کـــــەریم کـــــارســـــاز رابـەر رات بـێ
هـەر جـــایـێ لـوای پـەی تـۆ نـەجـــات بـێ

دانـای کـەرەمـدار بـەخـشـا تـۆفـیـقـت
هـیـمـــەت خـاســـان بـی بـە رەفـیـــقـت

جـە گـشت ئـافـاتـان نـیگـەهـداریت کـەرد
نـازەنـیـنـانـت جـــــــە بـەنـد بـەرئـاوەرد

شـــــادکـــــام وەسڵ نـاز ئـەنـدازانـی
نـەجـــەرگـــەی دلێـــر ســـەرئـەفـــرازانـی

دەوران فـــــەڵـەک ئـامـــــا بـەکـــــامت
سکـەی نـیـکنـامـی ژەنـیـــــا بـە نـامت

ئـیـــقـــبـــاڵت تـازە بـەخـــتـت بـەدیـعـــەن
شـــاهـان عـــاڵەم بـەتۆ مـــوتـیـــعـــەن

ئـیـــسـم عـــەزایم تـەعـلیم کـــەردش پێش
شـــازادە ئـاوەرد گـشت بـە حـیـــفـز وێش

وات جـــــەی دمـــــا نـەبـۆت ئـەنـدێشـــــە
یـا جـــــە ئـادەمـی یـا شـــێـــر بـێـــشـــــە

جـــە دمـــــای رازان حـــەرفـــان دڵگـیـــر
بـە فـەرمـوودەی لوتف پـادشـای جـەهـانگـیر

نـیـکاح دوڵبـــــەر شـــــۆخ دیـدەمـــــەسـت
فـــەیـاز عـــابێـــد پـەی شـــازادە بـەسـت

مـــیـــســـری نـەبـاتـان خـــەیـلێ ئـاوەردن
پـەی مـــــــوبـارەکـی تـەنـاوڵ کـــــــەردن

گـوڵ خـــەندە کـــەردن یـاران جـــە شـــادی
بـەدڵ کـــــەردشـــــان مـــــوبـارەک بـادی

روو کەرد بە جانیب خان محەمەد و فەیاز
وات ســـەد ئـافـــەرین شـێـر ســـەرئـەفـراز

ســـاحـــێـب عـــەقڵ و فـــام وەفـــادارەنـی
جـــــە هـەردوو دونیـــــا رەســـــتـگـارەنـی

شـــەرت مـــەردانە بەجـــا ئاوەردی
نام مـــەنشـــووریت یاوا بە مـــەردی

چون نیکو کـــردار نەبی فـــەریبت
مـــاھ زەرِئەفـــشـــان بی بە نەســـیـــبت

بە شـــادکـــامی تا بە ســـەرئەنجـــام
بە مـــەقـــسـوود دڵ مـــەنۆشـــان بەکـــام

نەک وێنەی ســـەلیم بێ عـــەقڵ و دانش
تا دنیـــا مـــەندەن بی بە ســـەرزەنش

جـــەو دمـــا واتش حـــەمـــید مـــەلاح
کـــارت دروســـتـــەن بەرەویە و ســـەلاح

چـونکـە تـەنت پـاک نـیـکـوکـــــــرداری
یەقین ئـیـــخـــلاسی خـــدمـــەتگوزاری

خـودای باڵا دەست بەختت کـەرد فـیـرۆز
نەســـیـــبت مـــەبۆ مـــاھ جـــەھـانســـۆز

دمـای گـفـتـوگـۆی مـورشـیـد کـاملّ
گـشـت مـــەرەخـــەس کـــەرد بـە مـوراد دڵ

شـــاھ و شـــازادە، وەزیران یەکـــســـەر
جـــە ســـەومـــعـــەی پاک بەرئامـــان وەبەر

* یەک مـــاھ نـەدەمـــشق ویاردن بەکـــام
نـە بـەزم ســـــاز و نـەقڵ و بـادە و جـــام

ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند
لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیمونە خاتوون

جە دەمای یەک ماھ شای بوڵەند ئەختەر
کــەفت نــەتەدارەک عــەرووسی دوڵبــەر

* (مــەساف) یەکسـەر ڕەعـیـەت ئیـلات
خــەرج هەفت ســاڵە هۆرگــرت نە وڵات

بەندیان جــە بەند تەمــام ڕەها کــەرد
ئەسـیــران بەدەست وارێسـان سـپــەرد

جــە ســاعــەت ســەعـد یەوم مــوبارەک
پەرێ شـــــازادە کـــــەفت نــەتـەدارەک

شــێــر دڵاوەر فــەرهەنگ تەڵەب کــەرد
واتش عـــــەزیز و ڕەفـــــیـق چوڵگەرد

ئیــمــشــەو بەدەوان تا ســفــیــدە دەم
بشـۆ بە مــەکـان گـوڵ باغـچــەی ئیـرەم

خـــــــاتـوونـەی پـەری بـاوەر بـەلای مـن
مــەڵهــەم زامــان دارووی شــەفــای من

تۆ جــە تەنخـوای مـن دەسـتش ببـووسی
واچـە وە بـێ تـۆ تـەڵخـــەن عـــــەرووسی

قـەدەم ڕەنجان کـەر شـای شـێر دەمـاغم
بـێ شـــەوقـــەن بـێ تۆ شـــوعلەی چراغم

سـاکە ئێـد شنەفت فـەرهـەنگ تـوند خـێـز
وێنەی تـیـر نەمـەوج کـەمـان کـەرد گـورێز

قـــورب سێ ســـاعـــەت بێ زیـاد و کـــەم
یـاوا بە مـــەنزڵ گـــوڵســـتـــان ئـیـــرەم

سـوجـدە بەرد بەرووی خـاتوونەی دوڵبـەر
حـــاڵی کـــەرد رازان شـــازادەی ســـەروەر

وەخـــتـێ کـــە ئـەژنی خـــاتوونەی دڵکێش
چـەنـی چـەند پـەری نیـشت وەتـەخت وێش

هـۆرگـــــــرتن دێـوان تـەخـت زەرنـیـگـار
خـــاتوونـە جـــە پـوشت دێوان بی ســـوار

یـاوا بە خـــدمـــەت شـــازادەی ســـەروەر
ســـەلام کـەرد بەڕووی دوڵبـەر ســـەفـدەر

شـی نـەتـۆی حـــــەرەم شـــــۆخ نـازەنـین
بـەدیدار پـاک شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین

هـۆرێـزا وە پـا شـی وە پـێـــــشـــــوازش
هـــەر دوو دیـدەی وێـش وە پـایـەنـدازش

نیـــشتن بـەدڵشـــاد تا بـەوەعـدەی شـــام
شـــــام ئـاوەردن، ســـــاقـی و بـادە و جـــام

تا بـە ســـفـیـــدە مـــەجلیس نـەکـــار بی
دەنـگ نۆشـــــای نۆش بـادەی گـــوڵنار بـی

ئـەوشـــــەو خـــــاتـوونـە شـــــۆخ لـەبـاتـە
نـەزەر کـــــەردە بـێ وەبـێ مـــــەشـــــاتـە

تـەرتـیـب دا خـــــاڵان بـەدر کـــــەمـــــاڵش
هـەزار وێنە کـــــەرد بـەدر جـــــەمـــــاڵش

بە پەرداخت بالاش بەو ئالا ســـــازا
هەزار گـــــولّ بەبەرگ رەنگارەنگ رازا

بەی تەورە کـــــەردش بالای نەوبەهار
مـــەنمانا جـــە رەنگ تاوس نە گـولّزار

ئەبرووان خـــەتات قـــەترانیی پەیوەست
سـیـوا کـەرد نەدەور نەرگسـان مـەست

دوو دیدەی سێوەنگ خواب ئالّووی مەخموور
سـیا کـەرد بە گـەرد تووتیـای کـۆی توور

(دانـە ئـەنـدامـش دانـەی خـــــــەزێـنـە
رازا بـە تـەرتیب ســـــــەد هـەزار وێـنـە)

* بەس تەرکیو شـۆخی و شۆخ خـاتر تەڕ
بـەنـــاز ئـاوەردش بـــەڕووی تـــەخـت زەڕ

شـــەمع دڵئـەفـرووز مـــەشـعـــەلان هەزار
رەوشـــەن کـەردشـان جـە سـەرای گـولّزار

ســـێ هـــەزار پـــەری چـــون تـــاوس بـــاغ
گـرتن نەرووی کـەف مـەشـعـەل و چراغ

بەڕووی هـەواوە مـدران ســـەف بـە ســـەف
وێنەی مـەشـعـەلدار چرای شـەو بەکـەف

* شـــا بـە وەزیران کـــەردش ئـیـشـــارە
ئـەکـــابێـــر خـــێـــزا جـــە هـەر کـــەنارە

شـــــازادەی چـینـی بـە حـــــەرەم بـەردن
داخـلّ بـە خـــــەلّـوەت نـازەنـین کـــــەردن

یاوا بە پای تەخت شـــای حـــۆری لەقـــا
جـــەمین مـــەنمانـا وێنەی قـــورس مـــا

هـۆرێـزا وەپـا شـــــیـــــرین دڵکـێش
شـــــازادە بەردش بـەهـەم زانـووی وێش

پەیاپەی بۆســـا گـــوڵ گـــۆنای رەندش
مـەنۆشـا سەربـەست جە حـەڵقـەی قـەندش

جـــەودمـــا فـــەرمـــا جـــە بادەی گـــوڵنار
ئاوەردن مـــوترێب ســـاقی نەرووی کـــار

مـەجلیسی ئاراست ئەو شـــەو وە بێ غـەم
مـەر بەزم خـوسـرەو یا جـەمـشـید جـەم

مـەیموونە خـاتوون، پـەری گشت یەکسـەر
بـەڕووی هـەواوە ســـەیرشـــان مـــەکـــەر

تـا بـە شـــــەبـەق رۆ بـە شـــــادمـــــانی
مـــەشـــغـــوولّ عـــەیش بین بـە کـامـــەرانی

ســـەحـــەر هـۆرێزان بە مـــەقـــسـوود دڵ
مـــەرام و مـــەتلّـــەب تەمـــام بی حـــاسڵ

شـــازادەی چینـی بە خـــاتر گـــوشـــاد
حـــەســـبـــولرەزای وێش یـاوا بە مـــوراد

بەکـــامـــەرانـی مـــەیل بەعـــەیش و نۆش
جـە وەسـوەسـەی شـــەڕ دەوران فـەرامـۆش

بـە شـــــەوق و شـــــادی بـەدەمـــــاغ دڵ
دەم بـەخـــەندەوە مـــەشکـاوا چـون گـــوڵ

بە ئارەزووی وێش بە خـــاترخـــواهی
شی وە بـارەگـــــای دیوان شـــــاهی

چەنی جـەهانگیـر بە فـیـرووزیی بـەخت
هەر دوو بـەدڵشـاد نیـشـتن وەبان تـەخت

شـــا فـــەرمـــا شـــوکـــرم بـەدانای داوەر
شـــاد بیم بەدیدار فـــەرزەند دوڵبـــەر

هـەم شـــــازادە چـین بـەور بـێ ئـەندێش
سـکـەی نـیـکـنـامـی ژەندش پـەرێ وێش

* نام دلێـریش مـەنشـوور بی نـە عـام
بـی بـە نـەســـیـــبش ســـەروی دڵارام

هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح

ئـینـە کـــارشـــەن ئـەی دنیـــای غـــەدار
هـەزار کـــەس بـەدام کـــەردەن گـــرفـــتـــار

یـەکـێ مـــەکـــەرۆ بـەغـــەم مـــوبتـــەڵا
یـــەکـــێ مـــــــــــــەوزۆ نـــەدام بـــەڵا

یـەکـێ شـــــادمـــــان جـــــە وەسڵ یـارەن
یـەکی تـا مـــــەردەن هـەر گـــــرفـــتـــــارەن

هـەشت نـۆرۆز بـێ جـــــە مـــــابـەین ویـەرد
حـــەمـیـــد ئارەزووی جـــەمـــاڵ یار کـــەرد

ئـامـــا بـە پـای تـەخت دەروون پڕ جـــــەدەرد
مـــەکـێـشـــا پەی پـەی هـەناســـان ســـەرد

واتش شـــــازادە فـــــیـــــدای نـامت بـام
ئـەلحـــــەمـــــدولیللا وێت یـاوای بـەکـــــام

مـن حـــەســـرەت نـەدڵ چون شـــەوەن رۆزم
مـــــەزانـی عـــــاشـق بـه جـــــەهـانســـــۆزم

جـــه وێت مـــەعلوومـــەن یـەخـــەیڵێ وەتـەن
حـــاڵم پـەی حـــاڵش بـەئـاهـیـــر ســـفـــتـــەن

شـــازاده واتش مـــەکـــێـــشـــــه تەشـــویش
ئـینـشـــــەڵا بـه خـــــەیر زوو مـــیـــــاوی پێش

مـــەزانوو تـاســـــەی دیه مـــەســـــتـــــتـــــەن
هـیـچ نمەواچـوو حـــــەق به دەســـــتـــــتـــــەن

ئـینـشـــــــەڵا بـه خـــــــەیر مـن وه بـێ دریـغ
جـــــــه کـــــاروبـارت نمـەبـووم فـــــاریـغ

نـامـــه نویســـا مـــەزمـــوون جـــەواهـێـــر
تـەمـــامی مـــەتڵـــەب تێـــدا کـــەرد زاهـێـــر

بـه ئـەسـکـەنـدەرخـــــان قـــەمـــــەریـه نـشـین
خـان مـحـــەمـــەد بـەردش بـەو مـــاوا و زەمـین

وات ئـەی خـان مـحـەمـەد دلێـر رووی جـەنـگ
مـــــەبـۆ جـــــەی کـــــاره نـاوەری دەرەنـگ

بـشـی بـه مـــــاوای مـــــوڵک ئـەسـکـەنـدەر
بـابـۆی جـــەهـانســـووز شـــیـــرین دوڵبـــەر

واچـه دوخـــــــتـــــــەرش چـەنـی تـەدارەک
بـەزوو بـکـیـــــانـۆ خـــــەیـلـێ مـــــوبـارەک

ئـەگـــەر جـــەواب بـه شـــمـــشـــێـــر تیـــز
بـەرئـاوەر لێـشـــان شـــوور رەســـتـــاخـیـــز

جـــەهـانســـووز بـنیـــەر نـەتـۆی کـــەژاوە
مـــــــــــەردانـــە و چـالاک بـاوەر بـەراوە

یـەک هـەزار غـــوڵام ئـەسلـەحـــەی تـەمـــام
ســـــپـــــەرد بـەوەزیر نـیـکزادەی نـیـکنـام

قـــەتـرە دا بـە تـاو شـــێـــر بـێ ئـەندێش
خـورد و خـاو تـەمـام حـەرام کـەرد جـە وێش

وادی و بیـــــاوان نـشـــێـــو و فـــەراز
تـەی کـــەرد مـــەردانە شـێـر ســەرئـەفـراز

تـا یـاوا نـەزدیـک شـــــــــار سـکـەنـدەر
نـەوجـــا پیـــادە بـین تـەمـــامـــیـی لـەشکـەر

نـامـــــە ئـینـشـــــاء کـــەرد مـــــەرد دڵاوەر
کـــــیـــــانا بـەلای خـــــان سـکـەنـدەر

جـە نـام مـێـهـمـان کـەردش خـــەبـەردار
خـــەلایق خـــێـــزا تـەمـــام ئـەهـل شـــار

سـکـەنـدەر فـــەرمـــا بـشـین وە پـێـشـــواز
بـوزرگـــــان لـوان گـــــشـت بـە دڵـنـەواز

بـەقـــەدر و ئـێـعـــزاز ئـاوەردن بـەشـــار
بـــەردن بـــە ئـــەیـــوان نـــەقـش زەڕنـیـگـار

سـکـەنـدەر زانـا مـــــــەرد گـــــوزیـنـەن
وەزیر پـایـتـــــەخـت شـــــازادەی چـیـنـەن

مـەجـلیس تـەرتیب کـەرد بـە قـەدر و ئـێـعـزاز
ئـاوەرد بـە مـەجـلیس ســەروی ســەرئـەفـراز

ئاوەرد نەرووی تەخت نیشتن هەم زانوو
رازان کەردشان جە کۆنە و جە نوو

بەعزێ گفتوگۆ جە مابەین ویەرد
جەو دما نامە دەردەم بەرئاوەرد

سەرانسەر وانا نامەی دڵاوەر
مەزموونش زانا خان ئەسکەندەر

مەزموونش ئێد بی ئەی شای نەوجوان
یەعنی ئەسکەندەر موقیم مەکان

ئەمن کە فەرزەند عادڵ شای چینم
ئیبراهیم سوڵتان شاهان گوزینم

شنەفتم بە گۆش زبیا نیگارێ
شۆخ نازەنین دیدە خومارێ

کناچەی وێتەن جەهانسووزنامەن
بەشێوە و جەماڵ بەدر تەمامەن

حەرف من ئێدەن مەعلووم بۆ جە تۆ
جەی ئەمرە مەبۆ هیچ عوزرت نەبۆ

کارسازی کەری بە ئەساسەوە
بەدانەی گەوهەر دیبای خاسەوە

نەتۆی کەژاوە مەسنەد شاهانە
بکیانە وەی جا وە بێ بەهانە

* منەتکاری کەر جە دەست بەردارم
بەشەرتێ سستی نەکەی جە کارم

مـــەزمـــوون نـامـــە تـەمـــام ســـەرانســـەر
حـــاڵی بـی بـە گـــۆش خـــان ئـەسـکـەنـدەر

وات بـەخـــان مـــحـــەمـــەد وەزیـر پـیـــروز
ئـیـدیـعـاش پـەی کـێن مـاھ جـــەھانســـووز

شـــــازادەی دلێـــــر ئـەمـــــرش نـەکـــــارەن
پـــەی کـنـاچـــەی مـن وێـش تـــەڵـــەبـکـارەن

ئـەگـــەر پـەی وێشـــــەن خـــدمـــــەتگوزارم
خـــــەیلـێ مـــــەمنـوونم مـنـەتبـــــەردارم

خـان مـحـەمـەد عـەرز کـەرد گـوزارش تـەمـام
ھـەر نـە جـــــەزیـرە تـاوە ســـــەرئـەنجـــــام

ئـیـســـــە وەزیـرەن ســـاحـــێب بـارەگـــان
خـــەیلـێ مـــوقـــەریـب جـــە پـای تـەخـت شـــان

شـــــازادە پـەرێ ئـەو خـــــواســـــتـگـارەن
حـــەمـــیـــد مـــەلاح مـــەرد رووی کـــارەن

سـکـەنـدەر کـەنـام حـــەمـیـد کـــەفـت وەگـــۆش
جـــــە داغ دەردش جـــۆشـــیـــا بـە جـــۆش

وات خـــان مـحـــەمـــەد شـێـر رووی نـەبـەرد
حـــــەرفـێ مـــــەواچـووم وەنـەت نـەبـۆ ســـــەرد

مـن جـــــە ئـەسڵ پـاک نـەســـــەب ئـامـــــادەم
نـە جـــــای بـوزرگـــــان ھـەم بـوزرگ زادەم

پـەی مـن قـــەبـیـــحـــەن، نـەدارۆ ســـــەلاح
دامـــــاد مـن بـۆ حـــــەمـــیـــد مـــــەلاح

* (راستش شازاده ئەمرش موختارەن
ئیسە من خەیلێ بە نامم عارەن)

حەمید چ کارەن ئەولاد کێیەن
من وێم مەشنا سووم جە سۆزمانییەن

تۆ دڵگیر نەبی بشۆ وە ڕاوە
تەشریف خەیرت شۆ بەدماوە

عەرز کەرد شازادە شێر زەمانە
مەکەرۆم وە پەند خوێش و بێگانە

خودا وەی کارە راوەردار نییەن
شاهان کەی هام جنس سۆزمانی بییەن

وەزیر دا جەواب کەم بواچە بەس
بەدانای داوەر نمەشووم وەپەس

هەتا نەبەروم ماە گوڵ شێوە
چەنی تەدارەک تەخت زەڕ پێوە

بەزۆر مەبەروم خوێش سکەندەر
نەوجا حازر بۆ مدرا وەراوەر

واتشان ئەی خان بە وێت مەنازی
بەی تەور مەکەری زبان درازی

بە تۆ چ نیسبەت ئەی حەرف و رازە
ماوەری وەپێش پای بێ ئەندازە

خان محەمەد کە دیش عەزمش وجەزمەن
ئارەزووی نەبەرد وە جەزم و رەزمەن

دەست بەرد پەی ئەڵماس بورەندەی دووسەر
رو کەرد جە سالار وات ئەی بەدگەوهەر

دا نە رووی کەلەش مەودای مووشکاف
کەردش بە دوو نیم تابە کول ناف

واوەیلا خێزا خەلایەق بی جەم
گرتن دەورادەور وەزیر ئەعزەم

گردین پەی قەتڵش پا نیان وە پێش
خان محەمەد چون شێر نمەکەرد ئەندێش

خەیلێ کەس بە تیغ هندی پارە کەرد
بەعزێ روو گورێز بەفێرار ئاوەرد

وەزیر کامڵ خان سکەندەر بی.
فەرزانەی تەمام ساحێب تەدبیر بی

وات ئەی سکەندەر جە کار بێ خەبەر
ئینە چ کارەن تۆ گرتەن نەوەر

ئەر باخەبەر بۆ شازادەی دلێر
جە پەری و جە دێو ماوەرۆ چون شێر

سپا ماوەرۆ بەوێنەی سەیلاب
مووڵک و ئێقلیمت مەکەرۆ خەراب

نمازۆ هیچ کەس خوێش و بێگانە
مەکەرۆت وەپەند دەوروزەمانە

وات من چێش کەروم نەی رووی تەنگەدا
نەی مەعرەکەی شوور غەوغای جەنگەدا

واتش ئێـد خـاســەن نـەکـەری تەشـویش
بـە عـــوزرخـــواهی پا بـنیـــەی ئەو پێش

دەست کـۆتا بکەر جـە خـوون ئەفـشـانی
جـــەودمـــا بـە لوتف شـــیـــرین زوبانی

بـواچـە پـەنـەدش بـەنـدە فـــــەرمـــــانم
هـەرچـێ بفـــەرمـــای مـنـەت وەگـــیـــانم

سـکـەنـدەر حـــــــــەدیس وەزیـر دانـا
حـەرفش مـەسـڵـەحـەت مـەملەکـەت زانا

غـەوار جـە مـەخلووق گـشت گـرتن ئارام
وێش شـی وە خـــدمـــەت وەزیر پڕ فـــام

واتش خـان مـحـەمـەد ببـەخـشـە گـونام
مـن جـــە کـــاروێم خـــەیلێ رووســـیـــام

ســـەوگـــەندم بـەفـــەرق شـــازادەی عـــادڵ
هـەرچـی بـواچـی مـــــەکـــــەرووم حـــــاسڵ

خـان مـحـەمـەد کـە دیش (ئیلتیـجـا) ئاوەرد
رەحـمش ئەســەر کـەرد جـە خـەتاش وێەرد

مـــەبۆســـان پـەی پەی گـــۆنای یـەکـدیگەر
بـەرشـی نـەخـــاتر هـەوای شـــوورشـــەر

جـــە دمـــای دوو رۆژ خـــان دڵفـــرۆز
کـــەفت نـە تـەدارەک مـــاە جـــەهـانســـۆز

تـەدارەک ســـــازا جـــــە هـەزار وێنـە
لـەعـل و زبـەرجـــــەد دانـەی خـــــەزێنـە

ئەســـاســـەی تەمـــام پەرێ جـــەهـانســـووز
ســـپـــەردش بەدەست خـــان دڵ ئەفـــرووز

ســـــــوار بی لـەشکر چەنـی کـــــەژاوە
وەبـــێ مـــــــــــــــدارا لـــوان بـــەڕاوە

نـەزدیک بـی وەشـــــار شـــــێـــــر دڵاوەر
بەردشـــان پەی شـــار قـــاســـێـــدان خـــەبەر

ســـــاکـــــە شـنـەفـــتـش شـــــازادەی دلێـــــر
ســـــوار بـین دەردەم چەنی جـــــەهانگیـــــر

یـەعنی ئەهـل شـــار تـەمـــام بـە ئێـــعـــزاز
جـــە رووی بـوزرگی کـــەردشـــان پێـــشـــواز

خـــان مـــحـــەمـــەد کـــەدی شـــازادەی گـــوزین
ئـامـــــــا وە پـایـن نـە رووی خـــــــان زیـن

کـــەفت نـە خـــاک و پـای عـــالی جـــەنابش
بـۆســـــــا دەست و پـاش تـا وە رێـکـابـش

کـــەژاوەی دوڵبـــــەر کـــەردشـــــان راهـی
تـا کـــــە داخـڵ بـی وە قـــــەســـــر شـــــاهـی

لـوا بـە خـــدمـــــەت شـــای نـۆش ئـافـــەرین
داخـڵ بـی نـەتـۆی قـــــــەســـــــر بـلـوورین

وەقـــتـێ نیگـا کـــەرد شـــۆخ دڵئـــەفـــرۆز
دیـا بـە جـــــەمـــــاڵ مـــــاه جـــــەهانســـــۆز

بـە مـــێـــــهـــــرەبـانـی ســـــەوڵ خـــــاتر تـەڕ
بـــــەنـــاز ئـــاوەردش نـــــەڕووی تـــەخـــت زەڕ

خـــــەیلێ تەوازوع بێ ئەندازە کـــــەرد
وێنەی غـونچـــەی گـوڵ شـێـوە تازە کـەرد

* رازان مـــــەکـــــەردن بـە ئـاهـەنگ چـەنگ
مـــــەنۆشـــــان بادە و شـــــەراب گـــوڵڕەنگ

(شـــــازادە واتش حـــــەمـــیـــد مـــــەلاح
حـــــەرفێ مـــــەوا چوو نەراگـــــەی ســـــەلاح)

ئێـد خـاســـەن جـەی وەقت بەتەخت فـیـرۆز
تۆ نیکاح کـــــەری مـــــاە جـــــەهانســـــۆز

مـن عـــــــــــــەزمم لـوای ولّات چـیـنـەن
ئـارەزووم وەخـــــاک ئـەو ســـــەرزەمـــــینـەن

* دیدە نەڕامـــــەن والـیـــــدە و پێـــــدەر
ئـینـە چـەند ســـــالّەن نەزانـام خـــــەبـەر

حـــەمـیـد دا جـــەواب فـێـدای نامت بام
حـــــــەرام بـۆ جـــــــە من وەسـڵ دڵارام

* تـا نـەشـین بـەچـین بـەخـــــاترخـــــواهـی
تۆشـــاد بی وە خـــەیر مـــەسـنەدە شـــاهـی

من جـــە عـــەیش کـــام دوڵبـــەر بێـــزارم
غـــــوڵام پـای تـەخت خـــــدمـــــەتگوزارم

هـەر وەقت کـە یاوای بەو جـاگـە و مـەکـان
جـــەودمـــا بـەتۆن ئـەخـــتـــیـــارمـــان

شـــازادە شـنەفت گـوفـتـــاری شـیـــرین
واتش ئەی حـــــەمـــیـــد هـەزار ئـافـــەرین

ئێـدەن مـەسـڵـەحـەت گـردین وە هـەم راھ
بوازیم رۆخـسـەت جـە خـدمـەت شـاھ

ھـەر چـوار بـەھـەمـــڕاھ شـین وە بـارەگـــا
روخـسـەت خـواسـتـشـان جـە حـوزوور شـا

شـــا وات بـەشـــەرتـێ ســـال نـەبۆ تـەمـــام
قـــەدەم رەنجـــە کـــەی بیـــاوی بـەلام

بـەڵـێ ســـــەبرت بـۆ بـە رۆی مـــــوبـارەک
بســـــازووم پـەرێـت بـەعـــــزێ تـەدارەک

فـــەرمـــا بـە گـــەنجـــوور شـــای والا تـەبـار
ئـاوەردن تـــەڵا دانـــە بـــەخـــــــــــەروار

جـــە گـــشـت ئـەنـواعـێ مـــوھـەیـا کـــەردش
ھـەم نـاقـــەی مـــەحـــمـــەل پـەرێـش ئـاوەردش

واتـش شـــــــازادە خـــــــودا بـۆ یـارت
عـــــەزم لـواتـەن دروســـــتـــــەن کـــــارت

شـــــــــازادە شـنـەفـت واتـش بـە یـاران
نیـــان نـەمـــــەحـــمـــــەل شـــیـــرین نـازاران

دەسـتـــە بە دەسـتـــە قـوشـوون بـی سـوار
جـــــــە تـۆز پـانـاڵ زەمـین بـی غـــــــوبـار

تـا بـە دوو فـــــەرســـــەخ یـا کـــــە زیـاتـەر
بـەدرەقـــــە کـــــەردن شـــــازادەی ســـــەروەر

جـــەو دمـا ســـەدای جـــودایی کـــێـشـــان
ھیـمـەت خـواھی کـەرد جـیـا بی لێـشـان

یاوان بـه دەریا بـه تەعـــــجـــــیـل و تـاب
مـــدارا نـەکـــەرد کـــەشـــتی وست نە ئـاب

بـه ئـەنـدەک رۆیـێ جـــــــــە دەریـا ویـەرد
نـەجـــایێ هـامـــون خـــەیمە وە پـا کـــەرد

فـــارێغ بـی قـــوشـــوون جـــە هـەر کـــەنـارێ
هـەرکـــەس پـەرێ وێش کـــەردەن مـــەدارێ

کـەرد وەعـــەســـەسـچی فـــەرهـەنـگ شـــەورۆ
جـــە چـوار جـــانێب خـــەبـەردار مـــەبـۆ

بێـــدار بـۆ دایم جـــە ئـەفـــســـوون و بـەند
مـــــــەبـادا ئـەو ڕۆ بـاوەرۆ گـــــــەزەنـد

خـــان مـــحـــەمـــەد چـەنـی یار دڵـفـــرۆز
حـــەمـــیـــد مـــەلاح چـەنـی جـــەهـانســـۆز

شـین بـەخـــەیمـەی وێش بێ خـــۆف و ئـەنـدێش
هـەریـەک نـیـشـتـەبێن بـە مـەعـشـووقـەی وێش

هەوڵی کوشتنی
شازادە گوڵفام لەلایەن زەڕفامەوە

بـشـین بـەســـەر کـــار گـــوڵـفـــام و زەڕفـــام
هـەر دوو ئـەفـســوون بـەند شـــەبڕەنـگ بێ ڕام

هـەردوو بـرادەر عـــــــەلـقـــــــەم دێو بـین
پـەتـیـــــارەی وەیـشـــــووم پڕ ڕەنـگ و پـۆ بـین

بـە عـــــــەزم دیـدەن لـوان پـەرێ قـــــــاف
خـــەبـەردار نـەبـین جـــە شـــوور مـــەســـاف

وەقـــتێ جـــەکـــۆی قـــاف دێوان پڕفـــەن
هـۆرێزان ئـامـــــــان بـەعـــــــەزم وەتـەن

یـاوان بـزانـن دیشـــــان جـــــای شـــــوورەن
تەلیـــسـمـــات کـاخ یەکـســـەر خـــاپوورەن

چەند لاشـــەی دێوان نە رووی خـاک کەفـتـەن
چـەنی غـــەرق هـوون بە زەمـین جـــفـــتـــەن

ئـــارایـــش چـــەنـــی هـــەرســـێ بـــرادەر
لـەت لـەتـەن بـە تـیـغ مـــــەودای پـڕ خـــــەتـەر

ئـیـــنـــە دیـــن وەچـــەم دێـــوان بـــەدڕەنـــگ
دنیـــا جـــە لاشـــان بی وە شـــــەوە زەنگ

خـــــەیلـێ کـــــەردشـــــان فـــغـــان و زاری
واوەیـلای بـێ حـــــــەد وە بـێ قـــــــەراری

جـــەو دمـــا هـەر دوو بـە خـــۆف و تەرسـان
جـــــەراویـاران ئـەحـــــوالّ مـــــەپـەرســـــان

دێـوێ نـەئـەوجـــا کـــــەڵهـــــووت بـێ نـامـش
جـــــەومـــــەکـــان بـێ مـــاوا و مـــــەقـــامـش

مـــەعلووم کـەرد لێـشـان شـازادەی چـین بـێ
عـــــــاشـق بـەدیـار نـۆش ئـافـــــــەرین بـێ

کـــاخ زەنگوڵـە یەکـســـــەر تەلیـســـمـــات
تـەمـــام کـــەرد خـــاپوور زەنـان دا نـەجـــات

مـــــەیمـوونـە خـــــاتـوون نـە چـا بـەرئـاوەرد
ئـەو مـــورەخـــەس کـەرد نـۆش ئـافـەرین بـەرد

دێوان جـــادوو گـــشت بە فـــەنا بەرد
لـوا بـەوەتـەن مـــــــدارا نـەکـــــــەرد

وەخـــــــتێ شـنـەفـتن دێوان مـــــــوردار
جـــەو مـــاوا و مـــەسکەن نەگـرتن قـــەرار

هـۆرێزان هـەردوو بـەشـین و ئـاشـــــــووب
لـوان بـە خـــــانـەی وێرانـەی زەڕکـــــووب

دیشـــان خـــواهـەرش کـــەردەن ســـەد پارە
دێوان گـــشت تەمـــام بیـــیـــەن ئـاوارە

یـەک بـە یـەک واتـن پـەی چـێـش بمـانـیـم
مـــەبۆ ئـەی حـــەقـــە وێمـــان بســـتـــانیم

ئـادەمـــیـــــزادی خـــۆف نـەکـــــەردە بـۆ
ئـامـــــا وە ئـەی جـــــا و ئـینـە کـــــەردە بـۆ

ســـەر جـــە خـــەجـــاڵەت چـون بەرئـاوەریم
ئـامـــــۆشـــــۆی ولّات ئـەقـــــرەبـا کـــــەریم

مـــەبۆ جـــەواتـەی تـانـەی قـــەوم و خـــۆیش
رووومـــــــان بپـــــۆشـین بـە دامـــــان وێش

غـــیـــــرەتـی مـــــەردی کـی دارۆ نـەســـــەر
بســـتـــــانـوو قـــەســـاس مـــام و بـرادەر

دەرســـاعـــەت هـەردوو خـــێـــزان وێنـەی باد
وەبـێ مـــــــودارا تـا ئـادەمـــــیـــــــزاد

گـــێـــلّان شـــار بـە شـــار هـەردە وە هـەردە
مـــــەکـــــان بـە مـــــەکـــــان مـــــەلان وێـەردە

جـــه قـــەزای تەقـــدیر رەزای کـــردگـــار
یـاوان بـه خـــــەیمـەی دیـبـــــای زەڕنیـگـار

دیشـــــان جـــوانێ مـــاه جـــەمـــینێ
خـەفـتـەن نەرووی تـەخت چەنـی شـیـرینێ

زانـاشـــــــان ئـیـنـه شـــــازادەی چـیـنـەن
ئـەو شـــیـــرین جـــەلاش نـۆش ئـافـــەرینـەن

* زەڕفـام دار شـمـشـاد بـەرد نەبالای سـەر
روو کـــەرد نـه جـــانێب شـــێـــر دڵاوەر

شـــــازاده جـــەو دەم بێـــدار بـی نەخـــاو
دیش ســـــیـــــا دێوێ ئـامـــــا وه بـێ تـاو

چـنـارێ بـوزورگ گـــــــــرتـەبـێ وەدەسـت
خـــــرۆشـــــا وێـنـەی هـەیـونـان مـــــەسـت

ئـاهـێـســتـه نـەجـای وێش کـەرد ئـاخـێـز
دەست بەرد پەی قـەبزەی شـمـشـێر خـوونرێز

وات ئـەی بـەدگـەوهـەر بـێ حـەیـای بـێ شـــەرم
ئـەتـۆ چـەکـــــەسـی ئـامـــــای وه حـــــەرەم

وات ئـێـمـه جـه قـاف کـەردەنم شـێـتـاب
بســتـــانوم جـه تـۆ قـەســاس مـــام و باب

ئـێـد وات دار شـمـشـاد بەرد وەبالای سـەر
داش نـەرووی کـــــەپـولّ شـــــێـــــر دڵاوەر

شـــــازادەی چالاک فـــرســـــەت نەدا پـێـش
دانـه کـــەمـــــەرگـــەش تـیـغ هـنـدی کـــێـش

کـــەمـــەرگـــای ناپاک دێو رەجـــیـــمـــە
بـە وێنـەی خـــەیار کـــەرد بـەدوو نـیـــمـــە

گـــوڵفـــام نـاغـــافڵ زەربـەی ســـەهـمناک
دا جـــە شـــازادە ئـوفـتـــاد نـەرووی خـــاک

دووبـــارە ئـامـــــــــا دێـو بـــەدئـــەنـدێـش
یـــەک زەربـــەی هـــەنـــی هـــەم بـــدەرۆ لـێـش

بـە ئـەمـــر بێـــچـــوون بـینـای کـــردگـــار
شـــای نۆش ئـافـــەرین نـەخـــاو بـی بێـــدار

دیـا شـــــازادە ســـــەرتـاپـا گـــــوڵگـوون
کـەفـتـەن نـەڕووی خـاک غـەرق بـیـیـەن جـە هـوون

یـەک ســـیـــا دێـوێ شـــمـــشـــادێ بـەدەسـت
مـــــدران بـشـــــانـۆ دووبـارە بـەقـــــەسـت

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین نـام خـــــودا بـەرد
دەسـت دا بـە شـمـشـێر روو جـە مـەلـعـوون کـەرد

دا نـە فـــــەرق دێـو زەربـەی مـــــووشـکـاف
کـــــەردش بـە دوو نـیـم تـابـەکـــــول نـاف

جـــەو دەمـــا شـــیـــرین بـەدر قـــەســـەب پۆش
دەرلاد شـــــــــازادە بـاوەردش بـــە هـۆش

جـــە دەنـگ نـەعـــرەی مـــەلـعـــوون مـــوردار
تـەمـــامـــیـی ســـپـــا نـەخـــاو بـین بـێـــدار

خـــان مـــحـــەمـــەد چـەنـی حـــەمـیـــد مـــەلاح
پۆشـــان بـە قـامـــەت ئـەسـڵـــەحـــە و ســـەلاح

لـوان وه خـــــــــەیمـه هـەردوو بـەدەوان
دیشـــان شـــازاده کـــەفـــتـــەن بێ زوبـان

واوێلا و ئەفـــغـــان خـــێـــزا جـــه لەشکەر
گـــــرتن چوار ئەتراف دلێـــــر ســـــەروەر

خـــان مـــحـــەمـــەد دەوا نـه رووی زام ئاوەرد
شـــێـــر ســـەرئەفـــراز دیده گـوشـــاد کـــەرد

دیش کـــــــه نـەدەورش شـین و زاریـیـــــــەن
پەرسـا خـان مـحـەمـەد ئینه چێش بیـیـەن

واتش فـیـــدات بـام ئیـــتـــلاعم نیـــیـــەن
تۆ وێت مـــــەزانـی ئینه چێش بیـــیـــــەن

شـــــــازاده تـەمـــــــام ویـەردەی نـەبـەرد
ئیـتـلاع کـەرد پێشـان گـردین حـالّی کـەرد

نـەزانـام پـەی ســـــــەر کێ دا نـەفـــــــەرقم
ئیـســتـــه بـەی دەسـتـوور نەهوونـاو غـەرقم

ئیـــســـــه جـــەو جـــادوو نـەداروم خـــەبـەر
لـوان نـه مـــــــــەیدان نـه دارۆ ئەســـــــــەر

نـۆش ئـافـــــەرین وات من کـــــەردم هـەلاک
بەزەرب شـــمـــشـــێـــر هێندی کـــەردم چاک

شـــــازاده و ســـپـــــا کـــــەردن ئـافـــــەرین
جـــــەزۆر بـالّای شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین

ئـەو شـــەو نه ئـەو جـــا گـــرتشـــان قـــەرار
تا شـــوعلـەی شـــەفـــەق ســـوب بی ئاشکار

سوب سەحەر خورشید نەبورج کێشا سەر
بێـــدار بی نەخـــاو دلێـــر ســـەروەر

فـەرمـا پێـچـاوە خـەیمە و خـەرگـاهان
بار کـــەردن نەوجـا تەمـــام ســپـــاهان

نەکـــەردن مـــدار نەگـــرتن کـــەمین
تا یاوان بە خـــاک ئێـــقلیـــمـــات چین

نامـــە ئینشـــا کـــەرد جـــە ئەحـــوالّ وێش
وەلای عـــادلّ شـــا رەوانە کـــەرد پێش

واتـش مـــــــــوژدە بـۆ نـوور دیـدە و دلّ
ئەی بابۆی ســـەرهەنگ پادشـــای عـــادلّ

بـە فـــەتح و نـوســـرەت بـە کـــامـــەرانی
هـا ئـامـــا جـــە کـــاخ بەتۆ مـــزگـــانی

تەلیـسـمـــات دێو جـادووم خـــەراب کـــەرد
شـــای نـۆش ئـافـــەرین پـەرێ وێم ئـاوەرد

نامـــە تـەمـام کـەرد ســەر بـەمـوهرش کـەرد
پێـچـا دا بە دەست یەک قـاسـیـد سپـەرد

قـاسـێـد ســوار بی چەومـــەکـان ویەرد
روو نـە بیـــابان مـــەکـــان چین کـــەرد

ســپـــا کـــۆچ کـــەردەن نەوجـــا ویـەردەن
مـــــەنزلّ وە نـەزدیک شـــــار چین بـەردەن

جـە دوو فـەرسـەخـیی خـەیمە و بارەگـا
خـــەیمە و خـــیـــابان کـــەردشـــان بەرپا

قـــاســـێـــد تیـــزرەو مـــدارا نـەکـــەرد
تـا قـــەدەم وەخـــەیر بـەشـــار چـین بـەرد

دیش کـــە عـــادڵ شـــا نـەرووی تەخت زەڕ
ســـوجـــدە بـەرد وەشـــاە مـــەرد دڵاوەر

دەردەم بـەرئـاوەرد نـامـــــەی نـیک بـەخت
بـە ئـەدەب بـەردش نـیـــــا نـە پـای تـەخـت

عـــادل نـیگا کـــەرد وانـا نـامـــەی مـــەرد
مـەفـهـووم بی تەمـام مـوتالیـعـەش کـەرد

جـــە مـەزمـــوون نامـــە دڵ ئـاوەرد بە جـۆش
بێ هـۆش بی نـەودەم، ســاتێ بـی خـامـۆش

قـاسـێـد تـەڵەب کـەرد پەرسـا ئـەحـوالات
تـەمـــام گـــوزارش یـەکـــســـەر بـوانـات

سـی هـەزار دانـە جـــــەواهـێـــــر و زەڕ
بـەخـشـا وە قـاسـێـد بی حـەد سـیم و زەڕ

فـــــەرمـــا بوزورگـــان وەزیران شـــار
تـەمـــام حـــازر بین جـــە لای شـــەهریار

وات ئـەی وەزیران دانـای دڵـپـــــەســـــەند
واجـــێـــبـــــەن بـدووم نـەزر خـــوداوەند

ئـەوەڵ مـەعـاف کـەم هـەفت سـاڵ ئێـقـلیـمـات
بـەندیان جـــە بـەند گـــشت بدۆم نـەجـــات

کـــەردشـــان رەها بـەندیان جـــە بـەند
بـەخـشـان درەم گـرد جـەڕای خـوداوەند

جـارچی جـارِ کـێـشـا وه ئەتراف شـار
مـــسکین و گـــەدا بـێ نام و نـامـــدار

کـارســازی کـەردن تەمـام سـەرئەفـراز
فـەردا شـای عـادڵ مـەشـۆ وەپێـشـواز

بـار کـەردن توحـفـه و گـەنج و خـەزانه
چەنی پایەنداز توحـــفـــەی شـــاهـانه

هـەرچـێ لازم بـی جـــــــه ئـەنـدازه دوور
قـابل به شـــاهان لایەق بەفـــەغـــفـــوور

به ئەســاســەی خـاس زەنەندەی شـاهی
یەکـــســـــەر ســـوار بین رەوان بـین راهـی

تا هـەر دوو ســـــپـــــا نـەزدیک هـەم بی
جـــه غـــوبار و تۆز رەوشـــەنی کـــەم بی

شـا کـه نیگا کـەرد فـەرزەند دی وەچەم
جـه رووی خـوان زین چون جـەمـشـید جـەم

ســـەراپای بـاڵا جـــەواهـێـــر غـــەرقش
تـاج خـــوســـــرەوی نـیـــا نه فـــەرقش

یەقین حـاسڵ کـــەرد فـــەرزەند وێـشـــەن
نـیـشـــانەی تەمکین شـــاهانه پێـشـــەن

تازه بـی چون گـوڵ شکوفـتـەی سـەحـەر
وات شـــــوکـــــرم بـەزات دەهـەندەی داوەر

شـــــازاده نـه رووی ســـــپـــــا بـەپاوه
دیـا پـادشـــــــــا مـــــــــەیـۆ وەڕاوه

دەردەم بە تەعـــجـــیل مـــدارا نـەکـــەرد
پیـادە بی جـە ئـەسپ سـوجـدەی پێـدەر بـەرد

شـــا بۆســـا جـــەمـــاڵ ئـەو فـــەرزەند وێش
بـەگـــیـــان و بە دڵ جـــان کـــەرد وەفـــدێش

شـــازادەی ســـەروەر دڵ جـــە ئـەندوو کـــەیل
مـــەرێـزا وە چـەم ئـەســـرین وێـنەی ســـەیل

جـــەدمـــای زاری شـــوکـــرانە کـــەردش
حـــەمـــد خـــوداوەند بـە جـــا ئـاوەردش

ســـەد هـەزار تەبـەق زەڕکـــەردش نێـــســـار
پـایـەندازش وست تـا قـــەســـر زەڕکـــار

(داخـڵ بـین وەپـای ئـەیـوان شـــــــاهـی
لـوان وەســـــەرتـەخت بـارەگـــای شـــاهـی)

مـــاه زەڕئـەفـــشـــان شـــۆخ دڵـفـــرۆز
چـەنـی جـــەمـین مـــاه، ســـۆز جـــەهـانســـۆز

جـــە ئـەهـل حـــەرەم ئـامـــان وە پێـــشـــواز
بـەردن بـەحـــــەرەم هـەر سـێ بـەســـــەد نـاز

جـــە دمـــای چـەندێ شـــای نۆش ئـافـــەرین
ئـامـــا بە گـــوفـــتـــار بـەزار شـــیـــرین

رێـزنـا شـــــەکـــــەر بـەلـەب مـــــەرێـزا
هـەنـاســـەش بـۆ مـوشـک خـوتـەن مـەبێـزا

تـەوازوع مـــــــەکـــــــەرد دەم بـەڕازەوە
دوو دیـدەی شـــــۆخش مـــــەیل وە نـازەوە

گـــــشـت ئـەهـل حـــــەرەم مـــــەلاونـاوە
رازش ســـــەنـگ ســـــەخـت مـــــەتـاونـاوە

جـــە دمـــای چەندێ شـــێـــر پڕ جـــەمـــاڵ
هـەوای عـــــەرووسـی ئـاوەرد بـە خـــــەیاڵ

زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران

تەڵەب کـەرد یـاران خـان مـحـەمـەد وەپێش
پـەرێ تـەدارەک پـەی عـــــەرووســـــیی وێش

وات بـەخـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر کـــامـڵ
بـاوەر بـە مـــــــەنـزڵ بـە مـــــوودەهـای دڵ

ئـەلحـــــەمـــــدولیـلـلا بـە کـــــامـــــەرانـی
حـــاسڵ بی مـــــەتڵـــەب بـەشـــادکـــامـی

جـــا وەعـــدی وەسڵ و شـــەوق شـــادییـــەن
کـار خـــەیر تـەفـرەش مـوناسـیـب نـیـــەن

بـشـــۆ وەخـــدمـــــەت پادشـــــای ســـــەروەر
پـەرێ عـــەرووسـی روخـســـــەت تـەڵەب کـــەر

شـــا وات ئـەی وەزیر روخـســـەت دام بـە تۆ
فـــــەرمـــــا واجـــێـــبـــــەن مـــوبـارەکش بـۆ

بـەرەسم قـــانـوون شـــاهـانـە دەســـتـــوور
ئـەســـاســـەی عـــەرووسـی کـــەردن بـەزەروور

دوو هـەفـــتـــــە تـەمـــام شـــادی نـیـــاشـــان
شـــای نـۆش ئـافـــەرین عـــەقـد کـــەردشـان

یـاوان بـە مـــــــوراد دوو یـار جـــــــانـی
مـــەشـــغـــووڵ بـین بـەعـــەیش بـە کـامـــەرانـی

یاشـــای کـــەرەمـــدار جـــە هـەر زەمـــانێ
بیـــاوان بەکـــام گـــشت نـەوجـــەوانـێ

شـــاهان ئێـقـلیم بوزورگـــان یـەکـســـەر
لـوان بـە خـــدمـــەت ســـالار ســـەروەر

گـشت نەرووی ئیـخـــلاس بەدڵگوشـــادی
کـــەردشـــان تـەمـــام مـــوبارەک بـادی

بـازهـەم شـــازادە شـــێـــر رووی نـەبـەرد
بێ حـەد جـەنیـشـان مـێـهـرەبانی کـەرد

* فـــەرمـــا بەدەمـــاخ شـــازادەی دلێـــر
وەعدەشـەن شـادی خـان مـحـەمـەد وەخـەیر

خـاتوونـەی پەری شـای گـیـسـوو کـەمـەند
چەنـی جـــەهـانســـۆز شـــۆخ دڵپـــەســـەند

هـەردوو وێنەی قـورس خـورشـید رەخـشـان
کـــەردن تـەدارەک مـــاه زەرێـەفـــشـــان

ئـارایـش کـــەردن بـە شـــادی و دەمـــاخ
مـــــەنمـانـا جـــــە تـەرح تـاوســـــان بـاخ

شـــازادە بـەوێش غـــەمـــان ســـەرئـاوەرد
بـەردش تـا داخـڵ بـەتۆی پـەردە کـــــەرد

داخـڵ بـین بـەهـەم دوو تـەمـــــام نـەورەس
بـە مـــەقـســـوود کـــام ئـارەزووی هـەوەس

یـاوان بـە مـــــەتـڵـــــەب بـەمـــــوراد دڵ
چـون بـوڵبـــــوڵ یـاوان بـەوێســـــاڵ گـــوڵ

یەک دوو رۆ بە شـاد جـە مـابەین وێەرد
بەنای کـار خـەیر پەرێ حـەمـید کـەرد

فـەرمـا خـاتوونە شـای شـیـرین ئەنداز
بۆ بە مـەشـاتەی شـۆخ دیدە باز

کـەردش ئارایش مـاھ جـەھانسـۆز
مـەدرەوشـا جـەڕەنگ خـورشـید پڕسـۆز

وێنەی خـان مـحـەمـەد ئەوێچ بەئیـعـزاز
بەردن وەپەردە شـای شـەکـەرین راز

جـە دمـای چەندێ عـادڵ بەئینسـاف
ھـۆرێزا چـەنی بـوزورگـان قـاف

ئـاخـوون و قـازی ھـەم تـەڵەب کـەردن
تـەمـام وە مـەجلیس شـاھی ئـاوەردن.

نیکاح خـورشـید خـاتوونەی نازار
بەسـتـشـان پەرێ شـێـر کـارزار

بەڕەسم قـانوون عـەقـدشـان وانا
بەڕەوێەی وێشـان عـەقـدشـان وانا

بە سـاعـەت خـۆش دەقـیق وێەردە
شـازادە وەخـەیر لـوا وەپـەردە

سـەڵامێ کـەردش وەیار مـەھـوەش
بورقـەی زەڕنـیـگـار ھـەوادا نـە رووش

خـورشـید نازار خـاڵ سـۆسـەنی
بەڕووی نـازەوە مـەکـەرد تـەوسـەنی

وات من فـیـدات بام تەوسـەنی مـەکـەر
نازت مـەکـێـشـوو دڵ خـەسـتـە مـەکـەر

نـازار مـەرگ من سـەبرم نـەمـەندەن
پـەنجـەی زۆر عـەشق تـاقـەتم سـەندەن

نـەڕووی تـەخـت زەڕ دووبـارە پـڕنـاز
چـەم نیـان وەهـەم بـەسـەد عـیـزو ناز

هـەردوو چـەنـی هـەم نـیـشـتن وەدڵـواز
وە عـەیش و نیـشـات شـۆخ شـەکـەرراز

نەجـام وێسـاڵ سـێـر شـەربەت وەردن
پەرێ ئـیـسـراحـەت مـەیل خـاو کـەردن

سـوبـح کـە رۆشن بی شـوعـاع لیک خـوەر
لـوان پەی حـەجلە مـەیمـوونە و تـاج زەڕ

دیـان شـازادە نـامـان وەبیـروون
مـوحکەمـەن دەرگـا بـەسـتـەن ئـەندەروون

نـیـشـتن وەپشت دەر هـەردوو وە خـەمـین
تـا سـەڵات زوهـر شـازادەی مـاچـین

هـیچ مـەعلووم نـیـیـەن نمەبۆ بێـدار
دەرشـکـەسـتن حـۆریـان نـازدار

دیـان وە ئـۆتـاق دوو حـۆری جـەبـین
دیـان وەسـوورەت سـوڵـتـان مـاچـین

دیـان هـەردووشـان بـیـیـەن وە زووغـاڵ
شـازادە چـینـی و شـۆخ نـەونـەهـاڵ

کەف کەردەن دەهەن حەڵقەی جەواهێر
کۆکۆ کۆ بییەن چون بەرف باهێر

مارێ حەڵقەدان نەرووی رەختخواب
قەترانی زەنگی بێدار بی ژخواب

ژسەدای پاشان هۆرێزا وە پا
ئاما پەرێ قەسد دوو حۆری لەقا

ژتەرس ئەو مار شۆخان دوڵبەر
پەرت بین وەبیروون وەبێ پا و سەر

وەزیرە و هاوار یەخە کەردن چاک
سەداشان ویەرد ژکورەی ئەفلاک

مادەر شازادە حەرەمسەرای شا
ئامان ژەو سەدای شین و واوەیلا

بێ پەروا لواپەی دین فەرزەند
دیاش ناپەیدا ئەو مار گەزەند

وێش وست وەرووی نەعش فەرزەند نازدار
شریقان چون ئەبر وادەی نەوبەهار

خەبەر چی وەگۆش بێ چارە عادڵ
ژسەر تا وەپا وێش نیا نە گڵ

تاج وست وەزەمین چی وە ئەندەروون
زاریش چی وە بورج چەرخ نیلی گوون

تەمامیی شاهان گریبان چاک چاک
نیشتن تەمامی بەڕ و (بیل) خاک

* کـــەنیـــزو غـــولّام شـین نـەتۆی پـەردە
دیشـــان هـەردووشـــان بە وێنـەی مـــوردە

هـەرچێ واتن شـــا نامـــا بـە گـــوفـــتـــار
داشـــان بـە ســـەردا کـــەردشـــان هـاوار

نـە ئـەهـل حـــــەرەم واوەیـلا خـــــێـــــزا
زەلزەلـە چون رۆی مـــەحـشـــەر ســتـــێـــزا

نـەزانان ئـینـە خـــوابشـــان بەســـتـــەن
بـەو تـەور مـــەزانان یە مـــاران گـــەســتـــەن

جـــــــــە زایـەڵـەی شـین نـازک ئـەنـدازان
جـە ســـەدای نالّـەی جـەرگـەی کـەنیـزان

خـــەلایەق تـەمـــام هـجـــووم بـەردشـــان
خـــەیلێ فـــەراوان شـیـــوەن کـــەردشـــان

واتن شـــــازادە ئـیـــمـــــشـــــەو نـەپـەردە
هـەردوو بـێ هۆشـــــەن بـە وێنـەی مـــــوردە

ئـەڵبـــــەت نـە ئـاســـیـب کـــار نامـــــەردەن
زەهـرەن نـەجـگـەر هـەردوو کـــار کـــــەردەن

عـــادڵ شـــا خـــــەبـەر فـــەرزەند یـاوا پێـش
دەردەم وەتـەعـــــجـــــیـل شـی وە بـاڵـینـش

دی کـــــە شـــــازادە مـــــات و بـێ دەنـگـەن
مـــەواچی ســـووڕەت نـەقش ڕووی ســـەنـگـەن

غـــەوغـا کـــەفت نە شـار خـــەلایق جـــەم بی
یـەکـــســـــەر مـــاتـــەمین پـەژارە و خـــــەم بـی

سێ شـــازاده خـــورشـــیـــد عـــاڵەمگیـــر
نیـــــان بـەرووی تەخت بـەزاری و زەویر

شـــاه و بوزورگـــان تـەمـــامی یەکـــســـەر
ئـامـــان وە خـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

مـــەواتن ســـەد حـــەیف پەی ئەی جـــەوانە
پـەی ئـەی شـــــازادەی شـــــۆخ زەمـــــانـە

خـــــــاتوونـەی پـەری شـــــــازادە لاونـا
واتش حـــەیف پـەی تۆ شـــیـــر کـینە خـــوا

حـــەیفم پـەی ئەو رۆی کـــاخ ســـولەیمـان
زەلقـــەم و دەلقـــەم تۆ کـــەردی بـێ گـــیـــان

حـــــەیفم پـەی ئەو رۆژ مـــــوڵک زەنگوڵە
ئـارایشت کـــوشت ئەو ســـیـــا غـــوڵە

تـەلیـــــــسم زەنگوڵە گـــــرد دای وەباد
شـای نۆش ئـافـەرین هـەم وێم دای نـەجـات

ئەو رۆژە سینەی (مەسعوود) کەردی چاک
ئـیـســتـــە کـەفـتـەنی بەڕووی تەخت خـاک

ئـەوەند زاری کـــەرد خـــاتوون فـــەراوان
تـەمـــام بوزورگـــان دەس کـــەرد بەگـــریان

شـــازاده خـــورشـــیـــد وەدەخـــمـــە بەردش
نیـــا نەڕووی تەخت هـەردوو لوخت کـەردش

ئـەو عـــەبدورەحـــمـــان چـەنی نـەســـرولا
شـــین وەبـــاڵـــیـــنـــش بـــکـــەردن دەوا

دەمێ نیگای رووی شـــــازادە کـــــەردن
گـــەســـتـــەی مـــارانگاز دەوا نەبـەردن

فـــەرهـەنگ دێو چەنـی مـــورغ وەفـــادار
هـەردوو هـۆرێـزان تـا شـین وەگـــــوڵـزار

حـــەکـیـــمـــان قـــاف یەکـســـەر ئاوەردن
نـەدەور شـــازادە تـەمـــام جـــەم کـــەردن

کـــــزەی مـــــارانـگـاز هـیـچ نـەبـی دیـار
حـــەکـیـــمـــان دەردەم ئـامـــان بە گـــوفـتـــار

کـــەسـێ شـــۆ وەلای فـــەیاز عـــابێـــد
ئـەو باخـــەبەر کـــەن دەرلـەحـــزە بـە زوود

بشـــۆن وەخـــدمـــەت دامـــان بگێـــرۆت
بـەڵکە نـە ئـەی کـــــار خـــــەبـەر بـدەرۆت

خـــــــاتـوونـەی خـــــــانم هـۆرێـزا وەپـا
واتش ئـەی حـەکـیـم وێـم مـەشـوون بەوجـا

رۆیشتنی مەیمووندە خاتوون
لەگەڵ هەندێ لە پەرییان بۆ لای فەیازی عابێد

نیـــــشـت نـەڕووی هـەوا وێـنـەی بـاد بـەرد
تـا تـەشـــریف وەلای فـــەیـاز عـــابێـــد بـەرد

کـــــەفت نـە خـــــاک پای عـــــابێـــد دانـا
عـــابێـــد پڕ فـــەیز عـــەلەیک ســـتـــانـا

خـــــاتـوونـە بـە زار نیـــــشـت نـەڕووی زەمـین
دامـــان عـــابێـــد گـــرت مـــەرێـزنـا ئـەســـرین

عـابێـد وات خـاتوون پـەی چی مـەکـەی شین
پـەی چی نـە گـــۆنات مـــەڕێزنـی ئەســـرین

خـــاتوون وات عـــابێـــد شـــازادەی ســـالار
بـە نـێش مـــــاران ئـازارش بیـــیـــــەن ژار

کەفـتـەن نەڕووی خـاک چون مـەردەی مـەزار
زەبـانش لـەنگـەن نـەڕاز و گـــــوفـــــتـــــار

عـــابێـــد وات خـــاتوون ئـاگـــا بـەر نـەکـــار
دوخـــتـــــەر (عـــەلقـــەم) (زەریر) مـــوردار

ئـەو جـــــە کـــــۆھ قـــــاف ئـامـــــابێ بـە وار
ئـەو ئـامـــا پـەی هوون (عـــەلقـــەم) مـــوردار

بـە ئـەفـســوون ســەخت حـیـلـە کـەرد نـەکـار
فـــــرســـــــەتش ئـاوەرد زەریر مـــــــوردار

ئـاخـــر هـەردووشـــان خـــواب بـەند کـــەردەن
هـەر دوو بێ هـۆشـــــەن تـابـە رووی مـــــەردەن

نـە تـەلیـسم ســەخت وێش پـەنهـان کـەردن
پـەنـا بـە ئـەمـــــیـــــر کـــــۆھ قـــــاف بـەردەن

تـەلیـسـم (زۆڵمـــات) حـــەزرەت ســولـەیمان
زەریر نـەئـەوجـــا وێش کـــەردەن پـەنـهـــان

تـاچـەرخ گـــەردوون مـــەندەن نـەرووی ســـەر
عـــــەلاجش نیـــــیـــــــەن بـەبڕ پڕ هـونـەر

مـــەیموونـە خـــاتوون شنـەفت ئـەی خـــەبـەر
دەست کـــەرد بـەزاری چـون رۆژ مـــەحـشـــەر

بەدیدەی ئەسرین مەگرەوا بە زار
واتش ئامانەن عابێد سالار

عابێد ئێد شنەفت کێشا ئاھ سەرد
شی بە زیر خەرقە سوجدەی زەمین بەرد

فەیاز عابێد ئاما بە گوفتار
واتش ئەی فەرزەند خاتوونەی نازدار

بەرد لەوح زەڕ بەرئاوەرد وەبەر
وات ئەی لەوح بدەر بەدەست پدەر

بواچە پەنەش خان وەفادار
ئەو مەبۆ بلۆ پەی تەلیسم تار

سەیر بکەرۆ لێش جەمع موشکێلّات
کاران دشوار ئاسان بۆ ژلات

سوار بۆ وەئەسپ وێنەی شێر نەڕ
بکەرۆ فەتح تەلیسمات وەشەڕ

کاخ سولەیمان زوڵماتی ماوا
مەبۆ خان محەمەد بکەرۆ دەعوا

ئەو تەلیسم سەخت بە نامش نویسیان
زەریر جادوو بەدەستش کوشیان

بغەیر خان محەمەد عاڵەم بەیەک بار
کەس نەکەرۆ چار زەریر موردار

خاتوون دەست عابێد دەردەم بۆساوە
واتن بە پەرییان بشیم وە راوە

ئەو نەسـوومـعـەی فـەیاز عـابێـد
هـیـمـەت سـتـانا ژپـیـر زاهـێـد

وەشـەوق و شـادی یاوا پـەرێ چـین
لوا وە خـدمـەت شـاهـان خـەمگین

سـەرگـوزەشـتـەی حـاڵ فـەیاز عـابێـد
وانا پـەرێشـان وەقـەوڵ زاهـێـد

ئێـد شنـەفت وەگـۆش وەزیر و سـەرهـەنگ
پـۆشـا وە ئەندام ئەسـپـاب رۆی جـەنگ

هـات وەبارەگـا سـەر فـروود ئاوەرد
بـۆسـا زیر پـای شـێـر رۆی نـەبـەرد

وەدیدەی ئەسـرین بـەنا کـەرد وەشـین
بـۆسـا کـەف پای سـوڵتـان مـاچـین

عـەرز کـەرد هـۆرێزە شـێـر رۆی مـەسـاف
وە تـەنهـا مـەچووم پـەی تەلیـسم قـاف

هـۆشـیـار بـەر وەنـەم دلێـر مـاچـین
گـیـر نـەبوون وەدەست دێـوان لـەعـین

شـایەد نـەو تەلیـسم بەسـتـەی جـادووان
من گـیـر بام وەدەست ئەو سـێـحـر دێوان

ئومـێـدم بـە کـێن خـاکم بۆ وەسـەر
دنیـام وەبێ تۆ بیـیـەن وەمـەحـشـەر

خـەیلێ زاری کـەرد پەی سـوڵتـان چـین
پـەنا بـەرد وەزات جـەهـان ئـافـەرین

هیـــمـــەت ســـتـــانا ژپوور عـــادڵ
بۆســـــا دەست و پاش وەزیـر عـــــاقڵ

ســـوار بـی وە پشت فـــەرهەنگ نـامـــدار
مـــــەیموونـە خـــــاتوون، روخ بـەقـــادار

وەهـەمـــڕاهـیی ئـەو شـــێـر رۆی مـــەســـاف
وە تـەعـجـیل و جـەخت لوان پـەی کـۆی قـاف

ژقـــــەلـعـــــەی ئـەوەڵ نـەکـــــەردن ئـارام
ژدووەم رەد بـین شـــێـر ســـاحـــێب ســـام

یـاوان وەســـــــوەم نـیـــــــشتن وەزەمـین
گـشت ســوجـــدە کـــەردن رەبولعـــالەمـین

فـــــەرهـەنگ مـــووی وێش روخ بـەقـــادار
مـــووێـی مـــــەیموونـە ئـەو شـــــۆخ نـازدار

داشـان بەوەزیر خـان مـحـــەمـەد سـەرهـەنگ
بـــەڕووی ئـاگـــــــــــر وەقـت رۆز تـــەنـگ

وەقـــتـێ شکەســـتی تـەلیـــسم زوڵمـــات
ئـاگـــــــر دەر دەردەم حـــــــازر بـیـم ژلات

ئـێـمـــــەیش ژپایدار گـــۆشـــــە و کـــەناریم
پـــەرێ وەقـت تـەنـگ لـێـت خـــــــەبـــەردارِیم

خـــان مـــحـــــەمـــــەد پـەنا بـەرد وەخـــوداوەند
روو کـــــەرد وەتـەلیـــسم وەبـێ چون و چـەند

زەبـان پـڕ ژە زێـکـر دانـای کـــــــردگـــــــار
داخـڵ بـی وەتـۆی دەروازەی حـــــــەســـــــار

چەشـمـەی ئابێ چون چەشـمـەی زەم زەم
لوخت و عـوریان بی غـوسـڵش کـەرد دەردەم

وزوو تـازە کـــەرد دوو رەکـــعـــەت نماز
ئـاوەردش وەجـــا پـەی ئـەمـــر نیـــاز

بـەعـــداز شـــوکـــرانـەی دانـای لەم یـەزەل
دەست بـەرد بـەرئـاوەرد لەوحش نـەبـەغـــەل

دیش نـە رووی لەوحـدا وەی تـەور نویسـیـان
مـــوحـــیت تـەلیـــسم نەبیی ســـولەیمـان

بـایـەد وەهـیـچ تـەور خـــــۆف نـاری وەدڵ
ئـەگـــەر خـــۆف کـــەری کـــار مـــەبـۆ مـوشکڵ

بنیـــشـــیت نـەڕووی دەروازەی حـــەســـار
شـــێـــرێ ســـفـــیـــدێ وێنـەی راویار

نـەتـەرەف راست تـەلیـــــــسم بـۆ پـەیـدا
هـا نـەگـــــــــەردەنـش یـەک تـەوق تـەڵا

هـەروەقت داخـڵ بـین نـەدەروازە شـــــێـــــر
بـایـەد ژپوشـــتش ســـوار بـی چون تیـــر

شـــێـــر مـــەچۆت نەتۆی تـەلیـسم بە دەوان
بـایـەد نـەکـــــەیت خـــــۆف ژەو نـەڕە دێوان

هـەرچـەند کـــە زەنگی و جـــادوو ئـەژدەرە
مـــــەوینـۆت وەچـەم شـــــێـــــر پڕ هـونـەرە

(تـەحـــــەمـــــوڵ بکـەر هـیـچ مـــــەو وە زوبـان
تـا هـەر وەقت کـــە شـــێـــر ئـامـــا وە زوبـان)

خـــان مـــحـــەمـــەد بۆســـا لەوح زەڕنیگار
وە تاوو تەعـجـیل نیـشت نـە تۆی حـەســار

شـــوکـــر کـــەرد وەزات دانای کـــردگـــار
شـــێـــر ئـامـــا وەتـۆی دەروازەی حـــەســـار

خـان محـەمەد چون تیر نیشت وەپشت شێر
ئـاوەردش وەدەست تـەڵای تـەوق شـــــێـــــر

شـــێـــر چـی وەتەلیـــسم داخڵ بـی نەوجـــا
ســـــەدای عـــــەجـــــایب غـــووڵان نـەهـەر لا

شـــــەرارەی ئـاگـــر نـەدەمـــــاغ و گـــــۆش
مـــامـــا وەبیـــروون جـۆش مـــاوەرد وەجـۆش

پەرێ رای رەوەند خـــان مـحـــەمـــەد ئـامـــان
واتـــن ئـــەی وەزیـر نـــادرەی زەمـــــــــــان

پیـــادە بەر نەشـــێـــر هـەرجـــا مـــەیلتـــەن
ســـــەرومـــاڵ و گـــیـــان وە توفـــــەیلتـــەن

وەزیر وەئـەوان نەکـــــەرد ئـیلـتـــــێـــــفـــــات
دەست وەحـەڵقـەی شـێـر مـەردانەی مـیـرزات

تـا ژ تـۆی تـەلـیـــــــسم لوا وەبـیـــــــروون
دیاش بیـــــاوان بیـــــڕای .....

قـەسـر و عـەمـارەت تەلیـسم هیـشت وەجـا
تا شـــێـــر چـی وەســـەر یەک عـــەمـــیـق چا

شـــــێـــــر لوا وەچـا وەبـێ چـەنـدوچـوون
وەزیـر پـەنـا بـەرد وەدەگـــــــای بـێ چـوون

غـــەرق بی نـه ئاتـەش دەریای بـێ ســـامـــان
وات پـەنـا وه تـۆ کـــــارســـــاز کـــــاران

شـــێـــر نەتـەھ چـا نیـــشت وەڕووی زەمـین
نـەقـــــــبـێ دی نـەچـا وەزیـر مـــــــاچـین

نـیـگـا کـــەرد نـەچـا ســـیـــــای تـاروتـەنـگ
ژەو زیـر زەمـین پـڕ بـەبـر و پـڵـــــــــەنـگ

شـــــێـــــر وەتـۆی نـەقـب راھـی بی وه را
ئـامـــــــــان پـەی وەزیـر بـەبـر و ئـەژدەھـا

قـــەدر چـەند ھـەزار ھـەڵـقـــه دان مـــوحـکـەم
خـــان مـــحـــــەمـــەد دیـا چـەم نیـــا وەھـەم

ھـیـچ (پـاپـه) نـەوی وه حـــــــــەرف ئـەوان
دوو رۆژ و دوو شـــــــــەب راھـی بـی رەوان

مـــوحـکـەم گـرتـەبێش وێش نـەپشت شـــێـــر
یـاوان وەبیـــــــرووون ئـەژدەھـای دلـێـــــر

شـــێـــر نـه زیـر زەمـین ئـامـــا وەســـەحـــرا
تـــابـــەوەقـــت زوھـــر تـــەی بـــکـــەردش را

بـاغـــــــــێـک دی بـه چـەم یـەل پـەھـلـەوان
شـــــێـــــر لوا وه بـاغ ئـامـــــا وه زەبان

تـەکـــــان وێش دا شـــــێـــــر بـێ نـەزیـر
وات وه پـوشـت مـن پیـــــــــاده بـەر وەزیـر

پیـــــاده بـی نـەشـــــێـــــر وەزیـر عـــــادڵ
مـــەدھـۆش بی نـەھـۆش خـــەڵـتـــان بی وەگـڵ

بەعـــد ژســـاعـــەتێ ئامـــاوە بەهۆش
شـــوکـــرانەی دەرگـــای ســـەتار ســـڕپۆش

هـــۆرێـــزا وەپـــا چـــی وەدلـــێ بـــاغ
قـــەدرێ مـــیـــوەش وەرد چاخ بکەرد دەمـــاغ

هۆش ئـامـــاش وەســـەر شـــێـــر بـێ ئەندێش
لەوح ئـاوەرد وەبـەر نـیـگـا کـــــەرد وەپـێش

دیش نـویســـــیـــــان ژلـەوح حـــــەریر
وەنـــەت مـــــــــەعلـــووم بـۆ بـزانـــە وەزیـر

ســـــەمت دەست راست بـاغ بـگـێـــر نـەوەر
تـاکـــــە بـیـــــاوی وەیـەک قـــــەســـــر زەڕ

(قـلّـــفـــەن) دەر قـــەســـر وەتەڵای ئـەحـمـــەر
مـــــەیـۆت وەبیـــــرووون شـــــەرارەی شـــــەرەر

بـــەڵّـــێ هـــەمـــین لـــەوح بـــدەریـــت وەدەر
واز مـــــەبۆ بـەســـتـــــەی (قـــلّف) تـەڵای زەڕ

مـــــەتەرس ژئـاتـەش بچـــۆ وەتۆی قـــەســـــر
مـــــەوینـی وەچـەم چـەند شـــــۆخ دولّبـــــەر

گـشت رەعنا قـامـــەت گـشت کـەمـــەند راز
مـــــەیۆن پـەرێ تـۆ وەعـــیـــشـــــوە و وە نـاز

جـــــەمع مـــــەحـــبـــــووبان بـالّا نـەونـەمـــــام
وەحـــــەربـەی بـێ رەحـم بکەر قـــــەتلّ و عـــام

تـەمـــــام جـــادووان ئـەی شـــــێـــر نـامـــدار
وە تـۆی قـــەســـر زەڕ مـــورغـــێک هـا وەدار

رەنگش قـــرمـــزەن ها نـەتۆی قـــەفـــەس
وە شـــوعلـەی ئاتـەش بســـۆزان قـــەفـــەس

هـەرچەنـد ئەو مـورغـە ئیلتـێـمـاس مـەکـەی
زینـهـار سـەد زینـهـار مـورغ رەها نـەکـەی

ئـەمـــــانـەت رۆڵـە مـــــورغ نـاریت وەدەر
هـەر وەتـۆی قـــەفـــەس ئـاگـــرش بـدەر

مـــاوەر وە بیـــروون قـــەســـر زەڕنیگار
پـەرێش جـــەم بکـەر هێـــزم بـە خـــەروار

هـەر بـە ئەو قـــەفـــەس مـــورغ وە ئـاگـــر نەر
مـــورغ کـــە ســـۆزیا ئـاهوو بـۆن حـــازر

قـــەفـــەس کـــە ســـۆزیا مـــورغ بۆت وە ئـاهوو
بـچـــۆ وە شـــۆنش مـــەونیـــوت جـــادوو

جـــەزیرەی جـــادوو مـــەوینـۆت وەچـەم
پـارە پـارەش کـــەر وەمـــەودای ســـتـــەم

بـەڵـێ هـۆشـت بـۆ وەزیـر ســـــــەرهـەنـگ
شـــێـــرێ مـــەوینـی هـەم کـــۆر و هـەم لەنگ

هـا نەپـایەی تـەخـت ئەمـــیـــر کـــۆی قـــاف
هـەم کـــۆر و چولاخ ئـەی مـــەرد مـــەســـاف

شـیـشـەیێ کـە خـواب بەند سـوڵتـان چینە
تـەلیـــســـمـــەن ژدڵ شـــێـــر پڕ کـــینـە

وەزەرب شـمـشـێـر شـێـر کـەر سـەرنگوون
شـیـشـە نەتۆی جـەرگ ئەو بار وەبیـروون

ئەگـــەر ئەو شـــیـــشـــــە ناوەری وەدەست
گـــیـــری وەتەلیـــسم تـا حـــەیاتت هەست

نمەبۆن عـــــەلاج شـــــازادەی مـــــاچین
هۆشـیـــار بەر وەکـــار چون شـــازادەی چین

ئەگـــەر کـــە ئەمـیـــر ئومـــەرای کـــۆی قـــاف
ئامـــــان چەنـی تۆ بکەرۆ مـــــەســـــاف

ئـــەویـش هـــەم وەتـــیـــغ بـــورِنـــدەی بـــورِان
قـــەتلّـــوعـــام بکەر ئەی شـــێـــر غـــورِان

ئەگـــەر کـــە ئەمـــان لێت کـــەردەن تەلّەب
ئەمـــان پێش بدەر وێنەی شـــای حـــەلّەب

خـــان مـــحـــەمـــەد لەوحش نیـــا وە دیدە
واتش بیـــســـمـــیللا ئەو بەرگـــوزیدە

ســـەلّوات دەین وەدین پاک پێـــغـــەمـــبـــەر
وێنـەی فـــــەرامـــــەرز پا نیـــــا نـەوەر

ژتـــەرەف راســـت بـــاغ بـــێ نـــەزیـــر
لـوا وەراوە وێـنـەی نـەرِە شـــــــێـــــــر

زبان پرِ ژزێکر یەکـــتـــــای خـــــوداوەند
یاوا وە قـــاپیی شـــیـــر ئەرجـــومـــەند

دیش کـــە یەک قـــوفـــلّـێ ژ تەلّای ئەحـــمـــەر
کـلـیـــــــدەن و چفت ریـزەی پـوشت دەر

وانـا مـــــەدح زات خـــــودای کـــــەس نـەدید
لەوحش وەتەعـــــجـــیل دا نـەرِووی کلیـــد

(قـلّـف) کـەفت وەزەمـین قـاپی بی گـوشـاد
چـی وە دلێ قـــەســـر یـەزدان کـــەرد وەیـاد

چـەندین مـــەحـــبـــووبان بـالّا چـون بلـوور
ئـامـــان نـەوەندش گـــشت بـەوێنـەی هـوور

گـشت بە عـیـشـوە و نـاز یاوان بـە وەزیر
مـــات و حـــەیران مـــەند وەزیر دەلیـــر

مـــورغ عـــەشـق ئەو دەردەم کـــەرد پـەرواز
ئـامـــاش وە خـــاتـر فـــەیـاز وەش راز

کـــێـــشـــا ژ(قـــەلاف) بـوڕەندەی ئـابـدار
تـەمـــام مـــەحـــبـــووبان بـکـەردش قـــەلار

گـــۆشـــەی قـــەســـر دی مـــورغ بالّ زەڕین
نـەدلێ قـــەفـــەس قـــرمـــز و شـــیـــرین

دەست بـەرد بـەو قـــەفـــەس ئاوەردش بـە وار
ئـامـــــا وە زەبـان مـــــورغ زەڕنـیـگـار

وات وە خـان مـحـەمـەد زینـهـار سـەد زینـهـار
مـن بـکـەر خـــەلاس شـــێـــر نـامـــدار

ئـیلتـیـجـام ئێـدەن وەزیر وە ئـیـخـلاس
رەحـم بـکـەر وەنـەم مـن بـکـەر خـــــەلاس

ســەوگـەندت وە مـەرگ ســولّتـان مـاچـین
مـــەرەخـــەسم کـــەر ئەی شـــێـــر گـــوزین

خـان مـحـــەمـــەد دەردەم وەکـــەیف دەمـــاغ
قـــــەفـــــەس و مـــــورغ بـەرد لـوا چـی وەبـاغ

ڕەوشـــەن کـــەرد ئاتـەش وەبێ چـەندوچـوون
زەبـانـەی ئـاتـەش مـــــەچـیـــا وەگـــــەردوون

شـــوعلـه دا نـەبـەر ســـەحـــراو کـــەش و کـــوو
نـیـــــاش وه ئـاتـەش ئـەو مـــــورغ جـــــادوو

وست وەتـۆی ئـاتـەش مـــــــورغ زەڕیـن بـاڵ
قـــەفـــەس بی وەگـــەرد بـەردەی بای شـــەمـــاڵ

مـــورغ بـی وه ئـاهـوو روو کـــەرد وەســـەحـــرا
لـوا وه شـــــــــۆنـش دلـێـــــــــر دانـا

راگـــــەی بیـــــابان بـێـــدی گـــــرت نـەوەر
گـــــــوم بـی نـەدیـدەی وەزیـر ســـــــەروەر

وەزیـر دی ئـاهـوو گـــوم بی نـه ســـــەحـــرا
جـــــــــــادووی دیـا وێـنـــەی بـــەزم ئـارا

کـــێـــتـــاب مـــەکـــرش گـــرتەبێ بە دەست
ئـەفـــســـوون مـــەوانا پـەیاپـەی وەقـــەست

سـەیرکـەرد وەئـەفسـوون ئـەوجـادووی پڕهۆش
ئـاگـــــر ژبـیـنـیـش هـەم ژدیـده و گـــــۆش

مـــەیۆت وەبیـــرووون پۆشـــا دەشـــتـــودەر
ژحـــەڵقش مـــەیۆن چـەند ڕەنگ جـــانـەوەر

ژ شـــــێـــــر و ژ بـەبر ئـەژدەهـا و پـلـەنـگ
پڕبی رووی مـەیدان پەی مـەعـرەکـەی جـەنـگ

ژەو تـەڕەف دیـا ئـەمـــیـــر کـــۆی قـــاف
نـیـشـتـەن وەڕووی تەخت چووب عـوود ساف

باقـــیی بەگلەران کـــۆھ قـــاف تەمـــام
هەریەک نەکـورســیی زەڕ گـرتەن مـەقـام

شـــێـــرێ دی وەچەم ژ پەهلووی ئەمـــیـــر
هـەم کـــۆر و هـەم لەنگ ئیـــفلیج و زەویر

بەتەور عـــەزیزەن شـــێـــر لەنگ و کـــۆر
ســـەر نیـــان وە زانووی ئەمـــیـــر پڕ زۆر

ســـەدایێ عـــەجـــایەب مـــامـــا وە گـــۆشش
خـان محـەمـەد ژەو دەم هیچ نەمـەند هۆشش

چـەنـدیـن غـــــــەرایـب دی وە چـەم وەزیـر
ئـاوەرد وەبیـــــــــرووەن لـەوح بـێ نـەزیـر

دیش نـەلەوح نـویســـان مـــەکـــەر واهیـــمـــە
ئـەندیشـــــەت نەبـۆ نـەئـەی هـەمـــهـــەمـــە

وەزەرب شـــمـــشـــێـــر کـــارێ کـــەرێـــشـــان
زیـنـدە بەرنـەچـۆ یـەک تـەن جـــەلێـــشـــان

هـــەرچـــی هـــات وەڕێـــت ژ دێـــوو ژ جـــن
ریشـــــەشـــــان تـەمـــــام بـەرئـاوەر ژ بـن

ئـەندیشـــە مـــەکـــەر ژ جـــادووی بـێ پیـــر
پارە کـــەر تـەمـــام وەمـــەودای شـــمـــشـــیـــر

لـەوح دەردەم بـۆســـــا نیـــــاش وەبـەغـــــەڵ
وات پـــەنـــام بـــەتـــۆ دانـــای لـــەم یـــەزەڵ

واتش بیـــســـمـــیللا رەحـــمـــان و رەحـــیم
وەفـــەزڵ و ئـومـــیـــد کـــارســـاز کـــەریم

پەی فـــەتح تەلیـــسم (انا فـــتـــحنا)
مـــــەوەند وەتەعـــجـــیل دلێـــر دانا

زێکـر زەبـانـش ئـایـەی قـــــــورئـان بـی
دڵ پڕ جـــە وەســـواس ســاحـێـبـقـران بی

کـێـشـا ژ خـەلاف خـــوونرێز شـمـشـیـر
دووپـارە مـــەکـــەرد ژ پڵـنـگ و شـــیـــر

هـەر جـــــانـەوەری ئـامـــــا پـەرێ ئـەو
دوو حـێـســەش مـــەکـەرد جـە پڕتاف دەو

ژ دێـو ژ بـەبـر ژ شـــــــێـــــــر دوو دام
مـەکـەرد دوو حـێـسـە وەمـەودای سـەمـسـام

ئـەوەن قـــــەتڵش کـــــەرد وەزیر دلێـــــر
تـا وێش یـاونـا وەجـــــادووی (جـــــەزیر)

کـــێـــشـــا نـەعـــرەتەی ئـەڵاهـو ئـەکـبـــەر
دەست وەتێـغ تـیـــــز بـەرد وەبـان ســـــەر

دا ژ فـــەرق ســـەر ئـەو جـــادووی جـــەزیر
تـا وەکـــەمـــەرگـا خـشـت بـی چوون پـەنـیـر

ســـــــــــــەڵـواتـێ وانـا وەزیـر پـڕ زوور
تەلیـسم سـیـــا بی چون شـــەب دەیجـوور

گـــەرد و ســـاعـــێـــقـــە بوڵـەند بـی نە ئـەرز
مـــەنـیـشـت وەســـەمـــا ســـەمـــاوات بـەرز

دنیـــــا ژ دیدەش بـی وە ئـاســـــیـــــاب
هـەر وەقت بی مـــەغـزش ســاف ببـۆ وەئـاب

وانا سـەڵواتێ هەم ئیسم ئەعزەم
پەنا بەرد وەزات دانای موعەزەم

بەعد از یەک ساعەت ساعێقەی ئازەر
تەمام بەتاڵ بی وە ئەمر داوەر

دێوان و پەری هەم ئەمیر قاف
دیاشان وەزیر شمشێر بێ گەزاف

نیگا مەکەردن بەزۆر بازوو
جەزیر جادوو کەردش رەنجەڕوو

تاج زەڕنیگار بەرداشت ژ سەر
واتن ئەلامان ئەی شێر سەروەر

تۆ وەخودای وێت ژ ئێمە بگوزەر
بەوکەس وەتۆدان ئەی زۆر و هونەر

خان محەمەد ئەمان دا وەئەمیران
روو کەرد وەشێر کوشەندەی شیران

وە مەودای ئەڵماس وستش وەزەمین
خەنجەر ژ کەمەر هۆرکێشا وە کین

شکەم ئەوشێر دەردەم پارە کەرد
شیشەی کەزایی ژ دڵ بەرئاوەرد

نیا وە بەغەڵ وەزیر عادڵ
خەیلێ خۆشحاڵ بی شکۆفا چون گوڵ

شوکر کەرد وەزات دەهەندەی داوەر
سەڵوات دا وەدین پاک پێغەمبەر

هـۆرێزا ژ تـەخت ئـەمـــیـــر کـــەبیـــر
بۆسـا دەست و پـای خـان مـحـــەمـــەد وەزیر

وات فـــــەتح تـەلیـــــسم مـــــوبـارەکت بـۆ
تـەلیـــسم شـکـەســـتـی وەنـەت مـــەعلووم بـۆ

خـان مـحـەمـەد نیگای جـاگـەی تـەلیسم کـەرد
چـەند ئـادەمـــــیـــــزاد وەنـەزەر ئـاوەرد

ئـاســـــار ژ تـەلیـــــسم نـەمـــــەندەن وەپـا
جـــــەلـدێ خـــــێـــــزیا دلێـــــر دانـا

تـەمـــــــام ئـادەم ژ بـەن رەهـا کـــــــەرد
بۆســان دەست و پای شـێـر شـێـرمـەرد

خـــەلاس بین لـوان پـەی مـــەئـوای وێشـــان
هـەریـەک شـــاد بـین وە عـــەیـالّ وێشـــان

چـەند خـەروار گـەوهـەر کـۆکـریـان وەکـۆ
بـەرزیـی هـەر کـــۆیـێ بـۆلّـەندتـەر ژ کـــۆ

رەنـگ رەنـک جـەواهـێـر جـەم بیـیـەن بـەوجـا
ئـاگـــر ئـەفـــرۆزا ئـەو شـــێـــر شـــوجـــا

مـــووی فـــەرهـەنـگ و روخ (پـوری) وەئـاگـــر
ســۆزیـا وەتـەعـــجـــیـل هـەرسـێ بـین حـــازر

مـــــەیـمـوونـە خـــــاتـوون وانـا ئـافـــــەرین
واتـش مـــەرحـــەبـا ئـەی شـــێـــر گـــوزین

کـــارێ تۆ کـــەردی شـــێـــر بـێ مـــیـــســـالّ
هـەرگـــیـــز نـەکـــەردەن نـە رۆســـتـــەم نـە زالّ

مـــەرحـــەبا وەزیر ســـەدجـــار ئـافـــەرین
نـەجـــات دەهـەندەی شـــازادەی مـــاچـین

بـواچـە پـەرێم چ کـــــــار کـــــــەردەنـی
چتـــەور وەی تـەلیـــسم فـــرســـەت بەردەنـی

وەزیر وەئـاداب یـەک یـەک ژ خـــــزمـــــەت
واتـش وەحـــــوزوور ئـەوپـەری تـەلـعـــــەت

دووبـارە وەنـــەش بـکـــەرد ئـافـــــــــەرین
وەنـــەت حـــــــەرالّ بـۆ رەنج شـــــــار چـین

وەڕووی مـوحـیـبـــەت شـۆخ گـــەردەن زەرد
وە ئـەمـیـــرقـــاف خـــەیلێ تـەعـــاروف کـــەرد

وانـا شـــــەرح حـــــالّ شـــــازادەی مـــاچـین
یـەک یـەک وەخـــزمـــەت ئـەمـــیـــر گـــوزیـن

ئـەمـــیـــر حـــالّی بی مـــەیموونـە خـــاتـوون
زەوجـــەی شـــازادەن وەی تـەورە مـــەحـــزوون

هـۆرێـزا وەپـا وەنـــەش کـــــــەرد ســـــــەلام
عـــەرز کـــەرد ببـــەخـشـــە تـەقـسـیـر و گـونام

چـی وەخـــــــەزانـــەی نـەبـیـی ســـــــولـەیمـان
قـــالّیـچـــە و عـــەســـا و کـــولّای ســـوغـریـجـــان

ئـــــاوەرد دا وەدەســـــت وەزیـــــر پـــــڕ زوور
وەزیـر بۆســـــاوە ئـەو تـوخـــــمـــــەی پڕ نـوور

نـیـــــــاش وەڕووی چـەم وەزیـر عـــــــادلّ
ســـەلّوات دا وەتـاج حـــەل نمای مـــوشکلّ

سەد هەزار گەوهەر دانە و جەواهێر
دا وە پەریزاد چون سەنگ باهێر

جەواهێر خاس توحفەی گوونەوگوون
نیاش وەخدمەت مەیموونە خاتوون

خەیلێ مەرحەبا کەردش وەئەمیر
واتش وەفەرهەنگ هۆرداره چون شیر

هۆرێزان وەجەخت وەتەعجیل و تار
ئەمیر و سپاش چوارده هەزار

نیشتن وەگەردوون وێنەی ئەبر تار
مەچیان پەرێ چین وەزیر نامدار

یاوان وەمەحاڵ مەکان دەمشق
مەیموونە و وەزیر شەیدای شوور عەشق

تا چین وەخدمەت عابێد عاقڵ
خان محەمەد چەنی (هەوڵ) سفید گوڵ

تەعزیم دان سوجده و سەلامش کەردن
قاعیدەی ئەدەب وەجا ئاوەردن

خان محەمەد شیشە نیاش وەزەمین
نیاش وەخدمەت عابێد گوزین

ئافەرین وانا فەیاز بەو وەزیر
واتش سەد ئەحسەن شێر بێ نەزیر

حاڵا ئەی شیشە ببەر پەرێ چین
بنیەر وەسینەی شازادەی ماچین

ئەی لەوحە بدەر وەڕووی شیشەی سەنگ
مەخێزۆت وەپا دلێر رۆی جەنگ

خان محەمەد چەنی مەیموونە خاتوون
دەست و پای عابێد بۆسان بەو مەزموون

هیمەت ستانان ئامان وەبیروون
یاوان وەئەمیر وەبێ چەندوچوون

خواحافیزی کەرد ژ ئەمیر قاف
لوان پەرێ چەرخ بێ ستوون تەناف

تاکە شار چین دیار دا وەچەم
ئامان وە زەمین وە ئەندەک کەم

سەڵوات دەین وە دین شای رەف رەف سوار
سەلام وەباقیی ئەئیمەی ئەتهار

بچیم وەسەر وەخت بێچارە عادڵ
هەورۆ پەی فەرزەند وێش مەنیا وەگڵ

دەوار کەرد وەبەرگ ژ داغ فەرزەند
مووی سوورەت دایم وەناخوون مەکەند

شای عەبدوڕەحمان چەنی عادڵ شا
تەیار کەردشان قەسر و بارەگا

تەرتیبدان پەرێش حەجلەی زەڕنیگار
نیان وە حەجلەی ئەو هەردوو نازار

چەند هەزار چراغ کەردشان رەوشەن
نەچوار ئەتراف شێر ئەنجومەن

کــەردن وەئاتــەش چەند عــوود و عــەنبــەر
مــــەگــــرەوان پــەرێ شــــازادەی ســــەروەر

شــــــــەوان وە زاری رۆژان وەچــەمــــــــەر
چــەمــــــەڕای ئــامــــــای وەزیر ســــــەروەر

یــەک مــــاە و نۆ رۆژ کــــەردن زاری و شــین
وە چــلــەمــین وەزیــر نــیــــــــشــت وەزەمــین

تــەعــــزیم دا وەتــاج جــــقــــەی شــــاە چــین
وێش وست وەڕووی نــەعش دلێــــر مــــاچــین

بــۆســــا دەست و پای شــــازادەی ســــەروەر
خــــەیلێ زاری کــــەرد خــــاک ڕێزا وەســــەر

شــــیــــشــــەی کــــەزایی بــەرئاوەرد وەبــەر
نــیــــا وەســــینــەی شــــازادەی ســــەروەر

لەوح دا وەشــیــشــە شکیــا شکەست وەرد
ســوڵتــان ئیــبــراهیم خــێــزا عــەتســە کــەرد

خــــورشــــیــــد وەتەعــــجــــیل هــۆرێزا وەپــا
وێش پــۆشــــــا وەبــەرگ خــــــولاســــــەی ئــالاّ

ســــوڵتــان مــاچین نیگای چواردەور کــەرد
تــەمــــــامــــــیی شــــــاهــان وەنــەزەر ئاوەرد

چی ژ خــانەی فــیکر شــاە ســاحــێــبــقــێــران
پــەرێ چێش پــۆشــــان لیــــبــــاس قــــەتران

واتش ئــەی یــاران نمــەز یــەچــێــــــشــــــەن
ژەی بــەرگ ســــــیــــــا دڵ وەئــەنــدێشــــــەن

یـاران یـانـێ چـێـش بـواچـن پـەرێـم
یە چ خـــەبەرەن حـــاڵی کـــەن وەپێم

شـــاهان یەکـــایەک بۆســـان دوو دیدەش
بـۆ نیـــــان وەبۆ نـۆ بـەرگـــــوزیـدەش

واتـن چـل رۆژەن جـــــەزیـر جـــــادوو
خـــاوبـەندت کـــەردەن وەنـەت مـــەعلووم بـۆ

وە گـوفـتـەی فـەیاز خـان مـحـەمـەد وەزیر
چین وەکـۆھ قـاف کـوشـتـەن ئەو جـەزیر

تـەلیـــسم زوڵمـــات نـەبیی ســـولـەیمان
شکەســـتـــەن وەزیـر عـــاقڵ پڕدان

شـیـشـەی تەلیـسم بـەند ئاوەردەن پـەی تۆ
خـــاوبـەندەت رەفـع بـی وە شـــاد و شـکـۆ

شـــازادە خـــەیلێ تەعـــەجـــوب مـــەکـــەرد
مـامـان وەخـزمـەت فـەوج فـەوج زەن و مـەرد

زیـارەت کـــــەردن دلێـــــر نـامـــــدار
بـی وە زەمـــــزەمـــــە وێـنـەی ئـەوڵ جـــــار

بـەرگ ســـــیـــــاھـی ھـەوادان نـەوەر
پۆشـــان نـەبـەدەن لیـــبـــاس ئـەخـــزەر

چراخـــان کـــریا تـەمـــام شـــار چـین
شـــادی دووبـارە جـــــە ئـەو ســـــەرزەمـین

ســـوڵتـــان ئـیـبـــراھـیم لوا بە حـــەمـــام
جـــــەلا دا جـــــەمـین بـاڵای نـەونـەمـــــام

ئامـــــا وەبیـــــرووەن لوا وەحـــــەرەم
چەنی ئەو خـورشـیـد وەشـادی و خـوڕەم

ئەو شـــەو چەنی هەم کـەردن دەسـتـبـازی
دوو تـــالـــێـــب وەهـــەم وە دڵـــنـــەوازی

ســـوب کـــە شـــازادە چی وەبارەگـــا
لوا وەڕووی تەخت قـــەرار گـــرت وەجـــا

ئەوچەنی شـــاهان تەوازوع مـــەکـــەرد
خـسـووس خـان مـحـەمـەد یەل شـێـرمـەرد

واتش مـــــەرحـــــەبا هـەزار ئـافـــــەرین
رووت ســـفـــیـــد بۆ هـەم ژ دنیـــا و دین

ناگـا دیاشـان رووی خـورشـیـد تار بی
زوڵمـــات ئەنگیـــز بی لەیل و نـەهـار بی

ســـــپـــــای پـەری و دێـو وەڕووی هـەواوە
چون مـــوور و مـــەلـەخ مـــامـــان وەراوە

چـەنای چـەنـد هـەزار ئـامـــــان وەزەمـین
تـەخـت زەڕنـیـگـار داخـڵ بـــی وەچـین

ســەلاتین تەمـــام ســەیر کـــەردن وەتەخت
ژ تۆی تـەخت ئـامـــــا یەک زەڕینـە رەخت

جـــــەوانێ وێنـەی قـــــەهـرەمـــــان قـین
یام جـــارێ روســـتـــــەم نـەزابول زەمـین

وەشکڵ و رەفـــتـــار وێنـەی ئـافـــتـــاب
یاکـــە چون پەشـــەنگ یان ئەفـراسـیـاب

ئامـــا وەخـــزمـــەت شـــازادەی مـــاچین
دەست گـــرت وەســـینە بۆســـا ســـەرزەمین

وەلـەفـــز شـــیـــرین شـــای والا مـــەقـــام
واتش ســـەد عـــەلەیک جـــەوابی ســـەلام

ژ رووی تـەخت زەڕ نـیـــشـــان دا پێش جـــا
خـــــان مـــــحـــــەمـــــەد دیا هـۆرێزا وەپا

ســـوجـــدە بـەرد وەپای قـــەدەمگای جـــەوان
روو کـەرد وەخدمـەت شای ســاحـێبـقـێران

عـــەرز کـەرد ئێـد ئـەمـیـــر ئومـــەرای قـافـــەن
بـێ پـەروا نـەرۆی حـــەربـەی مـــەســـافـــەن

شـــــازادە و شـــــاهـان هـۆرێزان وەپـا
تـەعـــــزیم دا وەنـەش بـۆســـــا دەست و پا

بێخ بالّش گـــرت ســـولّتـــان نامـــدار
ئـــاوەردش وەبـــان تـــەخـــت زەڕنـــیـــگـــار

جـــاگـــەش نەڕووی تـەخت زەڕ دادن قـــەرار
پـایـەنداز کـــــەردن گـــــەوهـەر بـە خـــــەروار

تـەوازوع پێش کـــەرد شـــێـــر بـێ گـــەزاف
مـــەجلیس زینـەت دا پەی ئـەمـــیـــر قـــاف

عـــەیش بـەرپا کـــەرد چون عـــەیش فـــەرەنگ
بـەنـەزم خـورشـیـد شـــەیدای شـــۆخ شـــەنگ

ســـەرخـــۆش بین ژ مـــەی شـاهان زەڕبـەخت
ئـەمـــیـــر کـــۆی قـــاف هـۆرێزا وە جـــەخت

وات ساحێبەقێران گۆش دەر وەعەرزم
عەرزم واجێبەن واجێبەن عەرزم

پەرێ مەتڵەبێ من دارۆم ئومید
ئەر قبووڵ کەری وەتۆم هەن ئومید

سوڵتان ماچین واتش بفەرما
هەرمەتڵەبێ هەن ژ لام بۆ رەوا

واتش بزانە شازادەی ماچین
ئەمیر قافم بەندە کەمتەرین

یەک عەموو دارۆم شای ساحێبەقێران
ئیسم شەریفش وەجەهان ئاران

دوختەرێ نەپەس پەردەی عەمووم هەن
نییەن بە وێنەش هەرچێ مەحبووب هەن

نامش نوورئەلعەین شای شەکەرازەن
باڵاش بە وێنەی شمشاد درازەن

عەمووم نوورلعەین پەرێم کەرد نامزەد
قبووڵم نەکەرد ژ ئیقبال بەد

چونکە نوورلعەین نەدیم خاتر جەم
نەسۆزام پەرێش چون پەروانە و شەم

رۆژێ نە دەروون ئەی بەندەی کەمتەر
بەزم مەجلیس بی و زرەی زەنگ زەڕ

مەست لایەعقێل هەرکەس پەی وێشان
مەکەردن شادی بە کەیف وێشان

نوورلعـــەین ژەو دەم من وەبێ نیـــقـــاب
دیام ســـــووورەتش وێنەی ئافـــتـــــاب

ریشـــەی جـــەرگ من پێکاش وەخـــەدەنگ
مات بیم حەیران بیم سەرد بیم وێنەی سەنگ

نە ئارام نە ســـەبر نەتاقـــەت داشـــتم
نەخـــورد نەخـــوراک نەشـــەو خـــاو داشـــتم

دووســـاڵ وەی دەســـتـــوور شـــەوان تا وەرۆ
بادە قـــوش ئاســـا مـــەواتم کـــۆکـــۆ

حـــەیا مـــەکـــەردم من ژ لای عـــەمـــو
خـــواســـتگاری کـــەم ئەونەمـــام نۆ

ئاخـــر یەک شـــەوێ بێ تابی کـــەردم
دیم هیچ تەور نیـــیـــەن عـــیـــلاج دەردم

غـولامێ داشـتم چون مێـهـتـەر نەسـیم
عـــەیار پڕ فـــەن گـــوزیدەی قـــەدیم

نامش خـــەڵخـــاڵ بێ وێنەی بای شـــەمـــاڵ
تەی مەکەرد یەک سات ئەو راگەی یەکساڵ

واتم وە خـــــەڵخـــــاڵ مـــــەزانی چوونەن
دڵ پـەی نوورلـعـــــــەین لەبڕێز هوونەن

کـــــارێ بکەرە نەزانـۆت عـــــەمـــــۆ
بـچـــــــــۆ باوەرە ئەو نـەمـــــــــام نۆ

هـۆرێزا وەجـــــــــەخت پڕتاف دا وەدەو
لـوا بـاوەرۆ ئـەو نـەمـــــــــــام نـەو

قـــەدرێ لێش گـــوزەشت نامـــا وەدمـــا
نشـــانێ نامـــا ژەو حـــۆری لەقـــا

دیم ســـەدای شـــیـــوەن ژەو یانەی عـــەمـــۆ
مـــــەکـــــەردن فـــــەریاد واوەیلا و رۆ رۆ

مـــــەواتن خـــــەڵخـــــاڵ عـــــەیار پڕقین
وەبێ چـەندوچوون بـەردش نـوورلعـــــەین

خـــەیلێ خـــۆشـــحـــاڵ بیم لوام وەدمـــا
وەشـــــادی پەرێ ئـەو حـــــۆری لێـــقـــا

چەم ئـینتـیـــزار بیم تا وە ســوب ســەحـــەر
خـــەڵخـــاڵ نامـــاوە پێم نـەدا خـــەبـەر

رۆ بـــی هـــۆرێـــزان چـیـم وەبـارەگـــــــا
تـەمـــام ئـەمـــیـــران هـەریـەک جـــابـەرجـــا

ژ تـەخت زەڕکـــار قـــەرار گـــرتشـــان
شـــای جـــەهـان فـــەرمـــا ئـامـــا پـەرێشـــان

چـون یاوا وەنـەزد بـەندەی کـــەمـــتـــەرین
واتش ئـەی ئـەمـــیـــــر وەدیدەی گـــــرین

ئـیـــمـــشـــەب غـــولّامت خـــەڵخـــاڵ عـــەیار
نـوورلعـــــەین بـەردەن ژ قـــــەســـــر زەڕکـــار

وەپـای بـــەرەهـنـــە ئـامـــــــام وەبـیـــــــروون
واتم تـۆ کـــــێـنـی ناپـاک مـــــــەلعـــــوون

واتش خـــــەڵخـــــاڵم ئـەی مـــــاه تـابـان
مـــەوەرم وەتـەلیـــسـم شـــاه ســـولەیمـان

ئێستا نوورلعەین من مەتوام ژ تۆ
مەگرەوا زار زار واوەیلا و رۆڕۆ

قەدرێ دڵداری کەردم وەعەمور
هۆڕێزام وه پا شێر باشکوو

بەرداشتم سپای هەزار نەڕە دیو
لوام بەو تەلیسم بە غەوغا و غەریو

تایاوام بەوجا ئەو چوار قولەی قاف
رووبەڕووی تەلیسم شاهـ بێ گەزاف

نیشتم وەزەمین وەڕووی قین و قار
نویسام کاغەز پەی دێو موردار

پادشای تەلیسم ئەی شاهـ ئەکوان
مەفهووم بۆ وەنەت شای نەڕە دێوان

نوورلعەین دوختەر شای جەهان فەرمان
نامزەد منەن ئەو ماهـ تابان

خەڵخاڵ مەلعوون خدمەتکار من
ئاوەردەن وەی جا پەناهەندەی تون

ئەڵبەتە خەڵخاڵ وەباڵ بەستە
من ژ تۆ مەتوام وەخوارو خەستە

نامە دام قاسێد بەرد وەلای ئەکوان
تەلیسم زەڕین شاهـ سولەیمان

کاغەز وەندە بێ ئەکوان پوڕ زوور
وەباڵ بەستە خەڵخاڵ وەزەروور

کـــەردەبێ وەتـەوق ئـاهـەن و زەنجـــیـــر
چـەنـی نـوورلـعـــــــەیـن دێـو بـێ نـەزیـر

ئـاوەرد پـەی بـەندە وەعـــــوزرخـــــواهـی
وەجـــــەمـع دێوان ســـــان ســـــپـــــاهـی

مـن هـەرژەو مـــەکـــان خـــەڵخـــاڵ عـــەیار
وە مـــــەودای ئـەڵمـــــاس کـــــەردم پـارە پـار

خـــــەیلـێ نـەوازش کـــــەردم وە ئـەکـــــوان
خـــــەلعـــــەت دام تـەمـــــام دێوان ئـەکـــــوان

هـۆرگـــێـــڵام وەجـــــەخت ئـامـــــام وەدمـــــا
یـاوام بـە خـدمـــەت شـــای جـــەهـان فـــەرمـــا

عـــەقـد بـەست پـەرێ من شـــەوق خـــۆر لێـقـــا
بـەنـده عـــــەرووسـی کـــــەردم نـە ئـەوجـــــا

بـی وە زەمـــــــزەمـــــــە و بـاڵ بـازی و بـاز
ســـــــەدای زیـڵ و بـەم ســـــــاز دڵـنـەواز

وەقـت عـــــەرووسـی جـــــەزیـر جـــــادوو
ئـامـــــا بـەو تـەلیـــــسـم شـــــاه بـاشـکـوو

عـــەرووسـی تـەمـــام مـــەوقـــووف کـــەردم من
چـیـم وەڵای جـــــادوو مـــــەکـــــار پـڕ فـــــەن

یـەک مـــــاه کـــــامڵ من ژەو تـەلیـــــسـم بـیـم
تـا کـــە خـــان مـــحـــەمـــەد یـاوا بـەو ئـێـقـلـیـم

واتـن خـــان مـــحـــەمـــەد ئـامـــان پـەی جـــادوو
ســـەیـر کـــەردم کـێـتـــاب شـــێـــر بـاشـکـوو

دیم تەلیسم شکەن خان محەمەد شێرەن
کوشەندەی قاتڵ جادووی جەزیرەن

خان محەمەد بکوشت جادوو وە شمشێر
تەلیسم شکاوا شێران شێرگیر

مەیموونە خاتوون دوخت شای پەری
تەعریف تۆ کەرد حوور ئەنوەری

من شەوق لێقای تۆ داشتم وەسەر
ئامام وەخدمەت سوڵتان کێشوەر

ئیسە ئیلتیجا و ئومێدم ئێدەن
ئومێدێ دارۆم وەتۆم ئومێدەن

تەشریف بفەرمای وەجەمع شاهان
بچیم وەتەلیسم نەبیی سولەیمان

بەندەخانەی وێت بکەری رەوشەن
چەنی عادڵ شا شاهان تەمامەن

نەقولەی سیمی بەندەی کۆی قاف
پەی عەروسیی من شێر رۆی مەساف

چەند رۆژێ نەوجا قەدەم رەنجەکەر
بەنا وەخاتر ئەی بەندەی کەمتەر

سوڵتان ماچین واتش وەدیدە
من ئیخلاس مەندم ئەی بەرگوزیدە

وەلەفز شیرین قبووڵ کەرد وەنەش
فەرمان ئاوەردن چەند تەخت زەڕکەش

نیشتن وه رووی تەخت تەمام شاهان گشت
عادڵ شای چینی و فەرزەند زۆر مشت

شای پەری و خورشید، شاه جەهانگیر
ئەلیاس و تووفان حەمیدی و وەزیر

سەعید و مەسعوود پادشای حەلەب
شاه قەمەریە ئەسکەندەر لەقەب

گەوهەر تاج وەسەر شای نۆش ئافەرین
مەیموونە خاتوون شەوق خۆر جەمین

خورشید عاڵەمگیر شەوق بەیزای رۆز
ماه زەرئەفشان چەنی جەهانسۆز

تەمام ئاوەردن پادشای ماچین
کول نیشتن وەتەخت چون ماه پەروین

تەمامیی شاهان نیشتن وەرووی تەخت
هەوا داشتن دێو وەتەعجیل و جەخت

دێوان مەکێشان شێران مەساف
وەتاو تەعجیل پەرێ کۆھ قاف

مورغ روخ چەنی فەرزەندان وێش
نیا بێن نە تەخت شاه بێ ئەندێش

پەرواز مەکەردن شەقەدان وەباڵ
وەشەوق و شادی وەکەیف و خۆشحاڵ

دوو رۆ وەی دەستوور مەچیان وەراوه
وەکەیف و دڵخوا وەرووی هەواوه

رۆزی ســـێـــیـــەمین یاوان وەجـــایێ
یەک جـــەزیرە دین جـــای باســـەفـــایێ

گـــولّ رەیاحـــەین نـارنج و لیـــمـــۆ
چەشـمـە و مـیـرغـوزار خـۆش ئاب و دڵخـۆ

ســوڵتـان ئیـبـراهیم پەرســا ژ فـەرهـەنگ
ئینه کـــام مـــاوان ئەی دێو ســـەرهەنگ

عـــەرز کـــەرد جـــەزیرەی شـــای کـــالیکاتە
مـــەکـــان زەنگی پڕ کـــەرامـــاتە

مـــاوای زەنگیـــیـــان وەی تـەور دیارەن
تەمـــام هەرچێ هەن کـــول ئادەمـــخـــوارەن

روخ چون ئیـــسم کـــالیکات شنـەفت
ئاگـــر چی وەنەش چون بڵـــێـــسـەی نـەفت

کـــێـــشـــا یەک ئاهێ روخ بـەقـــادار
عـــەرز کـەرد وەخـدمـەت شـاه جـەهـاندار

تـەســـەدوقت بام یە ئەو مـــەکـــانـەن
بـاڵم شکەســـتـــەن جـــای زەنگیـــیـــانـەن

تۆ هـەم مـوعـەتـەڵ بیت، حـــەمـیـد و وەزیر
شکانن لوولاق بـاڵ ئەی حـــەقـــیـــر

تۆ یاوای وەداد بەندەی شـــەرمـــەســـار
بـەندەت نـەجـــات دا ئەی شـــێـــر نـامـــدار

شـــازادە زانایە یـە ئەو مـــەکـــانـە
وەزیـر بـەنـایـێ کـــــــەرد وەبـەهـانـە

بەهانەی بەنای فەریب دا پێشان
ژ دەست زەنگی هۆر کەردن وێشان

ژ ئەی جەزیرە مورغ رووی سفید
هەر چوارشان بەرد خوا کەرد ئومید

پەروازش مەکەرد ئەو ژ رووی بەسیت
تا وێش یاونا وەدەریای موحیت

وات خان محەمەد شای عالی مێقدار
بایەد زەنگیان بکەریم قەلار

زەنگی قەلار کەیم وەمەودای ئەڵماس
یەکتەن نەمانۆ ژەی قەوم نەشناس

وەداوەر کەرووم خدمەت وەئیخلاس
تا مسوڵمانان لێشان بۆن خەلاس

خان محەمەد چەنی حەمید مەلا
دامەن دان وە قەد ئاستین وەبالا

کەردن حەمایەل شمشێر وەگەردەن
چەنی شازادە ڕوو وە را بەردن

واتش وەیاران شازادە ماچین
ئێوە ساکێن بوون مەدارن تەمکین

وێم چەنی حەمید وەزیر وەتەنیا
مەچوون وەدەعوای زەنگیی رووسیا

وەختێ کە نەعرەی ئەڵاهوئەکبەر
شنەفت وەگۆش یاران یاوەر

وێتـــان پەرێ ســـەیر دێوان پەرێ جـــەنگ
بەیون وەتەعـــجـــیل جـــەنگ ســـیـــازەنگ

ئێـــــد واتن لـوان شـــــێـــــران ژیان
رووکـــەردن وەمـــەکـــان شـــاه زەنگیـــیـــان

یـاوان وەنەزدیک شـــــاه کـــــالـیکـات
دین دنـیـــــا تارەن بەوێنـەی زوڵمـــــات

کـــــالـیکات ژ کـــــۆ گـــــرتەبێ قـــــەرار
نـەدەورش جـــــەم بێ زەنگی ســـــەد هـەزار

زەنگیی ئـادەمـــــخـــــوار پـادشـــــای زەنگی
وەقـــتێ شـنـاســـان شـــێـــران جـــەنگی

واتـش بـەنـاهـان تـیـــــرەی رۆزگـــــــار
ئـێـــــــوە چـین پـەرێـم بـســـــــازن تـەلار

ئـیـنـە هـەفت ســـــــاڵـەن بـەڵـکـە زیـادەنـان
ئـەســـڵـــەن ژ ئـێـوە کـەس ناوەرد نـیـشـان

هـەرچـەند کـــە تـەمـــام زەنگیی ســـیـــاتـار
مـــەگـــێـــڵان نـەدین نـە قـــەســـر و تـەلار

وێتـــان ژ کـــۆ بـین ئـیـســـتـــە ئـامـــانـین
بـواچـون پـەرێـم هـەم خـــــۆش ئـامـــــانـین

شـــــازادەی واتش زەنگیی ئـادەمـــــخـــــوار
تـەیار کـــــەردەنیم هـەم قـــــەســـــرو تـەلار

* تـا حـــــەرام نـەکـــــەیت خـــــوردەن ئـادەم
ئـەو عـــــــەمـــــــارەتـە نمـەیـۆت وەچـەم

هەنی تەرک بکەر زەنگیی ئادەمـــخـــوار
تا نیـــشـــانت دەیم ئەو قـــەســـر و تەلار

کـــالیکات شنەفت خـــرۆشـــا وەقین
ئەوخـــــۆ بێ دین بی بەدتەر چی ژ دین

ســـیـــا بی چون قـــیـــر بەدتەر وەشـــەب
واتش ئـەی بـەنـای هـەرزەی بـێ ئـەدەب

خـــەیاڵت ئێـــدەن وێنەی ئەوەڵ جـــار
من فـــەریب بدەن ئادەمـــیی بێ عـــار

بواچم وەپێت ئوســـتـــاد نەقـــاش
ئیـــمـــشـــەب ســـەر تۆ بایەد کـــەم وەئاش

باقی پەی مـــەزەی شـــەراب گـــوڵنار
بکەن وەکـــەباب زەنگیی ئادەمـــخـــوار

هەی کـــەرد وەیاران زەربەی ســـیـــا رەنگ
بگێـــران پەرێم شـــێـــران بێ درەنگ

زەنگیـــیـــان دەوران دلێـــران گـــرتن
هـەریـەک ژ لایـێ هـجـــــــووم ئـاوەردن

ســوڵتـان مـاچین دەست دا وەشـمـشـێـر
پـێکا وە زانـووی دوو زەنـگـیـی دلـێـــــر

دەردەم هـەردووشـــان قـــەڵەم کـــەرد وەتێغ
ژ کـــوشـــتـــەی زەنگی نەکـــەردن درێغ

دەست دا وەدەســتـەی گـورز نۆســەد مـەن
نیـــشت وە زەنگیـــیـــان وێنەی تەهمـــتـــەن

حـــەمـــیـــد و وەزیر وەتێغ ســـەمـــســـام
ژ ســـپـــای زەنگی کـــەردن قـــەتڵـــوعـــام

شـــازادە کـــێـــشـــا ئـەڵاهوئـەکـــبـــەر
ئـامـــا نـە لـەرزە زەمـین ســـەرانســـەر

شـای عـەبدورەحـمـــان چەنی جـەهانگیـر
عـادڵ شـا خـورشـیـد، ئـەمـیـر کـەبیـر

شـنـەفـتن ســـەدای ئـەڵاهـوئـەکـــبـــەر
واتـن وەدێوان تـەمـــامی یـەکـــســـەر

بـچـین وە ئـیـــمـــداد دلێـــر مـــاچـین
قـــەتڵ و قـــڕ کـــەرین زەنگیـــیـــان لەعـین

دێوان وەی تـەعـــجـــیـل یـاوان وەزەنگی
وەلای شـــازادە ســـەرمـــەست جـــەنگی

واتـش وە دێوان شـــــازادە نـامـــــدار
نمـازوون بـەرچـۆن یـەک زەنگیـی مـــوردار

کـــارێ بـکـەرین وەدار شـــمـــشـــاد
عـــومـــر زەنگیـــیـــان بـدەرین وەبـاد

دێـوان شـنـەفـتن ژ شـــــــازادەی چـین
دەست دان وەدەسـتـەی شـمـشـاد سـەنگین

نـیـــــشـتن وەزەنـگـی دێوان نـاخـــــار
بـەنا کـــەردشـــان وەقـــەتڵ و کـوشـتـار

بـی وەهـەی بـگـیـــــر تـاو پـێـکان وەهـەم
دێـوان و زەنـگـی چـون زاغ و زەغـــــــەم

کـــالیکات غـــورِا وات وەزەنگیـــیـــان
یەکـســـان هجـووم دەن وەســپـــای دێوان

دێوان قـــیـــقـــە دان چون رەعـــد بەهـار
مـــەدان وەکـــاپـۆڵ زەنگیی ئـادەمـــخـــوار

شـــــازادەی مـــاچـین دەست وەتێـغ تیـــز
وست وەزەنگیـیـان شـوور رەسـتـاخـیـز

وەهـەرکـــەس مـــەدا دلـێـــر نـامـــدار
دوو پـارە مـــەکـــەرد بە وێنـەی خـــیـــار

حـــــەمـــیـــــد و وەزیر ژ داخ دەروون
سـەداشـان مـەچیـا وە گـێـژ گـەردوون

وەحـــــەربـەی بـێ رەحـم ئـەڵمـــــاس ئـابدار
کـەردن قـەتڵ و عـام زەنگیی ئـادەمـخـوار

ژەو سـەدای غـورِش فـەرهـەنگ سـەرهـەنگ
مـەنیـشت نـەڕووی تاق چـەرخ مـینـا رەنگ

زیڕەی زەنگیـیـان بریقـەی شـمـشـیـر
نـرکـــەی شـــازادە نـەعـــرەتـەی وەزیر

نـەعـرەی نـەڕە دێو تـەقـەی دار شـمـشـاد
هـەی بـزەن بـزەن زەنـگیـی بـەد نـێـــــژاد

غـــەرەز چێش واچـوون شـــازادەی چینـی
زەنگی تـەمـــام کـەرد وەحـــەربـەی پـڕقـینـی

ریشـــەی زەنـگیـــیـــان ئـەورۆ دا وەبـاد
چـون رەزم گـــەڕا شـــیـــرین و فـــەرهـاد

کـــــالیـکات دیـا زەنـگـیی بـی قـــــەلار
ژ تـەرس گـــیـــانش روو کـــەرد وەفـــێـــرار

فـــەرهـەنـگ دیا دیـش شـــای ئـادەمـــخـــوار
دەست دا وەشـــمـــشـــاد ســـەخت ناهـەمـــوار

پـــڕتـــاف بـاد فـــــــــــەرهـــەنـگ پـــڕ قـــین
وێـش رەســـــان وەشـــــاه کـــالیـکات زەمـین

پێکا وەکـــەلـەش شـــمـــــشـــاد ســـــەنـگین
وەسـڵ مـــــەیـدان کـــەرد وەحـــــەربـەی پـڕقـین

گـــیـــانش وەمـــالیـک دۆزەخ تـەلیـسـم کـــەرد
رۆح پـەلیـــدش وەجـــــەحـــیـم ســـــپـــــەرد

عـــــەیـال و ئـەتـفـــال زەنـگـیی ئـادەمـــخـــوار
قـــــەتـڵ و قـــــڕ کـــــەردن دێـوان مـــــوردار

زەن و خـــــورد و تـوفـڵ، ڕێـز و هـەم هـەراش
وەزەرب شـــمـــشـــاد گـشـت کـــەردن پـەراش

ریشـــــەی زەنـگـیـــیـــــان دان وەدەم تـیـغ
وە زەرب شـــمـــشـــاد هـۆر کـــەنـدەن ژ بـیـخ

شـــــازادەی مـــــاچـین فـــــەرمـــــا وە دێـوان
پـــەڕێـم بـاوەران گـــــــەلـەی فـــــــــەراوان

ژ گـــاو گـــووســـــفـــەنـد ژ بـوز و ژ مـــیـش
چـەنـی مـــادەگـــاو هـەم چـەنـی گـــاومـــیـش

بـچـین بـاوەرین رەهـا کـــــەین نـەیـجـــــا
پـەرێ زەخـــــیـــــــرەی روخ بـا وەفـــــــا

چـەنـد هـەزار دێـوان هـەریـەک نـەلایـێ
هـەریـەک رووکـــەردن وەیـەک مـــەئـوایـێ

هـەرچـەند تـەن روو کـەرد وەیـەک مـەحـاڵێ
ئـاوەرد حـــەیوان گـــوشت حـــەراڵێ

فـــەرمـــا رەها دان وەچـەشـمـــە ســاران
پـەرێ زەحـــمـــەتـان روخ و فـــەرزەندان

واتـش ئـەری روخ وەفـــــاو بـەیـنـەتـدار
مـەنـزڵ کـەر نـەتۆی چـەشـمـە و مـورغـزار

ئـەی گـاو و گـووسـفـەند من بـەخـشـام وەتۆ
پـەرێ خـــەرج شـــام فـــەرزەندان تۆ

خـــەیلـێ چـەنـی من کـێـشـانـی زەحـمـەت
ئـێـد بـەرات تـۆ هـەم ئـێـدەن خـــەلـعـــەت

روخ بـۆســا رووی خـاک سـوڵتـان ســەریر
دۆعـا و ســـەنا وات وەشـــای جـــەهـانگیـر

هـەرتا کـــە زیندەی رووی ســـەربیـســـاتم
عـــــەبد دورنـەگـــــۆش حـــــازر ژ لاتم

نـەوجـــا مـــــەنـزڵ کـــــەرد روخ بـێ نـەزیر
چـەنـی فـــــەرزەندان روخ بـا تـەدبـیـــــر

شـــــازادەی چـینـی دێوان مـــــەســـــاف
ئـامـــان وەدیدار ئـەمـــیـــر کـــۆی قـــاف

شـــەرح گـــوزارش زەنـگیـی ئـادەمـــخـــوار
عـــەرز کـــەرد وەخـــدمـــەت ئـەمـــیـــر ســالار

ئەمـــیـــر ئافـــەرین کـــەرد وەشـــاە چین
واتش بفـــــــەرمـــــــا نـوور دیده و دین

گـشت نیـشتن وەتـەخت تەمـامـیی شـاهان
پەرێ ئەو تـەلیـــــسم شـــاە ســـولەیمان

چەند شـــەبانە رۆز شـێـــران مـــەســـاف
یـاوان وەتـەلیـــــسم زەڕین کـــۆی قـــاف

جـــەهان فـەرمـا وات پەرێ ئیـستـێـقـبـالّ
چەند تـەعـــاروفـــات شـــاە پڕ کـــەمـــالّ

ئیـستـێـقـبـال کـەردن شـازادەی مـاچین
بـەردن وەتـەلیـــــسم..... ســـــەنگین

یـەعنی کـــە تـەلیـــسم نـەبیی ســـولەیمان
ئاراســـــتـــــە کـــــەردن تـالار و ئـەیوان

نـوورلعـــــەین چـەنـی پـەرییـــــان پـەریزاد
ئـامـــان وەخـــدمـــەت زەڕتـاج وەدلّشـــاد

بـۆســـان دەست و پـای دوخت شـــای پـەری
چەنـی شـــای خـــورشـــیـــد بالّا عـــەرعـــەی

نـوورلعـــــەین دەردەم بۆســـا دەست شـــا
بۆســـاشـــان دوو عـــەین نازداران یـەک جـا

تـەمـــــام نـازاران شـــــەوق لیک خـــــوەر
بـەرد وەتـۆی تـەلیـــــسم ئـەو مـــــاە ئـەنـوەر

نیـــشتن وەتـۆی قـــەســـر تـەمـــام زەڕنیگار
خـــدمـــەت مـــەکـــەردش ئەو شـــۆخ نـازدار

ئەمـــیـــر کـــۆی قـــاف ســـوڵتـــان مـــاچین
شـــــــاهـان شـــــــازاده، وەزیـر گـــــوزین

داخڵ کـــەرد نەتـۆی قـــەســـر ســـولەیمان
وەشـــادی و زەوق کـــەردن زەرئەفـــشـــان

قـــــــەرار دان نـەڕووی تـەخـت زەڕنیـگـار
پـایـەنداز کـــەردن گـــەوهـەر بـه خـــەروار

بـەزمێ بـەرپـا کـــەرد ئـەو عـــالی نـەســـەب
پـەرێ شـــــــازاده کـــــەیـانـی لـەقـــــەب

وه عـــیش و عـــوشـــرەت ئـەورۆ تا ئێـــوار
بـەزەمـــزەمـــەی خـاس ســاز و مـۆســیـقـار

ئـەو شـــەب وەشـــادی کـەردن ئـیـســراحـــەت
ژ خـــەســـتـــەگـــیی را بـکـەردن راحـــەت

ژ خـــواب هـۆرێزان شـــێـــران مـــەســـاف
شـــاهان ســـەرانســـەر هـەم ئـەمـیـــر قـــاف

فـــەرمـــا وەدێوان ئـەمـــیـــرکـــەبـیـــر
خـــەبـەردار کـــەردن شـــێـــران شـــێـــرگـیـــر

تـەمـــام بـوزورگـــان هـەم شـــاهـان قـــاف
حـــــازر بـکـەران بـێ غـــــەدرو خـــــەلاف

دێوان وەتـەعـــــجـــــیـل چـەنـی پـەرییـــــان
تـەنـووره زەنـان چـین وەئـاســـــــمـــــــان

هـەریـەک روو کـــەردن وەیـەک قـــولـەی قـــاف
ســـەحـــەســـاب کـــەردن شـــێـــران مـــەســـاف

هەرچەند پادشـــا و ئەمـــیـــر قـــاف بی
هەرچەند ســاحـێب تێپ رۆز مـەســاف بی

خـــــەبەردار کـــــەردن پەرێ عـــــەرووسی
* حـازر بوون بەوجـا بـه (سـەند و رووسی)

ئەمـــا نەخـــدمـــەت ســـولّـتـــان مـــاچـین
روخ مـــالّا وەخـــاک ســـیـــای ســـەرزەمـین

عـەرز کـەرد فێدات بـام ئیدەن ئێستیدعام
ئـومـــێـــدەوارم شـــەهنشـــای رۆی عـــام

فـــەرمـــایش فـــەرمـــا وەزیر نـامـــدار
پەی مـەشـعـەلّچـیـیـان ئەو بۆت وەسـەرکـار

ئێـخـتـیـار بە ئەو مـەشـعـەلّ و چراغ
پەی ئـاتەشـبـازی شـێـر خـۆش دەمـاغ

شـــازادە فـــەرمـــا دەردەم بە وەزیر
باوەرۆ وەجـــا گـــوفـــتـــار ئەمـــیـــر

خـان مـحـەمـەد فـەرمـا تەلیـسم زەڕین
کـــەردن وەفـــیـــردەوس بـەهـەشت بـەرین

چەند هـەزار مـــەشـعـــەلّ ئەسـپـاب چراغ
پەی ئـاتـەشـبـازیی شـێـر بـەرز دەمـاغ

چەند هـەزار ڕەنگ ڕەنگ ئەسـپـاب ئـاتەش
تـەیار کـــەرد دەردەم تـەمـــام مـــونـەقـــەش

شـــەمـــدانان خـــاس تـەمـــام ژ تـەلّا
ژ نـوقـــرە و بـلـوور گـــشت مـــەدان جـــەلا

چنین وەمـــەجلیس شـــەمع رەنگاوڕەنگ
مـەجلیس بی وە رەنگ بوتخـانەی فـەرەنگ

ئاڕاســـتـــە کـــەردن تـاق ســـولەیمان
مـــەرەقـــســـان وەرەقس تەمـــام پەرییـــان

مـوتریّب و رەقـاس شـەیدای مـەی پەرەست
ئـامـــان وەمـــەجلیس رەنگ زەڕ وەدەست

چـەند هـەزار پـەری مـــەشـــغـــوولّ وەبازی
مـــەژەندن نـەوای ســـاز مـــەجـــازی

مـەیموونە خـاتوون شـای نـۆش ئافـەرین
خـورشـیـد عـاڵەمگیـر خـاسـتـەر ژ شـیـرین

جـەهـانسـووز چـەنی مـاه زەڕ ئـەفـشـان
باقـیی حـۆرییـان خـورشـیـد ڕەخـشـان

بـین وەمـــەشـــاتـەی مـــاه نـوورلعـــەین
جـــەلا دان وەنـەش وێنـەی حـــوورلعـــەین

یا شـێـوەی شـیـرین هـومـەیلای چل گـیس
یا کـــە بـەوێنـەی شـــاه فـــەرەنگیس

چون شکلّ و شـێـوەی لـەیلـێ عـەرەب مـالّ
چـون تـورک ئـەندام بـەدیعـــولجـــەمـــالّ

شـــۆخ خـــەرامـــان غـــەمـــزەی قـــەمـــەرناز
شـیـرینیی شـیـرین شـای شـەکـەرین راز

زولەیخـای مـیـسـری گـولّئـەندام چین
مـــاه زەڕئـەفـــشـــان بی خـــەمین

وێنەی گـــەوهـەرتـاج نـۆش ئـافـــەرین بـی
مـــاه جـــەهانســـووز جـــەلاش بەری بـی

زەڕەی خورشیدیی ژلاش شـای شۆخ شەنگ داشت
شـێـوەی عـالّەمـگیـر دوخت فـەرەنـگ داشت

غـــەرەز چێش واچـوون من ژحـــوورلعـــەین
بێـــزنـا بـازاڕ مـــــەحـــبـــووبـان چـین

ئـەورۆ ســـەرتـاپـاش جـــەلادان وەجـــەخت
وەچـەند عـــێـــزونـاز نیـــاشـــان وەتەخت

سـولّتـان ئـیـبـراهـیم شـێـر رۆی مـەسـاف
فـــەرمـــا وە شـــاهان ئـەمـیـر کـــۆی قـــاف

بـەردن وەپـەردەی حـــــۆر بـێ قـــــســـــوور
دەست وست وەگـەردەن هـەم چەنی ئـەوحـوور

وەپـەنجـــەی بـێ عـــەیب شـــمـــشـــادی بلوور
بـورقـــــــە ژ ســـــــووڕەت هـەوادا ژ دوور

نـە شـــەوق شـــوعلـەی شـــەمس بالّ زەڕین
مـــــەدهـۆش و مـــــات بـی دلّـەی ئـاگـــــرین

دەم نیـــا وەتۆی ســـەرچـەشـمـــەی زەمـــزەم
مـــەپێـــچـــیـــان وەهـــەم دەست وەبـان مـــەم

کـێـشـــا وە ئـاغـۆش ئـەوحـۆریی بـێ عـــەیب
شـــاد بـین وەدیدار شـــوکـــرانەی لارەیب

کـــەردن مـــەزاقـــان وەمـــەتلّـــەب یـاوان
ئـەوشـــەو تا وە ســـوب ســـەولّ ســـەراوان

سوب کە رەوشەن بی کێشا لیک خوەر
لوا وەحەمام ئەمیر سەروەر

ئاما وەبیروون نیشت وەتەخت زەڕ
موبارەک واتن شاهان سەروەر

ئیبراهیم بۆسا دوو دیدەی ئەمیر
واتش موبارەک شاە بێ نەزیر

خەلعەت کەرد ئەمیر شێر رۆی مەساف
بێ وە زەمزەمە تەلیسم کۆی قاف

رۆزان وەعەشرەت وەشەوق و شادی
سەدای خۆشخوانان مەچیا بە وادی

تا وەعدەی چل رۆز شێر مەست مەی
وەدەستوور پێش کەیانان کەی

بەعد چل رۆز شێر رۆی مەساف
روخسەت ستانا ژ ئەمیر قاف

مەرەخەس فەرمای بەندەی کەمتەر
بچیم پەرێ چین ئەی شاە سەوەر

ئەمیر چەند توحفەی لایەق شا داشت
تەمام شاهان بە وێنەش نەداشت

ئاوەرد وەخدمەت سولّتان ماچین
پێشکەش کەرد وەشاە ئەمیر گوزین

چەند گەنج و گەوهەر چەند زەڕ و زیوەر
بەخشا وەشاهان ئەمیر سەروەر

خەیلێ تەعاروف کەرد میر نکوو بەخەت
تەمام شاهان نیشتن وە رووی تەخت

سوڵتان ماچین شازادەی سەروەر
نازەنیان گشت شەوق بەیزای خوەر

لوان وەتۆی تەخت وەشەوق دڵخوا
دێوان هۆرداشتن راهی بین وەرا

شای جەهان فەرما ئەمیر گوزین
کەردن بەدەرقەی سوڵتان ماچین

نوورلعەین چەنی پەریان تەمام
بەدەرقە کەردن حۆران ئەیام

تاچەند مەنزڵێ شای جەهان فەرما
ماما وەخدمەت شای جەهان کولا

تا یاوان شاهان گشت وەشار چین
جەمعەن ساکێن بین وەتەخت زەڕین

چەند شەبانە رۆز شەوق و شادی بی
قیقەی دەماغان زەوق زیادی بی

سوڵتان ماچین نەڕووی تەخت زەڕ
وێنەی کەیخوسرەو جقەی زەڕ نەسەر

سەر وە جقەی تاج تەڵای خاقانی
مەست لایەعقێل شاە کەیانی

هەفت ئیقلیم شاهان نەخدمەتش بین
چەم وەرای ئەلتاف موحیبەتش بین

حەڵقەی غوڵامیش کەردە بێن وەگۆش
ژ رای موحیبەت سوڵتان لەعل پۆش

ڕۆیێ نیشتە بێ سوڵتان نامدار
ئامان وەخدمەت شاهان وەیەک جار

شـــاهان تەمـــامی وەمـــەدح و ســـەنا
واتن وەخـــدمـــەت پوور عـــادڵ شـــا

واتـن تا مـــــاهـی نـەزیر ســـــەور بـۆ
حـــوکم تـۆ وەبان هـەفت ئێـــقلیم بەور بـۆ

هـەتا کـــه قـــەمـــەر نەڕووی ســـەمـــا بـۆ
مـــدام پاتەخـــتـــیی شـــاهیت بـەڕپا بـۆ

هـەرتا ئیـســرافـیل دەم بنیـۆت وەســوور
دۆســـتـــانت شـــاد بان دوژمنانت کـــوور

ئـەمـــر مـــەرەخـــەس بکەرە ئـەی شـــا
تا بچـــیم پـەی زەید مـــەکـــان و مـــەئوا

شـــازادە فـــەرمـــا دەردەم وەگـــەنجـــوور
خـــەزانـەی شـــاهـی باوەر وەحـــوزوور

یەک یەک خـــەلعـــەت دا پادشـاهان گـشت
ئـەنعـام دا تـەمـام شـازادەی زۆر مـشت

حـــەمـــیـد مـــەلا شـاه جـــەهانگیـــر
بۆســـان دەست و پای شـــازادەی ســـەریر

جـــەهـانســـووز بـەردن وەتوی کـــەژاوە
وەتـاوو تـەعـــــــجـــــــیل لـوان وەراوە

همـەتخـواهـی کـەرد شـەیدای شـوور عـەشق
وەدڵ خـــــەمـــــینی لـوا وە دەمـــــشق

..... قـــەمـــەری یانێ ئەسکەندەر
بۆســا دەست و پاش خـەلعـەت کـەرد نەوەر

ئێنعـامش بار کـــەرد هیـمـەت ســتـانا
پـەی قـــــــەمـــــــەریـه راهـی بـی وەرا

پادشـــای ئەلیـــاس ئەو شـــاه خـــەتا
خـــەلعـــەتش پۆشـــا بارخـــانەی مـــەتا

لوا بێ مـــــەدار پەی شـــــار خـــــەتا
بەوخـــــەلعـــــەت خـــــاس راهـی بی وەرا

شـازادەی مـیـسـری هەم مـەلیک تووفـان
پۆشـــــا وەبەدەن خـــــەلعـــــەت گـــــران

بۆســـا دەست و پای ســـوڵتـــان مـــاچین
راهـی بی وەجـــەخت شـــازادەی گـــوزین

جـــەواهێـــر خـــاس توحـــفـــەی شـــازادە
بارکـــەردن دەرســـات ســـپـــاش ئـامـــادە

* ((ســەعیـد) و (مـەسـعـوود) هـۆرێزان وەپا
پۆشـــــان وەبەدەن خـــــەلعـــــەت زیبـــــا)

بارگـــیـــری کـــەردن گـــەنج و گـــەوهـەر
روو نیـــــان وەرا پەی ولّات و شـــــەهـر

بۆســـــان دەست و پای عـــــەزیز عـــــادڵ
وەســـپـــای وێشـــان مـــەنزڵ وەمـــەنزڵ

شـــای ئەنتـــاکـــیـــە هـۆرێزا وەجـــەخت
ئەویش هـەم پۆشـــــا خـــــەلعـــــەت نـەخت

ئەنعـام ســوڵتـان بارکـەرد وەتـەعـجـیل
ســـپـــاش ســـوار بی هەر وەقـــاڵ و قـــیل

بۆســـا دوو دیدەی ســـوڵتـــان مـــاچین
رەوانـەی را بی پـادشـــــــای گـــــــوزین

ئیـــمـــجـــار هۆرێزا ئەمـــیـــر کـــۆی قـــاف
بۆســـــا دوو دیـدەی ڕۆی مـــــەســـــاف

سەرتا پا خەلعەت زەڕی زەڕتار پوو
پۆشا کەرد نەوەر ئەمیر نیکوو

چەنی سپای وێش راهی بی وەرا
هیمەت ستانا وە شەوق و .....

نوورلعەین کەردشان خەلعەت
چەنی پێشکەشان ئەو حۆری تەلعەت

وەعوزرخواهی چەند جۆر شازادە
بەدەرقەشان کەرد ئەو پەریزادە

پادشای پەری شای عەبدورەحمان
چەنی سپای وێش پەرێ گوڵستان

فەرهەنگ نە خدمەت سوڵتان ماچین
کەمەر نە خدمەت بەستش وەیەقین

هەر وەقت موشکێڵێ پەرێ شا روو دا
پەرێ ئێخبارات حازر نە هەر جا

ئێلاش وات بۆسا دوو دیدەی سوڵتان
وەتاوو تەعجیل پەرێ گوڵستان

تەمامیی شاهان بادە پەرەستان
پەی شار وێشان تەمام سەرمەستان

راهی بین وەجەخت کەس نەمەند وەجا
خان محەمەد وەزیر تەڵەب نمانا

ئاما وەحوزوور خان محەمەد وەزیر
تەعزیم بەرد وەخاک سوڵتان سەریر

دەست وەسینەوە مدرا بەرانبەر
نیشان جاگەش نەڕووی کورسیی زەڕ

حـوکم عـەدالّەت فـەرەنگ بەخـشـا پێش
نـویســـــا رەقـــــەم بـەبر بـێ ئـەنـدێش

کـــەردش وەنـایب مـــاه عـــالّەمگیـــر
بـی وەپادشـــا خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر

هـەرکـەس کـه خـدمـەت کـەردش وەئـیـخـلاس
ژ هـەردوو دنیـــا نیـــیـــەن بـاز خـــواس

پـاداش خـــدمـــەت ســـولّـتـــان چـین بـی
خـان مـحـەمـەد وەزیر سـاحـێب تەمکین بی

پـاداش خـــدمـــەت رەبـو لـعـــالـەمـین
پێش مـــەدۆ فـــیـــردەوس بـەهـەشت بـەرین

وادەی ســـــــــەلّـواتـەن یـاوەران یـار
پـەی لـوتف کـــەرەم شـــای بوراق ســـوار

چونکه خـان مـحـــەمـــەد نمـەک شناس بی
شـاهـی شـەئنش بـی پـەی شـاهـی خـاس بی

ســـەد هـەزار ســـوار تورک جـــەوشـــەن پۆش
ســـەد هـەزار کـەنیـز شـەیدای دوڕ نەگـۆش

چـەند هـەزار ســـەندووق پڕ ژ جـــەواهـێـــر
بـەخـــشـــا بەوەزیر چون ســـەنگ باهـێـــر

چـەند هـەزار ئـوشـتـــور زاغـەی چـەم ســیـا
چـەند خـــەیمـەی ئـەتلّـــەس زەڕبـافت زیبـــا

وەزیر زەڕئـەفـشـــان نیـــاش وەتـۆی تەخت
هیـــمـــەتـخـواهـی کـەرد راهـی بی وەجـــەخت

ئـەوبی وەنـایب شـــەیدای شـــۆخ شـــەنگ
بـی وەپـادشـــای تـەمـــامـــیـی فـــەرەنگ

هەرسـاڵ مـاڵیـات وێش مـاوەرد وەچـین
پەرێ مـەخـارێج شـای حـۆری جـەمـین

عـادڵ شـای مـاچـین نەگـۆشـەی خـەڵوەت
سـوکنا بـی پەرێ زێکر و عـیـبـادەت

تـاج زەرنـیگار بـەخـشـا وەفـەرزەند
مـەشـغـووڵ بی وەزێکر یەکـتـای خـواوەند

شـادیی شـوکـرانـەی هەق مـەکـەرد دایم
پەی فـەرزەند شـێـر سـوڵتـان ئـیـبـراهـیم

..... هـان ئـیـقـلـیم پەرێ دێو قـاف
نەحـوکم فـەرمـان شـێـر رۆی مـەسـاف

هـەرسـاڵ بـەوادەی عـەید سـوڵتـانی
مـامـان وەخـدمـەت سـاحـێـبـقـێـرانی

هـەدیە و تـوحـفـەجـات مـاوەردن وەچـین
ئەنعـام دا پێـشـان شـای سـاحـێب نگین

مـەکـەردن شـادی عـەیش زەمـانـە
بـەعـد ئەز مـودەتێ مـەچـیـان وە .....

فـەرمـان دا سێ قـەسـر عـەمـارەت خـاس
پـەرێ نـازداران.....

سـازان وەتـەعـجـیـل ئـوسـتـادان چـین
پـەرێ سـێ نـازار.....

خـورشـیـد خـاتوون، شـای نۆش ئـافـەرین
هـەریـەک چـین وەنـاو .....

هەریەک سەد غـولّام گـورجی کـەمـەر زەڕ
بـەخـشـا وەپێـشـان .....

هـەر عـەمـارەتێ شـەوان تـاوەرۆ
سـەدای بـەزم رەزم .....

سـوڵتـان مـاچین هەر شـەو نەیەک جـا
مـەکـەردش .....

چەند لاپەڕەیەکی نوسخەی دووەمیش نەماوە و، ئەوەیش کە ماوە بە جوانی ناخوێنرێنەوە و لە کۆتاییدا ئاوا نووسراوە: (.... شازادە ئیبراهیم بەختی حەقیر کەربەلایی محەمەد سەلیمی کولیایی ..... چشم عەباس سەهرابی دەر یوم پێنجشەمبەی ٢٥ ج ٢) کە بە داخەوە مێژووەکەشی بەتەواوی نەماوە و منیش لەوەی زیاتر سەرم لێی دەرنەکرد تا بزانم مەبەستی چییە؟ تەنیا ئەوەندەی نەبێ وابزانم (٢٥ جمادی الثانی) بێت کە ساڵەکەی نەنووسراوە، ئەوەیش نیشانەی ئەوەیە ئەو سەردەمە هێشتا نووسینی مێژووی کۆچی لە ئارادا بووە، تەنیا ئەوەندەم لەو نوسخەیە بۆ روون بووەوە.

محەمەد رەشیدی ئەمینی

ویَنەی نوسخەی یەکەم

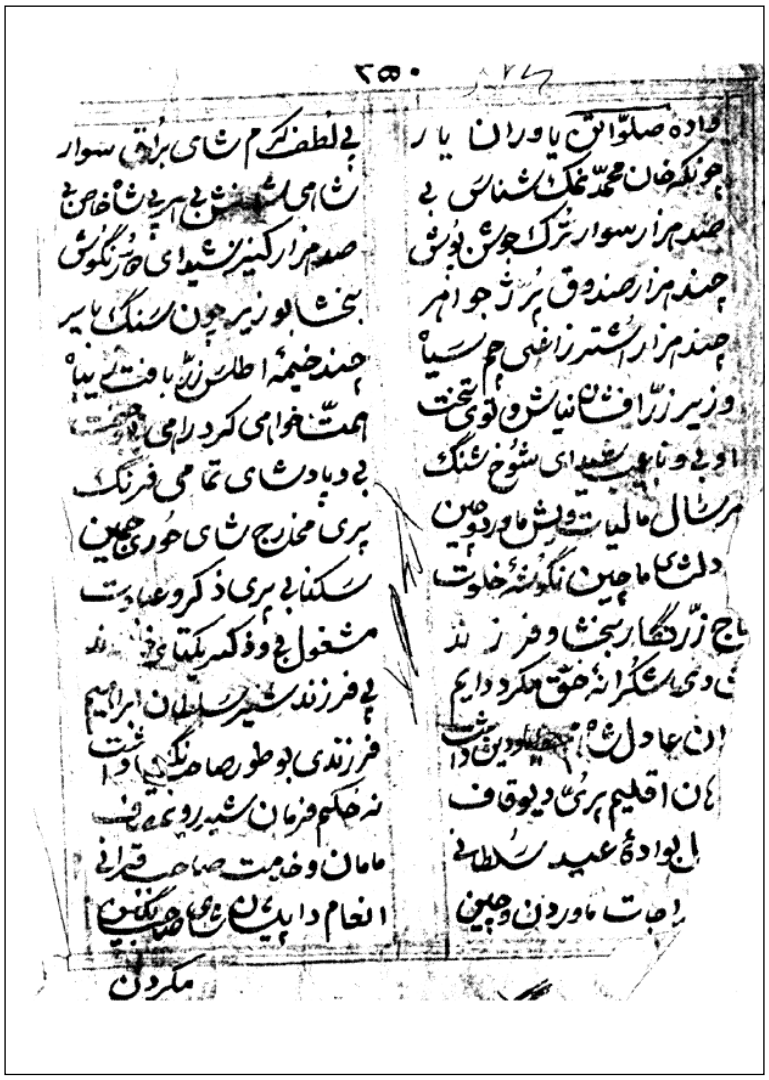

ویٚنەی نوسخەی دووەم

پێڕست

سولّتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین. محەمەد رەشید ئەمینی 5
چیرۆکە شیعری سولّتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین 49
بەڕێکەوتنی شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق 63
رۆیشتنی سولّتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین 73
لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی 84
هاتنی شازادە بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم 88
لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و وتووێژکردنی لەگەڵ دایەنەکەیدا 91
هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین 93
وتووێژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا 94
هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە ... 102
بێ هۆشبوونی سولّتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی 109
پەیدابوونی ئەفراسیاو و شەڕکردنی لەگەڵ نۆش ئافەرێندا 112
گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا 117
ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو 122
هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین 124
فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان 127
هێنانی فەیازی عابێد بۆلای شا بۆ ڕاوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە 131
رۆیشتنی شازادە لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد 139
ڕۆشتنی سولّتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان 144
پاڕانەوەی شازادە لە دەرگای خوای گەورە 148
ڕۆشتنی سولّتان ئیبراهیم بۆ کۆشکی سولەیمان و شەڕکردنی لەگەڵ عەلقەم دێو 164
بردنی نۆش ئافەرین بۆ گوڵزار و رەوزەی دڵگوشا لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە 173
ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین 175

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگوڵە لەلای (ئارایش)ی دێو 183
ئاگاداربوونی سوڵتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین 189
پارانەوەی سوڵتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە 200
زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام 208
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ماڵی باوکی 210
بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە 213
رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیموونە خاتوونەوە 216
دەرماندا‌وکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە 227
ئاگاداربوونی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ 228
بچینە سەروەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە 234
گەیشتنی مورغ و پاشماوەی رووداوەکە 236
گەیشتنی شازادە بە ولاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا 239
گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە 239
جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ 242
پارانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 243
هاتنی ماهی زەرئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد 246
گەیشتنی شازادە بە شاری حەڵەب و رزگارکردنی بەهمەن شا 254
هێرشی ئەلیاس و مەلیک تووفان بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین 256
هەستکردنی خان محەمەد لە پیلانەکە و کەمتەرخەمیی شازادە 258
بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح 260
لە هۆشچوونی شازادە و کۆتکردنی 261
پاش ئەو رووداوە نۆش ئافەرین و ماهـ زەرئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی 264
ڕزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە 268
مەیموونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەڕێ دەکا بۆ 286
دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و 289
میوانیکردنی خورشید، شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری 300
ئیزن خواستنی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 308
ماڵاوایی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 314

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید 318
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ولاتی فەرەنگ و دیتنی رەوشی شازادە و..... 328
شازادە هەوالی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش، لە خورشیدی عالەم دەپرسێ 328
سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن 332
پێکدادانی خان محەمەد لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود 333
پاڕانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 335
سوڵتان ئیبراهیم، سەعید دەکاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەکەوێ 344
رۆیشتنی جەهانگیر شا بۆ دیتنی ماھ زەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین 350
چوونی شا و شازادە بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین بۆ شازادە 357
ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیموونە 360
هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح 364
هەوڵی کوشتنی شازادە گوڵفام لەلایەن زەرفامەوە 375
زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران 385
رۆیشتنی مەیموونە خاتوون لەگەڵ هەندێ لە پەریان بۆ لای فەیازی عابێد 392